

Programmabegroting 2022

Gemeente Oosterhout

Colofon

Programmabegroting 2022
Gemeente Oosterhout

Samenstelling
Gemeente Oosterhout
Postbus 10150
4900 GB Oosterhout

Inlichtingen

Telefoon : +14 0162
E-mail : stadhuis@oosterhout.nl
Internet : www.oosterhout.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Leeswijzer	7
3	Samenstelling College van Burgemeester en Wethouders.....	8
4	Samenvattend beeld begroting	10
4.1	Kaders en uitgangspunten.....	10
4.2	Beeld begroting 2022.....	11
5	Programma's	13
5.1	Zorg en welzijn.....	14
5.2	Arbeidsmarkt, economie en onderwijs.....	23
5.3	Sport en cultuur	32
5.4	Duurzaamheid en klimaat	36
5.5	Wonen en mobiliteit	41
5.6	Veiligheid	51
5.7	Meer voor elkaar	54
5.8	Financieel solide	61
5.9	Gemeentelijke organisatie (overhead).....	64
6	Paragrafen	69
6.1	Lokale heffingen	70
6.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	75
6.3	Onderhoud kapitaalgoederen	93
6.4	Treasury (financiering).....	102
6.5	Bedrijfsvoering	105
6.6	Verbonden partijen	106
6.7	Grondbeleid	119
6.8	Informatiebeveiliging en privacy	124
6.9	Subsidies	125
6.10	EMU-saldo	127
6.11	Corona impact analyse	129
6.12	Algemene uitkering	133
6.13	Verloop vrije reserve.....	135
7	Financiële begroting.....	138
7.1	Financiële uitgangspunten.....	139
7.2	Resultaat financiële begroting	141
7.3	Actualisatie begroting 2022	142
7.4	Personele kosten	156
7.5	Gesloten systemen	161
7.6	Kapitaallasten	162
7.7	Bespaarde rente	163
7.8	Investeringen	164
7.9	Reserves en voorzieningen	168
7.10	Incidentele lasten en baten.....	170

8	Bijlagen	173
8.1	Kerngegevens	174
8.2	Overzicht investeringen	176
8.3	Taakvelden	178
8.4	Geldleningen	180
8.5	Staat van reserves en voorzieningen	181
8.6	Global goals	182
8.7	Afkortingenlijst	188

1 Inleiding

Overgang en continuïteit

Begrotingen voor een verkiezingsjaar zijn altijd enigszins speciaal. Ze worden opgesteld onder verantwoordelijkheid van een college en vastgesteld door een raad, waarvan één ding op voorhand lijkt vast te staan: de samenstelling zal in de loop van dat jaar (aanzienlijk) veranderen. Dat stelt bijzondere eisen aan een begroting in het verkiezingsjaar.

De begroting moet een (financieel) gedegen beleidsdocument zijn waarop een nieuw gemeentebestuur kan bouwen, in de aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat alle mogelijke mee- en (vooral) tegenvallers voor dat jaar in beeld zijn gebracht. Daarnaast vereist de begroting ook enige inhoudelijke terughoudendheid: er moet voor een nieuw gemeentebestuur voldoende ruimte zijn een begin te kunnen maken met (nieuwe) beleidsambities die voortvloeien uit een nieuw bestuursakkoord. Maar tegelijkertijd is het ook weer niet zo dat, na de verkiezingen van maart 2022, “Oosterhout opnieuw wordt uitgevonden”. De begroting biedt daarom ook continuïteit, een vertrekpunt van waaruit het nieuwe college en de nieuwe gemeenteraad verder kunnen bouwen aan “Oosterhout 2030”.

Financieel gedegen fundament, ruimte voor nieuwe ambities

Laten we beginnen met het financieel gedegen fundament. Daarover kunnen we: dat is er. Het financiële beleid van de afgelopen jaren heeft mede bijgedragen aan een sluitend meerjarenperspectief en een overschot op de begroting voor 2022. Dat overschot bedraagt weliswaar “slechts” € 300.000, maar daarbij moet wel in ogenschouw worden genomen dat wordt voorgesteld om voor volgend jaar € 4 miljoen vanuit de exploitatiebegroting in de Vrije reserve te storten. Er zijn jaren geweest, ook in deze bestuursperiode, dat Oosterhout er financieel gezien een stuk minder florissant bij stond.

Natuurlijk is dit niet alleen het gevolg van prudent financieel handelen van de kant van raad en college. Met name aan de inkomstenkant is de gemeente nog steeds in hoge mate afhankelijk van de ontwikkeling van de uitkering uit het Gemeentefonds. Die is op dit moment positief voor Oosterhout, maar een garantie die verder strekt dan de voordeur valt hiervoor niet af te geven. De nieuwe verdeelsystematiek van het Gemeentefonds is in Den Haag nog steeds niet politiek-bestuurlijk “afgetikt”. En het is evenmin niet ondenkbaar dat de plannen en voornemens van een nieuw aan te treden kabinet financiële gevolgen voor gemeenten zullen hebben, in positieve of negatieve zin. Een zekere reserve in stand houden om zulke financiële tegenslagen het hoofd te kunnen bieden, blijft ook in deze tijden verstandig.

Dat wij de raad voorstellen om in 2022 een aanzienlijk bedrag (extra) in de Vrije reserve te storten, wordt mede ingegeven door onze wens een nieuw gemeentebestuur ook in financieel opzicht ruimte te geven voor nieuwe ambities. En ook voor het overige hebben wij in deze begroting geprobeerd niet al te zeer over ons graf heen te regeren. We hechten er daarbij wel aan dat nog steeds de stelregel geldt dat nieuwe ambities die structureel geld kosten, alleen mogelijk zijn als elders in de begroting daarvoor dekking gevonden kan worden. Dit wil overigens geenszins zeggen dat we in de periode tot en met het aantreden van een nieuw college op onze handen zullen gaan zitten; we blijven ook de komende maanden bezig aan onze opdracht om onze ambities waar te maken.

Die ambities beperken zich overigens nadrukkelijk niet tot de grote inhoudelijke beleidsvragen en -uitdagingen waarvoor Oosterhout zich gesteld ziet. We hebben de afgelopen periode ook sterk ingezet op het verbeteren en moderniseren van onze dienstverlening. Dat dit ook in de stad en de kerkdorpen zo wordt gevoeld, mag blijken uit het feit dat de indicatoren rondom inwonerstevredenheid stevig in de lift zitten. Voor een deel zal dit komen doordat we veel hebben geïnvesteerd, ondanks de coronacrisis, in participatie en burgerbetrokkenheid. En omgekeerd zien we deze beweging ook: ondernemers, organisaties, verenigingen en inwoners zien ook in de gemeente in toenemende mate een meewerkende en meedenkende maatschappelijke partner. We zijn trots op dit resultaat dat we met zijn allen – inwoners, raad, college en organisatie – hebben bereikt, door samen Oosterhout (nog) beter te maken.

Basis voor continuïteit: verder bouwen aan “Oosterhout 2030”

Wij hebben het al meermalen gezegd, maar we herhalen het hier graag nog een keer. Met de politiek en maatschappelijk breed gedragen toekomstvisie “Oosterhout 2030” heeft onze gemeente een inhoudelijk fundament waarop we kunnen voortbouwen. Een stip aan de horizon, waarnaar we kunnen toewerken. Een gezamenlijke ambitie – niet alleen van het gemeentebestuur, maar vooral ook van de gemeenschap – waarvoor nog steeds ruim draagvlak bestaat. Maar een ambitie ook, die niet “als vanzelf” tot realisatie komt. Daarvoor is van ons allen een blijvende inspanning nodig.

Die inspanning krijgt aan de kant van de gemeente onder andere vorm en inhoud via negen inhoudelijke opgaven: negen samenhangende programma’s die een belangrijke bijdrage leveren aan onze strategische beleidsdoelstellingen. En, laat daarover geen misverstand bestaan, opgaven die we niet alleen tot een goed einde kunnen brengen. Opgaven waarvoor college, raad en ambtelijke organisatie aan de lat staan, maar waarvoor we ook de kennis en kunde nodig zullen hebben van onze inwoners, onze ondernemers, onze organisaties en onze verenigingen.

We zullen dus, nog meer dan in het verleden wellicht, ook in 2022 het gesprek moeten aangaan over tal van voor onze gemeente relevante maatschappelijke ontwikkelingen. En dan niet met als doel binnen de Oosterhoutse gemeenschap áchteraf steun of draagvlak voor gemeentelijke plannen te verwerven. De inzet zal er vooral op gericht moeten zijn om, in samenspraak en coproductie met de wereld om ons heen, vóóraf te investeren in betere plannen, innovatievere ideeën en een slimmere uitvoering. We hebben daarmee de afgelopen twee jaar onder andere goede ervaringen opgedaan rondom de aanpak van de gevolgen van de coronacrisis. Als we dan toch een inhoudelijke boodschap voor 2022 zouden willen meegeven, dan zou het vooral de boodschap zijn om het proces van samen-werken aan onze gemeente voort te zetten en te intensiveren.

Hoogachtend,
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN OOSTERHOUT,

, burgemeester,

, secretaris.

2 Leeswijzer

Samenstelling college

Het derde hoofdstuk geeft de samenstelling van het college en de bijbehorende portefeuillevindeling aan.

Samenvattend beeld begroting

In hoofdstuk vier is op hoofdlijnen het financiële beeld uit de begroting geschetst.

Programmabegroting

Hoofdstuk vijf bevat de de programma's. Ieder programma omvat een beschrijving van de algemene doelstelling, de relevante beleidsdocumenten, de accenten uit het collegeakkoord en uit een beschrijving van de prestaties die worden gerealiseerd. Daarnaast worden de meerjarig beschikbare middelen in beeld gebracht bij ieder programma.

Paragrafen

De paragrafen in hoofdstuk zes geven gebundeld informatie over bepaalde thema's, die anders te gefragmenteerd aan de orde zouden komen. Deze informatie wordt voor zowel bestuurders als toezichhouders van belang geacht om de financiële positie van de gemeente te kunnen beoordelen. Een achttal paragrafen is verplicht voorgeschreven door het BBV, namelijk Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Treasury (financiering), Bedrijfsvoering, Informatiebeveiliging en privacy, Verbonden partijen, Grondbeleid en het EMU saldo. De paragrafen Subsidies en Algemene uitkering zijn aanvullend opgenomen.

Financiële begroting

In hoofdstuk zeven is de financiële begroting opgenomen, waarin een uitgebreide financiële toelichting is opgenomen omtrent de verschillen tussen de begroting 2022 en 2021.

Bijlagen

In de bijlagen zijn een aantal cijfermatige overzichten opgenomen. Als laatste bijlage is een afkortingenlijst opgenomen.

3 Samenstelling College van Burgemeester en Wethouders

Mark Buijs, Burgemeester

- Algemene bestuurlijke coördinatie
- Strategie (regie realisatie Toekomstvisie Oosterhout 2030)
- Openbare orde en veiligheid
- Externe veiligheid
- Integrale veiligheid
- Toezicht en handhaving
- Overige wettelijke taken
- Bestuurlijke regionale samenwerking
- Communicatie en burgerparticipatie
- Personeel en organisatie (inclusief proces organisatieontwikkeling)

Clemens Piena, Wethouder

- Zorg en welzijn (WMO, welzijn, volksgezondheid en ouderenbeleid)
- Integraal sociaal domein
- Wijkgericht werken
- Beheer openbare ruimte (buitenruimte en onderhoud groen)
- ICT, datamanagement (inclusief informatie gestuurd werken) en Equalit
- Cultuur en media (inclusief Pannehoef)
- Mobiliteit en verkeer

Dees Melsen, Wethouder

- Economische zaken (toerisme en recreatie, evenementenbeleid)
- Economische regionale samenwerking
- Branding en citymarketing
- Jeugd (inclusief jeugdzorg) en jongerenwerk
- Onderwijs
- Project Binnenstad
- Project Galvanitas
- Project gebiedsvisie Slotjesveld

Marcel Willemsen, Wethouder

- Financiën
- Nutsbedrijven
- Duurzaamheid (inclusief afval), energietransitie en MEK
- Arbeidsmarkt en –participatie
- Sociale zaken
- Bouwen en wonen
- Project Omgevingswet

Arnoud Kastelijns, Wethouder

- Sport
- Dienstverlening, facilitaire zaken en overige aspecten bedrijfsvoering
- Inkoop en aanbesteding
- Vastgoed
- Natuur en milieu
- Water en riool (inclusief klimaatadaptatie)
- Ruimtelijke ordening
- Grondzaken
- Agrarische zaken
- Project nieuwbouw gemeentehuis

4 Samenvattend beeld begroting

4.1 Kaders en uitgangspunten

De begroting 2022 en de meerjarenramingen 2023-2025 zijn opgesteld conform de kaders uit het bestuursakkoord 2018-2022. De belangrijkste kaders zijn als volgt omschreven:

Structureel sluitende begroting

Jaarlijkse begrotingen worden gepresenteerd in het perspectief van structureel sluitende meerjarenramingen. Tussentijdse beperkte, niet-structurele, tekorten zijn aanvaardbaar mits en voor zover deze kunnen worden gedekt uit reserves. Meerjarig dient dan echter sprake te zijn van een sluitende begroting.

Nieuwe initiatieven

Er is de komende vier jaar ruimte voor nieuwe initiatieven, met dien verstande dat dit budgettair neutraal gebeurt. Met andere woorden: oud voor nieuw is de leidraad. Uitgangspunt is dat daarbij in eerste instantie gezocht wordt binnen hetzelfde beleidsterrein.

Onvoorzien

In de begrotingen en meerjarenramingen wordt jaarlijks een realistische raming opgenomen voor “onvoorzien”. Hierbij wordt de structurele doorwerking niet automatisch vertaald, maar vormt onderdeel van de discussie over nieuw beleid bij de eerstkomende begroting. Voorstellen worden streng getoetst aan de criteria onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onontkoombaar.

Investerings

Het structurele investeringsniveau wordt in principe gemaximeerd op € 5,5 miljoen, exclusief investeringen op het gebied van riolering en afvalverwijdering (deze laatste investeringen worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarief) en het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) en de tractiemiddelen.

Het investeringsniveau is exclusief specifieke investeringen ten laste van reserves. Het investeringsplan wordt jaarlijks opgesteld in de vorm van een uitvoeringsplanning, waarbij aangegeven wordt wanneer investeringen daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Geen indirecte subsidiëring

Indirecte subsidies worden zoveel mogelijk beperkt. Door het in beeld brengen van de werkelijke kosten en bijbehorende subsidies worden geldstromen transparanter en beter beheersbaar.

Doeluitkeringen

Aan doelen waarvoor de gemeente van het rijk een doeluitkering ontvangt, wordt in beginsel niet meer uitgegeven dan het bedrag van de doeluitkering. Bezuinigingen vanuit het Rijk zullen daarbij in principe niet gecompenseerd worden door de gemeente. Vanwege de bijzondere financiële situatie maken we hierbij een uitzondering voor de jeugdzorg.

Reserves en voorzieningen

De reserves vormen de eerste linie in het opvangen van onverwachte tegenvallers en risico's. In het kader van risicomanagement wordt vastgehouden aan het eerdere bepaalde uitgangspunt dat de weerstandsratio minimaal 1,5 moet bedragen.

Belastingcapaciteit OZB

Als de verhoging van de onroerende zaakbelasting onontkoombaar blijkt, dan gebeurt dit met maximaal het inflatiepercentage.

Overige belastingen en heffingen

Uitgangspunten voor de overige belastingen en heffingen zijn in principe:

- de retributies (vergoeding voor een dienstverlening) zijn kostendekkend;
- milieuheffingen (met name afvalstoffenheffing en rioolheffing) zijn kostendekkend.
- de overige leges e.d. worden jaarlijks maximaal verhoogd met het inflatiepercentage, tenzij er een beleidsmatige aanleiding bestaat tot een verlaging of grotere verhoging te komen.

Voor een nadere toelichting op de ontwikkeling van retributies, heffingen en leges wordt volledigheidshalve verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

4.2 Beeld begroting 2022

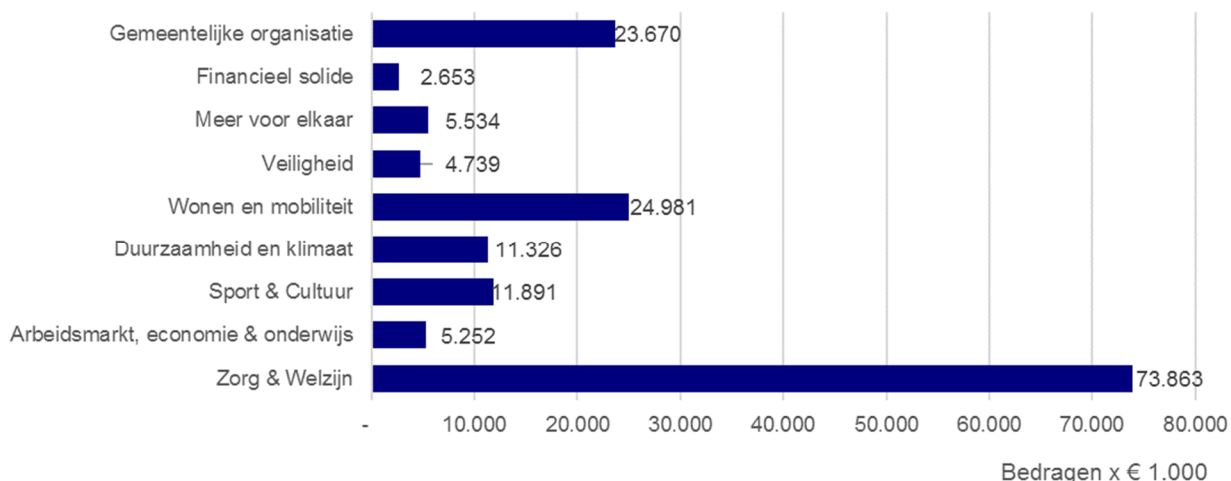
In de begroting staat wat we volgend jaar willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat dit gaat kosten. De begroting gaat vooral over het jaar 2022. Wanneer de gemeenteraad deze begroting vaststelt, wordt daarmee formele goedkeuring gegeven tot het doen van uitgaven in het jaar 2022. Naast informatie over het jaar 2022 bevat deze begroting ook ramingen voor de jaren 2023 tot en met 2025. Dit wordt de 'meerjarenbegroting' genoemd. De meerjarenbegroting gaat ter kennisname naar de gemeenteraad en geeft context bij de vaststelling van de begroting 2022. In onderstaande tabel wordt een totaaloverzicht gegeven van de baten (inkomsten) en lasten (uitgaven) in 2022. Het saldo is het verschil tussen de baten en de lasten.

x € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Zorg en welzijn	73.863	-20.841	53.022	51.387	49.773
2	Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	5.252	-409	4.843	4.601	4.308
3	Sport en cultuur	11.891	-3.892	7.999	9.323	8.906
4	Duurzaamheid en klimaat	11.326	-1.243	10.083	9.299	9.054
5	Wonen en mobiliteit	24.981	-10.804	14.177	12.172	9.050
6	Veiligheid	4.739	-110	4.629	4.844	4.227
7	Meer voor elkaar	5.534	-1.052	4.482	4.222	4.015
A	Financieel solide	2.653	-123.253	-120.600	-114.281	-115.294
B	Gemeentelijke organisatie	23.670	-2.496	21.174	21.268	18.039
	Resultaat voor bestemming	163.909	-164.100	-191	2.835	-7.922
C	Mutaties in de reserves	4.419	-4.512	-93	-2.844	-975
D	Vennootschapsbelasting	2	-	2	2	394
	Resultaat	168.330	-168.612	-282	-7	-8.503

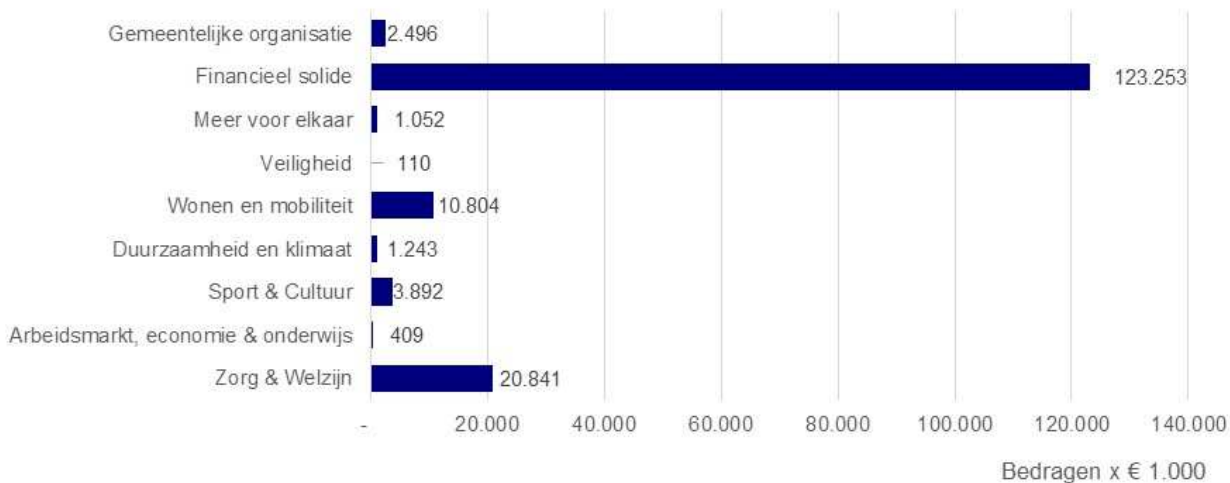
Lasten

De totale lasten bedragen in 2022 € 163,9 miljoen. De lasten worden gemaakt om de beleidsdoelstellingen van het college en de gemeenteraad. De begroting is opgedeeld in zeven beleidsprogramma's. Daarnaast zijn er de zogenoemde algemene dekkingsmiddelen (financieel solide), de gemeentelijke organisatie en de mutaties in de reserves. De zeven beleidsprogramma's vormen samen met de drie overige onderdelen het totaal van de begroting. In onderstaande grafiek is aangegeven hoe de uitgaven over de verschillende beleidsprogramma's zijn verdeeld.

Baten

Het is de bedoeling dat we een structureel sluitende begroting presenteren. Dat betekent dat onze lasten gedekt moeten worden door onze baten. In het jaar 2022 worden alle uitgaven van in totaal € 163,9 miljoen dus gedekt door inkomsten. In onderstaande figuur is de verdeling van de inkomsten opgenomen.

Het grootste deel van onze baten ontvangen we vanuit het Rijk. Vanuit het gemeentefonds ontvangt Oosterhout een zogenoemde algemene uitkering. Deze uitkering is vrij besteedbaar en bedraagt in 2022 naar verwachting € 96,3 miljoen. Andere grote inkomstenbronnen zijn lokale heffingen (paragraaf 6.1) naar verwachting € 29,1 miljoen en rijksuitkeringen voor Zorg en Welzijn van € 19,3 miljoen.

Structureel begrotingssaldo

In de Gemeentewet staat dat onze begroting structureel en reëel in evenwicht moet zijn. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting (en meerjarenraming) volledig en realistisch zijn. De provincie toetst hier vanuit haar toezichhoudende rol op.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting, maken we onderscheid tussen structurele en incidentele baten en lasten. Incidentele baten of lasten zijn baten of lasten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Hierbij beïnvloeden incidentele lasten het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten het structureel begrotingssaldo negatief. In onderstaande tabel wordt in het kort de opbouw van het structurele saldo inzichtelijk gemaakt. De in de tabel opgenomen bedragen sluiten aan op de totalen uit het overzicht incidentele baten en lasten in 7.10.

X € 1.000 - = voordeel

	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Structurele begrotingssaldo (-=voordelig)	-1.060	-1.009	-1.436	-1.027	-1.103
Structurele exploitatieruimte	0,03%	2,37%	0,48%	0,25%	0,71%

5 Programma's

In dit hoofdstuk worden de programma's behandeld per programma. De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Zorg & Welzijn	49.773	51.387	53.022	52.112	52.039	51.828
Arbeidsmarkt, economie & onderwijs	4.308	4.601	4.843	4.890	4.887	4.862
Sport & Cultuur	8.906	9.323	7.999	8.019	7.935	7.800
Duurzaamheid en klimaat	9.054	9.299	10.083	10.144	10.091	10.184
Wonen en mobiliteit	9.050	12.172	14.177	14.568	14.812	14.034
Veiligheid	4.227	4.844	4.629	4.633	4.628	4.617
Meer voor elkaar	4.015	4.222	4.482	4.440	4.409	4.387
Financieel solide	-115.294	-114.281	-120.600	-117.921	-117.839	-117.885
Gemeentelijke organisatie	18.039	21.268	21.174	21.131	21.302	22.397
Resultaat voor bestemming	-7.922	2.835	-191	2.016	2.264	2.224
Mutaties in reserves	-975	-2.844	-93	-3.379	-3.293	-3.329
Vennootschapsbelasting	394	2	2	2	2	2
Resultaat	-8.503	-7	-282	-1.361	-1.027	-1.103

5.1 Zorg en welzijn

Portefeuillehouder(s) C. Piena, D. Melsen, M. Willemsen

Het programma bestaat uit vijf thema's die in de volgende paragrafen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt aangegeven aan welk(e) global(s) goals het thema een bijdrage levert. In bijlage 8.6 wordt een inzicht gegeven in de global goals en wat belangrijke taken voor de gemeente zijn. Daarnaast worden per thema drie elementen behandeld:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we hiervoor doen;
- indicatoren;

Vervolgens wordt voor het programma inzicht gegeven in de kosten, extern betrokken partijen en de beleidskaders.

Topprioriteiten perspectiefnota

In de perspectiefnota 2022 werden voor dit programma de volgende prioriteiten opgenomen die in deze begroting verder zijn uitgewerkt.

X € 1.000

Thema	Post	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
5.1.2	WMO Hulp bij de huishouding	1.500	1.500	1.500	1.500
5.1.6	WMO Kostenbesparing	-500	-1.000	-1.000	-1.000

5.1.1 Jeugd

Global goals

5.1.1.1 Wat willen we bereiken

We willen dat alle kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen, die actief deelnemen aan het maatschappelijke leven. We willen als gemeente een gunstig opgroei-klimaat voor jeugdigen bevorderen door het versterken van eigen kracht van ouders, opvoeders en jeugdigen en hun sociale netwerk. Het vergroten van kansen en het voorkomen van uitval zijn daarbij leidend. Wanneer jeugdhulp noodzakelijk is stellen wij daartoe de benodigde kennis beschikbaar. Hulpverlening is erop gericht toe te werken naar eigen kracht: interventies zijn zo kort als mogelijk.

5.1.1.2 Wat gaan we hiervoor doen

Ontwikkelingen lokaal

In 2022 zetten we verder in op de doorontwikkeling van de (laagdrempelige) vrij toegankelijke jeugdhulp. Hierbij kijken we naar hoe bestaande initiatieven geoptimaliseerd kunnen worden en of er nieuwe (preventieve) initiatieven gestart kunnen worden die bijdragen aan de transformatie van het sociaal domein. In 2022 evalueren we onder andere de preventieve programma's informele pleegzorg en kamers met kansen, waar we in 2021 mee van start zijn gegaan. Dit zijn beide programma's die zich richten op informele ondersteuning, oftewel het versterken van de sociale basis. Daarnaast blijven we ons samen met partners inzetten voor het landelijke programma 'Kansrijke Start' gericht op de eerste 1000 dagen van een kind en evalueren we in 2022 het programma 'nu niet zwanger' (onderdeel van Kansrijke Start).

Ontwikkelingen jeugdhulpregio West Brabant Oost (WBO)

In 2020 is de Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd in een resolutie vastgesteld door gemeenten in VNG-verband. Hierin zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop de samenwerking regionaal (WBO) en bovenregionaal vormgegeven dient te worden. Momenteel voldoen we niet aan deze norm. Onderdeel van deze norm voor opdrachtgeverschap is het opstellen van een regiovisie die tot stand is gekomen in overleg met aanbieders, professionals, jongeren en ouders en ketenpartijen. In de regiovisie dient tevens een keuze worden gemaakt voor een niet-vrijblijvende governance, met één onderling overeengekomen en gedragen aanspreekpunt dat extern kan optreden namens de regio. Uitgangspunt hierbij is het verbeteren en

verduurzamen van de samenwerking in WBO-verband. Eerste helft 2022 zal deze regiovisie ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De achterliggende ambitie hierbij is om samen met het jeugdveld een duurzame beweging in gang te zetten om kwalitatief goede, beschikbare en betaalbare hulp voor jeugdigen, ouders en gezin te borgen. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst. Tevens zal 2022 in het teken staan van de doorontwikkeling van de inkoop van de niet vrij toegankelijke jeugdhulp, waarvoor de zorgvuldigheidseisen eveneens vastgelegd worden in de regiovisie.

Daarnaast gaan we uiteraard ook verder met de inhoudelijke beleidsontwikkelingen die eind 2021 zullen worden geconcretiseerd in de uitvoeringsagenda 2022. Belangrijke thema's hierin zullen zijn: het verminderen van jeugdbeschermingsmaatregelen, de aansluiting van jeugdhulp op het onderwijs en het door ontwikkelen van pleeg- en gezinshuiszorg.

5.1.1.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp (%)	9,70%	9,80%	9,30%	-	-	L
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming (%)	0,90%	0,80%	0,90%	-	-	L
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering (%)	0,50%	0,40%	0,30%	-	-	L
Waardering contact Sociaal Wijkteam	7,5	7,3	7,4	-	-	B
Melding (vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling	617	598	280 ¹	620	600	G

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.1.2 Wet maatschappelijke ondersteuning

Global goals

5.1.2.1 Wat willen we bereiken

Inwoners kunnen zo lang mogelijk meedoen aan de samenleving door hun eigen mentale, sociale en lichamelijke kracht optimaal te benutten. Dit willen wij bereiken door naast een breed aanbod van maatschappelijke voorzieningen wijkgericht samenwerken te regisseren. Hiermee wordt bedoeld dat de burger in zijn directe omgeving wordt gestimuleerd om eerst zelf een oplossing te vinden voor de problemen en beperkingen die hij ondervindt in het dagelijks leven. De gemeente Oosterhout regisseert het wijkgericht samenwerken om de mentale, sociale en lichamelijke kracht van mensen en hun sociale netwerk te stimuleren. Bij maatschappelijke zorg wordt het fundament gevormd door drie pijlers:

- bevorderen van een sterke samenleving;
- vergroten van de maatschappelijke vaardigheden;
- bieden van zorg en ondersteuning.

5.1.2.2 Wat gaan we hiervoor doen

Individuele voorzieningen

Vanuit de individuele voorzieningen wordt in 2022 verder doorgewerkt aan de ingeslagen weg om intensiever in te zetten op de (ontwikkeling van) eigen kracht van inwoners. Na het traject dat hiervoor heeft gelopen in 2021 over gespreksvoering bij inzet van hulp bij de huishouding (HbH), wordt er in 2022 vervolg gegeven aan de gespreksvoering bij inzet van woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen. Dit sluit aan bij één van de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over kostenbeheersing in de Wmo uit 2021 (dat met name gericht was op HbH). Een tweede aanbeveling uit dat rapport waaraan gevolg is gegeven, is het nader onderzoeken van een nieuw normenkader voor HbH. Hiermee wordt het verouderde CIZ-protocol uit 2006 losgelaten. In 2022 wordt dit nieuwe normenkader naar verwachting opgeleverd met een koste dempend effect op de uitgaven voor HbH.

¹ Gebaseerd op de cijfers eerste halfjaar 2020

Verder gaan we ons in 2022 richten op de indicerings- en financieringsmogelijkheden van de individuele voorziening begeleiding. Sinds de decentralisaties in 2015 indiceren we begeleiding resultaatgericht op basis van categorieën (waakvlam, licht midden en zwaar) en werken we samen in Dongemondverband met betrekking tot inkoop en contractmanagement. In 2022 gaan we de huidige werkwijze tegen het licht houden en eventuele andere mogelijkheden onderzoeken om te kunnen beoordelen of dit ook de meest effectieve en efficiënte werkwijze is.

Vrij toegankelijke voorzieningen

In 2022 zetten we verder in op de doorontwikkeling van de (laagdrempelige) vrij toegankelijke voorzieningen dagbesteding. Hierbij hebben we aandacht voor monitoring bij bestaande initiatieven en kijken we of er nieuwe (preventieve) initiatieven gestart kunnen worden die bijdragen aan de transformatie van het sociaal domein. Er wordt hierbij gezocht naar aansluiting met de visie op het sociaal domein en het wijkgericht werken. Zo wordt het voor burgers makkelijker in hun buurt of wijk oplossingen te vinden voor de behoefte, problemen of beperkingen die zij in het dagelijks leven ervaren. In 2022 geven we uitvoering aan de pilot Buurtpleinen. Een Buurtplein is een groep inwoners die elkaar in een veilige omgeving steeds beter leren kennen. Zij geven elkaar (onder leiding van een begeleider) advies, stellen elkaar vragen en ondernemen regelmatig een kleine activiteit, zoals een wandeling of gezamenlijk eten. Het concept van buurtpleinen is verwant aan dat van de buurtkamer en de GGZ aanlopen, maar kent een verplichtender karakter m.b.t. opkomst en wederkerigheid. Het concept is ontwikkeld door Stichting Maatschappelijke Opvang Breda (SMO). Breda kent momenteel 10 buurtpleinen. Als regio voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang vinden we het belangrijk om te onderzoeken of dit concept ook in de regiogemeenten meerwaarde heeft; o.a. omdat mensen met een psychische kwetsbaarheid steeds vaker in de wijk wonen. Vanuit regionale middelen worden daarom pilots buurtpleinen in gemeenten Oosterhout en Altena gestart. Voor Oosterhout betreft het één buurtplein, dat waarschijnlijk eind 2021 vanuit een van de activiteitencentra start en wordt verzorgd door Surplus, Makker en SMO. Op basis van een evaluatie wordt eind 2022 de meerwaarde en de toekomstige financieringswijze bekeken.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Met het vaststellen van het regionaal beleidskader beschermd wonen in maart 2021 is gemeente Oosterhout samen met de andere gemeenten uit de beschermd wonen regio Breda financieel en inhoudelijk verantwoordelijk voor beschermd wonen geworden. Een belangrijke doelstelling is dat we willen dat mensen die zijn aangewezen op beschermde woonvormen zo zelfstandig mogelijk in de wijk wonen, wat hun kwaliteit van leven verbetert en hun kansen op participatie en inclusie ondersteunt. Om de gemeentelijke samenwerking te verankeren wordt een centrumgemeenteregeling uitgewerkt die begin 2022 van kracht moet worden. In het regionale beleidskader beschermd wonen is opgenomen dat gemeenten de ontvangen beschikbare middelen voor beschermd wonen gezamenlijk ter beschikking stellen voor deze regionale taak. De hoogte van deze middelen is leidend voor de inrichting van beschermd wonen. De rijksmiddelen beschermd wonen worden via een ingroeipad doorgedecentraliseerd: in 2022 ontvangt de centrumgemeente Breda nog 100% van de integratie-uitkering, vanaf 1 januari 2023 worden de middelen in een periode van 10 jaar tijd stapsgewijs verschoven van de centrumgemeenten naar alle gemeenten.

In 2026 neemt het Rijk een besluit over het wel of niet doordecentraliseren van maatschappelijke opvang. Gemeente Breda blijft totdat een ander besluit wordt genomen hiervoor onze centrumgemeente. Als regiogemeente zijn we inhoudelijk aangehaakt bij ontwikkelingen op het terrein van maatschappelijke opvang en organiseren we ook (preventieve) activiteiten in Oosterhout.

5.1.2.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Voorzieningen voor senioren in de gemeente.	6,4	6,4	6,6	-	-	B
Welzijnsvoorzieningen in de gemeente	6,9	6,9	6,9	-	-	B
Is mantelzorger (zorgt voor een familielid of bekende)	26,00%	26,00%	27,00%	-	-	B
Doet vrijwilligerswerk	16,00%	16,00%	20,00%	-	-	B
Voorzieningen / toegankelijkheid in de gemeente voor mensen met een functiebeperking	6,4	6,4	6,5	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.1.3 Sociaal beleid

Global goals

5.1.3.1 Wat willen we bereiken

Bevorderen dat inwoners van Oosterhout in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, door het (terug)leiden van uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt. Het financieel en materieel ondersteunen van burgers die niet volledig in hun levensonderhoud kunnen voorzien of niet voldoende maatschappelijk kunnen participeren.

5.1.3.2 Wat gaan we hiervoor doen

Participatie

De coronacrisis heeft een grote impact gehad op de werkgelegenheid. Het is nog onduidelijk hoe dit zich na de coronacrisis zal ontwikkelen. In 2020 en 2021 zijn verschillende stappen gezet om de gevolgen die de coronacrisis heeft voor de werkgelegenheid het hoofd te bieden, onder andere door het opzetten van een regionaal mobiliteitsteam. In 2022 zal deze aanpak worden voortgezet, zodat zoveel mogelijk werknemers die door de coronacrisis werkloos zijn geworden weer een plaats op de arbeidsmarkt krijgen. Hierbij zal er veel aandacht gegeven worden aan de inzet van om- en bijscholing.

In 2015 werd de Participatiewet ingevoerd. Een belangrijke doel van de Participatiewet was om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. De evaluatie van de Participatiewet, die het Sociaal Cultureel Planbureau heeft uitgevoerd, laat zien dat dit niet echt succesvol is geweest. Om deze reden ligt er een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer om wijzigingen aan te brengen in de Participatiewet. Vanwege de coronacrisis en de val van het kabinet Rutte III is de behandeling van dit wetsvoorstel uitgesteld. Het streven is om de wetswijziging op 1 januari 2022 in werking te laten treden, maar zekerheid hierover is er nog niet. Ook zonder de wetswijziging zullen wij ook in 2022 verder gaan met het aan het werk helpen van mensen met een arbeidsbeperking en mensen die om andere redenen niet zelfstandig een plaats op de arbeidsmarkt kunnen verwerven.

Het afgelopen jaar is er door onder andere de affaire met de kinderopvangtoeslag door de staatssecretaris van SZW aangegeven dat de menselijke maat weer terug moet komen in de sociale zekerheid. Binnen de huidige wettelijke kaders houden wij bij de uitvoering van de sociale zekerheidsregeling zoveel mogelijk rekening met de menselijke maat. Dit doen we onder andere door in de uitvoering, waar dit aan de orde is, toepassing te geven aan de omgekeerde toets.

Veranderingopgave inburgering

Per 1 januari 2022 gaat de nieuwe Wet Inburgering in. Met de komst van de nieuwe wet worden gemeenten verantwoordelijk voor het regelen van inburgering en alles wat er bij participeren en integreren komt kijken. We willen ervoor zorgen dat inburgeraars sneller inburgeren en deel uit gaan maken van de (Oosterhoutse) samenleving. Het hebben van (betaald) werk en sociale verbondenheid spelen hierin een belangrijke rol. De nieuwe Wet inburgering wordt gezien als een lerend stelsel. Dat houdt in dat we continu zullen moeten monitoren en evalueren en daar waar nodig bijstellen.

Schuldhelpverlening

Het beleidsplan schuldhelpverlening is richtinggevend voor de wijze waarop wij in 2022 ondersteuning bieden aan inwoners die -zonder ondersteuning- in de schulden dreigen te geraken of hun schuldensituatie niet kunnen oplossen. In 2022 blijven we inzetten op laagdrempelige en regelarme voorzieningen en versterken onze ondersteuning met gecombineerde aanpak intensivering op vroeg signalering en preventie. Dit willen we bereiken door preventie en vroeg signalering uit te breiden, meer in te zetten op het verstrekken van saneringskredieten en het bieden van nazorg.

Minimabeleid

In 2021 starten we met het herijken van ons Minimabeleid. Dit beleid zal mede richting geven aan de uitvoeringstaken van 2022. Rode draad van ons huidige minimabeleid is 'meedoen, op het hoogst haalbare niveau van zelfredzaamheid' en daar blijven we ons de komende periode ook voor inzetten.

5.1.3.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Netto arbeidsparticipatiegraad (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)	n.b.	n.b.	n.b.	-	-	L
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	n.b.	n.b.	n.b.	-	-	L
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	1,00%	n.b.	n.b.	-	-	L
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	1,00%	n.b.	n.b.	-	-	L
Aantal personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)	148,7	131,1	140,0	146,0	151,0	L
Aantal lopende re-integratie voorzieningen (per 1.000 inwoners 15-65 jaar)	25,0	28,5	17,5	18,0	18,0	L
Aantal cliënten met maatwerkarrangement WMO (per 10.000 inwoners)	n.b.	n.b.	n.b.	-	-	L
Demografische druk (%)	76,1%	76,4%	76,8%	76,6%	-	L
Uitstroom naar werk in % van de totale uitstroom uit de uitkering	42,00%	40,00%	32,00%	40,00%	40,00%	G
% melders voor uitkering die door intakeprocedure geen aanvraag doen	n.b.	60,00%	45,00%	60,00%	60,00%	G
Aantal beëindigde uitkeringen door uitstroom naar werk.	112	120	56	100	100	G
% mensen met een uitkering aan de slag in een traject arbeidsritme	-	90	95	25	25	G

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.1.4 Volksgezondheid

Global goals

5.1.4.1 Wat willen we bereiken

Met volksgezondheidsbeleid wordt een gezonde leefstijl van de inwoners van Oosterhout bevorderd.

5.1.4.2 Wat gaan we hiervoor doen

De ontwikkel- en werkagenda Gezondheid (Oosterhout vitale stad) loopt tot en met 2022. Centraal staan de thema's gezonde leefstijl, meedoen en gezonde leefomgeving. Het thema gezondheid komt door het integrale karakter terug in vele andere beleidsvelden (bijvoorbeeld in het lokaal sportakkoord). In de werkagenda gezondheid zijn de activiteiten en projecten benoemd die een bijdrage leveren aan een gezonder en vitaler Oosterhout. Inwoners zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor hun gezondheid. Als gemeente kunnen we agenderen, aanjagen en faciliteren. Dit doen we samen met zorg- en welzijnspartners op de speerpunten: bewegen & gezondheid, alcohol en middelen gebruik, rookvrije generatie, mentale veerkracht, gezondheidsvaardigheden, jeugdgezondheidszorg en gebiedsgericht. In 2022 geven we daarnaast uitvoering aan het lokaal preventieakkoord, waarin we samen met partners afspraken hebben gemaakt op het gebied van overgewicht, roken en positieve gezondheid.

5.1.4.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Gezondheidszorg in de gemeente	7,3	7,4	7,5	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.1.5 Beheerskosten sociaal domein

Global goals

5.1.5.1 Wat willen we bereiken

We willen dat het goed gaat met de inwoners van Oosterhout. We vinden het belangrijk dat inwoners een waardevol bestaan kunnen opbouwen, hierin eigen keuzes kunnen maken en veerkrachtig zijn wanneer het leven (even) tegenzit. Met de visie zetten we stevig in op de 'beweging naar de voorkant': zo veel mogelijk en zo vroeg mogelijk problemen opvangen en oplossen in de eigen directe omgeving en/of met inzet van (vrij toegankelijke) voorzieningen in de stad. Op deze wijze vermindert de druk op de niet vrij toegankelijke voorzieningen.

Vanuit deze visie zijn de volgende maatschappelijke resultaten geformuleerd:

- een samenleving (stad, kerkdorp, wijk of buurt) waarin inwoners naar vermogen meedoen;
- een samenleving waarin inwoners naar vermogen op eigen kracht functioneren;
- een samenleving waarin inwoners in hun functioneren steun kunnen krijgen van de directe omgeving door de aanwezigheid van een sterke sociale basis, brede maatschappelijke voorzieningen en vrij toegankelijke voorzieningen.

5.1.5.2 Wat gaan we hiervoor doen

Binnen de verbetercyclus Toegang wordt op basis van een vervolgmeting vanuit het perspectief van inwoners, maatschappelijke partners en medewerkers van het sociaal team de set aan opgaves bijgesteld of vernieuwd. Met het maken van verbeterlagen in deze cyclus streven we ernaar steeds beter integraal samen te werken om inwoners snel de beste combinatie van ondersteuning en hulp te bieden.

Belangrijke informatie vanuit het perspectief van inwoners wordt verkregen uit de cliënt ervaringsonderzoeken (CEO). Dit is een jaarlijks verplichte meting op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Jeugdwet. De uitkomsten geven een beeld van de door cliënten ervaren kwaliteit van de ingezette hulp en het (gemeentelijke) toegangsproces. Er wordt gewerkt aan een integraal domein overstijgend CEO.

Opgave financiële beheersbaarheid sociaal domein

De financiële beheersbaarheid is in de perspectiefnota 2022 benoemd als topprioriteit, waarbij de nadrukkelijke focus ligt op de Hulp bij de huishouding (HbH). Enerzijds houden we rekening met een autonome groei van het aantal cliënten en een daarmee gepaard gaande kostenstijging van € 1,5 miljoen. Anderzijds verwachten we de groei in de kosten met € 500.000 te kunnen dempen door de verdere uitvoering van het HbH-project 'investeren in kwaliteit van toegang en uitvoering' en een nieuw normenkader voor de indicering. Het nieuw normenkader kan mogelijk in de loop van 2022 kan worden ingevoerd. Daarnaast is er een doorlopende inzet en domein overstijgende samenwerking om de afzonderlijke dashboards door te ontwikkelen (voor monitoring, sturing en op termijn het doen van voorspellingen) en om maatregelen door te voeren (op het niveau van beleid, bedrijfsvoering of uitvoering) die een dempend effect hebben op de uitgaven binnen het sociaal domein.

De (financiële) impact van corona

Door de twee periodes van lockdown en daarmee gepaard gaande terugval in inkomen, zijn met name ZZP'ers en kleine zelfstandigen een nieuwe "doelgroep" als het gaat om inwoners die door de coronacrisis in de financiële problemen zijn gekomen. De inschatting is dat het maatschappelijk isolement van de laatste lockdown periode heeft bijgedragen aan een toename van het aantal personen met psychische problemen. Daarnaast is bekend dat stress door bijvoorbeeld geldzorgen negatieve gevolgen heeft op het mentaal welbevinden van mensen. Aangezien mensen lang niet altijd meteen met een hulpvraag bij de gemeente aankloppen, verwachten we een toeloop binnen het sociaal domein als gevolg van corona.

5.1.5.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
% huishoudens met zorg en ondersteuning	-	-	20,40%	-	-	L
Score Sociale kracht	-	71	-	71	73	B
Score Participatie	-	73	-	71	73	B
Score mate van eenzaamheid	-	70	-	65	70	B
Score zelfredzaamheid	-	82	-	82	83	B
Score financiële zelfredzaamheid	-	69	-	65	68	B

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Score collectieve zelfredzaamheid	-	62	-	67	67	B
Score sociale cohesie	-	67	-	70	70	B
% cliënten dat wist waar ze terecht konden voor hulp	-	-	-	70,00%	70,00%	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

Wat mag het programma kosten

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

x € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	6.176	-	6.176	5.743	4.110
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	125	-	125	-	760
3	Belastingen	8	-	8	3	9
4	Leges en andere rechten	-	-50	-50	-50	-29
5	Grond	-	-	-	-	-
6	Huren en pachten	-	-273	-273	-273	-259
7	Goederen en diensten	34.775	-8	34.767	31.620	31.819
8	Overdrachten	29.709	-20.492	9.217	10.569	8.963
9	Subsidies	2.203	-	2.203	2.709	3.203
10	Kapitaallasten	182	-	182	399	616
11	Verrekeningen	-	-	-	-	-
12	Rente	685	-18	667	667	581
	Totaal	73.863	-20.841	53.022	51.387	49.773

De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Jeugd	18.154	18.665	18.227	18.026	18.026	18.026
Wet maatschappelijke ondersteuning	21.357	20.407	21.742	21.272	21.288	21.253
Sociaal beleid	34.511	29.931	31.305	31.111	31.022	30.846
Volksgezondheid	2.223	2.561	2.521	2.476	2.476	2.476
Beheerskosten sociaal domein	713	164	68	68	68	68
Totaal lasten	76.958	71.728	73.863	72.953	72.880	72.669
Jeugd	-986	-1.518	-1.518	-1.518	-1.518	-1.518
Wet maatschappelijke ondersteuning	-751	-871	-871	-871	-871	-871
Sociaal beleid	-25.399	-17.932	-18.432	-18.432	-18.432	-18.432
Volksgezondheid	-49	-20	-20	-20	-20	-20
Beheerskosten sociaal domein	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	-27.185	-20.341	-20.841	-20.841	-20.841	-20.841
Saldo lasten en baten	49.773	51.387	53.022	52.112	52.039	51.828
Storting in reserves	-	91	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-91	-291	-324	-353	-322
Resultaat	49.773	51.387	52.731	51.788	51.686	51.506

Investeringen

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Wet maatschappelijke ondersteuning:				
Investeringen activiteitencentra	-	50	35	-
Totaal	-	50	25	-

Welke externe partijen zijn betrokken bij het programma

De volgende externe partijen zijn betrokken bij het programma, voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in paragraaf 6.6 Verbonden partijen.

- Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV) gevestigd te Tilburg
- Gezondheidszorg West Brabant (GROGZ) gevestigd te Breda
- Mid-Zuid (voorheen WAVA) gevestigd te Oosterhout

Beleidskaders

De volgende kader stellende beleidsnota's zijn van toepassing voor het programma.

Naam document	Jaar
Jeugd	
<i>Jeugdzorg</i>	
Beleidsplan Jeugd(hulp) 2015-2018	2014
Verstevigen verbinding jeugdzorg en onderwijs	2016
Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie gemeente Oosterhout	2016
Beleidsprioritering Jeugdzorg 2017	2016
Verordening Sociale Adviesraad Oosterhout	2017
Verlenging beleidsplan jeugd(hulp)	2018
Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2019	2019
Uitvoeringsbesluit Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2019	2019
<i>Leerlingenvervoer</i>	
Verordening leerlingenvervoer gemeente Oosterhout 2014	2014
Beleidsregels voor het leerlingenvervoer gemeente Oosterhout 2014	2014
Pilot leerlingenvervoer leerlingen in het VSO	2016
<i>Onderwijsachterstanden</i>	
Onderwijsbeleid in de periode 2011-2015	2016
Subsidiering voorscholen en NAZ 2016 en 2017	2016
Harmonisatie voorscholen en kinderopvang	2017
Beleidsregels peuteropvang en voorschoolse educatie 2019	2018
Wet maatschappelijke ondersteuning	
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2018	2017
Beleidsregels voor subsidieverstreking gemeente Oosterhout 2021	2020
Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning 2020	2020
Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2020	2020
Visie Sociaal Domein	2020
Beleidskader welzijn: het nieuw welzijn	2020
Visie op dagbesteding en begeleiding	2020
Sociaal beleid	
<i>Inkomensregelingen/Sociale zekerheid</i>	
Visienota Participatiewet	2014
Beleidsnota Participatiewet 2015	2014
Verordening handhaving sociale zekerheid 2015	2014
Uitvoeringsbesluit uitkeringsverstrekking Sociale Zekerheid 2015	2015
Beleidsregels boete Sociale Zekerheid 2018	2017
Afstemmingsverordening Sociale Zekerheid 2015	2017
Verordening individuele studietoelage Participatiewet 2015	2017
Beleidsregels terugvordering en verhaal 2018	2017
Uitvoeringsbesluit Taaleis participatiewet 2016	2018
<i>Minimabeleid</i>	

Naam document	Jaar
Uitvoeringsbesluit CZM 2015	2014
Minimabeleid 2016 en verder	2016
Verordening individuele inkomensvoet Participatiewet 2015	2017
Beleidsplan schuldhulpverlening 2017-2020	2017
Beleidsregels schuldhulpverlening 2017	2017
Beleidsnota Ondersteuning kinderen uit gezinnen met beperkte financiële middelen	2018
Beleidsregels bijzondere bijstand 2020	2020
<i>Re-integratie</i>	
Visienota Participatiewet	2014
Beleidsnota Participatiewet 2015	2014
Verordening tegenprestatie Sociale Zekerheid	2014
Notitie toekomstige positie WAVA binnen participatiewet	2015
Uitvoering Participatiewet en toekomst Wava	2016
Re-integratieverordening Participatiewet2015	2017
Uitvoeringsbesluit re-integratievoorzieningen participatiewet 2015	2018
Re-integratie en activering Participatiewet 2019	2019

5.2 Arbeidsmarkt, economie en onderwijs

Portefeuillehouder(s) D. Melsen, M. Willemsen

Het programma bestaat uit vijf thema's die in de volgende paragrafen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt aangegeven aan welk(e) global(s) goals het thema een bijdrage levert. In bijlage 8.6 wordt een inzicht gegeven in de global goals en wat belangrijke taken voor de gemeente zijn. Daarnaast worden per thema drie elementen behandeld:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we hiervoor doen;
- indicatoren;

Vervolgens wordt voor het programma inzicht gegeven in de kosten, extern betrokken partijen en de beleidskaders.

Topprioriteiten perspectiefnota

In de perspectiefnota 2022 werden voor dit programma de volgende prioriteiten opgenomen die in deze begroting verder zijn uitgewerkt.

X € 1.000

Thema	Post	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
5.2.3	Integraal huisvestingsplan Onderwijs	75	-	-	-
	Totaal	75	-	-	-

5.2.1 Arbeidsmarkt

Global goals

5.2.1.1 Wat willen we bereiken

Hiermee werken we aan een aantrekkelijke en in economisch opzicht toekomstbestendige stad. Daarbij wordt ingezet op het versterken van het ondernemersklimaat, binden en verbinden van partijen, verhogen arbeidsproductiviteit en arbeidsparticipatie en citymarketing en -branding.

De rol van de gemeente daarbij is die van facilitator, aanjager, verbinder en ondersteuner. We willen bijvoorbeeld de economische groei stimuleren, de arbeidsparticipatie vergroten en de positie van Oosterhout als aantrekkelijk gemeente.

5.2.1.2 Wat gaan we hiervoor doen

Het programma Arbeidsmarkt en Economie zal in het najaar van 2021 worden voorgelegd aan de gemeenteraad. In dit programma wordt aangegeven welke economische ontwikkelingen we zien, op welke topsectoren Oosterhout kan bouwen en welke ontwikkelingen er op de arbeidsmarkt optreden. Daarbij wordt ook gekeken naar de rol van de gemeente op deze beleidsterreinen en wat we hieraan kunnen bijdragen. Als gemeente zijn we slechts 1 schakel in het speelveld van economie en arbeidsmarkt. Daarom wil de gemeente vooral ook de rol aannemen van verbinder. In het programma wordt beschreven welke ambitie Oosterhout heeft en de kansen die we zien om de economie en arbeidsmarkt te versterken.

Een voorbeeld van een kans die de gemeente toejuicht is dat op basis van de cijfers duidelijk is dat in bepaalde sectoren er een krapte op de arbeidsmarkt bestaat. Als gemeente stimuleren we samenwerking tussen het bedrijfsleven en het onderwijs. Het project dat Curio recent met het bedrijfsleven is gestart om een hybride leeromgeving op te zetten waarbij het bedrijfsleven wordt betrokken en potentiële medewerkers op locatie een opleiding kunnen volgen is hier een mooi voorbeeld van.

Daarbij staat de lokale economie en arbeidsmarkt niet op zichzelf. Een passend woningaanbod, een beroepsbevolking die aansluit op de wensen en behoeften van het bedrijfsleven, de kwaliteit van bereikbaarheid en het voorzieningenniveau op het gebied van winkelen, recreatie, onderwijs en zorg zijn van invloed op het vestigings- en ondernemersklimaat en daarmee op de economie en de arbeidsmarkt. De rol van de gemeente daarin is vooral het stimuleren van samenwerking met het bedrijfsleven en het onderwijs, maar ook het faciliteren en creëren van de randvoorwaarden die van invloed zijn op de arbeidsmarkt en

economie. In het programma Arbeidsmarkt en Economie wordt hierop ingegaan. Ook de invloed die corona het afgelopen jaar heeft gehad hierop komt daarin terug.

Naast het programma Arbeidsmarkt en Economie en alle “lokale” zaken is Oosterhout ook regionaal actief. Binnen de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) pakt Oosterhout haar rol op om als schakel tussen deze grote steden een bijdrage te leveren aan het nieuwe economische kader wat onderdeel is van de zogenaamde verstedelijkingsagenda.

5.2.1.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Krapte indicator Arbeidsmarkt ² :						G
- Technische beroepen	krap	3,95	2,71	1,40	2,25	
- Commerciële beroepen	krap	1,98	1,13	1,20	1,25	
- ICT beroepen	krap	4,99	2,69	2,50	2,75	
- Transport & Logistiek	krap	2,45	1,22	1,20	1,75	
Aantal vacatures ³ :						G
- Technische beroepen	3.200	3.200	2.950	1.100	2.500	
- Commerciële beroepen	1.100	1.200	1.000	1.100	1.200	
- ICT beroepen	300	400	350	300	350	
- Transport & Logistiek	1.400	1.200	950	1.100	1.200	

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.2.2 Ruimte om te ondernemen

Global goals

5.2.2.1 Wat willen we bereiken

Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het stimuleren van een duurzame economie, door het bevorderen van een goed ondernemersklimaat en door een goed relatiebeheer. Versterken aantrekkelijkheid van het stadshart tot een bruisende, ondernemende binnenstad. Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het faciliteren van nieuwvestiging of uitbreiding van bedrijven en het bevorderen van een goed ondernemersklimaat.

5.2.2.2 Wat gaan we hiervoor doen

Opgave bruisende Binnenstad

De opgave Bruisende Binnenstad kent een brede insteek. Aan de ene kant ligt er de strategische opgave voor transitie van 15.000 - 19.000 m2 winkelvloeroppervlakte naar andere functies (onder andere wonen, groen, leisure, et cetera), terwijl aan de andere kant ook wordt ingezet op het kwalitatief op orde houden van de gehele binnenstad. De aanpak moet leiden tot het creëren van een levendige, maar vooral ook toekomstbestendige binnenstad.

Kwaliteit kernwinkelgebied

Naast de transitie zal de kwaliteit van de binnenstad van groot belang zijn om in te blijven investeren. Daarbij zal de binnenstad een verdere ontwikkeling moeten doormaken van een ‘place to buy’ naar een ‘place to be’. Dat vraagt om een lange termijnvisie met dito investeringen. Mede in relatie tot de klimaatdoelstellingen (hittestress) liggen hier kansen voor vergroening van de binnenstad, bijvoorbeeld met geveltuinjes.

² Spanningsindicator arbeidsmarkt (score in derde kwartaal): 0 tot 0,25 zeer ruim aanbod, 0,25 tot 0,67 ruim aanbod, 0,67 tot 1,50 gemiddeld aanbod, 1,50 tot 4,00 krap aanbod, 4,00 of meer zeer krap.

³ Aantal openstaande vacatures bij UWV (in derde kwartaal) in de regio West-Brabant.

Ontwikkelvisie Arendshof

De gemeente streeft samen met de ondernemers, eigenaren en bewoners naar een binnenstad waarin de functies winkelen, horeca, wonen, werken en recreëren in balans samenkomen met een sfeervolle en uitnodigende openbare ruimte. Een binnenstad die meer is dan enkel een plek om je aankopen te doen, maar het sociale middelpunt van de gemeente. Met de transformatie van het Arendsplein en Arendshof 2 worden hierin al mooie stappen gezet. Een logische vervolgstap is een traject waarin we samen met de ondernemers en eigenaren van Arendshof 1 kijken naar de toekomst. Doel is om met elkaar ook dit overdekte winkelcentrum te transformeren naar een toekomstbestendig gebied waarin winkelen, wonen en recreëren in een hernieuwde balans samenkomen. In 2021 is samen met de belangrijkste stakeholders aangevangen met de ontwikkelvisie voor Arendshof. Het tempo van uitvoering hangt sterk af van de ontwikkeling de komende jaren rondom de groei van leegstand en de individuele belangen in het gebied.

Arendsplein

In het kader van de transitie in de binnenstad is de ontwikkeling van het Arendsplein (bankenplein) het verst gevorderd. Uitgaande van de vaststelling van het bestemmingsplan eind 2021, staat de realisatie van de eerste appartementen in 2022 gepland.

Arendshof 2

Met de aankoop van Arendshof 2 en het besluit tot huisvesten van het gemeentehuis in Arendshof 2 is een volgende enorme stap gezet in de transitie van het overschot aan winkeloppervlakte in de binnenstad. In 2022 zal worden ingezet op de verplaatsing van de diverse winkels naar andere locaties in de binnenstad. Daarnaast is de zorg om Arendshof 2 aantrekkelijk te blijven houden voor de binnenstad.

Everdenberg Oost

Nagenoeg alle uit te geven bedrijfskavels op Everdenberg Oost zijn momenteel onder optie. Indien bedrijven afhaken, bestaat een ruime reservelijst met bedrijven die belangstelling hebben om zich hier te vestigen. De verwachting is dat door de komst van de bedrijven de werkgelegenheid flink zal toenemen. Aan het eind van het tweede kwartaal van 2022 zullen de eerste bedrijven operationeel zijn.

Betere benutting toeristisch fonds voor versterken toeristisch profiel en citymarketing

Er wordt toegewerkt naar een centrale aanpak door middel van een uitgekiend programma citymarketing. Het programma is gebaseerd op de toekomstvisie 2030 en heeft raakvlakken met de evenementenprogrammering, realiseren van nieuwe dagrecreatie en promotie van de stad.

Voor citymarketing is formatie en budget structureel vrijgemaakt. In 2022 wordt de in 2021 opgestelde City Marketing Visie verder uitgerold.

Nu citymarketing een integraal onderdeel van het toeristisch fonds is geworden, gaan we als gemeente een kwaliteit slag maken. Hierdoor kunnen we nu ook gezamenlijk (grotere) duurzame en overkoepelende projecten en diensten stimuleren en gezamenlijk ontwikkelen die het toeristisch klimaat versterken. De personen die deelnemen in het platform hebben veel kennis en voldoende knowhow in huis om de projecten kwalitatief en neutraal te beoordelen. Daarnaast zorgt deze kennis ook voor een pro actieve houding. De voorwaarden voor de ingediende plannen blijven in 2022 actueel.

Uitvoeringsagenda Economie

Voor 2021/2022 is een uitvoeringsagenda Economie opgesteld. De hierin opgenomen uitvoeringspunten worden stapsgewijs opgepakt. Het betreft reguliere uitvoeringszaken en uitvoering van het programma EZ en Arbeidsmarkt.

Regionale samenwerking

Ook voor 2022 wordt ingezet op regionale en landelijke thema's. Hiervoor wordt structureel deelgenomen aan de daarvoor geschikte overleggen.

5.2.2.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Vestiging van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar)	118,3	123,8	n.b.	-	-	L
Aantal banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar)	671,7	831,2	n.b.	-	-	L
Functiemenging (%)	53,30%	53,60%	n.b.	-	-	L
Waardering vestigingsklimaat gemeente (score 1-10) ⁴	7,1	-	n.b.	6,3	6,5	G

⁴ De bedrijvenenquête wordt 1x in de 2 jaar gehouden, de laatste in oktober 2018; de nieuwe peiling stond gepland voor 2020, maar is vanwege corona uitgesteld naar 2021

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Waardering ondernemersklimaat gemeenten (score 1-10)	6,8	-	n.b.	6,3	6,5	G
Aantal hectare direct uitgeefbare bedrijventerrein	-	18,2	18,2	16,2	16,2	G
Organisatiegraad bedrijven op bedrijventerreinen. (Aangesloten bij bedrijventerreinvereniging of vallend onder BIZ)	32,00%	-	n.b.			G
Bereikbaarheid bedrijventerreinen:						G
per auto (score 1-10)	7,4	-	n.b.	7,4	7,4	
per OV (score 1-10)	5,9	-	n.b.	5,9	5,9	
Aantal werkzame personen	28.105	28.952	29.077	28.000	29.000	G
Aantal bedrijven						G
Aantal oprichtingen van ondernemingen (per 1.000 vestigingen).	94,8	103,3	n.b.	100,0	100,0	G
Aantal opheffingen van ondernemingen (per 1.000 vestigingen)	62,5	57,5	n.b.	105,00	105,0	G
Werkloosheidspercentage	3,50%	3,10%	3,60%	6,50%	3,20%	G
Leegstandsindicatoren:						G
Kantoren (m2) ⁵	12.400	17.900	20.200	13.000	13.000	
Bedrijven (m2) ⁴	48.000	35.100	48.000	40.000	40.000	
Winkelruimte/horeca (percentage) ⁶	15,60%	6,50%	16,10%	17,00%	17,00%	
Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening (score 1-10) ⁷	6,6	-	n.b.	6,6	6,6	G
Gemiddeld aantal passanten in binnenstad per week ⁸	108.000	101.100	37.600 ⁹	111.000	111.000	G
Werkgelegenheid in de gemeente	6,9	7,2	7,1	-	-	B
Winkelaanbod in de gemeente	6,8	7,0	7,2	-	-	B
Waardering winkels voor dagelijkse boodschappen in de woonbuurt	7,9	8,0	8,3	-	-	B
Waardering afhandeling melding openbare ruimte	6,2	6,5	6,4			B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.2.3 Onderwijs

Global goals

5.2.3.1 Wat willen we bereiken

Alle jeugdigen van 0-25 jaar in Oosterhout helpen wij op weg naar maatschappelijke zelfstandigheid en een positieve deelname aan het maatschappelijk leven. Het accent ligt daarbij op het vergroten van kansen en het voorkomen van (school)uitval.

⁵ betreft het commercieel aanbod dat door makelaars te koop/te huur wordt aangeboden. Het gaat dus niet om leegstand.

⁶ betreft werkelijke leegstand

⁷ De bedrijvenenquête wordt 1x in de 2 jaar gehouden, laatste in oktober 2018; nieuwe peiling stond gepland voor 2020, maar is vanwege corona uitgesteld naar 2021.

⁸ Sinds 2019 andere manier van meten

⁹ telling van jaargemiddelde op basis van handmatige telling in september 2020. De hoogte is aanzienlijk lager ten gevolge van de Corona crisis.

5.2.3.2 Wat gaan we hiervoor doen

Visie op onderwijs

De coronacrisis heeft geleid tot een beter en regulier overleg tussen primair onderwijs, voortgezet onderwijs en de gemeente. Het is van belang die samenwerking vast te houden en verder uit te bouwen. Het Oosterhoutse onderwijs ziet zich gesteld voor een groot aantal uitdagingen, bijvoorbeeld rondom huisvesting, afstemming onderwijs en arbeidsmarkt en 'een leven lang leren'. Daarom is het goed om te komen tot een breed gedragen, samen met het onderwijsveld en andere betrokkenen te ontwikkelen visie op onderwijs in Oosterhout. Waarbij ook afspraken worden gemaakt over de aansluiting tussen passend onderwijs en de gemeentelijke (preventieve) jeugdhulp.

Specifieke uitkering onderwijsachterstanden

Oosterhout ontvangt vanuit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden middelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden. Hiervoor moet in ieder geval een voorschools aanbod voor peuters van 2,5 tot 4 jaar gerealiseerd worden. De middelen zullen in 2022 op de eerste plaats gebruikt worden om de voorschoolse educatie te subsidiëren en in te zetten op werving van nieuwe peuters. Ook moet er aan nieuwe kwaliteitseisen worden voldaan binnen de voorschoolse educatie. Planning is om de niet aanspreekbare zij-instromers (NAZ) voorziening in 2022 te evalueren.

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt heeft prioriteit. Op regionaal niveau worden afspraken gemaakt over hoe het aanbod vanuit het onderwijs beter kan aansluiten op vragen uit de markt. Maar ook op lokaal niveau moet het overleg en de samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid (verder) te worden versterkt. Een voorbeeld daarvan is de pilot met de hybride leerwerkomgeving in de logistiek, waarin gemeente, Curio en het Logistiek Platform Amerstreek samenwerken.

Uitvoering nieuwe verordening leerlingenvervoer

Sinds de invoering van de wet passend onderwijs zijn de aanvragen leerlingenvervoer complexer geworden, qua casuïstiek. Dit betekent dat er meer domeinoverstijgend samengewerkt moet worden zowel binnen de organisatie tussen de verschillende domeinen onderwijs, jeugd(zorg), WMO, en daarbuiten met ouders, regionale scholen voor speciaal onderwijs en de regionale samenwerkingsverband passend onderwijs.

Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten

De uitvoering van de wettelijke leerplichttaken worden via een gemeenschappelijke regeling uitgevoerd door het Regionaal Bureau Leren (RBL) in Breda. Lokaal zetten we in 2022 opnieuw in op de zogenaamde 'Not in Education, Employment or Training' (NEET) jongeren. Door samen met het RBL en lokale partners contact te leggen met deze jongeren willen we ze weer terugleiden naar onderwijs of werk. Om zo doende hun kansen te vergroten en (school)uitval te voorkomen.

5.2.3.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	n.b.	2	n.b.	-	-	L
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	n.b.	24	n.b.	-	-	L
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers, % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	2,1	1,9	n.b.	-	-	L
% schoolverzuim	3,30%	3,50%	-	3,00%	3,00%	G
Verzuimpercentage RBL	4,50%	4,80%	3,25%	4,80%	4,80%	G
Omvang voortijdig schoolverlaters 18-	10	20	12	8	8	G
Omvang voortijdig schoolverlaters 18+	79	70	65	55	55	G
Omvang relatief verzuim (aantal meldingen)	351	368	248	300	300	G
Omvang absoluut verzuim (aantal meldingen)	37	25	15	15	15	G
Omvang thuiszitters (aantal meldingen)	12	18	12	8	8	G
Wet kinderopvang:						G
- Aandeel tijdig afgehandelde aanvragen	100,00%	n.b.	92,50%	95,00%	95,00%	
- Aandeel geïnspecteerde locaties (KDV-BSO-GOB-PSZ)	100,00%	n.b.	36,70%	98,00%	98,00%	
- Aandeel geïnspecteerde locaties (VGO nieuw)	100,00%	n.b.	100,00%	100,00%	100,00%	
- Aandeel geïnspecteerde locaties (VGO bestaand)	8,20%	n.b.	48,00%	25,00%	25,00%	
- Aandeel ingezette handhavingstrajecten	100,00%	n.b.	100,00%	100,00%	100,00%	
- Aantal keer geen actie op tekortkomingen	-	-	-	-	-	
Onderwijsvoorzieningen in de gemeente	7,6	7,7	7,7	-	-	B

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Waardering basisonderwijs in de woonbuurt	7,4	7,7	7,7	-	-	B
Voorzieningen voor jongeren in de gemeente	5,8	6,0	7,4	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.2.4 Toerisme en recreatie

Global goals

5.2.4.1 Wat willen we bereiken

Een goed toeristisch recreatief klimaat, waarbij de ligging van Oosterhout optimaal benut wordt. Daarnaast moet voldoende vertier voor jonge gezinnen beschikbaar zijn.

5.2.4.2 Wat gaan we hiervoor doen

In 2022 wordt ingezet het realiseren van een klim bos in Dorst en een klimwand bij recreatieoord de Warande. Daarnaast wordt actief gepromoot dat in Oosterhout ruimte is voor kwalitatief hoogwaardige logies functies zoals B&B's, kleinschalige themacampings en dagrecreatie. Met een initiatiefnemer onderzocht of er een (tijdelijke) horeca functie met camperplaats gerealiseerd kan worden bij de Zwaaihoek.

Samenwerking in de regio

De samenwerking binnen de streeknetwerken Biesbosch, LandStad de Baronie en de Zuiderwaterlinie wordt gecontinueerd omdat gebleken is dat de doelgroepen van deze samenwerkingsorganen overeen komen met het type bezoekers dat Oosterhout graag ziet. Door intensieve data uitwisseling met deze partijen en Breda marketing worden de gewenste doelgroepen geactiveerd om de regio en dus Oosterhout te bezoeken.

Betere benutting toeristisch fonds voor versterken toeristisch profiel en citymarketing

Er wordt toegewerkt naar een centrale aanpak door middel van een uitgekiend programma citymarketing. Het programma is gebaseerd op de toekomstvisie 2030 en heeft raakvlakken met de evenementenprogrammering, realiseren van nieuwe dagrecreatie en promotie van de stad. Als basis daarvoor dienen de leefstijlprincipes van CELTH. Oosterhout richt zich primair op rust- en stijlzoekers en jonge gezinnen. Er wordt in 2021 een beoordelingssystematiek opgezet waarlangs nieuwe en bestaande initiatieven worden getoetst, waarmee dan gedurende 2022 getest zal worden.

Project revitalisering recreatieterreinen

In de afgelopen jaren is de omvang en de urgentie van de problematiek op vakantieparken in Oosterhout duidelijker geworden. Door integraal te werken gaan we aan de slag met de knelpunten die aanwezig zijn op de parken zoals: (illegale)bouw en brandveiligheid, inschrijvingen in BRP, veiligheid, buitenlandse werknemers, permanente bewoning en de gezondheid en welzijn van mensen.

De gemeente wil graag samen met de parkeigenaren in de gemeente Oosterhout werken aan toekomstbestendige parken waar het weer volledig draait om waar het voor bedoeld is, namelijk recreëren. Het onderdeel illegale permanente bewoning zal daarbij extra aandacht krijgen. Hiervoor wordt in 2022 een projectplan voor de aanpak van alle parken voor de komende jaren worden opgesteld.

In 2022 wordt het plan "de Eekhoorn" verder uitgevoerd. Een aantal velden wordt gesaneerd en samen met Thuisvester, de gemeente en de parkeigenaar wordt huisvesting voor spoedzoekers voor een periode van 10 jaar gerealiseerd.

5.2.4.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Niet van toepassing						

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.2.5 Evenementen

Global goals

5.2.5.1 Wat willen we bereiken

Het bevorderen van een gevarieerd en hoogwaardig aanbod van cultuur en evenementen, het ondersteunen van kwetsbare vormen van kunst en cultuur en ijveren voor het behoud van het cultureel erfgoed in de stad (inclusief het beheer van collecties).

5.2.5.2 Wat gaan we hiervoor doen

In 2022 gaan we aan de slag met het horeca(vergunningen)beleid. Oosterhout heeft op dit moment geen 'Horecabeleid'. Het huidige beleid staat verwoord in diverse afzonderlijke documenten wat niet klantvriendelijk is en ook niet voor duidelijkheid zorgt. Door ontwikkelingen in het land, ontwikkelingen op gemeentelijk niveau opgedane ervaringen van huidig beleid en vergunningverlening, is er behoefte aan overkoepelend geactualiseerd horeca(vergunningen)beleid. Hierbij nemen we ook de uitkomsten van de Horecavisie mee.

5.2.5.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Evenementen en festivals in de gemeente	7,3	7,4	7,2	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

Wat mag het programma kosten

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

x € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	992	-	992	684	554
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	75	-	75	-	92
3	Belastingen	288	-	288	175	295
4	Leges en andere rechten	-	-50	-50	-50	-40
5	Grond	-	-	-	-	-
6	Huren en pachten	-	-248	-248	-248	-161
7	Goederen en diensten	1.223	-19	1.204	1.196	592
8	Overdrachten	442	-92	350	337	277
9	Subsidies	112	-	112	110	300
10	Kapitaallasten	2.047	-	2.047	2.324	2.327
11	Verrekeningen	-	-	-	-	-
12	Rente	73	-	73	73	72
	Totaal	5.252	-409	4.843	4.601	4.308

De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Arbeidsmarkt	-	-	-	-	-	-
Ruimte om te ondernemen	910	915	1.068	1.099	1.119	1.127
Onderwijs	3.406	3.428	3.441	3.486	3.463	3.430
Toerisme en recreatie	136	338	367	337	337	337
Evenementen	178	328	376	377	377	377
Totaal lasten	4.630	5.009	5.252	5.299	5.296	5.271
Arbeidsmarkt	-	-	-	-	-	-
Ruimte om te ondernemen	-201	-219	-220	-220	-220	-220
Onderwijs	-121	-92	-92	-92	-92	-92
Toerisme en recreatie	-	-	-	-	-	-
Evenementen	-	-97	-97	-97	-97	-97
Totaal baten	-322	-408	-409	-409	-409	-409
Saldo lasten en baten	4.308	4.601	4.843	4.890	4.887	4.862
Storting in reserves	-185	60	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-653	-560	-367	-395	-393	-391
Resultaat	3.470	4.101	4.476	4.495	4.494	4.471

Investeringen

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Ruimte om te ondernemen:				
Investeringen binnenstad	100	100	100	100
Transformatie binnenstad	250	250	-	-
Onderwijs:				
IHP	2.650	-	-	-
Vrije reserve:				
IHP	1.500	-	-	-
Totaal	4.500	350	100	100

Welke externe partijen zijn betrokken bij het programma

De volgende externe partijen zijn betrokken bij het programma, voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in paragraaf 6.6 Verbonden partijen:

- Regionaal Bureau Leren (RBL) gevestigd te Breda.

Beleidskaders

De volgende kader stellende beleidsnota's zijn van toepassing voor het programma.

Naam document	Jaar
Ruimte om te ondernemen	
<i>Ondernemen</i>	
Beleidsregels standplaatsen in Oosterhout	2015
Agenda economie 2016-2021 Oosterhout	2016
Visie op de boodschappenstructuur	2016
Detailhandelsvisie	2017
Binnenstadsvisie	2017
Nadere regels voor de warenmarkten in de gemeente Oosterhout	2018
Verordening op de warenmarkten voor de gemeente Oosterhout 2019	2019
Terrassenbeleid Gemeente Oosterhout	2019
Nadere regels voor de warenmarkten in de gemeente Oosterhout	2018
<i>Onderwijsbeleid</i>	

Naam document	Jaar
Verstevigen verbinding jeugdzorg en onderwijs	2016
Beleidsregels peuteropvang en voorschoolse educatie 2019	2018
Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten regio West-Brabant	2019
<i>Onderwijshuisvesting</i>	
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Oosterhout 2015	2014
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015	2014
Evenementen	
<i>Kermissen, evenementen en stadspromotie</i>	
Nota Evenementenbeleid "Evenementen maken de stad"	2012

5.3 Sport en cultuur

Portefeuillehouder(s) A. Kastelijns, C. Piena

Het programma bestaat uit twee thema's die in de volgende paragrafen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt aangegeven aan welk(e) global(s) goals het thema een bijdrage levert. In bijlage 8.6 wordt een inzicht gegeven in de global goals en wat belangrijke taken voor de gemeente zijn. Daarnaast worden per thema drie elementen behandeld:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we hiervoor doen;
- indicatoren;

Vervolgens wordt voor het programma inzicht gegeven in de kosten, extern betrokken partijen en de beleidskaders.

Topprioriteiten perspectiefnota

In de perspectiefnota 2022 werden voor dit programma de volgende prioriteiten opgenomen die in deze begroting verder zijn uitgewerkt.

X € 1.000

Thema	Post	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
5.3.2	Galvanitas	-	50	50	50
	Totaal	-	50	50	50

5.3.1 Sport

Global goals

5.3.1.1 Wat willen we bereiken

Het bevorderen van sportdeelname door inwoners van Oosterhout, zowel uit het oogpunt van volksgezondheid als vanuit sociaal perspectief (voorkomen maatschappelijk isolement, bevorderen integratie, tegengaan overlast).

5.3.1.2 Wat gaan we hiervoor doen

Sport speelt naast bijdragen aan de Brede Buurt (waarbij nadrukkelijk de verbinding met het sociale domein wordt gezocht) en groeiende inzet van vakleerkrachten gym, een belangrijke rol in de uitvoering van het nationaal preventieakkoord, nationaal sportakkoord en lokaal sportakkoord.

'Wij maken het mogelijk'

De naamsbekendheid van De Warande in Oosterhout en de regio heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld. Grote evenementen en sporters van naam hebben inmiddels hun weg naar de Warande weten te vinden. Daarnaast zijn bezoekersaantallen en -diversiteit toegenomen en stelt de bezoeker vandaag de dag meer eisen aan de kwaliteit en dienstverlening.

In 2021 is een ontwikkeltraject opgestart vanuit de missie 'Wij maken het mogelijk' en zijn de medewerkers van het voormalige MOOVE in de gemeentelijke organisatie opgenomen. Dit laatste om met synergie voordelen nog meer in te kunnen zetten voor sport en bewegen. In het plan op de doorontwikkeling van het Sportbedrijf 'domeinhouders' geïntroduceerd. Daarnaast zijn extra kwantiteits- en kwaliteitseisen gesteld aan bijvoorbeeld management, marketing en reserveringen.

Visie op het Sportcluster De Warande

Met de visie op het Warande Sportcluster, die in 2021 is vastgesteld, wordt opnieuw een ontwikkelrichting voor de komende jaren geschetst. In dit visiedocument is opgenomen hoe we niet alleen het recreatieoord, maar het gehele sportcluster De Warande - een unieke aaneenschakeling van sportaccommodaties met al zijn mensen, bedrijven en organisaties, midden in de bossen en met het recreatieoord in het centrum- nog beter kunnen benutten, met als doel de gezondheid en het welzijn van alle inwoners en bezoekers van Oosterhout nog meer te stimuleren.

5.3.1.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Niet sporters (%)	n.b.	n.b.	n.b.	-	-	L
Bezoekersaantallen zwembad	297.830	261.379	141.852	280.000	280.000	G
Aantal deelnemers (abbonementen) vanuit minimabeleid	649	655	-	650	675	G
Zwemles vanuit minimabeleid	54	57	50	60	70	G
Aantal bezoekers recreatieoord via samenwerkende partners	5.100	6.200	3.077	6.500	7.000	G
Aantal samenwerkingspartners recreatieoord	5	22	5	22	25	G
Sportvoorzieningen in de gemeente	7,7	7,8	7,8	-	-	B
Aandeel 18-plussers dat in afgelopen 12 maanden minimaal één sport heeft beoefend	51,00%	55,00%	51,00%	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.3.2 Cultuur

Global goals

5.3.2.1 Wat willen we bereiken

Het bevorderen van een gevarieerd en hoogwaardig aanbod van cultuur en evenementen, het ondersteunen van kwetsbare vormen van kunst en cultuur en ijveren voor het behoud van het cultureel erfgoed in de stad (inclusief het beheer van collecties). Net als sport wordt ook cultuur ingezet binnen de brede buurt en daarbuiten om de verbinding met het sociaal domein te leggen. Verenigingen en stichtingen vormen een belangrijke drager voor de sociale samenhang in onze dorpen en stad.

5.3.2.2 Wat gaan we hiervoor doen

Galvanitas

De Cultuurplaats vormt een belangrijke pijler in de voorgestelde herontwikkeling van de Galvanitasfabriek. Een aanzienlijk deel van de metaalhallen zal conform het structuurontwerp namelijk deze functie gaan vervullen. In 2022 zal de Galvanitasfabriek en daarmee ook de Cultuurplaats verder vorm krijgen. In deze periode tot de definitieve realisatie zal geëxperimenteerd worden met wat wel en niet werkt om ontwikkelen tot een groeiende culturele hotspot. Zo is er ook nog de nodige flexibiliteit aanwezig om een eventuele alternatieve invulling van de cultuureducatie- en participatiefunctie (welke nog onderwerp van onderzoek is) ruimte te bieden.

De planning is dat het ontwerp bestemmingsplan in april 2022 door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Als er geen beroep wordt aangetekend, is het gewijzigde bestemmingsplan medio juli 2022 onherroepelijk. De ontwikkelaar gaat dan in 2022 de voorbereidingen treffen voor de verkoop en verhuur van de appartementen, het definitief maken van het ontwerp, aanvragen omgevingsvergunning, de aannemer selecteren en de voorbereidingen treffen voor de start van de bouw. De start van de bouw staat gepland in en eerste kwartaal van 2023.

Cultuureducatie- en participatie

In 2021 zal het onderzoek naar toekomstscenario's voor cultuureducatie- en participatie worden afgerond. Onderdeel van dit onderzoek is hoe we meer impact kunnen maken en de verbinding met het sociale domein kunnen versterken. Afhankelijk van besluitvorming hieromtrent zal op zijn vroegst vanaf het cursusjaar 2022-2023 hier invulling aan kunnen worden gegeven.

Kunst in de openbare ruimte

Tijdens de corona pandemie is duidelijk geworden dat er nog meer dan anders behoefte is aan een mooie leefomgeving. De kunstvoorwerpen in de openbare ruimte maken hier onderdeel van uit en voegen hier een uniek karakter aan toe. Uit een inventarisatie uit 2018 bleek dat sprake was van achterstallig onderhoud. Door de tekorten op de begroting is het beheerplan niet tot uitvoering gekomen.

In 2022 gaan we een inhaalslag maken en de kunstvoorwerpen weer de status geven die ze verdienen. In enkele gevallen zal dit ook betekenen dat we afscheid moeten nemen. We gaan onderzoeken of we hiervoor een (tijdelijke) kunstcommissie van lokale professionals in het leven kunnen roepen die ons hierbij kan adviseren. Voor de kunstwerken die behouden blijven zal tevens een geactualiseerd beheerplan worden opgesteld.

5.3.2.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Percentage bevolking dat lid is van de bibliotheek	26,03%	23,70%	22,20%	22,00%	22,00%	G
Aantal ingeschreven leners	13.817	13.284	12.456	12.500	12.500	G
Aantal bezoekers	235.289	244.567	131.214	240.000	240.000	G
Aantal uitleningen	316.988	298.460	183.522	250.000	250.000	G
Aantal scholen met "De Bibliotheek op School"	10	10	9	11	9	G
Aantal activiteiten	337	320	142		350	G
Aantal deelnemers activiteiten	7.741	7.000	2.834		7.750	G
Aantal voorstellingen de Bussel:						G
- professioneel	118	126	76	80	125	
- amateur	44	51	32	20	50	
Aantal kaarten	29.618	35.832	5.736	20.000	36.000	G
Aantal bezoekers musea:						G
- speelgoed- en carnavalsmuseum	12.926	15.249	6.139	10.000	15.000	
- Brabant Museum Oud Oosterhout	12.280	12.455	4.700	5.000	8.000	
Aantal verleende activiteitsubsidies	28	29	25	30	30	G
Evenementen en festivals in de gemeente	7,3	7,4	7,2	-	-	B
Aandeel 18-plussers dat in de afgelopen 12 maanden een voorstelling heeft bezocht in Oosterhout	38,00%	36,00%	32,00%	-	-	B
Culturele voorzieningen in de gemeente	7,2	7,5	7,3	-	-	B
Tevreden over de uitgaansmogelijkheden in de gemeente	7,1	7,3	7,2	-	-	B
Verenigingen/clubs in de gemeente	7,7	7,7	7,7	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

Wat mag het programma kosten

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

x € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	1.612	-	1.612	1.080	769
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	577	-	577	570	1.237
3	Belastingen	154	-	154	142	157
4	Leges en andere rechten	-	-	-	-	-18
5	Grond	-	-	-	-	-
6	Huren en pachten	-	-3.146	-3.146	-2.494	-2.164
7	Goederen en diensten	2.552	-113	2.439	3.358	2.679
8	Overdrachten	-	-633	-633	-394	-787
9	Subsidies	4.466	-	4.466	4.395	4.310
10	Kapitaallasten	2.530	-	2.530	2.666	2.730
11	Verrekeningen	-	-	-	-	-7
12	Rente	-	-	-	-	-
	Totaal	11.891	-3.892	7.999	9.323	8.906

De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Sport	6.427	6.040	6.053	6.005	5.927	5.907
Cultuur	5.659	6.284	5.838	5.908	5.902	5.743
Totaal lasten	12.086	12.324	11.891	11.913	11.829	11.650
Sport	-1.862	-1.688	-2.535	-2.537	-2.537	-2.537
Cultuur	-1.318	-1.313	-1.357	-1.357	-1.357	-1.313
Totaal baten	-3.180	-3.001	-3.892	-3.894	-3.894	-3.850
Saldo lasten en baten	8.906	9.323	7.999	8.019	7.935	7.800
Storting in reserves	54	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-135	-60	-1.331	-1.172	-1.167	-1.095
Resultaat	8.825	9.263	6.668	6.847	6.768	6.705

Investeringen

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Sport:				
Buitensportaccommodaties	653	181	840	623
Binnensportaccommodaties	85	581	-	42
Accommodatiebeheer binnensportaccommodaties	180	30	30	-
Zwembad De Warande	109	76	-	151
Cultuur:				
Culturele gebouwen	25	50	45	-
Kunstwerken	50			
Vrije reserve:				
Sportaccommodaties	30	-	473	-
Cultuur		200		
Totaal	1.132	1.118	1.388	816

Welke externe partijen zijn betrokken bij het programma

Er zijn geen externe partijen betrokken bij het programma.

Beleidskaders

De volgende kader stellende beleidsnota's zijn van toepassing voor het programma.

Naam document	Jaar
Sport	
Nota Sporten en Bewegen: "Samen werken aan sporten en bewegen"	2013
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2018	2017
Beleidsregels voor subsidieverstrekking gemeente Oosterhout 2021	2020
Cultuur	
Nota Evenementenbeleid "Evenementen maken de stad"	2012
Cultuurnota "Droom, durf en beleef"	2016
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2018	2017
Nota "Museumbeleid Gemeente Oosterhout"	2020
Beleidsregels voor subsidieverstrekking gemeente Oosterhout 2021	2020

5.4 Duurzaamheid en klimaat

Portefeuillehouder(s) A. Kastelijns, M. Willemsen

Het programma bestaat uit zes thema's die in de volgende paragrafen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt aangegeven aan welk(e) global(s) goals het thema een bijdrage levert. In bijlage 8.6 wordt een inzicht gegeven in de global goals en wat belangrijke taken voor de gemeente zijn. Daarnaast worden per thema drie elementen behandeld:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we hiervoor doen;
- indicatoren;

Vervolgens wordt voor het programma inzicht gegeven in de kosten, extern betrokken partijen en de beleidskaders.

Topprioriteiten perspectiefnota

In de perspectiefnota 2022 werden voor dit programma de volgende prioriteiten opgenomen die in deze begroting verder zijn uitgewerkt.

X € 1.000

Thema	Post	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
5.4.1	Opgave duurzaamheid	100	100	100	100
5.4.1	Opgave klimaatadaptatie	75	75	-	-
	Totaal	175	175	100	100

5.4.1 Duurzaam

Global goals

5.4.1.1 Wat willen we bereiken

Met het ondertekenen van het Klimaatakkoord werd duidelijk dat er in Nederland sprake is van een groot, complex en urgent probleem: de uitstoot van CO2 moet omlaag. Er zijn doelen vastgelegd voor 2030 en 2050. In de Toekomstvisie 2030 is beschreven wat we willen bereiken: goed op weg richting Parijs en naar een circulaire economie, maar ook meer groen en meer water, minder stress.

5.4.1.2 Wat gaan we hiervoor doen

Algemeen

Bij de ondertekening van het klimaatakkoord in oktober 2019 is afgesproken dat de gemeenten uitvoerder zullen zijn van de diverse plannen en ambities. Dat betekent dat de gemeenten de regie gaan voeren voor de energietransitie (isoleren, duurzame energieopwekking, van het aardgas af, duurzame mobiliteit, duurzame landbouw), de klimaatadaptatie (hittestress, wateroverlast, droogte, overstromingen) en circulariteit (reductie afval, hergebruik grondstoffen). Uit een studie is gebleken dat de gemeenten hiervoor structureel € 500 miljoen (2022), groeiende naar € 950 miljoen (2030) aan extra kosten gaan maken. Door de VNG is een oproep aan het kabinet gedaan om deze bedragen mee te nemen tijdens de kabinetsformatie.

Er is een vertaalslag gemaakt van de opgaves energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit naar extra personele bezetting voor de gemeente Oosterhout. Zodra de kabinetsformatie is afgerond zal duidelijk zijn welke extra financiële middelen het Rijk beschikbaar stelt. Op dat moment zal een ontwikkelplan voor de jaren 2022-2025 worden opgesteld.

Energietransitie

Het ontwikkelen van een duurzaam energiesysteem is als eerste opgepakt en vastgelegd in beleid. In de RES 1.0 West Brabant zijn onze regionale ambities verankerd en de bijdrage die wij als Oosterhout daaraan gaan leveren.

De specifieke inzet van Oosterhout is vastgelegd in onze Ambitienota Energietransitie 2030 en de Routekaart Energietransitie 2019-2022. De projecten die daaruit voortkomen zijn Zon op Bedrijfsdaken, het Energiepark A59 en het zonnepark Dorst.

Daarnaast ondersteunen wij ONE bij het creëren van bewustwording en het in actie komen bij burgers om de woningen te verduurzamen. Hierbij richt de aandacht zich op het aardgasvrij ready maken van woningen (door middel van isoleren), het volledig aardgasvrij maken van woningen (door all electric verwarmen) en op het voorzien in eigen energie met zonnepanelen. We werken ook samen met het regionaal Energieloket om gerichte acties en informatiesessies voor de inwoners te organiseren

Eind 2021 de Transitie Visie Warmte 1.0 (TVW) vastgesteld. De TVW is een routekaart om in 2050 alle woonhuizen van het aardgas af te hebben. In 2022 gaan we starten met de uitvoering daarvan in de vorm van het opstellen van wijk aanpakplannen.

Voor het woningbouwprogramma wordt in 2022 een duurzaamheidsenpakket ontwikkeld. Hiermee wordt de woningbouwopgave en duurzaamheid gecombineerd, zodat nieuwbouw ook toekomstbestendig is. Ook wordt in 2022 een nieuwe routekaart voor de periode tot en met 2026 opgesteld.

Klimaatadaptatie

In 2021 is een strategie voor de aanpak van klimaatadaptatie opgesteld. Voor de thema's verdroging, wateroverlast, hittestress en gevaar voor overstromingen is inzichtelijk waar en hoe groot de uitdagingen zijn om in 2050 klimaat adaptief te zijn. Dit heeft geleid tot een uitvoeringsagenda voor de komende jaren. Hierin zijn zowel concrete projecten opgenomen als activiteiten om klimaatadaptatie te borgen in beleid.

Het normenkader klimaatbestendige nieuwbouw is in 2021 opgesteld en wordt in 2022 geborgd in de organisatieprocessen.

Verder is een belangrijk onderdeel van de aanpak werken aan bewustzijn, zowel binnen de organisatie als bij onze inwoners en bedrijfsleven. Zodat klimaat adaptief handelen vorm krijgt en het nieuwe normaal wordt. Hiertoe wordt uitvoering gegeven aan het communicatieplan dat in 2021 is opgesteld. De subsidieregeling klimaatvriendelijke tuinen zal ook in 2022 beschikbaar worden gesteld (subsidieplafond 25.000 euro).

Circulariteit

Bij de (ver-)nieuwbouw van ons stadhuis in Arendshof 2 is circulariteit geborgd in het Programma van Eisen. In 2022 zal een begin gemaakt worden met het certificeren van de gemeente Oosterhout voor de CO2 prestatie ladder, te gebruiken bij onze inkoopstrategie.

Ecologie

Met het behandelen van de perspectiefnota 2022 heeft de raad een amendement aangenomen om in de begroting 2022 inzichtelijk maken hoe ecologie ingezet kan worden voor onze gemeente, wat die kan toevoegen aan het realiseren van onze beleidsdoelen en wat die inzet gaat kosten. Het college heeft onderzocht, afgewogen en geconcludeerd dat het aanstellen van een stadsecoloog een meerwaarde heeft, maar dat die meerwaarde relatief bescheiden is ten opzichte van de werkwijze die nu in de organisatie wordt gehanteerd. In Oosterhout is kennis over ecologie grotendeels aanwezig. Daar waar een situatie meer kennis vereist, zal extern ondersteuning gevraagd worden. Deels vindt dat plaats door overleg met of raadpleging van de stadsecologen in Breda. Voor complexere of grote vragen worden met een concrete onderzoeksvraag externe bureaus ingezet. Voor financiële dekking is € 50.000 aan onderzoeksbudget opgenomen in de begroting 2022.

5.4.1.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Hernieuwbare elektriciteit (%)	8,8%	n.b.	n.b.	-	-	L
Hernieuwbare elektriciteit opgewekt via wind op land en zon	9,10%	11,00%	n.b.	-	-	L

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.4.2 Water en riolering

Global goals

5.4.2.1 Wat willen we bereiken

Het beschermen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van het milieu en het langs deze weg leveren van een bijdrage aan een veilige en mensvriendelijke leefomgeving. In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en transport van rioolwater naar de rioolwaterzuivering nagestreefd. Met klimaat adaptieve maatregelen wordt getracht om overlast en/of schade door gevolgen van de klimaatverandering te voorkomen of in ieder geval te beperken.

5.4.2.2 Wat gaan we hiervoor doen

Ombouw telemetrie pompinstallaties

Om het functioneren van de bestaande voorzieningen beter op elkaar af te stemmen wordt de hoofdpomp vervangen. Beter analyses en real time control opties komen daarmee beschikbaar. Daarnaast worden de communicatiemiddelen vervangen waarmee een reductie gerealiseerd wordt op de jaarlijkse kosten.

Inventariseren watersysteem

Droogte en wateroverlast zijn thema's vanuit klimaatadaptatie. Om hiervoor adequate maatregelen te kunnen treffen zijn gedetailleerde gegevens nodig van het oppervlaktewatersysteem. Er wordt een start gemaakt met de inventarisatie van deze gegevens zodat in samenwerking met het Waterschap de juiste maatregelen bepaald kunnen worden.

Inrichten beheertool aansluitleidingen

Rioolbeheer is heel lang gericht geweest op de hoofdriolering. Aansluitleidingen waren een noodzakelijk kwaad om het water in het riool te krijgen. In het kader van de hoeveelheid graafschades heeft de gemeente een wettelijke verplichting om locatiegegevens van nieuwe aansluitleidingen gevectoriseerd te leveren aan de WIBON. Om hieraan te kunnen voldoen wordt een beheertool ingericht waarin de aansluitleidingen geregistreerd en beheerd kunnen worden. In 2022 zal duidelijk worden wat de consequenties zijn voor de formatie mede gezien de grote hoeveelheid nieuwe woningen die gebouwd gaan worden.

5.4.2.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Niet van toepassing						

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.4.3 Afval

Global goals

5.4.3.1 Wat willen we bereiken

Het beschermen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van het milieu en het langs deze weg leveren van een bijdrage aan een veilige en mensvriendelijke leefomgeving. In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en verwijdering van afval nagestreefd.

5.4.3.2 Wat gaan we hiervoor doen

Duurzaam afvalbeheer

Het voeren van een duurzamer afvalbeheer zowel door verduurzaming van de voertuigen als door te zoeken naar mogelijkheden voor de verwerking van afval. Dit kan eventueel in regionaal verband opgepakt worden. In 2022 zal de eerste door een duurzame energiebron aangedreven vuilniswagen worden aangeschaft. Daarnaast wordt door het toepassen van ICT-toepassingen ook bijgedragen aan een verduurzaming van de afvaladministratie en een reductie van eigen afval.

Hoogbouw

Door het uitbreiden van de (efficiënte) inzamelvoorzieningen bij hoogbouw wordt een verdere uitbreiding ingevoerd van het afval inzamelbeleid. Door deze uitbreiding wordt verder bijgedragen aan de VANG-doelstellingen, de verlaging van het aantal kilogram restafval per inwoner en bijgedragen aan het duurzamer kunnen verwerken van afvalstoffen en eventueel het opwekken van energie.

Zwerfafval

Het beschermen van de natuur door te zorgen dat minder afval in het milieu terecht komt als zijnde dumpafval of zwerfafval. Ook worden continue mogelijkheden gezocht om de kwaliteit van afvalstoffen te verbeteren zodat de mogelijkheid tot hergebruik toeneemt. Zo zal er in 2022 gecontroleerd en gehandhaafd worden op dumpen van afval in de openbare ruimte en het juist aanbieden van huisvuil. Daarnaast zal de capaciteit van de milieustraat worden vergroot om de drempel voor het juist aanbieden van (huis)vuil verder wordt verlaagd.

5.4.3.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	72,5	69,7	n.b.	-	-	L
Waardering inzamelen huisafval in de woonbuurt	7,2	7,5	7,7	-	-	B
Waardering gemeentelijke milieustraat	7,8	7,8	8,0	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

Wat mag het programma kosten

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

x € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	2.727	-	2.727	2.055	2.231
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	450	-	450	450	490
3	Belastingen	1.292	-	1.292	1.295	1.686
4	Leges en andere rechten	-	-3	-3	-3	-3
5	Grond	-	-	-	-	-
6	Huren en pachten	-	-	-	-	-
7	Goederen en diensten	2.882	-1.091	1.791	1.520	1.365
8	Overdrachten	1.076	-149	927	941	524
9	Subsidies	77	-	77	76	84
10	Kapitaallasten	2.427	-	2.427	2.634	2.747
11	Verrekeningen	395	-	395	331	-70
12	Rente	-	-	-	-	-
	Totaal	11.326	-1.243	10.083	9.299	9.054

De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

x € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Duurzaam	1.975	1.789	2.351	2.350	2.275	2.272
Water en riolering	3.860	3.880	3.872	3.884	3.873	3.967
Afval	6.038	4.899	5.103	5.152	5.186	5.188
Totaal lasten	11.873	10.568	11.326	11.386	11.334	11.427
Duurzaam	-193	-2	-2	-2	-2	-2
Water en riolering	-260	-150	-150	-150	-150	-150
Afval	-2.366	-1.117	-1.091	-1.090	-1.091	-1.091
Totaal baten	-2.819	-1.269	-1.243	-1.242	-1.243	-1.243
Saldo lasten en baten	9.054	9.299	10.083	10.144	10.091	10.184
Storting in reserves	30	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-1.935	-1.870	-675	-662	-698	-645
Resultaat	7.149	7.429	9.408	9.482	9.393	9.539

Investerings

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Water en riolering:				
Riolering en water bestaande voorzieningen	1.350	1.350	1.350	1.350
Riolering en water nieuwe voorzieningen	700	700	650	650
Afval:				
Cyclische vervanging (ondergrondse) containers	97	97	97	97
Milieustraat	235	235	-	-
Afvalinzameling bij hoogbouw	250			
Totaal	2.632	2.382	2.097	2.097

Welke externe partijen zijn betrokken bij het programma

De volgende externe partijen zijn betrokken bij het programma, voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in paragraaf 6.6 Verbonden partijen.

- Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen

Beleidskaders

De volgende kader stellende beleidsnota's zijn van toepassing voor het programma.

Naam document	Jaar
Duurzaam	
<i>Milieubeleid en -beheer</i>	
Beleidsvisie externe veiligheid	2017
Geurverordening	2017
Ambitie energietransitie Oosterhout 2030	2019
Bodemkwaliteitskaart	2018
Water en riolering	
Water- en rioleringsplan 2017-2021	2016

5.5 Wonen en mobiliteit

Portefeuillehouder(s) A. Kastelijns, C. Piena, M. Willemsen

Het programma bestaat uit zeven thema's die in de volgende paragrafen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt aangegeven aan welk(e) global(s) goals het thema een bijdrage levert. In bijlage 8.6 wordt een inzicht gegeven in de global goals en wat belangrijke taken voor de gemeente zijn. Daarnaast worden per thema drie elementen behandeld:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we hiervoor doen;
- indicatoren;

Vervolgens wordt voor het programma inzicht gegeven in de kosten, extern betrokken partijen en de beleidskaders.

Topprioriteiten perspectiefnota

In de perspectiefnota 2022 werden voor dit programma de volgende prioriteiten opgenomen die in deze begroting verder zijn uitgewerkt.

X € 1.000

Thema	Post	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
5.5.1	Groenonderhoud	80	80	80	80
5.5.1	Coördinator kabels & leidingen	44	44	44	44
5.5.1	Machinale straatreiniging	139	139	139	139
5.5.1	Maaibeleid	108	116	124	132
5.5.1	Monumentale bomen	10	10	10	10
5.5.2	Commissie Ruimtelijke kwaliteit	5	5	5	5
	Totaal	386	394	402	410

5.5.1 Openbare ruimte

Global goals

5.5.1.1 Wat willen we bereiken

Schone, hele en veilige buurten waarin het aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te recreëren. Bewoners willen veilig en rustig wonen in een goed verzorgde, groene omgeving. Bedrijven vragen om kwaliteit in winkelcentra en op bedrijfsterreinen. Het bereiken van deze doelstelling is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, burgers en ondernemers.

5.5.1.2 Wat gaan we hiervoor doen

Groenonderhoud

Het groenonderhoud betreft het onderhoud in het 1ste jaar na aanleg van de beplanting met bijbehorende inboet. Hieronder vallen alle beplantingen die binnen reconstructies en woningbouwprojecten in eigen beheer worden aangelegd. Het groenonderhoud wordt door een groenaannemer uitgevoerd. Het onderhoud zat voorheen bij de aannemers die het werk hadden aangelegd, waardoor het onderhoud vaak niet goed werd uitgevoerd. Het groenonderhoudscontract is in 2018 meervoudig onderhands aanbesteed voor de duur van een jaar met de mogelijkheid tot verlening met telkens één jaar voor de duur van drie jaar. In 2022 moet er een nieuwe aanbesteding plaatsvinden.

Specialist kabels en leidingen

Aanpassen van de huidige regels en verbeteren van de relaties in de graafketen. Daarnaast de gemeentelijke organisatie begeleiden in het voorkomen schade aan kabels en leidingen. Ook zorgen voor een goede begeleiding bij aanleg kabels en leidingen en verbeteren van de blusvoorzieningen.

Machinale straatreiniging

Er wordt een elektrische veegmachine aangeschaft om een duurzame wijze een bijdrage te leveren aan de aanpak tegen zwerfafval en een schone leefomgeving. Door de aanschaf van deze machine wordt de capaciteit van de machinale straatreiniging vergroot.

Maaibeleid (beleid kruidachtige beplanting)

In maart 2021 is het beleid ten aanzien van het beheer van kruidachtige beplanting in berm en kruidenrijke terreinen behandeld. Kern van het beleid is om de biodiversiteit te versterken door een insectenvriendelijker beheer te gaan voeren en tegelijkertijd met flankerende maatregelen de waardering of acceptatie van de openbare ruimte tenminste niet te laten dalen.

Het maaien van berm en kruidenrijke terreinen wordt uitbesteed. In de uitvoering wordt een werkwijze voorzien waarin waar mogelijk minder wordt gemaaid, zo min mogelijk wordt geklepeld en waarin delen worden gespaard. De versterking van de biodiversiteit is mede gericht op het vergroten van de natuurlijke bestrijding van de eikenprocessierups.

De nieuwe werkwijze zal worden vertaald in een bestek en worden aanbesteed.

Op verhardingen van de meest gebruikte langzaam-verkeersroutes (wandelen & fietsen) zal vaker onkruid worden bestreden. De netheid van de verharding neemt daardoor toe, als tegenwicht van de (bio)diverse berm en kruidenrijke terreinen waar deze aan grenzen.

Er zullen 50 extra vangkooien voor de bestrijding van bruine ratten worden geplaatst en onderhouden.

In het kader van inrichtingsmaatregelen zal versterking van ecologische structuren plaats vinden, zullen bij renovaties en reconstructies inheemse kruiden worden ingezaaid en waar mogelijk bloemrijke gazons worden ingezaaid en zullen bepaalde gazons of delen van gazons worden omgevormd. Samen met bewoners zullen in de directe woonomgeving hot-spots worden ingezaaid en ingeplant.

Er zullen drie artikelen in het weekblad worden opgenomen over de samenhang van de biodiversiteit en het onderhoud van het openbaargroen in de gemeente. Bewoners wordt ruimte geboden om de biodiversiteit in het openbaar groen te versterken, waarbij inheems zaai- en plantgoed door de gemeente wordt verstrekt. Dat geldt ook voor scholen.

De gemeente neemt deel aan het Bijenlandschap en werkt aan versterking van de ecologische kennis van de organisatie.

Bijdrage bijzondere kosten monumentale bomen

Particulieren die een monumentale bomen in eigendom hebben, kunnen bij de gemeente een bijdrage aanvragen voor bijzondere maatregelen. Reguliere onderhoudsmaatregelen zoals snoei en inspectie vallen daar niet onder. Maar nadere onderzoeken na inspectie, maatregelen ter correctie of beveiliging en uiteindelijk ook de velling of vervanging vallen daar wel onder. De gemeente vergoed, in overleg met de eigenaar, 50% van de kosten. Omdat de leeftijd van de monumentale bomen stijgt, neemt ook het aandeel met gebreken toe en daarmee ook het aantal bijzondere maatregelen dat nodig is om de bomen duurzaam in stand te houden. Het aantal aanvragen is de laatste jaren gestegen.

Jaarplan Openbare Ruimte

De toekomstvisie Oosterhout 2030 en "Uitvoeringsstrategie Klimaatadaptie" uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Bovendien moeten we de kansen benutten om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren bij onze openbare ruimte projecten.

Ter uitwerking van de aanbevelingen van de Rekenkamer (onderzoek onderhoud wegen) is in 2021 een Integraal Beheerkader Openbare Ruimte opgesteld. Dit beheerkader geeft inzicht in het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte en in de werkwijzen en prioriteitstelling die daarbij worden gehanteerd in onze gemeente. Voor het beheer zijn per asset (bijvoorbeeld wegen, groen, openbare verlichting, et cetera) zogenaamde assetsheets opgesteld die om de vier jaar worden geactualiseerd. In de assetsheets wordt ingegaan op het areaal, de huidige kwaliteit, de ambities en het kwaliteitsniveau, de manier van onderhouden en de middelen die hiervoor nodig zijn. Daarnaast is een integrale meerjarenplanning gemaakt voor alle projecten in de openbare ruimte. Voor het faciliteren van bewonersinitiatieven is jaarlijks in het JOR een bedrag van € 300.000 opgenomen.

Vergroening Binnenstad

In 2022 zal samen met vastgoedeigenaren en ondernemers, verder gewerkt worden aan vergroening van de binnenstad. Vergroening van de leefomgeving vergroot de kwaliteit van het samenleven en verkleint de gevolgen van klimaatveranderingen. Groen in de (binnen)stad vermindert de kans op overstromingen, reguleert de grondwaterstand, zorgt voor afname van bodemvervuiling en vermindering van hitte. Bovendien draagt groen bij aan de sfeer en beleving van de (binnen)stad. De gemeente biedt ruimte aan initiatieven van ondernemers en vastgoedeigenaar op dit gebied, vooral door te faciliteren in geveltuintjes. Bij ruimtelijke ontwikkelingen zullen we initiatiefnemers vragen vergroening mee te laten nemen als uitgangspunt voor de

inrichting van de buitenruime. Zelf blijft de gemeente investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte in de binnenstad, onder andere door vergroening van de buitenruimte. Ook de realisatie van het nieuwe gemeentehuis midden in de stad, biedt kansen voor vergroening in dit deel van de binnenstad.

5.5.1.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Aantal klachten en meldingen openbare ruimte:						G
- product wegen/verhardingen	1.371	1.305	1.356	1.330	1.340	
- product openbaar groen	2.040	2.680	2.886	2.300	2.750	
- product speelvoorzieningen (zie diversen)	55	73	98	60	85	
- product afval / ongedierte	2.340	2.740	3.228	2.500	2.500	
- product verkeer (straatmeubilair, verkeerslichten, parkeerautomaten, stadsafsluitingen)	500	604	618	500	600	
- product openbare verlichting	335	312	393	320	320	
- diversen (reiniging en onderhoud, speelvoorzieningen riolering en water, gladheidsbestrijding, evenementen)	2.285	2.574	2.798	2.200	2.500	
Gemiddelde actietijd gladheidsbestrijding	3 uur	3 uur	3 uur	3 uur	3 uur	G
Aantal buurtbeheerprojecten (incl. buurtpreventie)	22	22	25	20	20	G
Waardering groenvoorzieningen in de woonbuurt.	7,7	7,6	7,9	-	-	B
Waarderen onderhoud groen in de woonbuurt	6,6	6,6	7,0	-	-	B
Waardering schoonhouden van de woonbuurt	6,7	6,7	7,1	-	-	B
Waardering onderhoud wegen en fietspaden in de woonbuurt	7,0	7,1	7,4	-	-	B
Waardering straatverlichting in de woonbuurt	7,7	7,8	7,9	-	-	B
Waardering speelplekken voor kinderen in woonbuurt	7,0	6,8	7,3	-	-	B
Speelplekken voor kinderen in de gemeente	7,0	7,1	7,4	-	-	B
Waardering voor maatregelen regenwaterverwerking	7,2	7,1	7,5	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.5.2 Wonen

Global goals

5.5.2.1 Wat willen we bereiken

In Nederland bestaat woningnood. Een groeiende groep burgers heeft de wens eigen woonruimte te huren of te kopen maar is hier toe niet in staat. Inmiddels wonen ongeveer 900.000 jong volwassen mensen boven de 21 jaar nog bij hun ouders. Voor modale inkomensgroepen is het zonder hulp van familie niet meer mogelijk een huis te kopen.

Oosterhout kent een langzaam ouder wordende bevolking. Uiteindelijk zal dit consequenties hebben voor de vitaliteit in sectoren als de arbeidsmarkt en leisure. Een passende programmering van nieuw woningen in aantallen en kwaliteiten kan een bijdrage leveren aan de beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen binnen de gemeente.

5.5.2.2 Wat gaan we hiervoor doen

Opgave strategische woningbouw

Met betrekking tot de Opgave strategische woningbouw zijn een aantal aspecten te onderscheiden.

- Uitwerking van het in 2021 te nemen besluit over het ontwikkelen van een nieuwe woningbouwlocatie in het buitengebied. In de betreffende visie heeft de Raad uitgesproken dat een dergelijke locatie nodig is om te kunnen voldoen aan de grote vraag naar grondgebonden woningen.
- Verdere samenwerking binnen het RIA (regionale investeringsagenda) Regio Breda en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg om de vastgestelde ambities regionaal af te stemmen en te verwezenlijken.
- Het werken aan binnenstedelijke woningbouwprojecten om aan de ambities uit de visie te kunnen voldoen. Dat betekent dat er verder gebouwd wordt in de projecten Slotjes-Midden, Wilhelminahaven, Contreie en de Zwaaihoek en dat de projecten Santrijn en het Zandoogje definitief worden opgeleverd. Nieuwe projecten die van start zullen gaan zijn Galvanitas, Warandeparck, Hoek Keiweg-Ridderstraat (en het tegenoverliggende terrein), Arendsplein, Locatie Vissers en mogelijk Dorst-Oost.

Implementatie omgevingswet

Eén van de doelen van de Omgevingswet is een versnelling in de procedures die ontwikkelingen mogelijk moeten maken. De gewenste versnelling in procedures wordt gezocht in de integratie van wet- en regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving in landelijke, provinciale en lokale wetgeving. Op gemeentelijk niveau moeten deze lokale regels landen in een Omgevingsplan. Hiertoe wordt begin 2022 een handboek Omgevingsplan opgeleverd, die basis is voor een Omgevingsplan. Zo kan snel na inwerkingtreding van de wet medewerking worden verleend aan ontwikkelingen. Om de huidige basis goed op orde te hebben en als eerste opmaat naar een gemeente dekkend Omgevingsplan, zal uiterlijk 1 juli 2022 de laatste actualisatie van de huidige bestemmingsplannen als ontwerp in procedure worden gebracht.

Naast aanpassing in wet- en regelgeving zal ook worden voorzien in de benodigde aanpassing en doorontwikkeling van de ICT-systemen. Zodat bij initiatiefnemers nog sneller duidelijk is welke regels van toepassing zijn. En procedures vanaf aanvraag, nog sneller worden doorlopen. In de eerste helft van 2022 zal met de software-systemen die op dat moment lokaal zijn aangeschaft en zijn geïmplementeerd, ervaring worden opgedaan. Zodat met ingang van 1 juli 2022 de lokale ICT-systemen naar behoren werken en goed kunnen communiceren met de landelijke software.

Naast het inregelen van de software zal ook het personeel moeten kunnen werken met de nieuwe Omgevingswet. Hiertoe wordt een interne opleiding aangeboden. Naast een algemene inleiding eind 2021, zal begin 2022 worden gestart met een verdieping van de kennis van de wet per vakdiscipline.

Commissie ruimtelijk kwaliteit

Op dit moment adviseert de Monumentencommissie op plannen betreffende monumenten en binnen beschermde gezichten. Het Kwaliteitsteam adviseert voor de nieuwbouw in de Contreie, alsmede voor grote stedenbouwkundige opgaven als de Bankenlocatie en Sidestream Innovation Valley. Voordat de Omgevingswet op 1 juli 2022 in werking treedt, moet de gemeenteraad één gemeentelijke adviescommissie instellen en de leden benoemen. In Oosterhout kan dit door de huidige Monumentencommissie, eventueel uitgebreid, voort te zetten als gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit. Over hoe de adviescommissie vorm te geven zal door de gemeenteraad een besluit genomen moeten worden.

Arkendonk

Op basis van de in 2020 vastgestelde Visie Arkendonk worden momenteel in overleg met bewoners, ondernemers, pandeigenaren, gebruikers et cetera randvoorwaarden opgesteld om te komen tot een daadwerkelijk totaal plan voor het realiseren een nieuw activiteiten centrum met horeca en appartementen in de zogenaamde "Strip" en enkele winkels, bedrijfsruimtes en appartementen in het zogenaamde "Blok". De voormalige bibliotheek en het zwembad worden gesloopt. De sporthal blijft op de huidige plaats staan. In 2022 zullen de verschillende procedures (aanbesteding, bestemmingsplan, vergunningen etc.) opgestart gaan worden. De verwachting is om in de loop van 2023 met de (bouw-)activiteiten te kunnen beginnen.

Slotjes Midden

In 2022 worden de woningen uit deelplan 5 gerealiseerd. Het gaat hier om de bouw van 17 grondgebonden sociale huurwoningen, 18 middel dure koopwoningen en 52 middel dure en dure koopappartementen. Aansluitend wordt deelplan 5 door de gemeente woonrijp gemaakt.

Bij deelplan 6 wordt in februari 2022 gestart met de bouw van de woningen. In dit deelplan worden 13 grondgebonden sociale huurwoningen en 12 dure koopwoningen gebouwd. Aansluitend gaat de gemeente dit deelplan woonrijp maken. Verder worden in 2022 de voorbereidingen getroffen voor de bouw van de woningen en appartementen in deelplan 7. Het inrichten van de kanaalzone wordt uitgevoerd door de gemeente, en zal naar alle waarschijnlijkheid in 2022 gaan starten met de uitvoering.

Zandoogje (LeDuett)

In het tweede kwartaal van 2022 worden de appartementen opgeleverd. Direct aansluitend daaraan wordt het omliggende parkgebied door de gemeente definitief ingericht. De verwachting is dat in de loop van 2022 alle werkzaamheden rondom dit project uitgevoerd zijn en dat het project daarmee kan worden afgesloten.

Contreie

Een aantal deelprojecten in de Contreie moeten nog gerealiseerd worden. In 2022 wordt gestart met de bouw van appartementencomplex 'Vrachelsplein'. Ook de Lanspunt moet nog worden ontwikkeld. Hiervoor wordt in 2022 het daarvoor benodigde planologisch traject doorlopen. In 2022 wordt gestart met het definitief inrichtingen van de Zuidwest locatie. De bebouwing in dit deelgebied zal dan grotendeels gereed zijn. Nu de Contreie steeds verder gereed raakt, worden door bewoners meer vragen gesteld over de inrichting van de openbare ruimte. Ook dit zal in 2022 naar verwachting tot de nodige maatwerkingsrepen leiden.

Warandeparck

Eerste kwartaal 2022 wordt het bestemmingsplan dat de bouw van de appartementen mogelijk maakt ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. De ontwikkelaars willen zo spoedig mogelijk daarna de omgevingsvergunning aanvragen en starten met de bouw van de appartementen. Het is afhankelijk van eventueel beroep of dat in 2022 het geval zal zijn.

Santrijn

In het tweede kwartaal van 2022 worden 72 appartementen opgeleverd door de ontwikkelaar. Daarna wordt de tweede en laatste fase van het Santrijnpark aangelegd en wordt het Waterlooplein aangelegd.

Uitfasering Tuindorp Baarschot

De bestemmingsplanprocedure wordt doorlopen voor de uitfasering van het Tuindorp Baarschot. Dit is een andere ontwikkelaar dan de ontwikkelaar van het Tuindorp Baarschot..

Meerpaal 20 (Moskee)

De bestemmingsplanprocedure wordt doorlopen voor de nieuwe Moskee.

Zwaikom

In het project Zwaikom worden in totaal ongeveer 470 woningen gerealiseerd, waarvan 350 op het eiland en 120 op de vaste wal. In 2022 zal het project de Laverie volledig worden afgebouwd en zal de Koningsdijk worden heringericht. De brug naar het eiland wordt gerealiseerd in het derde kwartaal. Op het eiland worden de eerste woningen opgeleverd.

Wilhelminahaven

Het plan ziet op de bouw van 2023 woningen, die in drie fasen gerealiseerd zullen worden. In 2022 wordt de bouw van de eerste fase van het plan afgerond, de eerste fase omvat 148 woningen. In 2022 start de verkoop van de woningen van de tweede fase van het project. In 2022 start ook de bouw van de tweede fase van het plan.

Dorst-Oost

In 2022 worden de bestemmingsplan voor de locatie Dorst-Oost onherroepelijk. In 2022 zullen de plannen voor beide locaties nader uitgewerkt worden op bestek niveau voor wat betreft het bouw- en woonrijp maken van beide locaties. In 2022 starten de werkzaamheden rond het bouwrijp maken van de terreinen. In 2022 zal de omgevingsvergunning voor de realisatie van de woningen worden aangevraagd.

Keiweg- Ridderstraat

Het plan voor de herontwikkeling ziet op de bouw van 53 appartementen. Streven is om het bestemmingsplan in 2022 ter vaststelling aan de gemeenteraad aan te bieden. Aangezien dit bestemmingsplan gelijktijdig met de procedure rond de omgevingsvergunning zal lopen (coördinatiebesluit) kan gelijktijdig met de vaststelling de omgevingsvergunning voor de ontwikkeling verleend worden. In 2022 kan vervolgens gestart worden met het bouwrijp maken van het terrein, hierna zal gestart worden met de bouw van het plan.

Slotjesveld

In 2022 wordt het bestemmingsplan in procedure gebracht. Dit bestemmingsplan moet het mogelijk gaan maken om woningen toe te voegen aan de rand van het park en een deel van de bestaande voorzieningen te vernieuwen.

Bunthoef

In 2022 wordt het bestemmingsplan voor de locatie Bunthoef ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Dit bestemmingsplan moet het mogelijk maken om een nieuw activiteitencentrum te realiseren met daarboven 60 tot 70 sociale huurappartementen. Thuisvester gaat deze locatie ontwikkelen. Ook zal in 2022 een start gemaakt worden met de eerste fase van de negen portiekflats in Oosterheide waar sloop/nieuwbouw gaan plaatsvinden. Inzet is om voor deze eerste fase in de tweede helft van 2022 de bestemmingsplanprocedure op te starten.

Gentiaanstraat

Aan de Gentiaanstraat 14, de voormalige bibliotheeklocatie, worden 8 middel dure patiowoningen ontwikkeld. De locatie is in 2019 getenderd en onlangs is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden. Omstreeks het voorjaar 2022 start de bouw nadat op de locatie een PFAS verontreiniging is gesaneerd (in 2021). De gemeente zal na afronding van de bouw het openbaar gebied aanpassen en woonrijp maken.

Lodewijk Napoleonlaan

Op de locatie Lodewijk Napoleonlaan 71 zijn twee planinitiatieven aanwezig. Plandeel A voorziet in 24 woonzorgeenheden op de plek van het huidige activiteitencentrum. De bouw zal in 2022 starten na het doorlopen van een planologische afwijgingsprocedure.

Plandeel B betreft 16 woonzorgeenheden naar aanleiding van een particulier initiatief. Hiervoor zal eerst in 2022 een volledige bestemmingsplanprocedure moeten worden doorlopen. In beide plandelen zal de gemeente vanaf de Burgemeester Holtroplan de groenstructuur uitbreiden in de richting van de wijk Oosterheide.

Amphia

Voor het terrein van Amphia aan de Pasteurlaan wordt gestudeerd op de herontwikkelingsmogelijkheden tot zorgboulevard, woningen, aanvullende commerciële functies en mogelijk een OV-hub. Op basis van verkenningen uit 2021 zal in 2022 een stedenbouwkundig plan worden opgesteld en zal de verdere samenwerking worden gedefinieerd. Door het inpassen van een OV-hub wordt dit een complexe opgave waarbij de rol van de gemeente mogelijk niet alleen facilitair is.

Paterserf

De voormalige UWV locatie aan het Paterserf is onderwerp van plannen voor de ontwikkeling van 60 appartementen in alle drie de prijscategorieën. De ontwikkelaar heeft inmiddels een eerste schetsontwerp ingediend. Het voorstel is om 2 afzonderlijke gebouwen te realiseren. In 2022 zal naar verwachting het bestemmingsplanproces zijn afgerond zodat de bouw rond de zomer kan starten.

Slotjesveld

Aan het Slotjesveld op de locatie van de voormalige brandweerkazerne worden 46 sociale huurwoningen ontwikkeld. Het bestemmingsplan is sinds 2020 onherroepelijk, maar de verdere ontwikkeling wacht op het saneren van een restverontreiniging die nog voor 2021 in de planning zit. De ontwikkelaar zal waarschijnlijk de bouw in 2022 grotendeels voltooien.

Lievenshove

In 2022 loopt de bestemmingsplanprocedure en leggen we verkennende contacten met marktpartijen die de in aanmerking zouden kunnen komen voor de locatie. De tijdelijk te handhaven gebouwen worden gebruikt voor tijdelijke huisvesting.

Voormalige sloperij Vissers, Meidoornlaan

In 2022 zal voor deze locatie de bestemmingsplanprocedure worden doorlopen. In nauw contact met de buurt zal het bouwplan en de openbare ruimte verder worden uitgewerkt.

Wisselaar

Op de Wisselaar 3 is nu een bedrijf gevestigd. Een ontwikkelaar heeft afspraken gemaakt over beëindiging van de huur, en zal in 2023 ca. 58 appartementen en grondgebonden woningen in alle prijscategorieën realiseren. Inmiddels heeft de ontwikkelaar een massastudie ingediend.

5.5.2.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Aantal nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 inwoners)	5,67	4,94	3,73	-	-	L
Verhouding aantal koop- en huurwoningen	58-42	58-42	58-42	58-42	58-42	G
Aantal nieuw toe te voegen woningen	3115	275	209	300	300	G
Aantal aanvragen tegemoetkoming planschade	2	-	2	5	5	G
Aantal gehonoreerde aanvragen tegemoetkoming planschade	2	3	1	5	5	G
Aantal anterieure overeenkomsten	4	3	5	10	10	G
Taakstelling en daadwerkelijke gehuisveste verblijfsgerechtigden per jaar	76	38	39	76	76	G
Waardering eigen woning	8,10	8,30	8,20	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.5.3 Verkeer en mobiliteit

Global goals

5.5.3.1 Wat willen we bereiken

Het bereikbaar maken en houden van woningen, winkels en bedrijven (voor alle doelgroepen) op een zo efficiënt en veilig mogelijke wijze. Op deze manier de kwaliteiten van “Oosterhout Familiestad” als woon- en werkstad minimaal waarborgen en waar mogelijk verbeteren. In de in 2019 vastgestelde mobiliteitsvisie is dat verder geconcretiseerd in een aantal doelstellingen op het gebied van bereikbaarheid, leefbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid én gezondheid en een aantal bijbehorende mobiliteitsopgaven.

5.5.3.2 Wat gaan we hiervoor doen

Uitvoeringsagenda Mobiliteit

In 2021 wordt de uitvoeringsagenda van de mobiliteitsvisie vastgesteld. Daarin vindt de doorvertaling van de visie naar concrete activiteiten plaats: wat gaan we, gegeven de prioritaire opgaven uit de mobiliteitsvisie, doen, wanneer en tegen welke kosten. Daarbij maken we onderscheid in fysieke projecten, mensgerichte maatregelen en onderzoeken. 2022 zal vooral in het teken staan van het uitvoering geven aan de projecten uit de uitvoeringsagenda.

N282 / snelfietsroute

De keuze van het snelfietstracé wordt momenteel tegen het licht gehouden. Daarna volgt een omgevingsdialoog over zowel de snelfietsroute als de aansluiting van Dorst-west op de N282. De verdere uitwerking van beide onderdelen, de grondaankopen en de bestemmingsplanprocedure ten behoeve van de ontsluiting zullen in de eerste helft van 2022 gestart worden. Met de daadwerkelijke werkzaamheden zal in 2023 worden begonnen.

Lobby A27 – Hooipolder

Om een volledig knooppunt Hooipolder en de aanpak van de A27 Zuid geagendeerd te krijgen, doorlopen we verschillende parallelle sporen. Zo voeren we onze lobby door te participeren in de trajecten die lopen ter voorbereiding op de verbreding van de A27 ten noorden van Hooipolder en de A58. Daarnaast zoeken we nadrukkelijk de relatie met de verstedelijkingsopgave en de samenwerking die daarvoor is opgezet in het kader van de Regionale Investeringsagenda (RIA) Breda.

Als uitvloeisel van de mobiliteitstafels willen we in 2022 gezamenlijk met de gemeente Breda en Rijkswaterstaat een (ontwerp)onderzoek laten uitvoeren waarin de verschillende ontwikkelingen (zoals de stedelijke uitbreidingen die zijn voorzien in Breda en Oosterhout en de voorziene aanpassingen aan de aangrenzende delen van de A27 en A58), ambities (waaronder die voor de OV-verbinding Breda – Utrecht) en reeds aanwezige knelpunten (aansluiting Oosterhout Zuid) rond de A27 Zuid in samenhang met elkaar worden bekeken.

Snelfietsroute Oosterhout – Tilburg

De bestuursovereenkomst voor de snelfietsroute tussen Oosterhout en Tilburg is getekend en voorbereidende werkzaamheden zijn opgestart. De aanleg van de snelfietsroute is gepland in de jaren 2022-2025 en de uitvoering van het gedeelte Oosterhout – Dongen lift mee met de aanleg van de nieuwe N629.

5.5.3.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Parkeertarieven:						G
- Hoog tarief (per uur)	€ 1,90	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	
- Dagtarief op diverse locaties	€ 3,80	€ 3,80	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00	
Waardering openbaar vervoer in de woonbuurt	6,7	6,8	7,0	-	-	B
Openbaar vervoer in de gemeente	6,5	6,5	6,8	-	-	B
Waardering verkeersveiligheid in de woonbuurt	6,9	6,9	7,0	-	-	B
Waardering parkeergelegenheid in de woonbuurt	6,7	6,6	6,9	-	-	B
Parkeermogelijkheden in de gemeente	6,5	6,4	6,8	-	-	B
Fietsmogelijkheden in de gemeente	7,9	8,0	8,2	-	-	B
Verkeersveiligheid in de gemeente	6,5	6,7	6,5	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

Wat mag het programma kosten

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

X € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	7.350	-	7.350	6.395	4.933
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	303	-7	296	398	1.293
3	Belastingen	244	-	244	213	240
4	Leges en andere rechten	-	-3.718	-3.718	-3.130	-3.581
5	Grond	-	-3.515	-3.515	-5.012	-5.230
6	Huren en pachten	-	-256	-256	-257	-288
7	Goederen en diensten	11.505	-194	11.311	13.587	8.320
8	Overdrachten	34	-3.114	-3.080	-4.152	-873
9	Subsidies	68	-	68	224	98
10	Kapitaallasten	5.836	-	5.836	3.679	3.313
11	Verrekeningen	-359	-	-359	227	809
12	Rente	-	-	-	-	16
	Totaal	24.981	-10.804	14.177	12.172	9.050

De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Openbare ruimte	9.601	9.669	10.646	10.915	11.154	11.227
Verkeer en mobiliteit	2.696	2.658	2.614	2.691	2.637	2.555
Wonen	11.769	13.069	11.721	10.696	11.815	10.117
Totaal lasten	24.066	25.396	24.981	24.302	25.606	23.899
Openbare ruimte	-269	-258	-247	-248	-247	-247
Verkeer en mobiliteit	-1.797	-1.923	-1.952	-1.966	-1.963	-1.963
Wonen	-12.950	-11.043	-8.605	-7.520	-8.584	-7.655
Totaal baten	-15.016	-13.224	-10.804	-9.734	-10.794	-9.865
Saldo lasten en baten	9.050	12.172	14.177	14.568	14.812	14.034
Storting in reserves	5.325	2.180	167	123	157	79
Onttrekking aan reserves	-4.604	-2.826	-220	-209	-209	-208
Resultaat	9.771	11.526	14.124	14.482	14.760	13.905

Investeringen

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Openbare ruimte:				
PRIO-buurtten	401	900	500	500
Wijken en buurtten	806	600	600	600
Hoofdwegenstructuur	1.323	1.830	1.830	1.830
Civiele kunstwerken en havens	-	100	100	100
Openbare verlichting	277	277	277	277
Openbaar groen	170	170	170	170
Beheer kruidenachtige beplanting	108	108	108	108
Speeltoestellen	155	155	155	155
Onderzoek naar verbredingsoptie spoor Breda-Eindhoven	25	-	-	-
Verkeer en mobiliteit:				
Openbaar vervoer	100	100	100	100
Snelfietsroute Breda-Tilburg	250	-	-	-
Vrije reserve:				
Slotjes Midden herontwikkeling	500	600	840	-
Herontwikkeling Arendsplein	900	-	-	-
Strategische woningbouw	750	750	750	-
Aanpak illegaal wonen	200	-	-	-
Arkendonk	1.000	-	-	-
Reserve infrastructurale werken:				
Aanpassingen infrastructuur particuliere ontwikkelingen	155	-	-	-
Aanpassingen kruispunten t.g.v. De Zwaaiikom	400	400	-	-
Mobiliteitsplan	750	750	750	750
Snelfietsroute N629	175	175	175	175
Snelfietsroute N282	250	-	-	-
Heistraat-Hoogstraat	-	-	3.065	-
Totaal	8.695	6.915	9.420	4.765

Welke externe partijen zijn betrokken bij het programma

De volgende externe partijen zijn betrokken bij het programma, voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in paragraaf 6.6 Verbonden partijen.

- Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) gevestigd te Tilburg

Beleidskaders

De volgende kader stellende beleidsnota's zijn van toepassing voor het programma.

Naam document	Jaar
Openbare ruimte	
<i>Beleid en beheer openbaar groen</i>	
Monumentale bomenbeleid	2000
Groenstructuurplan	2002
Honden uitloopplaatsen beleid	2007
Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte	2008
Richtlijn bomencompensatie	2009
Rapport PRIO-buurtten	2011
Meerjarenperspectief Openbare Ruimte 2016-2026	2015
Nota Buiten Spelen	2016
<i>Beleid en beheer Wegen</i>	
Kwaliteitsvisie openbare ruimte	2008
Rapport PRIO-buurtten	2011
Meerjarenperspectief Openbare ruimte (2016-2026)	2015

Naam document	Jaar
Mobiliteitsplan	2019
<i>Beheer en onderhoud openbare verlichting</i>	
Uitvoerings- en beheersplan openbare verlichting 2017-2021	2017
<i>Bestrijding van gladheid</i>	
Gladheidsbestrijdingsplan	2020
Verkeer en mobiliteit	
<i>Openbaar vervoer</i>	
Raadsbesluit inzake hoogwaardig-openbaarvervoerverbinding (HOV) met Breda	2008
<i>Verkeer</i>	
Mobiliteitsplan (visiedeel)	2019
<i>Parkeren</i>	
Beleidsnota "Stilstaan in de toekomst"	2009
Tussentijdse evaluatie parkeerbeleid	2013
Raadsbesluit verbetermaatregelen en kostenbesparingen parkeren	2016
Nota parkeernormen 2019	2019
Eerste tranche ombuigingsmaatregelen parkeren	2020
Volkshuisvesting	
<i>Buurt- & wijkbeheer</i>	
Visie op het wijkgericht werken	2020
<i>Volkshuisvestingsbeleid</i>	
Woonvisie 2016-2021	2016
Woningbouwstrategie Oosterhout 2030	2021
<i>Stedelijke ontwikkeling en Structuur- en bestemmingsplannen</i>	
Structuurvisie	2013
<i>Beheer van gronden en gebouwen</i>	
Nota grondbeleid 2013-2017	2013
Nota Snippergroen 2016-2021	2016
Nota Kostenverhaal 2017-2021	2017
<i>Monumentenbeleid & archeologie</i>	
Beleidsnota Cultuurhistorie, Monumenten en Archeologie 2008-2018	2009
Erfgoedverordening inclusief erfgoedkaart	2012
Welstandsnota 2016	2016
<i>Grondexploitaties</i>	
Nota grondexploitaties	2012

5.6 Veiligheid

Portefeuillehouder(s) M. Buijs, D. Melsen

Het programma bestaat uit een thema's die in de volgende paragrafen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt aangegeven aan welke global(s) goals het thema een bijdrage levert. In bijlage 8.6 wordt een inzicht gegeven in de global goals en wat belangrijke taken voor de gemeente zijn. Daarnaast worden per thema drie elementen behandeld:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we hiervoor doen;
- indicatoren;

Vervolgens wordt voor het programma inzicht gegeven in de kosten, extern betrokken partijen en de beleidskaders.

Topprioriteiten perspectiefnota

In de perspectiefnota 2022 werden voor dit programma de volgende prioriteiten opgenomen die in deze begroting verder zijn uitgewerkt.

X € 1.000

Thema	Post	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025

5.6.1 Veiligheid

Global goals

5.6.1.1 Wat willen we bereiken

Het handhaven van de openbare orde en het borgen van de veiligheid in de stad. Veiligheid -en de beleving daarvan- is een essentiële basisvoorwaarde voor het functioneren van stad en samenleving. Het leveren van een bijdrage aan een goed geordende, veilige, rustige en aantrekkelijke openbare ruimte mede door het oppakken van een coördinerende en regisserende rol.

Hierbij wordt inzet op preventie voortgezet. Randvoorwaardelijk hierbij is dat we zicht hebben op de kwetsbare groepen binnen onze gemeente, maar ook op bepaalde problematiek. Maatregelen moeten gericht zijn op preventie naar doelgroep. We werken in brede zin aan de vergroting van de zelfredzaamheid van de burgers.

Daar waar nodig wordt actief en repressief opgetreden. Het beleid richt zich op het zorgdragen voor orde en veiligheid door het verminderen van alle vormen van criminaliteit, geweld, aanpak ondermijning en bescherming van vrijheden.

5.6.1.2 Wat gaan we hiervoor doen

In 2022 wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma integrale veiligheid 2022. In dit programma wordt wederom gewerkt met de vijf hoofdthema's veilige woon- en leefomgeving, jeugd en veiligheid, bedrijvigheid en veiligheid, integriteit en veiligheid en fysieke veiligheid. Binnen ieder thema zullen er prioriteiten benoemd worden, bijvoorbeeld de aanpak drugs (veilige woon- en leefomgeving), ook in combinatie met jeugd (jeugd en veiligheid), preventie op cybercrime (integriteit en veiligheid), de aandacht voor de veiligheidssituatie op recreatieparken (bedrijvigheid en veiligheid) en het vergroten van de zelfredzaamheid (fysieke veiligheid).

In 2022 gaan we de eerste resultaten van zien van meer data gestuurd werken waardoor we gerichte acties uitvoeren. In de wijken en buurten zijn probleemconcentraties inzichtelijk geworden en bieden ons inzicht in waar, wanneer en waarop de focus moet liggen.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Het Beleidsplan Fysieke leefomgeving 2019-2022 Vergunningverlening, toezicht en handhaving is aflopend in 2022 en het nieuwe beleidsplan (2023 -2026) gaat in 2022 opgesteld worden. Dat beleidsplan omvat de visie hoe om te gaan met vergunningverlening, toezicht en handhaving en de bestuurlijke en operationele prioriteiten op basis van risicoanalyses wat betreft de Wabo-taken (mogelijk vanaf 1-7-2022 Omgevingswet) en taken op het gebied van de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) en Bijzondere wetten

Toezicht- en handhavingsbeleid horeca en alcohol

Het huidige Alcohol- en sanctiebeleid uit 2014 is niet volledig en is vooral repressief van aard. In het Preventie- en handhavingsplan alcohol staan actiepunten benoemd op het gebied van preventie, toezicht en handhaving. Het Toezicht- en handhavingsbeleid horeca en alcohol gaat invulling geven aan de rol van de gemeente en ondernemers op een juiste uitvoering van de Alcoholwet met oog voor samenwerking en de preventiekant. Dit beleidsplan gaat ook over toezicht en handhaving van de droge horeca (zonder alcohol).

5.6.1.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Aantal verwijzingen Halt lft 12-17 (per 10.000 jongeren)	18,6	16,3	3,7	-	-	L
Harde kern jongeren lft 12 -24(aantal per 10.000 inwoners)	n.b.	n.b.	n.b.	-	-	L
Aantal winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	1,5	1,4	1,4	-	-	L
Aantal geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	5,6	4,9	4,7	-	-	L
Aantal diefstallen uit woningen (per 1.000 inwoners)	2,3	2,5	2,2	-	-	L
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (per 1.000 inwoners)	5,50	4,93	4,82	-	-	L
Veiligheidsgevoel in de eigen woonbuurt	7,6	7,8	7,8	-	-	B
Aandacht gemeente voor leefbaarheid en veiligheid	7,3	7,3	7,4	-	-	B
Algemeen gevoel van veiligheid	76,00%	78,00%	76,00%	-	-	B
Aandeel inwoners dat vaak bepaalde plekken in de gemeente mijdt die ze als onveilig beschouwen	3,60%	-	-	-	-	B
Waardering voor inzet politie	-	6,8	6,7	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

Wat mag het programma kosten

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

X € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	863	-	863	1.019	702
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	4	-	4	4	59
3	Belastingen	2	-	2	-	3
4	Leges en andere rechten	-	-19	-19	-19	-15
5	Grond	-	-	-	-	-
6	Huren en pachten	-	-91	-91	-91	-113
7	Goederen en diensten	382	-	382	432	134
8	Overdrachten	3.276	-	3.276	3.247	3.187
9	Subsidies	12	-	12	12	12
10	Kapitaallasten	200	-	200	240	258
11	Verrekeningen	-	-	-	-	-
12	Rente	-	-	-	-	-
	Totaal	4.739	-110	4.629	4.844	4.227

De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Veiligheid	4.364	4.954	4.739	4.743	4.738	4.727
Totaal lasten	4.364	4.954	4.739	4.743	4.738	4.727
Veiligheid	-137	-110	-110	-110	-110	-110
Totaal baten	-137	-110	-110	-110	-110	-110
Saldo lasten en baten	4.227	4.844	4.629	4.633	4.628	4.617
Storting in reserves	2.654	800	252	216	216	216
Onttrekking aan reserves	-1.527	-569	-500	-8	-8	-8
Resultaat	5.354	5.075	4.381	4.841	4.836	4.825

Investeringen

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Veiligheid:				
Accommodatiebeheer brandweerkazernes	-	15	10	-
Totaal	-	15	10	-

Welke externe partijen zijn betrokken bij het programma

De volgende externe partijen zijn betrokken bij het programma, voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in paragraaf 6.6 Verbonden partijen.

- Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant gevestigd te Tilburg

Beleidskaders

De volgende kader stellende beleidsnota's zijn van toepassing voor het programma.

Naam document	Jaar
Veiligheid	
<i>Integrale veiligheid</i>	
Verordening inrichting antidiscriminatievoorziening gemeente Oosterhout	2011
Regionaal beleidsplan Zeeland-West-Brabant (2019-2022)	2018
Visie Integrale Veiligheid 2019 en verder	2019
Uitvoeringsprogramma Integrale veiligheid 2019-2020	2019
<i>Vergunningverlening, toezicht en handhaving/ openbare ruimte</i>	
Beleid en beleidsregels standplaatsen in Oosterhout	2015
Nadere regels voor de warenmarkten in de gemeente Oosterhout	2018
Beleidsplan Fysieke leefomgeving 2019-2022 Vergunningverlening, toezicht en handhaving	2018
Verordening op de warenmarkten voor de gemeente Oosterhout 2019	2019
Terrassenbeleid Gemeente Oosterhout	2019
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Fysieke Leefomgeving 2021	2021
Terugblik vergunningverlening, toezicht en handhaving Fysieke Leefomgeving 2020	2021
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) taken is op uiterlijk 1 februari aan de gemeenteraad aangeboden en beschikbaar voor de Gedeputeerde Staten	ja
<i>Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant waaronder regionale brandweer</i>	
Regionaal Crisisplan 2018-2022	2018
Beleidsplan 2019-2023 Veiligheidsregio MWB	2019

5.7 Meer voor elkaar

Portefeuillehouder(s) M. Buijs, A. Kastelijns, C. Piena

Het programma bestaat uit vier thema's die in de volgende paragrafen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt aangegeven aan welke global(s) goals het thema een bijdrage levert. In bijlage 8.6 wordt een inzicht gegeven in de global goals en wat belangrijke taken voor de gemeente zijn. Daarnaast worden per thema drie elementen behandeld:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we hiervoor doen;
- indicatoren;

Vervolgens wordt voor het programma inzicht gegeven in de kosten, extern betrokken partijen en de beleidskaders.

Topprioriteiten perspectiefnota

In de perspectiefnota 2022 werden voor dit programma de volgende prioriteiten opgenomen die in deze begroting verder zijn uitgewerkt.

X € 1.000

Thema	Post	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
5.7.1	Dienstverlening	96	96	-	-
5.7.3	Samenwerking Stedelijke regio Breda-Tilburg (SRBT)	35	35	35	35
	Totaal	131	131	35	35

5.7.1 Dienstverlening

Global goals

5.7.1.1 Wat willen we bereiken

Gemeentelijke diensten en producten op excellente manier aan burgers, bedrijven en instellingen aanbieden. Procesoptimalisatie om effectiviteit en efficiency van de organisatie te verbeteren:

- Individuele klantprocessen optimaliseren;
- Digitaal en zaakgericht werken;
- Invoer en beheer Basisregistraties.

5.7.1.2 Wat gaan we hiervoor doen

Dienstverleningsconcept

De vijf typen waarop de service geboden wordt, zijn de snelservice, de ontwerp-service, de ontwikkelservice, de toezichtservice en de beheerservice. De realisatie van dit concept is gestart in 2021, maar loopt door in 2022 en verder. Vanuit de teams wordt de werkwijze (waar nodig) omgevormd naar de servicebeloften en de bijpassende servicetypen. Dit vraagt tijd en creativiteit waarvoor ruimte geboden wordt.

Aanvullend op dit doorlopende traject is er in 2021 een uitvoeringsagenda opgesteld, waardoor er een centraal beeld bestaat van uit te voeren projecten op het gebied van dienstverlening en wordt inzichtelijk welk budget hiervoor benodigd is. In 2022 worden er nieuwe indicatoren opgesteld waarmee de dienstverlening aan inwoners en ondernemers kan worden gemonitord. Deze indicatoren sluiten aan bij de vier servicebeloften.

Digitaal en zaakgericht werken

Het digitaal en zaakgericht werken is in beweging, doordat de leverancier ermee stopt gaan we noodgedwongen het zaakstelsel van de gemeente vervangen. Bij het vervangen van het zaakstelsel, de Common Ground principes gaat inzetten, belangrijk hierbij is dat de data gescheiden wordt van de applicaties. Hierdoor zijn we in de toekomst flexibeler en kunnen we beter aansluiten op de behoefte van de gebruikers en de burgers.

Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken (WIBON)

Doel van de WIBON is gevaar of economische schade door beschadiging van ondergrondse kabels of leidingen (zoals bijvoorbeeld: water-, elektriciteit-, gas- en telecomleidingen) te voorkomen. De gemeente Oosterhout is wettelijk verplicht om alle kabels en leidingen, welke zij in beheer heeft, aan te leveren aan de WIBON.

Voor het beheren van nieuwe huisaansluitingen gaan we een portaal inrichten waarin aannemers eenduidig en laagdrempelig de door hun aangelegde huisaansluitingen gaan verwerken. Hiermee kan Oosterhout de leidinggegevens kwalitatief toetsen, accorderen en geautomatiseerd doorzetten naar de landelijke voorziening van de WIBON.

Basisregistratie Ondergrond (BRO)

De Basisregistratie Ondergrond (BRO) bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de Nederlandse ondergrond. In de komende jaren wordt de BRO stapsgewijs voltooid. De gemeente Oosterhout is wettelijk verplicht om BRO-gegevens, waarvoor zij bronhouder is, aan te leveren aan de BRO.

Voor het leveren van de verplichte gegevens uit de 3^e en 4^e trance gaan we de gevraagde gegevens opzoeken in de archieven en gereed maken voor levering aan de landelijke voorziening van de BRO. Bij het uitbesteden van werkzaamheden zullen de eisen voor het inkooptraject worden aangepast. Verder wordt er een centrale voorziening voor terugmeldingen ingericht.

5.7.1.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Waardering inwoners algehele gemeentelijke dienstverlening (score 1-10)	6,9	6,9	7,0	-	-	B
Behandeling aan de telefoon	7,1	7,3	7,1	-	-	B
Snelheid inhoudelijke afdoening brief	7,4	6,7	6,8	-	-	B
Wachttijd balies in de publiekshal	7,7	7,8	7,7	-	-	B
Behandeling in het stadhuis	8,7	8,2	8,3	-	-	B
De huidige dagopenstelling van de balies in de publiekshal zijn voldoende.	8,4	8,0	-	-	-	B
De huidige avondopenstelling van de balies in de publiekshal is voldoende.	8,8	9,0	9,0	-	-	B
Volgt lokale ontwikkelingen via social media (zoals Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat)	57,00%	72,00%	60,00%	-	-	B
Behandeling aan de balie / het loket	7,7	7,4	7,9	-	-	B
Beoordeling gemeentelijke regels	6,3	7,4	7,4	-	-	B
Waardering aanbod en kwaliteit van gemeentelijke info	7,3	7,5	8,4	-	-	B
Waardering website gemeente	7,5	7,5	7,6	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.7.2 Stadhuis

Global goals

5.7.2.1 Wat willen we bereiken

De doelstelling van de Opgave stadhuis is het realiseren van een toekomstbestendig gemeentehuis voor Oosterhout. Het stadhuis faciliteert de gemeente en de gemeentelijke organisatie en is een voorbeeld voor Oosterhout op het gebied van duurzaamheid. Het stadhuis is een centraal gelegen en laagdrempelige ontmoetingsplek voor inwoners, ondernemers, bestuur, organisaties en ambtenaren waarin gezamenlijk wordt gewerkt aan de kwaliteit van Oosterhout en haar omgeving zoals onder andere verwoord in Oosterhout 2030.

5.7.2.2 Wat gaan we hiervoor doen

In 2022 zal het feitelijke ontwerp van de nieuwe huisvesting van het stadhuis in Arendshof 2 worden uitgewerkt, inclusief aanvraag omgevingsvergunning. Basis voor het ontwerp is het door de raad vastgestelde en door college geactualiseerde Programma van Eisen. Tijdens de ontwerpfase zal nadere afstemming plaatsvinden op de dienstverlening, zowel extern naar de klant/burger als intern naar de medewerkers en bestuur. Het stadhuis moet de organisatie faciliteren in de doorontwikkeling van de organisatie ten einde de dienstverlening blijvend hoog te houden.

5.7.2.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Niet van toepassing						

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.7.3 Regionale samenwerking

Global goals

5.7.3.1 Wat willen we bereiken

Door bepaalde gemeentelijke taken in gezamenlijkheid op te pakken, kunnen deze taken efficiënter en/of effectiever worden uitgevoerd. Daarnaast is regionale samenwerking een middel om het belang van Oosterhout bij andere overheden beter over het voetlicht te krijgen.

5.7.3.2 Wat gaan we hiervoor doen

Een aantal gemeenschappelijke regelingen rondt in 2021 een takendiscussie af, waarna de raden in 2022 besluiten kunnen nemen over de te voeren koers van de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast blijven we werken aan onze positie in belangenverenigingen als VNG en M50 (middelgrote gemeenten) om betere ingangen bij het Rijk te krijgen.

Samenwerking Stedelijke Regio Breda-Tilburg

In 2020 is een eerste start gemaakt van de versterking van de samenwerking binnen de Stedelijke Regio Breda-Tilburg. Dit onder andere met het oog op het te sluiten verstedelijkingsakkoord met het rijk, waarin afspraken worden gemaakt over ontwikkelingen op het gebied van woningbouw, economie, mobiliteit en landschap. Hiermee wordt verder invulling gegeven aan de ook door het college gedeelde ambitie om werk te maken van een tweede "sociaal-economisch motorblok" in de Brabant, naast Brainport Eindhoven. De kosten van deze ontwikkeling (onderzoek, projectorganisatie en vooral geen zwaar opgetuigde organisatie) zijn tot op heden betaald door de centrumgemeenten Breda en Tilburg. Nu de samenwerking steeds meer vorm krijgt, ligt het voor de hand dat ook de andere zeventien gemeenten in het gebied hun (financiële) verantwoordelijkheid nemen

5.7.3.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Niet van toepassing						

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.7.4 Relatie burger en bestuur

Global goals

5.7.4.1 Wat willen we bereiken

Wij willen de vorming en uitvoering van gemeentelijk beleid zoveel als mogelijk in samenspraak met burgers, ondernemers, organisaties en verenigingen vormgeven. Daarbij willen wij optimaal gebruik maken van de kennis en kunde die in de Oosterhoutse samenleving aanwezig is. Ook willen we ruim baan bieden voor initiatieven vanuit de samenleving. Het doel: vergroting van draagvlak voor (uitvoering van) gemeentelijk beleid en meer ruimte voor nieuwe plannen en ideeën.

Met de Toekomstvisie Oosterhout 2030 hebben wij de beschikking over een werkend en inspirerend toekomstperspectief. De Opgave Strategie en Externe Oriëntatie heeft, tegen die achtergrond, als doel het realiseren van de uitvoeringsagenda van de Toekomstvisie en het vergroten van het strategisch vermogen van de organisatie. Onderdelen zijn onder andere het verder versterken van samenwerking met maatschappelijke partners, het door ontwikkelen van de regionale samenwerking en het verstevigen van het externe netwerk (lobby).

5.7.4.2 Wat gaan we hiervoor doen

Het proces om te komen tot een Corona Impact Analyse heeft onder andere het inzicht opgeleverd dat het buitengewoon verstandig is om de inhoudelijke dialoog met de inwoners, organisaties, ondernemers en verenigingen te blijven voeren. Ook zonder dat daarvoor een directe aanleiding lijkt te zijn, zoals de COVID-19-pandemie. Om die reden willen wij in 2022 verder vorm en inhoud gaan geven aan een continu maatschappelijk gesprek over ontwikkelingen en kansen die op Oosterhout afkomen. Daarin willen wij nadrukkelijk de samenwerking zoeken met andere lokale partijen.

De bevindingen uit de Corona Impact Analyse vormen, samen met de Toekomstvisie 2030, mede de basis voor het strategisch (ambtelijk) overdrachtsdocument ten behoeve van de collegeonderhandelingen en het nieuwe bestuursakkoord, na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. Het overdrachtsdocument zal begin 2022 worden afgerond.

In 2022 wordt werk gemaakt van een gemeente brede manifestatie, die met name tot doel heeft de verbinding tussen inwoners van onze gemeente te versterken en het onderlinge gesprek op gang te brengen en te houden. Daarbij wordt gekeken in hoeverre een aantal van de bestaande gemeentelijke publieksbijeenkomsten onder deze noemer kan worden gebracht.

Op het gebied van externe oriëntatie willen wij verder de samenwerking in de Stedelijke Regio Breda-Tilburg versterken. In eerste instantie is die samenwerking gericht op de totstandkoming van een Verstedelijkingsakkoord met het rijk, waarin de regio aangeeft in welke mate zij wil bijdragen aan de ambities uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Deze ambities hebben onder andere betrekking op woningbouw, mobiliteit, economie en natuur en landschap. Het Verstedelijkingsakkoord is een coproductie van de zeventien gemeenten in de regio Breda-Tilburg, de provincie en de waterschappen. Door in het verstedelijkingsakkoord onder andere op te trekken met onderwijsinstellingen, ondernemers en natuur- en landschapsorganisaties wordt ook gewerkt aan een breed maatschappelijk draagvlak voor dit akkoord.

5.7.4.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd (in %)	82,00%	75,00%	80,00%	-	-	B

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

5.7.5 Wijkgericht werken

Global goals

5.7.5.1 Wat willen we bereiken

Oosterhouters weten zelf heel goed wat ze kunnen doen om hun buurt, wijk of straat te verbeteren. Om daarop in te spelen, is de rol van de gemeente aan het veranderen. De gemeente is niet altijd meer de opdrachtgever of de partij die het initiatief neemt. Soms is dat een groep inwoners of een projectontwikkelaar.

5.7.5.2 Wat gaan we hiervoor doen

Daarom zijn we vanaf 1 oktober 2020 gestart met wijkgericht werken. In de eerste fase is er heel veel kennisgemaakt met de verschillende actoren, variërend van buurtbewoners tot GGD, GGZ, Thuisvester, Politie, Surplus, BPO en vele anderen. Vanzelfsprekend waren hier regelmatig vakcollega's bij om uit te leggen of te luisteren naar de wensen.

Een onderdeel uit de werkzaamheden zijn de bewonersinitiatieven. Verschillende initiatieven van de bewoners die (samen met andere bewoners, soms partners en de gemeente) een mooi initiatief in hun buurt realiseren. Initiatieven die leiden tot verbinding, successen (groot en klein) die een belangrijke basis leggen voor samenwerking. Zo lopen er op het moment van schrijven vele nieuwe initiatieven. Een deel daarvan komt binnen via de nieuwe website <https://doemee.oosterhout.nl>. Sommigen zitten nog helemaal in de beginfase en andere bijna afgerond. Variërend van verschillende groene initiatieven (Oosterhout Bloeit) tot Social Sofa's, hondenspeelplaatsen, Kwiek/beweeg-routes, gezamenlijke aanpak voortuinen en geveltuinen. Prachtig om te zien hoe de samenwerking ontstaat. Zowel onze inwoners, partners maar ook de collega's ervaren een positief effect van deze samenwerking.

Aandachtspunt voor de komende periode is de balans tussen initiatieven en de andere werkzaamheden van de organisatie en het creëren van (financiële) ruimte om in te spelen op initiatieven vanuit de volledige organisatie.

Op twee plaatsen in Oosterhout zijn we met bijzondere aandacht aan de slag. Zo is Dorpsplatform Dorst druk bezig om (met goede ondersteuning van de wijkmakelaar en specialistische bureaus) een visie Dorst 2030 op te stellen en wordt er in Oosterheide met diverse partijen samengewerkt aan de realisatie van een multifunctioneel veld (ondersteund door de wijkmakelaar en onder regie van een enthousiaste projectleider). Een open proces (oa locatie nog te bepalen) dat in samenspraak met jongeren, inwoners (ook de 'onbekende') en professionals tot een realisatie gaat komen. En ook in Den Hout is Dorpsbelang aan de slag gegaan met het opstellen/actualiseren van de dorpsvisie, dit wordt ondersteund door de wijkmakelaar en een bureau die het dorp ondersteund in het proces om de inwoners te betrekken. Het dorp houdt zelf regie op het proces van realisatie tot het politieke proces. Een interessante ontwikkeling waarbij we samen gaan ervaren wat wijkgericht werken kan doen met besluitvorming.

5.7.5.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

Wat mag het programma kosten

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

X € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	4.009	-	4.009	3.865	3.683
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	65	-	65	65	2
3	Belastingen	1	-	1	-	-
4	Leges en andere rechten	-	-1.046	-1.046	-1.095	-1.538
5	Grond	-	-	-	-	-
6	Huren en pachten	-	-	-	-	-
7	Goederen en diensten	541	-6	535	465	1.338
8	Overdrachten	877	-	877	871	637
9	Subsidies	-	-	-	-	-
10	Kapitaallasten	41	-	41	51	14
11	Verrekeningen	-	-	-	-	-121
12	Rente	-	-	-	-	-
	Totaal	5.534	-1.052	4.482	4.222	4.015

De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Dienstverlening	2.184	2.630	2.823	2.781	2.750	2.728
Stadhuis	-	-	-	-	-	-
Regionale samenwerking	414	470	454	454	454	454
Relatie burger en bestuur	3.155	2.223	2.257	2.257	2.257	2.257
Wijkgericht werken	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	5.753	5.323	5.534	5.492	5.461	5.439
Dienstverlening	-799	-993	-944	-944	-944	-944
Stadhuis	-	-	-	-	-	-
Regionale samenwerking	-	-	-	-	-	-
Relatie burger en bestuur	-939	-108	-108	-108	-108	-108
Wijkgericht werken	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	-1.738	-1.101	-1.052	-1.052	-1.052	-1.052
Saldo lasten en baten	4.015	4.222	4.482	4.440	4.409	4.387
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-1.128	-947	-839	-955
Resultaat	4.015	4.222	3.354	3.493	3.570	3.432

Investerings

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Stadhuis:				
Nieuwbouw stadhuis	1.500	5.000	5.000	-
Vrije reserve:				
Nieuwbouw stadhuis	-	11.820	-	-
Totaal	1.500	16.820	5.000	-

Welke externe partijen zijn betrokken bij het programma

De volgende externe partijen zijn betrokken bij het programma, voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in paragraaf 6.6 Verbonden partijen.

- Regio West-Brabant gevestigd te Etten-Leur

Beleidskaders

De volgende kader stellende beleidsnota's zijn van toepassing voor het programma.

Naam document	Jaar
Dienstverlening	
Zelfevaluatie BRP (basisregistratie personen)	
Zelfevaluatie paspoortwet	
Reglement Basisregistratie personen 2017	2018
Reglement Burgerlijke stand 2020	2020
Relatie burger en bestuur	
Nota voorzieningen politieke ambtsdragers	2010
Nota representatiebeleid gemeente Oosterhout	2010
Verordening onderscheidingen gemeente Oosterhout 2012	2011
Beleidsnota Verbindend bestuur "Van meedenken tot meedoen"	2016
Toekomstvisie Oosterhout 2030	2018

5.8 Financieel solide

Portefeuillehouder(s) M. Willemsen

Het programma bestaat uit een thema's die in de volgende paragrafen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt aangegeven aan welke global(s) goals het thema een bijdrage levert. In bijlage 8.6 wordt een inzicht gegeven in de global goals en wat belangrijke taken voor de gemeente zijn. Daarnaast worden per thema drie elementen behandeld:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we hiervoor doen;
- indicatoren;

Vervolgens wordt voor het programma inzicht gegeven in de kosten, extern betrokken partijen en de beleidskaders.

Topprioriteiten perspectiefnota

In de perspectiefnota 2022 werden voor dit programma de volgende prioriteiten opgenomen die in deze begroting verder zijn uitgewerkt.

X € 1.000

Thema	Post	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
5.8.1.	Coronaherstelfonds	500	-	-	-
	Totaal	500	-	-	-

5.8.1 Algemene lasten en baten

Coronaherstelfonds

Er wordt voorzien dat ook in 2022 extra middelen benodigd zullen zijn om in de Oosterhoutse samenleving knelpunten op te lossen die als gevolg van de coronacrisis (meer) zichtbaar zijn geworden. Wij willen, uiteraard binnen bestaande wet- en regelgeving, niet op voorhand bepaalde categorieën uitsluiten. Het kan enerzijds gaan om ondersteuning op korte termijn van bijvoorbeeld stichtingen, verenigingen of ondernemers. Maar het geld kan ook worden ingezet om meer structurele problemen op te lossen; denk hierbij bijvoorbeeld aan knelpunten op de arbeidsmarkt of een bepaalde doorbraak in de transformatie van de binnenstad. Vanuit de 'Coronareservering' is een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld om waar nodig te kunnen ingrijpen. Deze regeling zal zoveel mogelijk binnen de bestaande kaders, zoals bijvoorbeeld de Algemene subsidieverordening, uitgevoerd worden.

5.8.2 Beleggingen

5.8.3 Belastingen en heffingen

5.8.3.1 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Gemiddelde WOZ –waarde (x € 1.000)	230	244	270	-	-	L
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens (€)	627	674	690	-	-	L
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (€)	693	749	769	-	-	L

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(uger)

5.8.4 Algemene uitkering

5.8.5 Onvoorzien

Het budget onvoorzien wordt ingezet voor uitgaven die als onuitstelbaar en onvermijdbaar worden aangemerkt en waarvoor in de begroting verder geen raming is opgenomen.

Wat mag het programma kosten

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

X € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	265	-750	-485	-	232
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	-	-	-	-	-7
3	Belastingen	-	-18.079	-18.079	-18.168	-18.463
4	Leges en andere rechten	-	-6.586	-6.586	-6.271	-6.351
5	Grond	-	-	-	-	-
6	Huren en pachten	-	-	-	-	-
7	Goederen en diensten	1.373	-	1.373	847	349
8	Overdrachten	1.015	-96.426	-95.411	-88.703	-88.533
9	Subsidies	-	-	-	-	-13
10	Kapitaallasten	-	-	-	1	-2.110
11	Verrekeningen	-	-	-	-6	-400
12	Rente	-	-1.412	-1.412	-1.981	2
	Totaal	2.653	-123.253	-120.600	-114.281	-115.294

De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Algemene lasten en baten	734	-	765	265	265	265
Beleggingen	1	788	773	651	628	596
Belastingen en heffingen	1.400	923	1.015	990	990	990
Algemene uitkering	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	60	100	100	100	100
Totaal lasten	2.135	1.771	2.653	2.006	1.983	1.951
Algemene lasten en baten	-1.240	-	-750	-750	-750	-750
Beleggingen	-2.111	-1.981	-1.412	-1.030	-906	-812
Belastingen en heffingen	-24.503	-24.445	-24.665	-24.675	-24.722	-24.816
Algemene uitkering	-89.575	-89.626	-96.426	-93.472	-93.444	-93.458
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	-117.429	-116.052	-123.253	-119.927	-119.822	-119.836
Saldo lasten en baten	-115.294	-114.281	-120.600	-117.921	-117.839	-117.885
Storting in reserves	-	-	4.000	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-115.294	-114.281	-116.600	-117.921	-117.839	-117.885

Investerings

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Vrije reserve:				
Coronamaatregelen	571	650	-	-
Totaal	571	650	-	-

Welke externe partijen zijn betrokken bij het programma

De volgende externe partijen zijn betrokken bij het programma, voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in paragraaf 6.6 Verbonden partijen.

- Belasting samenwerking West-Brabant (BWB) gevestigd te Etten-Leur

Beleidskaders

De volgende kader stellende beleidsnota's zijn van toepassing voor het programma.

Naam document	Jaar
Nota Investerings- en afschrijvingsbeleid 2021-2024	2020
Nota reserves en voorzieningen 2020 – 2023	2019
Treasurystatuut 2020 – 2023	2019
Gemeentelijke belastingverordeningen 2022	2021

5.9 Gemeentelijke organisatie (overhead)

Portefeuillehouder(s) M. Buijs, C. Piena, A. Kastelijns

Het programma bestaat uit een thema's die in de volgende paragrafen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt aangegeven aan welke global(s) goals het thema een bijdrage levert. In bijlage 8.6 wordt een inzicht gegeven in de global goals en wat belangrijke taken voor de gemeente zijn. Daarnaast worden per thema drie elementen behandeld:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we hiervoor doen;
- indicatoren;

Vervolgens wordt voor het programma inzicht gegeven in de kosten, extern betrokken partijen en de beleidskaders.

Topprioriteiten perspectiefnota

In de perspectiefnota 2022 werden voor dit programma de volgende prioriteiten opgenomen die in deze begroting verder zijn uitgewerkt.

X € 1.000

Thema	Post	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
5.9.1	Privacy officer	82	82	82	82
5.9.1	Centrale ontsluiting geodata	110	81	81	81
5.9.1	Gemeenschappelijke regelingen	102	102	102	102
5.9.1	Asbestinventarisatie gebouwen	30	-	-	-
5.9.1	Toegankelijkheid gebouwen	25	25	25	25
	Totaal	349	290	290	290

5.9.1 Gemeentelijke organisatie (overhead)

5.9.1.1 Wat willen we bereiken

5.9.1.2 Wat gaan we hiervoor doen

Privacy officer

Na vier jaar Avg mogen we stellen, dat de privacywetgeving complex en intensief is en dat het goed borgen van de Avg in de organisatie veel meer inzet kost, dan vooraf gedacht was. Hier loopt niet alleen de gemeente Oosterhout tegenaan, dit komt ook naar voren uit onderzoeken verricht door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de VNG. Als gemeente hebben we absoluut al flinke stappen gezet om te groeien op de volwassenheidsladder van privacy. Echter om aantoonbaar in control te zijn (en te blijven) is een goede inbedding van privacytaken binnen de teams noodzakelijk. Uit verschillende onderzoeken, zoals die van de AP (Autoriteit Persoonsgegevens) en de VNG, komt naar voren dat een privacy organisatie met een FG (Functionaris Gegevensbescherming), een PO (Privacy Officer) en privacy ambassadeurs (bij ons de privacybeheerder) het meest effectief en efficiënt is.

Centrale ontsluiting geodata

Met de centrale ontsluiting van geodata ontstaat een plek waarin publieke en private partijen data en informatie delen, om in de informatiebehoefte van alle betrokken partijen te voorzien. In dit dashboard wordt open source data gecombineerd die vandaag de dag beschikbaar is. Dit geeft een mooie opening voor een gesprek met de stad.

Asbestinventarisatie gebouwen

Met ingang van 2027 is het wettelijk verplicht dat alle daken op openbare gebouwen die in contact staan met de buitenlucht gesaneerd moeten worden. Het is wenselijk dat wij alle asbest in onze gemeentelijke gebouwen in kaart hebben, zodat we bij ver/nieuwbouw van ons Vastgoed niet voor verrassingen komen te staan.

Toegankelijkheid gebouwen

In samenwerking met KOO & Ongehinderd stelt de gemeente een inventarisatie op van de uit te voeren acties in het kader van de toegankelijkheid van de gemeentelijke gebouwen en de daaraan gekoppelde financiële lasten.

Oosterhout ontwikkelt

In 2022 is de nieuwe organisatiestructuur een feit en zijn de eerste stappen gezet in de nieuwe manier van werken; flexibel, wendbaar, zelforganiserend en vooral met de stad en haar kerkdorpen als leidend principe in alles wat we doen. In 2022 zullen we door blijven ontwikkelen en beweging blijven geven aan de 'zachte' kant van de organisatieontwikkeling. Teamleiders zullen hierbij verantwoordelijk zijn om samen met hun team verder handen en voeten te geven aan deze ontwikkeling. Er komt een ruim aanbod van (digitale) opleidingen, leerlabs en dialoogsessies om deze ontwikkelingen te ondersteunen. Ook leiderschapsontwikkeling en teamontwikkeling blijft in 2022 een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast zal in 2022 de verdere uitwerking worden gedaan van het meerjarig Strategisch HR-plan dat in het najaar van 2021 wordt vastgesteld.

Informatiegestuurd werken

In 2022 ligt de focus op het uitbreiden van het Datafundament, dé centrale landingsplaats voor onze data, zodat we informatiegestuurd werken nog beter kunnen faciliteren. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan thema's als databewustzijn en datavaardigheid om ervoor te zorgen dat de organisatie steeds beter uitgerust is om informatiegestuurd te werken. Middels workshops en kennisdelingssessies wordt kennis vergroot en worden ervaringen gedeeld. Ook in de P&C cyclus zal informatiegestuurd werken steeds meer terugkomen. De kritische prestatie indicatoren (KPI's) worden waar nodig herzien en aangevuld met KPI's die de voortgang van de opgaven in kaart brengen. En na de gemeenteraadsverkiezingen zullen de gemaakte afspraken uit het bestuursakkoord meetbaar gemaakt worden. Verder wordt steeds meer informatie actief gedeeld met de stad middels dashboards en een open dataplatform zodat we transparant communiceren over hoe we er als stad voor staan en inwoners op basis van data het gesprek aan kunnen gaan met de gemeente.

5.9.1.3 Indicatoren

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Formatie (aantal fte per 1.000 inwoners)	7,1	7,3	7,1	-	-	L
Bezetting (aantal fte per 1.000 inwoners)	6,4	6,5	6,7	-	-	L
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	€ 491	€ 514	€ 526	-	-	L
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom+ totale kosten inhuur externen/kosten per inwoner)	€ 41,99	€ 35,32	€ 36,62	-	-	L
Overhead (% van de totale kosten)	12,60%	13,20%	13,80%	-	-	L
Ziekteverzuim gemeente Oosterhout	5,60%	4,80%	5,90%	5,50%	5,50%	G
Percentage bezwaarschriften dat binnen 18 weken na afloop van de termijn voor het indienen van bezwaar is afgedaan (binnen wettelijke termijn)*	77,00%	49,80%	60,40%	90,00%	90,00%	G
% gegronde bezwaar- en beroepschriften Awb:						G
het aantal zaken dat echt dit dictum heeft gekregen	10,00%	19,30%	8,80%	10,00%	10,00%	G
het aantal zaken dat in bezwaar en beroep vóór het eindoordeel 'gegrond' door het college is hersteld (gereviseerd, maar waarin de bezwaarmaker dus wel gewoon gelijk had) wordt meegeteld.	20,00%	26,10%	25,20%	20,00%	10,00%	G
Toetsen en evalueren kwaliteitssysteem voor het bewaren van archiefbescheiden, voor het laatst uitgevoerd in het jaar (verantwoording wordt tweejaarlijks opgesteld).	2018	2019	2021	2021	2022	G
% van de te bewaren archiefbescheiden dat is opgenomen in het overzicht:						G
- papier	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
- digitaal	100,00%	100,00%	100,00%	80,00%	80,00%	
% van de archiefbescheiden dat is geregistreerd op basis van het metadatasysteem:						G
- papier	100,00%	100,00%	100,00%	90,00%	90,00%	
- digitaal	100,00%	80,00%	90,00%	90,00%	90,00%	
Aanwezigheid veilige opslag:						G
- papier	Ja	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
- digitaal	Ja	80,00%	90,00%	90,00%	90,00%	
% van alle archiefbescheiden waarvan de bewaartermijn is geregistreerd obv Selectielijst gemeentelijke en intergemeentelijke organen	100,00%	98,00%	100,00%	98,00%	98,00%	G

Omschrijving indicator	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	*
Toepassing van vervangingsbesluit van papieren door digitale archiefbescheiden:						G
- is het besluit (college) aanwezig	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
- is de werkwijze conform besluit	Ja	Deels	Deels	Ja	Ja	
% van archiefbescheiden dat tijdig is overgebracht naar de archiefdienst	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	G
Aanwijzing archief bewaarplaats die aan de eisen voldoet van de Archiefbesluit- en regeling	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	G
In hoeverre voldoet de aangewezen archief bewaarplaats aan de eisen van Archiefbesluit- en regeling (%)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	G
Correcte toepassing van openbaarheidsbependingen door gemeente archivaris (ja/nee)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	G

* L(andelijk), G(emeentelijk), B(urger)

Wat mag het programma kosten

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

X € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	11.486	-	11.486	12.481	9.794
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	596	-239	357	361	2.217
3	Belastingen	64	-	64	21	25
4	Leges en andere rechten	-	-	-	-	-203
5	Grond	-	-	-	-	-
6	Huren en pachten	-	-84	-84	-84	-88
7	Goederen en diensten	8.280	-2.133	6.147	6.054	2.663
8	Overdrachten	78	-	78	97	-702
9	Subsidies	-	-	-	-	33
10	Kapitaallasten	3.276	-	3.276	3.267	2.159
11	Verrekeningen	-110	-	-110	-889	2.186
12	Rente	-	-40	-40	-40	-45
	Totaal	23.660	-2.496	21.174	21.268	18.039

De lasten en baten per thema zijn opgenomen in de volgende tabel, daarnaast zijn de mutaties in de reserves opgenomen.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Bestuurs- en managementondersteuning	1.796	1.840	1.730	1.730	1.730	1.730
Directie en management	2.339	2.677	2.259	2.259	2.259	2.259
Staf Ondersteuning	509	777	777	777	777	777
Afdelingskosten	3.062	1.230	1.240	1.240	1.240	1.240
Bestuur, control en advies	2.674	3.341	3.541	3.535	3.535	3.535
Financiële ondersteuning en uitvoering	1.125	1.132	1.143	1.143	1.143	1.143
Personeel en organisatie	1.339	1.381	1.524	1.484	1.484	1.524
Statistiek	30	28	80	80	80	80
Inkoop	284	291	292	292	292	292
Automatisering	4.227	4.927	5.005	4.961	4.767	4.596
Consolidatie Equalit	1.476	2.029	2.000	2.000	2.000	2.000
Accommodatiebeheer	1.962	2.164	2.295	2.218	2.600	3.907
Facility Management	922	1.002	1.013	1.013	1.013	1.012

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Documentaire informatie voorziening	778	1.297	1.411	1.331	1.331	1.331
Telefonie	169	158	158	158	158	158
Tractie	-	-	-	-	-	-
Saldo kostenplaatsen	-86	331	-252	-53	-65	-151
Doorbelaste concernoverhead	-333	-499	-546	-541	-546	-540
Totaal lasten	22.273	24.106	23.670	23.627	23.798	24.893
Bestuurs- en managementondersteuning	-21	-50	-50	-50	-50	-50
Directie en management	-31	-113	-25	-25	-25	-25
Staf Ondersteuning	-	-	-	-	-	-
Afdelingskosten	-975	-	-	-	-	-
Bestuur, control en advies	-205	-120	-92	-92	-92	-92
Financiële ondersteuning en uitvoering	-111	-62	-62	-62	-62	-62
Personeel en organisatie	-144	-58	-58	-58	-58	-58
Statistiek	-	-	-	-	-	-
Inkoop	-7	-	-	-	-	-
Automatisering	-139	-6	-6	-6	-6	-6
Consolidatie Equalit	-2.422	-2.029	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Accommodatiebeheer	-118	-270	-84	-84	-84	-84
Facility Management	-57	-130	-130	-130	-130	-130
Documentaire informatie voorziening	-	-	-	-	-	-
Telefonie	-4	-	-	-	-	-
Tractie	-	-	-	-	-	-
Saldo kostenplaatsen	-	-	-	-	-	-
Doorbelaste concernoverhead	-	-	11	11	11	11
Totaal baten	-4.234	-2.838	-2.496	-2.496	-2.496	-2.496
Saldo lasten en baten	18.039	21.268	21.174	21.131	21.302	22.397
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	18.039	21.268	21.174	21.131	21.302	22.397

Investerings

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Gemeentelijke organisatie:				
Gemeentelijke accommodaties	95	155	180	300
Tractiemiddelen	1.345	497	464	762
ICT (informatieplan, E-portaal website, doorontwikkeling informatiebeheer en datafundament)	320	390	340	340
Dienstverleningsconcept	-	192	-	-
Vrije reserve:				
Slotjesveld maatschappelijke functies	-	-	1.500	-
Totaal	1.760	1.234	2.484	1.402

Beleidskaders

De volgende kader stellende beleidsnota's zijn van toepassing voor het programma.

Naam document	Jaar
Beleidsnota risicomanagement 2020 – 2023	2019
Verordeningen 212 / 213 / 213a	2020
Organisatievisie	2019
Dienstverleningsvisie	2020

6 Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Gezien het belang van de betrokken onderwerpen en vanwege het feit dat de raad in het duale stelsel kaders stelt en controleert, is het van belang dat de raad een overzicht heeft van de betrokken onderwerpen en voor die onderwerpen een instrument heeft om de kader stellende en controlerende taak uit te voeren.

6.1 Lokale heffingen

6.1.1 Politiek akkoord 2018-2022

Over de onroerende zaakbelasting en overige belastingen en heffingen is het volgende opgenomen in het politiek akkoord 2018-2022. Dit betreffen de beleidsmatige uitgangspunten voor de komende periode.

6.1.1.1 Belastingcapaciteit OZB

Als de onroerendezaakbelasting wordt verhoogd, dan gebeurt dit met maximaal het inflatiepercentage.

6.1.1.2 Overige belastingen en heffingen

Uitgangspunten voor de overige belastingen en heffingen zijn in principe:

- De retributies (vergoeding voor een dienstverlening) zijn kostendekkend;
- Milieuheffingen (vooral afvalstoffenheffing en rioolheffing) zijn kostendekkend.
- De overige leges e.d. worden jaarlijks maximaal verhoogd met het inflatiepercentage, tenzij er een beleidsmatige aanleiding bestaat tot een verlaging of grotere verhoging te komen.

6.1.2 Overzicht gemeentelijke heffingen

Er zijn diverse gemeentelijke heffingen. In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste gemeentelijke heffingen weergegeven.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Onroerende zaakbelasting	12.619	12.031	12.056	12.056	12.056	12.056
Afvalstoffenheffing	5.785	6.135	6.432	6.455	6.509	6.495
Rioolheffing	5.008	5.392	5.369	5.356	5.349	5.456
Hondenbelasting	177	169	168	168	168	168
Toeristenbelasting	443	500	400	400	400	400
Precario	113	91	91	91	91	91
Leges vergunningen openbare orde	15	19	19	19	19	19
Leges burgerzaken	775	987	938	938	938	938
Leges bouwvergunningen	2.066	1.203	1.763	1.763	1.763	1.763
Marktgeden	40	47	47	47	47	47
Parkeeropbrengsten	1.496	1.854	1.882	1.896	1.893	1.893
Totaal	28.537	28.428	29.165	29.189	29.233	29.326

6.1.3 Onroerende zaakbelasting

De herwaardering van de onroerende zaken vindt jaarlijks plaats, waarbij voor het jaar 2022 de waard peildatum ligt op 1 januari 2021. De WOZ-waarden en tarieven waarmee gerekend is om tot in de begroting 2022 opgenomen opbrengst te komen, zijn nog gebaseerd op de waarde per 1 januari 2020. Dit betekent dat op basis van de nieuwe waardering de tarieven worden herrekend op basis van de in de begroting opgenomen totale opbrengst. Dit kan echter pas plaatsvinden nadat alle objecten in Oosterhout gewaardeerd zijn.

Ten behoeve van de begroting 2022 is een raming gemaakt voor de verwachte opbrengst onroerende zaakbelasting. Op basis van de huidige inzichten wordt een opbrengst verwacht van € 12.056.394, de opbrengst is verhoogd met € 25.000 (uitgaande van een areaaluitbreiding bestaande uit 100 woningen met een gemiddelde WOZ-waarde van € 264.000).

De tarieven onroerende zaakbelasting zijn aangepast conform de beleidsuitgangspunten opgenomen in het politiek akkoord 2018-2022. Alle tarieven zijn berekend op basis van een percentage van de WOZ-waarde. De werkelijke percentages zijn nog afhankelijk van de herwaarderingen en worden in de raad van december vastgesteld in de belastingverordening 2021. Onderstaand zijn de OZB-tarieven voor de jaren 2017 t/m 2021 opgenomen. De tarieven worden berekend bij het opstellen van de belastingverordeningen 2022, die in december 2021 in de gemeenteraad worden behandeld en vastgesteld.

Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Eigendom woning	0,1219%	0,1214%	0,1156%	0,1156%	0,1049%	0,0942%
Eigendom niet-woning	0,1988%	0,1978%	0,2016%	0,2016%	0,2111%	0,2100%
Gebruik niet-woning	0,1583%	0,1553%	0,1762%	0,1762%	0,1845%	0,1881%

6.1.4 Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt berekend op basis van gedifferentieerde tarieven (diftar). De tarieven zijn daarbij opgebouwd uit een vast en variabel gedeelte. In de onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die via de afvalstoffenheffing verhaald worden. Uitgangspunt hierbij is dat de tarieven kostendekkend worden vastgesteld. In december zullen de tarieven ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

X € 1.000

Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
(Meer) jarenplan afvalverwijdering	49.687	42.177	42.177
Inzamelen Huisvuil	2.368.423	2.139.665	2.268.653
Inzameling via Milieustraat	1.897.869	1.080.639	1.148.436
Inkomsten droge component, milieustraat en bedrijfsafval	-2.233.645	-1.112.666	-1.086.473
Subtotaal beïnvloedbare kosten	2.082.334	2.149.815	2.372.793
Kapitaallasten	420.088	460.386	344.111
Tractie	871.730	884.478	867.721
Veegkosten	224.512	235.264	294.367
Kosten van aanslagoplegging en -inning	151.313	138.777	153.672
Kwijtschelding	321.438	279.000	304.000
Subtotaal kosten activiteiten	4.071.415	4.147.720	4.336.664
Concernoverhead	1.268.419	1.489.109	1.476.753
Kosten van oninbaarheid	24.948	19.000	25.000
Compensabele BTW	596.339	754.027	747.173
Totale kosten te verhalen via tarieven	5.961.120	6.409.856	6.585.590
Netto opbrengst	-5.959.932	-6.409.856	-6.585.590
Mutatie voorziening (=onttrekking)	1.189	-	-

6.1.5 Rioolheffing

De Wet gemeentelijke watertaken voorziet in de mogelijkheid om gemeentelijke rioolheffing te regelen en regelt ook 3 gemeentelijke zorgplichten ten aanzien van hemelwater, afvalwater en grondwater. De begroting 2022 is gebaseerd op het Water- en Rioleringsplan (WRP).

In de onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die via de rioolheffing verhaald worden. Uitgangspunt hierbij is dat de tarieven kostendekkend worden vastgesteld. In december zullen de tarieven ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

X € 1.000

Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Jaarplan riolering en water	578.979	509.325	197.915
Verzamelen rioolbeheergegevens	20.806	27.000	37.000
Monitoring en telemetrie	10.501	42.000	30.000
Onderhoud pompen en gemalen	220.507	186.668	220.000
Onderhoud riolering	159.839	164.800	608.299
Reiniging riolering	172.285	169.813	199.470
Zakelijke lasten CWA	20.985	19.500	19.500
Subtotaal beïnvloedbare kosten	1.183.902	1.119.106	1.312.184
Kapitaallasten	1.934.098	2.025.084	1.724.778
Tractie	12.050	11.843	12.094
Veegkosten	224.512	235.264	294.367
Kosten van water	231.666	305.115	330.279
Kosten van aanslagoplegging en -inning	79.404	65.252	72.257
Kosten van kwijtschelding	288.976	350.000	375.000
Subtotaal kosten activiteiten	3.954.608	4.111.664	4.120.959

X € 1.000

Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Concernoverhead	646.125	810.153	797.438
Kosten van oninbaarheid	20.250	12.000	25.000
Compensabele BTW	466.980	532.522	497.868
Totale kosten te verhalen via tarieven	5.087.963	5.466.339	5.441.265
<i>Netto opbrengst</i>	-5.342.874	-5.466.339	-5.441.265
Mutatie voorziening (- = onttrekking)	254.911	-	-

6.1.6 Hondenbelasting

Voor het houden van honden zijn inwoners van Oosterhout hondenbelasting verschuldigd voor het aantal maanden dat de honden gehouden worden. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de tarieven vanaf 2017 opgenomen.

X € 1

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1 ^e hond	63,36	63,36	34,08	34,08	34,08	34,08
elke volgende hond	126,72	126,72	68,18	68,18	68,18	68,18
Kennel	404,40	404,40	217,68	217,68	217,68	217,68

6.1.7 Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf door personen in Oosterhout die niet in de gemeentelijke bevolkingsadministratie staan ingeschreven wordt toeristenbelasting geheven. Deze belasting wordt geheven aan campings, bungalowparken, hotels en bed & breakfast's, die gevestigd zijn in Oosterhout. In de onderstaande tabel is de tariefsontwikkeling vanaf 2017 opgenomen.

X € 1

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Per overnachting	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,85

Naast het berekenen van een vast bedrag per persoon / per nacht, zijn er een aantal toeristische bedrijven die gebruik maken van een forfaitaire regeling. Met de sector is afgesproken dat het tarief per 1 januari 2022 verhoogd wordt naar € 0,85 per persoon per nacht, en dat gelijktijdig kinderen tot en met 3 jaar worden vrijgesteld van toeristenbelasting. E.e.a. zal verwerkt gaan worden in de verordening toeristenbelasting.

6.1.8 Leges burgerzaken

De leges burgerzaken is een (veelal gedeeltelijke) vergoeding voor bepaalde diensten/producten die door de gemeente aan de burger worden verleend. De leges Burgerzaken zijn gesplitst in een drietal leges:

- Burgerlijke Stand,
- Basis Registratie Personen (BRP)
- Overige stukken Publieksdiensten (waaronder de reisdocumenten en rijbewijzen)

De hoogte van de gemeentelijke leges Burgerzaken kan voor de meeste producten door de gemeente zelf worden bepaald. Voor een aantal producten / diensten heeft het Rijk een maximum vastgesteld. Dit zijn voornamelijk producten die in feite door het Rijk worden geleverd maar via de gemeente, waar men woonachtig is, kunnen worden aangevraagd. Voorbeelden hiervan zijn onder andere reisdocumenten, verklaringen omtrent het gedrag, naturalisaties en documenten ingevolge de Vreemdelingenwetgeving (verblijfs- en vestigingsvergunningen).

Overigens staan de totale inkomsten vanuit deze leges onder druk omdat steeds meer (semi) overheidsinstanties en door de overheid aangewezen personen (pensioenfondsen, notarissen, gerechtsdeurwaarders etc.) rechtstreeks de BRP kunnen raadplegen. Hierdoor hoeven de inwoners zelf steeds minder bewijsstukken / uittreksels uit de BRP aan te vragen.

6.1.9 Leges bouwvergunningen

Voor het (ver)bouwen van een object worden bouwleges opgelegd. Deze leges worden berekend op basis van een percentage van de bouwkosten boven een minimum.

6.1.10 Kwijtschelding

Voor mensen uit de lagere inkomensgroepen, die te maken hebben met bijzondere omstandigheden, bestaat de mogelijkheid om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding aan te vragen van riool- en afvalstoffenheffing. De gemeenteraad heeft besloten dat bij de beoordeling de 100%-bijstandsnorm wordt gehanteerd. Dit in afwijking van de landelijke norm van 90%. Hierdoor kan iemand met nagenoeg geen vermogen en een inkomen op bijstandsniveau volledige kwijtschelding krijgen van de gemeentelijke heffingen. Mensen die bekend zijn bij de team Sociaal Domein Uitvoering via de uitkeringsadministratie worden automatisch kwijtgescholden, zij ontvangen dan ook geen aanslagbiljet.

De volgende bedragen zijn in de begroting 2022 opgenomen ten behoeve van de kwijtscheldingen.

X € 1.000

Kwijtschelding	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Afvalstoffenheffing	321.438	304.000	304.000
Rioolheffing	288.976	375.000	375.000
Hondenbelasting	7.418	6.000	6.000
Totaal	617.832	685.000	685.000

6.1.11 Gemeentelijke belastingcapaciteit in %

Met ingang van de begroting 2016 dienen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en het jaarverslag een aantal kengetallen opgenomen te worden. Deze kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente. Eén van deze kengetallen betreft de belastingcapaciteit van de gemeente. De berekening hiervan is onderstaand opgenomen. Onderstaande berekening is gebaseerd op het voorstel rioolheffing dat in oktober in de raad wordt besproken.

Nr.	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	276,74	262,80	262,80
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	197,00	203,00	201,00
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	252,00	259,00	271,00
D	Eventuele heffingskorting voor een gezin	-	-	
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	725,94	724,80	734,80
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in T-1 ¹⁰	740,00	777,00	813,00
	Belastingcapaciteit (E/F) x 100%	98,1%	93,3%	90,4%

6.1.12 Kostendekking leges

In de onderstaande paragrafen is de kostendekking van de leges opgenomen per titel opgenomen.

6.1.12.1 Titel 1 Algemene dienstverlening

x € 1

Hfst	Omschrijving	Netto taakveld	Overhead	Totale kosten	Opbrengst leges	% dekking
1	Burgerlijke stand	205.391	153.300	358.691	77.788	21,7%
2	Reisdocumenten	308.312	17.147	325.459	343.795	105,6%
3	Rijbewijzen	125.164	43.512	168.676	262.310	155,5%
4	Verstrekkings basisregistratie personen	60.599	34.684	95.283	31.404	33,0%
8	Vastgoedinformatie	56.234	2.010	58.244	639	1,1%
9	Overige publiekszaken	47.429	13.045	60.474	55.520	91,8%
10	Gemeentearchief	60.000	-	60.000	-	0,0%
11	Huisvestingswet	2.160	1.758	3.918	3.150	80,4%
12	Leegstandswet	2.880	2.344	5.224	2.625	50,2%
16	Kansspelen	-	-	-	1.500	
17	Telecommunicatie	20.779	13.055	33.834	130.000	384,2%
19	Verkeer en vervoer	5.000	-	5.000	23.555	471,1%

¹⁰ Bron: COELO Atlas van de lokale lasten 2021; woonlasten eigenaar-bewoner

x € 1

Hfst	Omschrijving	Netto taakveld	Overhead	Totale kosten	Opbrengst leges	% dekking
	Totaal titel 1	893.948	280.855	1.174.803	932.286	79,4%

6.1.12.2 Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning

x € 1

Hfst	Omschrijving	Netto taakveld	Overhead	Totale kosten	Opbrengst leges	% dekking
2	Vooroverleg, beoordelen conceptaanvraag	-	-	-	-	-
3	Omgevingsvergunning	637.018	516.325	1.153.343	1.765.250	153,1%
5	Afwijkende tarieven	-	-	-	-	-
7	Wijziging omgevingsvergunning	-	-	-	-	-
8	Bestemmingswijziging zonder activiteit	54.000	43.941	97.941	-	0,0%
10	In deze titel niet benoemde beschikking	-	-	-	4.500	
	Totaal titel 2	691.018	560.266	1.251.284	1.769.750	141,4%

In de opbrengsten van de omgevingsvergunning is rekening gehouden met incidentele inkomsten als gevolg van grote projecten. Als deze doorgang vinden zal hiervoor echter (aanzienlijke) externe capaciteit ingezet moeten worden. Deze lasten zijn nog niet in de begroting opgenomen aangezien de realisatie nog onzeker is. Het gevolg hiervan is dat "op papier" er sprake lijkt van enorme overdekking welke in de werkelijkheid niet gerealiseerd zal worden.

6.1.12.3 Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

x € 1

Hfst	Omschrijving	Netto taakveld	Overhead	Totale kosten	Opbrengst leges	% dekking
1	Horeca	45.812	37.279	83.091	8.250	9,9%
2	Organiseren evenementen	171.767	97.023	268.790	3.000	1,1%
3	Prostitutiebedrijven	-	-	-	-	-
6	Brandbeveiligingsverordening (vervallen)	-	-	-	-	-
7	Archeologie	14.400	11.718	26.118	21.105	80,8%
8	Diversen	16.640	13.540	30.180	9.250	30,6%
	Totaal titel 3	248.619	159.560	408.179	41.605	10,2%

6.1.12.4 Marktgeden

x € 1

	Omschrijving	Netto taakveld	Overhead	Totale kosten	Opbrengst leges	% dekking
	Marktgeden	32.149	8	32.157	46.605	144,9%

6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt de financiële robuustheid weergegeven. Onder weerstandsvermogen wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. De paragraaf weerstandsvermogen dient volgens artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ten minste de volgende inhoud te bevatten:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Een inventarisatie van risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie;
- Het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan.

6.2.1 Weerstandscapaciteit

Met de weerstandscapaciteit wordt bedoeld de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken. De beleidslijn voor het bepalen van de weerstandscapaciteit is vastgelegd in de nota risicomanagementbeleid. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Met het eerste worden de middelen bedoeld die permanent kunnen worden ingezet om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.

6.2.1.1 Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

- De post onvoorzien. Deze bedraagt € 100.000;
- De onbenutte belastingcapaciteit.

6.2.1.2 Incidentele weerstandscapaciteit

De Incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het vrije deel van de algemene reserve, de vrije reserve en de bestemmingsreserves;
- Eventuele stille reserves.

6.2.1.3 De post onvoorzien

In de begroting is jaarlijks een post onvoorzien opgenomen van € 100.000.

6.2.1.4 Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft een indicatie van de mogelijkheden, die een gemeente heeft om haar inkomsten via extra belastingopbrengsten te verhogen. De belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente Oosterhout zijn OZB-inkomsten, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

De afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn beiden begroot op een kostendekkend niveau. Dit betekent dat hierin geen onbenutte capaciteit aanwezig is.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de verwachte taxatiewaarde van het totale areaal woningen te vermenigvuldigen met het verschil tussen het gemiddeld OZB-tarief woningen en niet-woningen in Oosterhout en het landelijk normtarief OZB voor beroep op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Het normtarief is door het Rijk in de meircirculaire 2021 bepaald op 0,1800% (2020: 0,1809%). Dit tarief is hoger dan ons gemiddeld tarief. Onderstaand is berekend dat er een onbenutte belastingcapaciteit is van circa € 5,4 miljoen. Dit is de ruimte ten opzichte van de tarieven die landelijk vastgesteld zijn om te kunnen worden toegelaten als artikel 12 gemeente.

X € 1.000

Omschrijving	Waarde 2021	Tarief 2021	Tarief artikel 12 (2022)	Bruto opbrengst 2021 ¹¹	Bruto opbrengst artikel 12	Onbenutte capaciteit
Eigendom woning	6.960.469	0,0942%	0,1800%	6.556	12.529	5.973
Eigendom niet-woning	1.518.917	0,2100%	0,1800%	3.190	2.734	-457
Gebruik niet-woning	1.215.134	0,1881%	0,1800%	2.286	2.187	-98
Totaal				12.031	15.992	5.419

¹¹ Op basis van begroting 2021

Uiteraard is het goed om te beseffen dat het gebruiken van de onbenutte belastingcapaciteit echt een noodmaatregel is in geval de gemeente in financieel zwaar weer terecht komt. Het gebruik van deze onbenutte belastingcapaciteit betekent namelijk een zeer forse verhoging van de huidige OZB voor woningen.

6.2.1.5 *Het vrije deel van de algemene reserve, de vrije reserve en de bestemmingsreserves*

Algemene reserve

De doelstelling van de algemene reserve is:

- Het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten. De benodigde omvang is sterk afhankelijk van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen. Als de planning- en controlcyclus goed functioneert dan zullen via bijsturing tekorten/overschotten in de uitvoering van de begroting met behulp van een aanpassingsproces in uiterlijk 2 à 3 jaar weer worden gecorrigeerd.
- Onvoorzienbare externe ontwikkelingen op te vangen.

Vrije reserve / bestemmingsreserves

De vrije reserves en bestemmingsreserves (m.u.v. reserve investeringsprojecten) zijn allen vrij te besteden voor de diverse doeleinden. De bestemmingsreserves zijn wel gelabeld voor bepaalde doeleinden, maar de raad kan te allen tijde besluiten hier een ander doel aan te geven. De ontwikkeling van de vrije reserve is beschreven in het hoofdstuk investeringen van de financiële begroting. De reserves hebben zich als volgt ontwikkeld c.q. gaan zich naar verwachting als volgt ontwikkelen:

x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Algemene reserves	5.283	5.283	5.283	5.283
Vrije reserve ¹²	31.777	33.257	30.458	25.757
Reserves grondexploitatie	17.927	16.479	14.207	16.622
Overige bestemmingsreserves ¹³	3.861	3.536	2.569	2.407
Totaal	58.549	58.555	52.517	50.069

In bovenstaande berekening van de weerstandscapaciteit worden vrijwel alle reserves meegenomen. Dit is ook toegestaan bij het bepalen van het weerstandsvermogen; de raad kan immers bepalen de reserves voor een andere doel in te zetten. Het is echter zo dat er reeds bestedingsdoelen aan de bestemmingsreserves hangen en dat geldt ook voor een groot deel van de vrije reserve. Als de incidentele weerstandscapaciteit wordt gezuiverd van deze 'claims' ontstaat het volgende beeld:

x € 1.000

Omschrijving	Ultimo 2022
Algemene reserves	5.283
Vrije reserve ¹⁴	8.173
Reserve grondexploitatie ¹⁵	12.105
Totaal	25.561

6.2.1.6 *Conclusie weerstandscapaciteit*

x € 1.000

Omschrijving	Ultimo 2022
Structurele weerstandscapaciteit	5.519
Incidentele weerstandscapaciteit	25.561
Totaal weerstandscapaciteit	31.080

De gemeente Oosterhout beschikt hiermee over een weerstandscapaciteit van € 31,1 miljoen.

¹² Inclusief saldobestemming 2020.

¹³ De reserve investeringsprojecten en SSC/ICT worden bij de bepaling van het weerstandsvermogen buiten beschouwing gelaten.

¹⁴ Binnen de vrije reserve is alleen het gedeelte waar nog geen claim op ligt meegenomen. In de begroting 2022 is € 4 miljoen toegevoegd aan de vrije reserve, waardoor dit (tijdelijk) hoger is dan andere jaren.

¹⁵ Betreft de algemene bedrijfsreserve van de GREX en het niet-geclaimde deel van reserve infrastructurele werken.

6.2.2 Risico's

Tegenover de hierboven geïnventariseerde weerstandscapaciteit staan de risico's die de gemeente loopt. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van deze paragraaf. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen gevormd. De risicoparagraaf geeft een inventarisatie van de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Mogelijke voor- of nadelen op exploitatieposten worden hier niet als risico gedefinieerd.

De onderstaande risico-inschatting is gestoeld op diverse aannames. De globale inschatting van kans en omvang is tijdsgebonden, waarbij het (voortschrijdend) inzicht sterk afhankelijk is van vele onzekere toekomstige factoren. Onder dergelijke risico's verstaan wij derhalve: alle redelijk voorzienbare onzekerheden die niet direct vooraf kwantificeerbaar zijn. Daarom kunnen er geen voorzieningen voor worden gevormd.

6.2.2.1 Covid-19 (Coronacrisis)

Door de coronavirus en de beperkende maatregelen en economische neergang die daaruit voortvloeit kunnen op verschillende beleidsterreinen nog sprake blijven van hogere lasten en lagere baten.

Impact

Er ontstaat steeds meer het besef dat de effecten van de coronacrisis nog jarenlang merkbaar zullen zijn. Het is nu nog niet te overzien wanneer er sprake is van een post-corona tijdperk. En hoe economie en samenleving zich daarna verder gaan ontwikkelen. Veel is nog onzeker.

Op gebied van de belastingopbrengsten, parkeren, bedrijfsvoering, uitkeringen, bijzondere bijstand, maatschappelijke en culturele instellingen en sport zullen we in ieder geval de komende jaren met voortdurende effecten rekening moeten houden. Naast rechtstreekse kosten die de gemeente op korte termijn maakt, dient ook rekening gehouden te worden met het niet of beperkt kunnen realiseren van de doelstellingen van de gemeente en haar partners. Daarnaast kan deze crisis leiden tot een verschuiving in de prioriteiten van de gemeente.

Financiële impact

Het COVID-19 (Corona) virus heeft in 2020 op veel beleidsterreinen van onze begroting effect gehad. Naast de directe uitgaven die gedaan zijn, heeft deze crisis in 2020 financieel effect gehad op de beleidsterreinen: lokale heffingen (ozb, rioolheffing, precario, marktgelden, BIZ, toeristenbelasting), huurinkomsten, schuldhulpverlening, kwijtscheldingen, bouwleges, reclame-inkomsten. Hoewel natuurlijk lastig te zeggen is welke effect Corona exact gehad heeft, lijkt de gemeente Oosterhout over 2020 € 3,2 miljoen aan extra kosten gemaakt te hebben en € 1,2 miljoen aan inkomsten te hebben gemist vanwege Corona. Dit is echter in 2020 grotendeels gecompenseerd door het Rijk. Het Rijk heeft inmiddels echter wel aangekondigd om een groot deel van de landelijke steunpakketten af te bouwen. Dit zou kunnen leiden tot een grotere toeloop voor de sociale voorzieningen bij de gemeente. Daarnaast brengt deze crisis nog risico's op het gebied van de door de gemeente verleende garantstellingen, voortgang van projecten, realiseren van gemeentelijke doelstellingen, etc.

Maatregelen

We beschikken over een robuuste weerstandscapaciteit en financiële positie. Met de saldobestemming 2019 is € 2,25 miljoen binnen de vrije reserve gereserveerd om de gevolgen van de Coronacrisis op te kunnen vangen. In 2020 hebben we op diverse terreinen coronacompensatie ontvangen vanuit het Rijk. Hierdoor is het tot op heden niet nodig geweest om de gereserveerde middelen voor Corona aan te spreken en blijven deze beschikbaar. Daarnaast is in de begroting 2021 € 1,4 miljoen aan extra Coronakosten begroot en hebben ook in 2021 een gedeeltelijke Coronacompensatie ontvangen vanuit het Rijk. Bij de nota Corona Impact Analyse 2 is aanvullend nog eens € 1.150.500 beschikbaar gesteld. In de begroting 2022 is € 500.000 opgenomen om noodzakelijke maatregelen te kunnen nemen.

6.2.2.2 Algemene uitkering

Op gebied van het gemeentefonds spelen momenteel diverse zaken. Allereerst is de invoering van de nieuwe herverdeling in inmiddels wederom met één jaar uitgesteld tot 2023. Het adviestraject door de minister van BZK over de herijking is gestart. Eerst is het ROB om advies gevraagd, daarna zal de VNG om advies worden gevraagd. Daarnaast zijn voor het jaar 2022 de extra middelen voor jeugd verdeelt. De verdeling meerjarig is echter aan het nieuwe kabinet overgelaten. In de begroting 2022-2025 is momenteel 75% van ons aandeel van het landelijk budget meegenomen. De opschalingskorting is vorig jaar bevroren op het niveau van 2019. Er zijn echter signalen dat het kabinet deze korting per 2022 weer wil doorzetten. Dat zou landelijk een verslechtering van € 570 miljoen betekenen.

Impact

De publicatie van de effecten van de herijking door BZK heeft een golf van protest opgeleverd. Gezien de impact van de herijking en het vele commentaar dat hierop is, lijkt het niet reëel te veronderstellen dat de herijking in de huidige vorm zal worden doorgevoerd, maar dat hierop nog aanpassingen zullen plaatsvinden. Zo is in de publicatie van de effecten per gemeente nu inmiddels uitgegaan van kengetallen uit 2019. Hierdoor is het effect voor Oosterhout negatiever dan voorheen. Maar ook inhoudelijke aanpassingen aan het verdeelmodel, en ook de omvang van het totale gemeentefonds zijn nog aan verandering onderhevig.

Financiële impact

Uit de indicatieve berekeningen van het ministerie blijkt dat de herijking voor de gemeente Oosterhout op basis van het huidige model zo'n € 570.000 nadelig kan gaan uitpakken. Hiermee is in de meerjarenbegroting 2022 rekening gehouden.

De verdeling van de extra middelen jeugd zijn meerjarig voor slechts 75% geraamd, waardoor het niet de verwachting is dat hierop bij een andere verdeling een nadeel gaat optreden.

Het doorzetten van de opschalingskorting zou landelijk een verslechtering van € 570 miljoen betekenen, wat voor Oosterhout ruim € 1,5 miljoen nadeel zou kunnen betekenen.

Maatregelen

De gemeente Oosterhout volgt (voornamelijk via de M50) de ontwikkeling van de verdeelmodellen en laat zich hierover periodiek informeren en draagt via deze groep haar mening uit richting VNG / Rijk. De M50 is ook (ambtelijk en bestuurlijk) vertegenwoordigt in de werkgroepen die over de verdeelmodellen nadenken, en ambtelijk in een werkgroep die de formatie voorbereid en in de werkgroep Coronacompensatie. Tot slot is de raming van de hoogte van de algemene uitkering terughoudend opgesteld, waardoor financiële risico's worden verkleind.

6.2.2.3 Kostenontwikkeling jeugdzorg & WMO

Per 1 januari 2015 zijn er taken op het gebied van jeugdzorg, AWBZ en de participatiewet overgeheveld van het Rijk naar de gemeenten. Deze overheveling zijn gepaard gegaan met gelijktijdige budgetverlagingen vanuit het Rijk. In 2017 zijn grote tekorten op gebied van jeugd en WMO zichtbaar geworden. Deze lijn zet zich door naar toekomstige jaren. Sinds de begroting 2019 is het uitgangspunt van budgetteren op basis van het Rijksbudget losgelaten en is er op basis van de verwachte kosten gebudgetteerd.

Impact

WMO

In de begroting 2019 was voor € 1,8 miljoen aan extra budget voor de WMO opgenomen. In de begroting 2020 is nog eens ruim € 2 miljoen extra budget opgenomen. Daarnaast lag er voor 2020 nog een totale taakstelling van € 1.200.000 op. Kostenbeheersingsmaatregelen van fase II van het project Wmo Budgetneutraal zijn in 2020 tot uitvoering gebracht. In 2021 hebben we ondanks de stijgende cliëntaantallen meer grip gekregen op de uitgaven HbH. Met de geplande maatregelen in 2022 verstevigen we deze grip nog verder. Hiermee moet de blijvende aanwas van nieuwe cliënten (als gevolg van de dubbele vergrijzing en het abonnementstarief) en de daarmee gepaard gaande kosten worden opgevangen. De actualisatie op de HbH (een plus van € 1,5 miljoen minus € 500.000,-) gaat uit van een gelijk blijvend uitgavniveau als het voorgaande jaar. Bij Begeleiding is het gewenste effect van individueel maatwerk naar afschaling richting collectieve vrij toegankelijke voorzieningen (zoals Floraliapark) nog niet volledig van de grond gekomen. Corona heeft hier een grote invloed op gehad. Veel hangt in 2022 af van de volledige openstelling van de vrij toegankelijke voorzieningen. Daarnaast verkennen we in 2022 de verschillende indicerings- en financieringsmogelijkheden

voor de maatwerkvoorziening Begeleiding om na te gaan of we hiermee winst kunnen behalen op het gebied van effectiviteit, efficiëntie en grip. Dit zal echter niet direct effect hebben op de uitgaven in 2022AI met al blijft de autonome ontwikkeling van de dubbele vergrijzing i.c.m. de maatschappelijke opgave Langer thuis wonen zijn impact hebben op de uitgaven binnen de Wmo. Naast HbH en Begeleiding zien we dit o.a. ook terug bij de woonvoorzieningen. Ook hier zijn maatregelen genomen voor meer grip (bijvoorbeeld middels een aanbesteding voor de uitvoering van de woonaanpassingen).

Jeugdzorg

De taakstelling op jeugdzorg van in totaal € 2 miljoen is gerealiseerd, maar we zien vanaf Q4 2020 toch weer een stijging in met name de Ambulante Jeugdhulp op de producten Behandeling, Begeleiding en Ambulante GGZ. Deze stijging zet zich voort in 2021. Waarschijnlijk is dit het gevolg van de voortdurende coronacrisis. We zien dat de coronacrisis met name een grote impact heeft op de mentale gezondheid van jongeren, zoals blijkt uit de CIA fase 2.

Daarnaast zijn er nog een aantal ontwikkelingen die (mogelijk) financiële effecten te weeg zullen brengen en waarvan nog niet helemaal duidelijk is wat dit voor de gemeente Oosterhout gaat betekenen. Zo wordt vanaf 1 januari 2022 het nieuwe woonplaatsbeginsel ingevoerd. Hierdoor verandert voor een deel van de huidige, maar ook toekomstige cliënten Jeugdzorg welke gemeente verantwoordelijk is en dus ook de betreffende kosten zullen moeten dragen. Ook de financiële gevolgen op het dossier Jeugdbescherming Brabant en de gecertificeerde instellingen in het algemeen zijn nog niet geheel inzichtelijk. Als laatste speelt de wachtlijstproblematiek, waarbij de aanpak hiervan financiële gevolgen kan hebben. Denk hierbij aan de inzet van expertise en extra capaciteit.

Zonder maatregelen komt de houdbaarheid van ons zorgstelsel en onze financiële positie als gemeente in het gedrang. Om te voorkomen dat de kosten nog verder zullen stijgen sturen we op de transformatie en het nemen van beheersmaatregelen bij de nieuwe inkoop 2023 en de toegang. De integrale visie op het Sociale domein en de monitor van het Sociale domein bieden hiervoor de basis. Risico blijft echter dat door het geheel aan wet- en regelgeving, de ontwikkelingen in de samenleving en de vraag naar en noodzaak van de inzet van hulp een tekort onvermijdbaar blijft.

Financiële impact

€ 1.500.000

Maatregelen

Met ingang van de begroting 2019 is de jeugdzorg en de WMO niet meer budgetneutraal opgenomen, maar is hier reëel geraamd conform de verwachte kosten. Er vinden maandelijks voortgangsgesprekken en – rapportages plaats op de ombuigingen, waardoor snel bijgestuurd kan worden.

6.2.2.4 Liquidatie Juzt

Per einde 2020 is de liquidatie van Juzt grotendeels gerealiseerd. Hiermee zijn ook de risico's voor Oosterhout beter inzichtelijk geworden en kleiner geworden. In de jaarrekening 2019 was een voorziening voor de liquidatie van Juzt gevormd van € 1,2 miljoen. In de jaarrekening 2020 is deze voorziening verlaagd naar € 500.000. De laatste resterende onzekerheid zit in de verkoop van één vastgoedlocatie van Juzt, zijnde Krabbebossen.

Impact

De vastgoedlocatie Krabbebossen is nog niet verkocht. Er wordt gezocht naar een koper.

Financiële impact

€ 450.000

Maatregelen

Zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau wordt deze ontwikkeling gemonitord.

6.2.2.5 *Verbonden partijen / Gemeenschappelijke regelingen*

In de paragraaf verbonden partijen wordt inzicht gegeven in de aard, omvang en betekenis van de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente Oosterhout een bestuurlijk en/of financieel belang heeft en daarmee ook risico's loopt.

Impact

Verbonden partijen zijn verplicht om in hun begroting en jaarstukken een risicoparagraaf op te nemen waarin de door de verbonden partij onderkende risico's zijn opgenomen. Over het algemeen is de afspraak gemaakt dat verbonden partijen er geen eigen reserves op na houden, maar dat men zich, in geval een risico zich daadwerkelijk voor doet, wendt tot de deelnemende gemeenten om dit op te vangen. Hiermee loopt de gemeente Oosterhout een direct financieel risico.

Financiële impact

Voor een overzicht van de verbonden partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen (paragraaf 6.6). De verbonden partijen hebben in hun begroting weliswaar risico's benoemd, maar deze zijn veelal niet gekwantificeerd. Hierdoor is het niet mogelijk voor de gemeente Oosterhout om te bepalen hoe hoog het financiële risico is dat wij vanuit de verbonden partijen lopen. De totale bijdrage van de gemeente Oosterhout in 2022 aan de verbonden partijen bedraagt ruim € 9,9 miljoen. Omdat de GR'en de risico's veelal nog niet hebben gekwantificeerd wordt nu 5% (€ 495.000) van dit begrotingstotaal als risicopost opgenomen.

Maatregelen

De ontwikkeling van de risicoparagraaf van alle verbonden partijen zal worden gemonitord via vertegenwoordiging in het AB/DB. Gedurende het kalenderjaar zijn er verschillende momenten (bestuursrapportage) om (bij) te sturen op een verbonden partij.

6.2.2.6 *Risico aansprakelijkheid brand Moerdijk*

Gemeente Moerdijk en de Veiligheidsregio MWB worden door omliggende bedrijven van Chemie Pack in Moerdijk verantwoordelijk gehouden voor de schade die ze zeggen te hebben geleden als gevolg van de brand op 5 januari 2011. Er is nog steeds geen dagvaarding inzake aansprakelijkstelling uitgebracht, maar de mogelijkheid is nog steeds aanwezig; er is nog geen sprake van de verjaringstermijn. Het kan hier gaan om een claim die in de (tientallen) miljoenen loopt.

Impact

Het risico van de brand in Moerdijk is niet financieel vertaald in het weerstandsvermogen van de veiligheidsregio. Daarom worden de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling geadviseerd met dit risico zelf rekening te houden.

Financiële impact

Voor Oosterhout kan dit neerkomen op een risico van ruim 300.000. (aandeel 4,8%)

Maatregelen

Niet van toepassing.

6.2.2.7 *Ontwikkeling MidZuid*

Het budget dat wij van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) maakt onderdeel uit van de integratie-uitkering sociaal domein. De middelen die hierin zitten voor uitvoering van de Wsw zijn onvoldoende om de uitvoering hiervan door MidZuid te dekken. Dit betekent dat er sprake is van een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

De meerjarenbegroting van MidZuid laat de komende jaren een daling van de gemeentelijke bijdrage zien. Er blijft echter sprake van een aanzienlijke bijdrage. Het streven van MidZuid is om de gemeentelijke bijdrage verder terug te dringen, maar het blijft onzeker in hoeverre die te realiseren is.

De Participatiewet kent de participatievoorziening beschut werk. Op dit moment is MidZuid hiervoor onze belangrijkste uitvoerder. Via het BUIG-budget en het participatiebudget ontvangen wij hiervoor middelen van het Rijk die voor de uitvoering aan MidZuid beschikbaar gesteld worden. Het Rijk bepaalt jaarlijks een aantal plaatsen beschut werk dat de gemeente moet realiseren voor zover er personen een indicatie hebben. Evenals bij de Wsw laat de praktijk steeds meer zien dat deze rijksmiddelen niet voldoende zijn om de kosten te dekken.

Daarnaast hoeft het niet te betekenen dat ieder plaatsing in het kader van de participatievoorziening beschut werk bij MidZuid plaatsvindt. Uitgangspunt bij plaatsing is dat er een werkplek wordt gezocht die het best bij de kandidaat past. Dit kan dus ook betekenen dat dit bij een andere organisatie is.

Door Berenschot is onderzoek gedaan naar de middelen die gemeenten nodig hebben voor de uitvoering van re-integratietaken, waaronder beschut werk. Uit dit onderzoek komt naar voren dat de middelen die het Rijk aan gemeenten beschikbaar stelt niet toereikend zijn. Er is op dit moment nog niet in te schatten of het Rijk meer middelen beschikbaar zal stellen.

Impact

Groot.

Financiële impact

€ 702.224 (aanvullende gemeentelijke bijdrage 2022 volgens begroting MidZuid).

Maatregelen

De ontwikkelingen bij MidZuid krijgen continu aandacht. Hierbij blijft er aandacht voor de vraag welke taken weggelegd dienen te worden bij MidZuid. Ook de bedrijfsvoering binnen MidZuid heeft blijvende aandacht.

In 2020 is gestart met het opstellen van een nieuw strategisch plan. Dit proces zal in de tweede helft van 2021 afgerond worden. Er zullen hierin keuzes worden gemaakt over de toekomstige rol van MidZuid. Tevens kunnen op basis van dit strategisch plan keuzes gemaakt worden ten aanzien van de huisvesting.

6.2.2.8 Afval algemeen

De afvalbegroting is geen statische begroting. Veel is afhankelijk van niet of moeilijk beïnvloedbare factoren zoals de afvalverbrandingsbelasting, kwantitatieve en kwalitatieve afvalscheiding door bewoners (afvalgedrag), marktwerking van verwerkingstarieven of prijzen voor de inname van waardevolle recyclebare producten (papier, blik, textiel, etc.). Doorlopend zullen nieuwe contracten afgesloten moeten worden voor de verwerking van verschillende afvalstromen. De verwerkingstarieven zijn aan marktwerking onderhevig. Er kan dus moeilijk een betrouwbare inschatting worden gegeven over de daadwerkelijke toekomstige tarieven. De huidige tendens is wel dat de inkomsten uit grondstoffen zullen dalen en de kosten voor afvoer zullen stijgen.

Impact

Het risico is interen op de egalisatievoorziening en een hogere afvalstoffenheffing. Onverwachte prijswijzigingen zetten de egalisatievoorziening verder onder druk. De voorziening mag niet negatief zijn, in dat geval moet worden bijgestort uit de algemene middelen.

Financiële impact

Aan inkomsten uit recyclebare stromen is in de begroting 2022 zo'n € 1,04 miljoen opgenomen. Het totale risico van deze post wordt ingeschat op zo'n 10% hiervan. Daarnaast zijn de afgelopen jaren de kosten voor kwijtschelding en oninbaar fors gestegen, en kunnen ook niet alle ledigingen daadwerkelijk opgelegd worden bij inwoners. Hierin bestaat echter momenteel nog weinig inzicht. Deze effecten worden totaal ingeschat op zo'n € 160.000 per jaar.

Maatregelen

- Meedoen aan grote aanbestedingen om gunstige tarieven in contracten vast te leggen
- Geen eenmalige tariefsmatiging
- Afvalscheiding zowel kwalitatief als kwantitatief bevorderen
- Grip op bedrijfsvoering houden (efficiency verbetering continue opgave)

6.2.2.9 Attero

De gewesten in de provincie Noord-Brabant hadden met Attero Zuid B.V. aanbestedingscontracten afgesloten die liepen tot 1 februari 2017 voor wat betreft het brandbaar huishoudelijk restafval. Attero dient aan de verwerker een minimale hoeveelheid restafval van 510 kTon aan te leveren. Vanaf 2011 is deze hoeveelheid niet meer in totaal aangeleverd door de gewesten. De rekeningen over de jaren 2011 tot en met 2014 zijn na gerechtelijke uitspraken definitief van tafel.

Attero heeft in 2016 een nieuwe arbitrageaanvraag opgestart. Het geschil dat Attero aan arbiters heeft voorgelegd, is opnieuw de vraag of Attero aan de gewesten en gemeenten een (suppletie)vergoeding in

rekening mag brengen voor het verwerven van extra brandbaar afval, dit keer met betrekking tot de jaren 2015, 2016 en januari 2017. Uit het eindvonnis blijkt dat Attero in het gelijk is gesteld en zijn de gewesten en gemeenten tot betaling overgegaan.

Tevens is een vernietigingsprocedure opgestart. Deze procedure is onlangs geëindigd. Het arrest luidt dat het eerdere arbitrale vonnis wordt vernietigd.

Attero heeft de eerder ontvangen bedragen inmiddels teruggestort op de rekening van de gewesten en via de gewesten teruggestort op de rekening van de gemeenten.

Impact

Na dit arrest van het hof bestaat voor alle procespartijen de mogelijkheid om tegen dit arrest in cassatie te gaan bij de Hoge Raad. Dit zal moeten worden afgewacht en zodra duidelijk is dat er cassatie komt, zal in die procedure verweer gevoerd moeten worden.

De looptijd van een eventuele cassatieprocedure zal ongeveer 1,5 jaar zijn. Wanneer de Hoge Raad het arrest van het hof in stand laat, is daarmee de vernietigingsprocedure definitief geëindigd.

Als de Hoge Raad zou oordelen dat het hof het arrest onvoldoende heeft gemotiveerd of een beslissing heeft genomen in strijd met het geldende recht, kan het hof de opdracht krijgen een nieuwe beslissing te nemen of kan de Hoge Raad deze beslissing zelf nemen.

Financiële impact

Oosterhout heeft het eerder betaalde bedrag inclusief rente teruggestort gekregen. Deze betaling is verwerkt in de algemene reserve van de gemeente Oosterhout. Het risico wordt daarom nu op 0 gezet.

Maatregelen

De Brabantse gewesten blijven gezamenlijk handelen richting Attero in deze zaak. In de nieuwe contracten per 1 februari 2017 is geen aanlever- of volumeplicht opgenomen.

6.2.2.10 Rente / treasury

De gemeente Oosterhout heeft geld vanuit de markt aangetrokken om de gewenste investeringen te kunnen realiseren. Momenteel is deze rente erg laag. Hier wordt in de begroting rekening mee gehouden en hierdoor ontstaat ieder jaar extra financiële ruimte binnen de exploitatie. Indien de rente stijgt dan kan dit tot meerjarige budgettaire consequenties (lees extra bezuinigingen) leiden. Per 1 september 2021 is er totaal € 80,0 miljoen aan langlopende leningen aanwezig. Een rentestijging van 1% betekent dus al een extra rentebetaling van € 800.000 op de langlopende leningen.

Impact

Jaarlijks wordt in de begroting een inschatting gemaakt van het budgettair effect van de rente. Met ingang van 2017 mag de gemeente (vanwege een wijziging in het BBV) niet meer dan de werkelijk betaalde externe rente doorrekenen naar de gemeentelijke producten, waar voorheen een meerjarig (hoger) gemiddelde werd gehanteerd. Hiermee wordt de gevoeligheid van de begroting voor renteschommelingen ook aanzienlijk vergroot. Voor de beeldvorming: een rentewijziging van 0,1% heeft al direct een budgettair effect van € 80.000. Aangezien de rente momenteel historisch laag staat, is de kans aanwezig dat deze de komende jaren gaat stijgen. Dit betekent dat er dan nadelen ontstaat in de exploitatie.

Financiële impact

€ 240.000

Maatregelen

Er zijn intern maatregelen genomen om deze risico's te beheersen en te mitigeren. Deze zijn veelal vastgelegd in het treasurystatuut. Deze risico's worden beperkt door de renteontwikkeling voortdurend te volgen en verschillende rentevisies naast elkaar te leggen. Daarnaast zorgen we in de leningenportefeuille voor een goede spreiding in looptijd van de leningen.

6.2.2.11 Achtervang gewaarborgde geldleningen

De gemeente staat – via een achtervangconstructie – samen met het rijk borg / garant voor de betaling van rente en aflossing van een afgesloten geldlening voor woningbouw die aan corporaties zijn verstrekt via het waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Daarnaast staan gemeente en Rijk garant voor hypotheekleningen die aan particulieren zijn verstrekt via het Nationaal Hypotheek Garantiefonds (NHG). Het primaire risico ligt bij de betreffende corporaties c.q. de particulieren zelf.

Met betrekking tot de WSW betreft het een getrapt systeem waarbij de eerste lijn is: als een corporatie niet langer beschikt over voldoende geld, en dus niet meer aan rente- en aflossingsverplichting kan voldoen, kan deze een beroep doen op het saneringsfonds van Autoriteit Woningcorporaties al dan niet met extra geborgde financiering via WSW.

Daarna (tweede lijn) kan de corporatie een beroep doen op aanvullende steun vanuit de buffers van het WSW en de gezamenlijke corporaties. Als deze tweede lijn ook niet toereikend is, kunnen rijk en de gezamenlijke gemeenten worden aangesproken op hun achtervangfunctie (derde lijn). Deze achtervangfunctie bestaat uit het verstrekken van renteloze leningen aan het WSW. Het WSW zal deze leningen te zijner tijd terugbetalen. Daarbij geldt de volgende verdeelsleutel: 50% voor rekening van het rijk, 25% voor rekening van de schadegemeenten en 25% voor rekening van de gezamenlijke Nederlandse Gemeenten. Het verlies blijft door deze constructie beperkt tot een klein aandeel in de rente van de extra geldleningen.

Ten aanzien van per 1 januari 2011 afgegeven borgtochten wordt de volledige achtervangfunctie door het Rijk vervuld. Bij dreigende liquiditeitstekorten in verband met tot en met 31 december 2010 afgegeven borgtochten kan het WSW een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen van het Rijk (50%) en van de gemeenten (50%).

Impact

Het totaal aan gewaarborgde geldleningen met achtervangconstructie bedraagt € 395,8 miljoen (per 31 december 2020). Dit bestaat voornamelijk uit leningen geborgd door Waarborgfonds Sociale Woningbouw en waarbij de gemeente een achtervangfunctie vervuld (396 miljoen). Over dit bedrag staat de gemeente voor 50% (€ 198 miljoen) borg.

Financiële impact

€ 1.980.000

Maatregelen

Het WSW heeft ten doel woningbouwcorporaties tegen een zo laag mogelijke rente geld te laten lenen op de kapitaalmarkt, om zo de kosten van sociale woningbouw te kunnen drukken. Door het risico met andere gemeenten te delen, wordt hierbij het risico van individuele gemeenten beperkt. Bij opzegging van de overeenkomst met WSW zal de gemeente Oosterhout of zelf leningen moeten gaan verstrekken of zelf direct garant moeten gaan staan in de richting van (vooral) Thuisvester dat het risico vergroot. De claim op WSW dient nauwlettend te worden gemonitord. Gezien het feit dat er sprake is van een getrapt systeem is het risico niet theoretisch, maar ook niet groot.

6.2.2.12 Garantstellingen

De gemeente staat garant voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen aan instellingen, stichtingen of verenigingen die een doel nastreven met een maatschappelijk belang. In alle gevallen geldt dat er sprake moet zijn van bijzondere omstandigheden. Die bijzondere omstandigheid bestaat veelal daarin dat de instelling geen of onvoldoende zekerheid aan de bank kan verstrekken. Daar waar mogelijk vestigt de gemeente zekerheidsrechten.

Veel van onze garantstellingen betreft sportinstellingen. Zij missen door de Coronacrisis een groot deel van hun inkomsten. De kans dat de gemeente wordt aangesproken op haar rol als borgsteller is daardoor groter geworden.

Impact

Samenstelling van de gewaarborgde geldleningen bestaat uit de volgende hoofdposten:

- Zorgsector:
- Volkshuisvesting particulieren (door langdurige aflossing op geldleningen en stijging huizenprijzen risico nagenoeg nihil)
- Volkshuisvesting Thuisvester;
- Milieu
- Sport/ Welzijn

Tezamen vertegenwoordigen deze (31 december 2020) een waarde van € 8,5 miljoen.

Financiële impact

€ 85.000

Maatregelen

Aan elke garantstelling gaat een draagkrachttoets vooraf en worden waar mogelijk zekerheidsrechten gevestigd. Voorts wordt bedongen dat op leningen wordt afgelost waardoor het risico voor de gemeente geleidelijk afneemt.

6.2.2.13 Starters-, blijvers- en duurzaamheidsleningen via SVn

Wanneer de partij die een starters-, blijvers- en duurzaamheidslening via de SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) heeft opgenomen niet in staat is om deze terug te betalen, dan zal deze direct afgeboekt moeten worden van de vordering. Hierdoor treedt er een direct verlies op voor Oosterhout.

Bij de starterslening kan men na drie jaar een hertoets aanvragen indien men op basis van het inkomen na de maandelijkse aflossing niet kan voldoen.

Bij de stimuleringsregeling is de gemeente drager van het risico als een vereniging/stichting niet aan terugbetaling kan voldoen.

Impact

De totale omvang van de door Oosterhout weggezette leningen bedraagt € 5,7 miljoen. Dit bedrag is uitgesplitst over de vier leenvormen:

- Starterslening: €2.950.000;
- Duurzaamheidslening: €2.000.000;
- Blijverslening: €300.000;
- Stimuleringslening: €500.000.

Financiële impact

De leningen zijn revolverend, dat wil zeggen dat terugbetaalde leningen opnieuw worden ingezet om nieuwe leningen van te verstrekken.

Maatregelen

Door SVn wordt voor afsluiten leningen een toets naar kredietwaardigheid uitgevoerd op de gevraagde lening.

Daarnaast liggen er voor de starters- en blijversleningen veelal hypothecaire zekerheden aan ten grondslag. De starterslening wordt met NHG (nationale hypotheek garantie) verstrekt.

Bij het onderdeel Stimuleringslening toetst de SVn de drie meest recente jaarrekeningen en de meerjarenbegroting van de stichting/vereniging die in aanmerking wil komen voor de lening.

In geval van wanbetaling kan SVn via een betaalregeling met de gemeente het verlies op de betreffende lening beperken.

6.2.2.14 Informatiebeveiliging & privacy

Als gemeente werken we veel met waardevolle en privacygevoelige informatie. Privacy is een grondrecht en het bewust zorgvuldig omgaan met de persoonsgegevens van onze inwoners en medewerkers staat hoog in het vaandel bij zowel de organisatie als de medewerkers. Informatiebeveiliging en het nemen van allerlei beveiligingsmaatregelen om de risico's te beperken, wordt daarom steeds belangrijker. Per 1 januari 2020 zijn de normenkaders van het rijk, de waterschappen, de gemeenten en de provincies gebundeld in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze baseline is het normenkader voor alle overheden en dus ook voor de gemeente Oosterhout. Naast beschikbaarheid en integriteit speelt ook de vertrouwelijkheid van gegevens een rol.

Binnen de gemeente Oosterhout maken we veelvuldig gebruik van gewone en bijzondere persoonsgegevens. Met de komst van de (U)AVG is het nog duidelijker omschreven welke plichten wij hebben als gemeente en welke rechten onze burgers hebben. Daarnaast eist de (U)AVG een set aan maatregelen om onrechtmatig verwerken van persoonsgegevens te voorkomen, of in ieder geval te verkleinen.

Impact

Het neerzetten van een betrouwbare informatievoorziening is noodzakelijk voor het goed functioneren van de gemeente en de basis voor het beschermen van rechten van burgers en bedrijven. Als inbreuk plaatsvindt op de beschikbaarheid, integriteit of vertrouwelijkheid van informatie kan de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komen en bedrijfsprocessen kunnen uitvallen. Zo kan een beveiligingsincident grote impact hebben op de diensten die de gemeente levert aan inwoners en bedrijven, denk bijvoorbeeld aan een ransomware aanval door cybercriminelen waarbij data versleuteld wordt en niet meer beschikbaar is.

Ook kan de veiligheid en privacy van burgers in gevaar komen op het moment dat de gemeente geen betrouwbare informatievoorziening kan neerzetten. Als gemeente verwerken wij veelal gevoelige informatie (zoals de verwerkingen in het kader van het Sociaal Domein en/of Veiligheid). Als zich een incident voordoet waarbij (persoons)gegevens onrechtmatig worden verwerkt (bv gelekt of verloren) kan dit lijden tot imago schade van de gemeente. Daarnaast kan een incident ernstige nadelige gevolgen hebben voor de persoonlijke levenssfeer van een inwoner.

Financiële impact

Wanneer de gemeente aantoonbaar onvoldoende oog heeft voor informatieveiligheid en privacy kan de Autoriteit Persoonsgegevens een maximale boete opleggen van € 10.000.000 bij een inbreuk op de privacy van een betrokkene (bv bij een datalek). Bij aanwijsbaar niet naleven van de eisen uit de AVG kan de boete zelfs oplopen tot € 20.000.000. Hiernaast kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld voor schade die is opgelopen door individuen als gegevens onrechtmatig verwerkt worden. Tevens kunnen technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen, die nodig zijn om risico af te dekken of incidenten op te lossen, onverwachte kosten met zich meebrengen. Tenslotte zijn er ook structurele kosten zoals personeelskosten voor beveiligingsbeheerders en kosten voor bewustwording en concern brede technische en fysieke maatregelen.

Maatregelen

Op het gebied van informatiebeveiliging en privacy nemen we een aantal maatregelen. Zo is er jaarlijks een bewustwordingscampagne voor de hele organisatie, hierin komen de verschillende onderwerpen van omgaan met en beveiligen van informatie aan de orde. Naast de fysieke en de digitale (werk)omgeving zijn ook de aandachtspunten voor het thuiswerken nadrukkelijk in de bewustwordingscampagne behandeld. Bewustwording is een continue proces, dit doen we niet eenmalig. Zo kunnen we als organisatie groeien op de volwassenheidsladder omdat onze medewerkers steeds beter worden in het zorgvuldig omgaan met (persoons)gegevens en het beveiligen van de informatie. Daarnaast is er een jaarplan voor informatiebeveiliging en een jaarplan voor privacy opgesteld. De activiteiten beschreven in het jaarplan informatiebeveiliging zijn gebaseerd op een uitgevoerde gap- en risicoanalyse. Enkele activiteiten uit dit jaarplan zijn inmiddels al opgepakt. Zo zijn alle applicaties binnen de gemeente geclassificeerd en is er een data classificatiebeleid opgesteld. Ook op het gebied van logische toegangsbeveiliging zijn stappen gezet door het opstellen van autorisatiematrixen en is continuïteitsplan voor de korte termijn opgesteld. In 2022 zal de focus liggen op het verder uitvoeren van de activiteiten beschreven in het jaarplan. Ook op het gebied van privacy is er een GAP-analyse uitgevoerd. De bevindingen en speerpunten zijn uitgewerkt in het jaarplan privacy. Waarbij de focus voornamelijk ligt op het uitvoeren van de DPIA's op de bestaande processen van het register van verwerkingen als nieuwe verwerkingen (privacy by design) en het goed borgen van de privacy

governance. Om in 2022 op volwassenheidsniveau drie te zitten is het noodzakelijk dat alle achterstallige DPIA's zijn uitgevoerd. De planning is dat in Q2 van 2022 alle achterstallige DPIA's zijn uitgevoerd. Daarnaast dat de privacy governance als een drie trap staat. De Functionaris Gegevensbescherming als adviserend en controlerend. De Privacy Officer (opgenomen in de begroting van 2022) die de coördinerende en meer uitvoerende privacy rol heeft, met de vooruitgeschoven privacy ambassadeur van de teams, die privacybeheerders. De privacybeheerders zijn signalerend en operationeel binnen de eigen teams.

Voor zowel informatiebeveiliging als privacy geldt dat dit thema's zijn die nooit gereed zijn. Het is een groeiproces dat we met elkaar doormaken. Waarbij we steeds volwassener worden. Vandaar dat we voor beide thema's een volwassenheidsladder doorlopen. Als organisatie wil je minimaal op niveau drie (drie uit vijf niveau's) zitten omdat je dan kunt stellen dat je aantoonbaar in control bent. Waarbij gezegd moet worden dat 100% veiligheid een illusie is en zal blijven.

6.2.2.15 Conjuncturele ontwikkelingen bouwkosten

De economie blijft aantrekken, waardoor een stijging van de kosten voor bouw- en onderhoudsprojecten zichtbaar blijft. De komende jaren staan grote projecten op stapel in de openbare ruimte, nieuwe gemeentehuis, onderwijshuisvesting, et cetera

Impact

De bouwkostenindexen zijn de afgelopen jaren behoorlijk gestegen. Dit hebben we ook gezien bij de nieuwbouw van het Mgr. Frenckencollege. Risico hierdoor is dat het gereserveerde budget ontoereikend is voor de realisatie van het kwalitatief gewenste / noodzakelijke niveau.

Financiële impact

Aanbestedingen die hoger zijn dan de kostenraming zullen moeten worden bij geplust. Dit betekent een hogere onttrekking aan reserves of het prioriteren en naar achter verschuiven van andere projecten.

Maatregelen

De kostenontwikkelingen scherp blijven monitoren aan de hand van aanbestedingen in het land. Ook een scherper onderscheid maken tussen noodzakelijk onderhoud en verbeteringsonderhoud.

6.2.2.16 Omgevingswet

Per 1 juli 2022 treedt de omgevingswet in werking. De Omgevingswet heeft grote gevolgen voor de heffing van de leges voor omgevingsvergunningen. Er komen minder vergunningplichten, de huidige omgevingsvergunning wordt gesplitst in een 'technisch deel' en een 'ruimtelijk deel' en gemeenten mogen milieuleges gaan heffen. Gelijktijdig met de Omgevingswet treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. Deze wet bewaakt de kwaliteit van ontwerp en uitvoering van bouwplannen. Een groot deel van het werk dat gemeenten nu uitvoeren, moet na inwerkingtreding van deze wet door aanvragers van omgevingsvergunningen worden gedaan.

Impact

Voor gemeenten vervallen kosten omdat deze werkzaamheden dan niet meer door gemeenten worden uitgevoerd. In de berekeningen van de legestarieven én de kostendekkendheid, maken deze werkzaamheden een substantieel deel uit van de totale kosten. Kosten die nu nog, door de toepassing van kruissubsidiëring, worden verhaald via tarieven voor grotere bouwwerken. Door het wegvallen van kosten zullen de legestarieven moeten worden verlaagd om te blijven voldoen aan de wettelijke kostendekking van maximaal 100 procent. Daarnaast gaat de legesverordening er vanaf dat moment anders uit zien.

Financiële impact

In de meerjarenbegroting (vanaf 2022) is momenteel € 1.083.000 aan legesinkomsten bouwvergunningen meegenomen.

Maatregelen

Door het opstellen van een impactanalyse voor de leges kunnen de financiële gevolgen in beeld worden gebracht en worden meegenomen in de begrotingsvoorstellen voor 2022. Ook kan een nieuwe legesverordening worden voorbereid die rekening houdt met de Omgevingswet.

6.2.2.17 Grondexploitaties algemeen

Via scenarioanalyses en het periodiek doorrekenen van alle grondexploitaties projecten ontstaat er goed inzicht in de risico's. Daarnaast wordt in het MPG per project en totaal specifieke berekeningen gemaakt inzake risico's en weerstandsvermogen.

Everdenberg Oost is financieel het grootste project binnen onze gemeente met een boekwaarde (geïnvesteed bedrag per 31-12-2020) van € 11,09 miljoen. Van de overige projecten zijn met name de investeringen in de openbare ruimten risicovol, waarbij het grootste risico inmiddels niet meer in de afzet van de grond zit, maar in de kosten voor inrichting openbaar gebied.

Het risico dat de inkomsten uit grondverkoop onder druk komen te staan is ver afgenomen, door het aangaan van overeenkomsten van uitgifte binnen het project de Contreie. Alle projecten worden hieronder specifiek toegelicht

Impact

Het benodigde weerstandsvermogen is berekend op basis van de zogenoemde IFLO-methode.

Op basis van de actualisatie uit het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) van september 2021 en actualisatie van de grondexploitaties blijkt de volgende marges van het benodigde weerstandsvermogen:

- IFLO methode € 3,1 miljoen

Financiële impact

€ 3.087.000 (risico grondexploitaties totaal)

Maatregelen

De plannen worden periodiek doorgerekend op basis van actuele inzichten, waarbij meerdere scenario's in beeld worden gebracht. Thans is niet de afzet van gronden het meest kritieke in de totale grondexploitatie, maar de planning. Binnen de vrije reserve worden de bedragen binnen de P&C cyclus steeds geactualiseerd, wat zorgt voor de periodiek afstemmingsmoment tussen de uitgaven en inkomsten. Daarnaast is er binnen de grondexploitatie een algemene bedrijfsreserve beschikbaar ter hoogte van circa € 9,9 miljoen.

6.2.2.18 De Contreie

- In 2022 wordt de Zuidwestlocatie definitief ingericht. Dit moet nog worden aanbesteed. Het risico bestaat dat prijzen gestegen blijken als gevolg van de algehele stijging in de bouwkosten, ten opzichte van wat eerder is geraamd in de grondexploitatie.
- Het Vrachelsplein en de Lanspunt moeten nog van de gemeente worden afgenomen en ontwikkeld. Hierin is de gemeente afhankelijk van ontwikkelende partijen. Latere levering van de gronden en latere start bouw heeft zowel consequenties voor financiën als voor de planning.

Impact

Zolang de Contreie niet afgebouwd is, kan de buitenruimte niet overal definitief worden ingericht. Dit brengt extra kosten met zich mee omdat tijdelijke maatregelen getroffen moeten worden getroffen. Ook speelt het risico dat bouwkosten in de loop ter tijd toenemen en loopt de grondexploitatie langer door.

Een vertraging in de afzet van grond resulteert voor de gemeente in latere grondopbrengsten. Door latere afzet van de gronden en langere doorlooptijd van de bouw, loopt de grondexploitatie langer door, waardoor ook rente langer doorloopt.

Financiële impact

Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal

Maatregelen

Met ontwikkelende partijen is regulier overleg om o.a. de voortgang in projecten met elkaar te bespreken. Verwachting is dat in 2021 en 2022 alle gronden worden overgedragen.

6.2.2.19 Everdenberg Oost

Everdenberg Oost CV/BV (waar zowel de gemeente Oosterhout als Roozen van Hoppe deel van uitmaken) is momenteel bezig met de uitgiften van de bedrijfskavels, het inrichten, het ontsluiten van het bedrijventerrein etc. Voordat de bedrijven hun deuren kunnen openen moet de (tijdelijke) aansluiting op de N629 gereed zijn. Verder is er bij de Omgevingsdienst (gemandateerd door de Provincie) een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd, aangezien er beschermde diersoorten in het gebied aanwezig zijn. Inmiddels zijn de voorbereidende werkzaamheden in een dusdanige fase dat op redelijk korte termijn met de bouwrijp werkzaamheden begonnen kan worden en dat de eerste bedrijven in het derde kwartaal van 2022 hun deuren kunnen openen. De belangstelling voor de kavels vanuit het bedrijfsleven is groot.

Impact

Voor de ontsluiting op de N629 is in overleg met de Provincie een ontwerp gemaakt en wordt met omwonenden besproken. Wanneer deze het er niet mee eens zijn, dan kan dit leiden tot vertraging van het uitvoeringstraject. Verder is er in het kader van de Wet natuurbescherming een ontheffing nodig. Het niet tijdig verlenen er van zal eveneens tot vertraging leiden. Ook dienen er in het gebied nog verschillende bomen gekapt te worden. Hiervoor is door de gemeente Oosterhout een kapvergunning afgegeven waartegen zienswijzen zijn ingediend. Een rechtsgang kan vertraging opleveren. De hiervoor genoemde vertragingen betekenen dat dit consequenties heeft voor de juridische levering van de bedrijfskavels en zorgt voor een langere afzetperiode met financiële gevolgen. De grondexploitatie biedt ruimte voor enige uitloop, maar dit komt de opbrengst niet ten goede. Nu is de belangstelling voor de bedrijfskavels groot, maar dit kan door gewijzigde omstandigheden (bijvoorbeeld door de COVID-19 pandemie) minder worden. Dit zou eveneens financiële gevolgen kunnen hebben voor de grondexploitatie.

Financiële impact

Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal

Maatregelen

Nauw overleg met Rijkswaterstaat en de provincie over de benodigde vergunningen en overleg met alle betrokkenen in het kader van het draagvlak voor het project.

6.2.2.20 Ontwikkeling Santrijngebied excl. Parkeergarage

Gronden voor bebouwing zijn geleverd. Voor het openbaar gebied geldt: verwachte risico kan met name zijn de hogere kosten voor aanleg openbaar gebied.

Impact

Voor het openbaar gebied geldt dat onder andere door bodemverontreiniging, de aanwezige kabels en leidingen en meer aandacht voor klimaatadaptie en duurzaamheid de kosten voor de aanleg van het openbaar gebied hoger kunnen worden.

Financiële impact

Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal

Maatregelen

De grond voor de parkappartementen is geleverd.

Aanleg openbaar gebied

- Er vindt een aanbesteding plaats voor de aanleg van de 2^e fase van het Santrijnpark, zodat er concurrerend wordt ingeschreven.
- Voor het Waterlooplein wordt op basis van een ontwerp een raming opgesteld. Indien de raming uitkomt boven het gestelde budget binnen de grondexploitatie, wordt gekeken of er aanvullende middelen beschikbaar gesteld kunnen worden. Indien nodig, zal dit worden voorgelegd aan de raad.

6.2.2.21 Zwaaiikom

De belangrijkste risico's binnen het project Zwaaiikom zijn:

- Subsidie: vervallen van provinciale subsidie.
- Levertijden van bouwmaterialen
- Looptijd totale project

Daarnaast dienen er nog voor diverse onderdelen nader onderzoek plaats te vinden, hetgeen afhankelijk van de bevindingen kan leiden tot andere kosten.

Impact

- Indien de eindverantwoording van de toegekende subsidie niet wordt geaccordeerd vervalt de subsidie van € 1,8 miljoen.
- Indien het bestemmingsplan niet onherroepelijk wordt, dient er op termijn alternatieve locatie gezocht te worden voor de handboogvereniging.
- Door een tekort aan sommige grondstoffen worden er minder bouwmaterialen geproduceerd en ontstaat er schaarste. Hierdoor stijgen de prijzen en ontstaan soms lange wachttijden die voor vertraging kunnen zorgen.
- De totale looptijd van het project loopt in dat geval langer door, waardoor de totale kosten hoger zullen zijn.
- Er dienen extra onderzoeken plaats te vinden voor de Pfas, dit werkt vertragend en kostenverhogend.

Financiële impact

Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal

Maatregelen

- Algemeen: Intensief overleg met alle betrokken partijen (onder meer ontwikkelaars, provincie, organisaties, belanghebbenden, verenigingen en bewoners).
- Voor de verplaatsing van de handboog is een vergunning verleend voor het plaatsen van een nieuw gebouw. Op de vergunning zijn geen bezwaren binnen gekomen, verwacht wordt dat het doorlopen van de bestemmingsplanprocedure weinig risico kent.
- Voor gemeentelijke werkzaamheden wordt bekeken of het verstandig is op voorhand al bepaalde materialen in te kopen.

6.2.2.22 Herontwikkeling Slotjes Midden

De herontwikkeling van Slotjes Midden is in volle gang. Er wordt een deel van het bestaande woningbestand gesloopt, er worden nieuwe woningen gebouwd en het openbaar gebied wordt heringericht en gerevitaliseerd. Met de herstructurering, die in nauwe samenwerking met woningbouwcorporatie Thuisvester wordt vormgegeven, wordt de toekomstwaarde van het gebied voor de (toekomstige) bewoners veilig gesteld.

Impact

- Hogere prijzen inrichting kanaalzone door te kiezen voor invulling hiervan met projecten rondom klimaatadaptatie/ecologie en mogelijke burgerinitiatieven.
- Inrichten openbare ruimte is (met name voor deelplan 5 t/m 7) nog niet concreet. Kostenraming hiervan is nog redelijk abstract.

Financiële impact

Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal

Maatregelen

- Regelmatig overleg en afstemming met Thuisvester en ontwikkelaar ten aanzien van de planning en de gemaakte afspraken vastleggen.
- Goed inzicht in en zo nodig bijstellen van hoogte en moment van uitgaven voor herinrichting openbaar gebied.
- In nauw overleg met de wijkmakelaar de leefbaarheid van de wijk blijven volgen en zo nodig aanvullende maatregelen treffen.
- Zoeken naar subsidiemogelijkheden, bijvoorbeeld via de provincie, om de kosten van projecten rondom klimaatadaptatie te verlagen.
- Zoeken naar subsidiemogelijkheden, bijvoorbeeld via de provincie, om de kosten van projecten rondom klimaatadaptatie te verlagen.

6.2.3 Totaaloverzicht van onderkende risico's:

Het risico wordt bepaald door de risico's te kwantificeren op basis van de kans dat het risico zich voordoet. Voor de beoordeling is de onderstaande schaalindeling gehanteerd.

Kans	Omschreven als	Geschatte kans dat het risico zich werkelijk zal voordoen
Zeer klein	Zeer onwaarschijnlijk	1%
Klein	Onwaarschijnlijk	10%
Gemiddeld	Aannemelijk	50%
Groot	Waarschijnlijk	80%

In onderstaande tabel zijn de onderkende risico's zoveel mogelijk gekwantificeerd en ingedeeld per type risico.

X € 1

Nr	Omschrijving	Maximaal risico	Kans	I/S	Impact
1	Covid-19 (Corona)	2.000.000	Groot	S/I	1.600.000
2	Algemene uitkering	2.137.500	Groot	S	1.710.000
3	Kosten jeugd en WMO	1.500.000	Groot	S	1.200.000
4	Liquidatie Juzt	450.000	Klein	I	45.000
5	Verbonden partijen	495.000	Gemiddeld	S/I	247.500
6	Brand Moerdijk	300.000	Klein	I	30.000
7	MidZuid	702.000	Groot	S/I	560.000
8	Afvalverwijdering	160.000	Groot	S	128.000
9	Rente / treasury	240.000	Gemiddeld	S	120.000
10	Achtervang gewaarborgde geldleningen	198.000.000	Zeer klein	I	1.980.000
11	Garantstellingen	8.500.000	Zeer klein	I	85.000
12	Starters-, blijvers- en duurzaamheidsleningen	2.850.000	Klein	I	285.000
13	Informatiebeveiliging & privacy	500.000	Gemiddeld	I	250.000
14	Conjuncturele ontwikkelingen bouwkosten	5.000.000	Groot	I	4.000.000
15	Omgevingswet	1.083.000	Gemiddeld	S	540.000
	Benodigde weerstandscapaciteit exclusief grondexploitaties				12.780.500
	Risico grondexploitaties				3.087.000
	Totaal benodigde weerstandscapaciteit				15.867.500

Wanneer de risico's maal de kans berekend wordt ontstaat er een benodigd weerstandsvermogen van € 15,9 miljoen om de onderkende risico's af te dekken.

6.2.4 Confrontatie weerstandsvermogen en risico's

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit enerzijds en de beschikbare weerstandscapaciteit anderzijds. De relatie wordt weergegeven in onderstaand figuur.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortkomt, zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. Bij de vaststelling van de beleidsnota risicomanagement 2020 – 2023 is vastgesteld dat deze zogenoemde ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5 moet zijn.

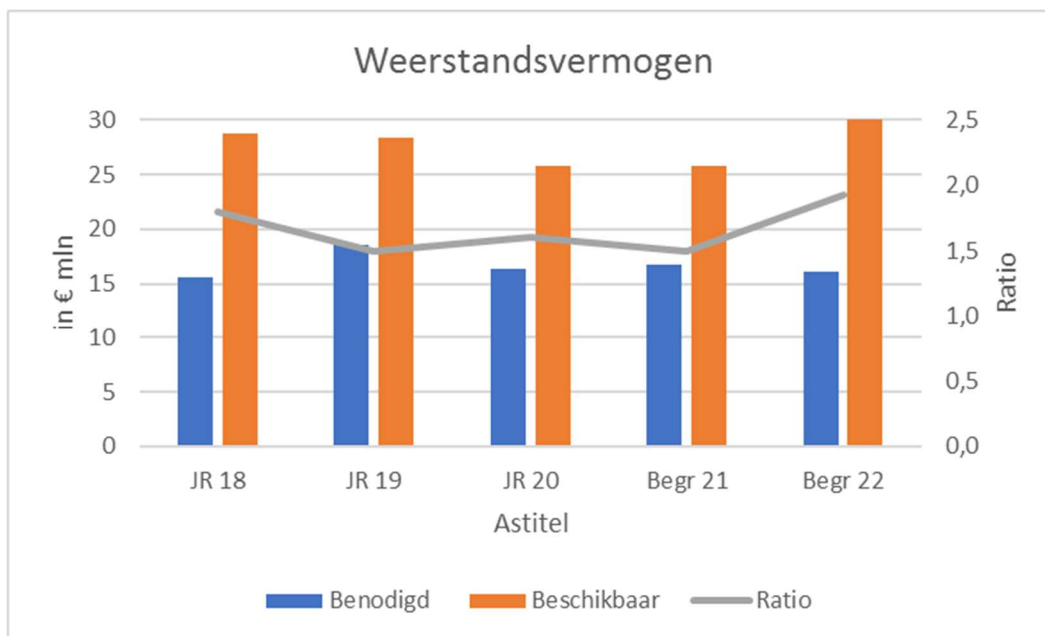
X € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Beschikbare weerstandscapaciteit	25.800	25.800	31.100
Benodigde weerstandscapaciteit	16.400	16.800	15.800
Netto weerstandsvermogen	9.400	9.000	15.300

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Weerstandsratio	1,6	1,5	1,9

We kunnen concluderen dat we momenteel met dit ratio over voldoende weerstandscapaciteit beschikken. Het is echter wel zo dat er een aantal risico's benoemd zijn welke een structurele doorwerking hebben en ook is er sprake van risico welke nog niet is doorgerekend in financiële zin. Wanneer we er, indien deze risico's zich voordoen, niet in slagen deze snel genoeg door te vertalen in beleid drukken de structurele risico's langer op het weerstandsvermogen.

Het moge ook duidelijk zijn dat de keuze om geld vanuit de reserves in te zetten om te investeren in de stad op termijn leidt tot een kleinere reservepositie en dus een lagere weerstandscapaciteit.

6.2.5 Kengetallen

Onderstaande kengetallen behoren tot een set die landelijk verplicht is gesteld in het BBV. Deze set maakt het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente (zowel in ontwikkeling over de tijd, alsook – zij het beperkter – in vergelijking met andere gemeenten). In de tabel is tevens aangegeven in welke paragraaf een nadere berekening van deze kengetallen is opgenomen.

Omschrijving	Para-graaf	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	6.4.	36,2%	47,9%	56,9%	67,9%	75,2%	73,8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	6.4.	37,6%	49,5%	58,4%	69,4%	76,8%	75,3%
Solvabiliteitsratio	6.4.	56,8%	54,2%	50,2%	47,0%	44,1%	44,2%
Structurele exploitatieruimte	7.10.	0,79%	0,03%	2,38%	0,52%	0,28%	0,75%
Grondexploitatie	6.7.	8,5%	6,9%	7,8%	6,2%	4,9%	2,5%
Belastingcapaciteit	6.1.	98,1%	93,3%	90,4%	90,4%	90,4%	90,4%

Aan de kengetallen zijn geen normen verbonden door de toezichthouder, maar ze hebben wel een signaleringswaarde. Deze zijn als volgt:

Kengetal	Minste risico	Gemiddeld risico	Meeste risico
Netto schuldquote	<90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteit	>50%	20%-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%

- De **netto schuldquote** wordt berekend door het vreemd vermogen te delen door het begrotingstotaal. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (<100%) dit als 'normaal' kan worden beschouwd en boven de 100% is voorzichtigheid geboden.
- De **solvabiliteitsratio** wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Dit geeft de mate aan waarmee het bezit van de gemeente is gefinancierd met eigen vermogen. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio tussen 20 en 50% ligt wordt dit als normaal beschouwd. Bij een ratio onder de 20% is voorzichtigheid geboden.
- De **structurele exploitatieruimte** is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met inachtneming de dotaties aan de reserves. Dit kengetal geeft aan hoeveel structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen norm aanwezig voor het niveau van dit kengetal.
- **Grondexploitatie**. Dit percentage geeft informatie over de boekwaarde van de GREX in verhouding tot de totale gemeentelijke inkomsten. Er is geen norm voor de hoogte van deze ratio. Hoe lager de ratio hoe minder de relevantie van negatieve waardeontwikkeling van de GREX voor de begroting en daarmee een lager risico voor de gemeente.
- De **belastingcapaciteit** geeft de gemiddelde lasten uit hoofde van OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing weer ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Hier is geen norm voor. Een ratio hoger dan 100% betekent dat de lasten hoger zijn dan landelijk gemiddeld.

De financiële kengetallen m.b.t. de schuldquote en de solvabiliteit liggen binnen de norm van het GTK. De komende jaren zal er, vanwege de geplande investeringen, meer vreemd vermogen aangetrokken moeten worden. Hierdoor zie je wel een verslechtering (stijging van de netto schuldquote en daling van de solvabiliteit) van deze kengetallen optreden.

De beoordeling van de structurele exploitatieruimte heeft vooral waarde in meerjarig perspectief. Hier is nadat dit kengetal enkele jaren een negatief was, nu (ook in meerjarenperspectief) een positief percentage zichtbaar. Voorzichtigheid hier blijft echter geboden.

Het kengetal grondexploitatie kent in meerjarenperspectief een dalende trend. Dit is een positieve ontwikkeling, omdat dit betekent dat de totale boekwaarde van de grondexploitatie verder afneemt, waardoor de risico's voor de gemeente lager worden. Nieuwe grondexploitaties zullen echter weer voor een stijgende lijn gaan zorgen.

Op basis van de huidige cijfers kan geconcludeerd worden dat de gemeente Oosterhout een robuuste financiële positie heeft. Echter kengetallen kunnen vooral in onderlinge samenhang waardevolle informatie geven. Van belang is om te kijken naar de ontwikkelingen van deze kengetallen onderling en over de jaren heen.

6.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat in op de onderhoudstoestand en de kosten van groen, wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken, etc. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële consequenties ervan. De hieronder genoemde bedragen zijn de in de exploitatie opgenomen bedragen exclusief investeringen.

6.3.1 Groen

De doelstelling is zorgen voor een aantrekkelijke en overzichtelijke, groene leefomgeving en het bieden van recreatieve gebruiksmogelijkheden.

6.3.1.1 Areaal

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Binnen de kom			
• Bomen	26.000	26.000	26.000
• Beplanting	117 ha	117 ha	117 ha
• Gras	204 ha	204 ha	204 ha
Buiten de kom			
• Bomen	4.700	4.700	4.700
• Beplanting	122 ha	122 ha	122 ha
• Gras	71 ha	71 ha	71 ha

6.3.1.2 Begroting onderhoud

In de begroting is € 2.497.000 opgenomen voor onderhoud.

6.3.1.3 Beleidskader

- Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte
- Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte
- Groenbeheerplan c.q. groenbeheersysteem
- Groenstructuurplan
- Ecologische visies GroenBlauw en GroenGoud
- Landschapsbeleidsplan
- Richtlijn Bomencompensatie
- Prioriteit voor de Renovatie van de Inrichting van de Openbare ruimte in de directe woonomgeving (PRIO)
- Rapport "Bezuinigingsmogelijkheden door verlaging onderhoudsniveau"
- Meerjarenperspectief Openbare Ruimte 2016-2026
- Nota 'beheer kruidachtige beplanting' (raadsbesluit januari 2021)

6.3.1.4 Financiële consequenties beleidskader

Voor het onderhoud van groen beschikken we over de volgende exploitatiebudgetten:

- € 1.542.000 onderhoud openbaar groen
- € 220.000 onderhoud gras binnen bebouwde kom en bermen buiten bebouwde kom
- € 211.000 onderhoud bomen
- € 210.000 reconstructies groen
- € 140.000 inboet groen
- € 63.000 onderhoud gazons en trapvelden
- € 25.000 onderhoud recreatieve fiets-/wandelpaden
- € 83.000 beleid
- € 3.000 onderhoud hertenkamp

In de begroting 2022 zijn een aantal groen-budgetten aangepast, namelijk:

- € 180.000 bestek MidZuid: extra kosten voor onderhoud Santrijnpark en bestrijding Japanse duizendknoop (totaal € 25.000), tevens uitbreiding areaal en gemaakte afspraken mbt verhoging eenheidsprijzen in het bestek Midzuid.

- € 80.000 kleinschalige reconstructies groen. Te vaak bleek de afgelopen jaren nieuw aangebrachte beplanting daardoor te mislukken. Daarom is het eerste jaar onderhoud na aanleg ondergebracht bij een reguliere groenaannemer met vakinhoudelijke kennis.
- € 10.000 verhoging van het budget “beleid groen”. Gemeentelijke bijdragen aan bijzondere kosten aan particuliere monumentale bomen. Die kosten nemen de laatste jaren toe omdat dat bomenbestand steeds ouder wordt en daarom ook meer gebreken gaat vertonen.
- € 60.000 verhoging budget gras en bermen. Financiële dekking voor uitvoering ambities nota ‘beheer kruidachtige beplating’. Doel is om in de directe woonomgeving, samen met bewoners, aantrekkelijke bloemrijke hotspots in te richten. Dit budget is bedoeld voor de jaarlijkse onderhoudskosten.
- € 13.000 bijdrage stimuleringsregeling Landschap. Dit is een regeling van provincie, gemeenten en waterschappen om landschapsbeheer door particulieren te stimuleren. De gemeente heeft hier vanaf 2009 aan meegewerkt, en de destijds terugontvangen middelen die hiervoor ingezet waren zijn inmiddels benut. Daarom wordt dit nu in de reguliere exploitatie opgenomen.
- € 50.000 voor uitvoering taken stadsecoloog. In Oosterhout is kennis over ecologie grotendeels aanwezig. Daar waar een situatie meer kennis vereist, zal extern ondersteuning gevraagd worden. Deels vindt dat plaats door overleg met of raadpleging van de stadsecologen in Breda. Voor complexere of grote vragen worden met een concrete onderzoeksvraag externe bureaus ingezet. Voor financiële dekking is € 50.000 aan onderzoeksbudget opgenomen in de begroting 2022.

6.3.1.5 Stand van zaken

Het groenonderhoud wordt overwegend verzorgd door MidZuid. Specifieke kennis over groenonderhoud ontbreekt vrijwel geheel. Dat heeft een nivellerend gevolg voor de samenstelling en uitstraling van het openbaar groen. Te vaak bleek de afgelopen jaren nieuw aangebrachte beplanting daardoor te mislukken. Daarom is het eerste jaar onderhoud na aanleg ondergebracht bij een reguliere groenaannemer met vakinhoudelijke kennis.

Nu lijken ook bestaande beplantingen versneld af te takelen door het ontbreken van (specifieke) vakkennis in het onderhoud. Ongewenste kruidachtige en houtachtige planten (onkruid) lijken onvoldoende te worden verwijderd en daarmee zal de beoogde beplanting de concurrentie te verliezen. Dat leidt tot een versnelde afschrijving en daarmee een sterke stijging van de vervangingskosten. In het komende jaar moet een inventarisatie van het onderhoud daar hier meer duidelijkheid in gegeven en zal met MidZuid het gesprek worden gevoerd hoe deze ontwikkeling kan worden gekeerd.

6.3.2 Wegen

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van wegen, paden en pleinen voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

6.3.2.1 Areeal

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Verharde rijbanen	361 km	361 km	361 km
Fietspaden	104 km	104 km	104 km
Andere verharde oppervlakken zoals pleinen, bushavens, voetpaden et cetera	394.841 m ²	394.841 m ²	394.841 m ²

6.3.2.2 Begroting onderhoud 2022

In de begroting is € 1.593.000 opgenomen voor onderhoud.

6.3.2.3 Beleidskader

Gemeente Oosterhout streeft een duurzame ontwikkeling en instandhouding van wegen en paden na, zodat een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen wordt gegarandeerd, die bijdraagt aan een aantrekkelijke en functionele leefomgeving.

De marges voor beleid op dit product worden bepaald door de volgende nota's, wetten en regelingen:

- Beheerplan Wegen;
- Gladheidbestrijdingsplan;
- Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte;
- Prioriteit voor de Renovatie van de Inrichting van de Openbare ruimte in de directe woonomgeving (PRIO);
- Meerjarenperspectief Openbare Ruimte 2016-2026.

6.3.2.4 Financiële consequenties beleidskader

Op basis van de vastgestelde schadebeelden tijdens de inspectieronden en de kennis en ervaring van de beheerder zijn de noodzakelijke groot onderhoudsmaatregelen gepland. Aanvullend op het groot onderhoud heeft de gemeente waar nodig tussentijds kleine herstelwerkzaamheden uitgevoerd, zoals het verhelpen van plaatselijke verzakkingen en problemen met wortelopdruk. Dit is zoveel mogelijk gedaan door de eigen gemeentelijke onderhoudsploeg. Uitvoering van de deze werkzaamheden heeft plaats gevonden op basis van inspecties, eigen waarnemingen en meldingen van burgers.

In het kader van de Zero Based Budgetting 2020 is besloten het jaarlijkse budget voor onderhoud aan wegen met € 300.000 te verlagen. De beschikbare budgetten voor onderhoud aan wegen zijn:

- € 685.000 groot onderhoud wegen (was voor ombuiging € 971.000)
- € 377.000 klein onderhoud wegen
- € 296.000 onkruidbestrijding verharding
- € 134.000 straatreiniging
- € 60.000 gladheidsbestrijding
- € 27.000 onderhoud van en toezicht op de havens
- € 14.000 beleid

In de begroting 2022 is het budget klein onderhoud wegen met € 27.000 verhoogd vanwege areaaluitbreiding door Heihoef, Beneluxweg en Contreie.

6.3.2.5 Stand van zaken

In het voorjaar van 2020 heeft de Rekenkamer West-Brabant een onderzoek uitgevoerd naar het wegenonderhoud en -beheer in Oosterhout. De aanbevelingen zijn in het voorjaar 2021 gepresenteerd aan de raad en worden opgepakt door een extern bureau. Het huidige beleid wordt geëvalueerd en geactualiseerd één heldere beleidsnota (integraal maatschappelijk beheerkader voor het beheer van de openbare ruimte). De raad wordt op diverse momenten geïnformeerd over de voortgang en er zal afstemming met de raad plaats vinden over de nieuwe werkwijze.

6.3.3 Riolering

In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en transport van rioolwater naar de rioolwaterzuivering nagestreefd.

Om de burger te beschermen tegen de gevolgen van overvloedige regenval wordt getracht om geen wateroverlast te laten optreden met een financieel gevolg.

Er wordt waar mogelijk met de waterpartners samengewerkt om, met een zo efficiënt mogelijke inzet van middelen, een schone en veilige leefomgeving te behouden.

6.3.3.1 Areaal

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Gemengde riolering	206 km	206 km	206 km
Vuilwaterriool	59 km	59 km	59 km
Regenwaterriool	93 km	93 km	93 km
Infiltratieriool	9 km	9 km	9 km
Drukriolering	53 km	53 km	53 km
Persleiding	22 km	22 km	22 km
Drukrioleringspompen	223	223	223
Rioolgemalen	58	58	58
Bergbezinkbassins	6	6	6
Vuilwater overstorten naar oppervlakte water	19	19	19
Regenwater overstorten naar oppervlakte water	71	71	71

6.3.3.2 Begroting onderhoud 2022

In de begroting is € 522.000 opgenomen voor onderhoud.

6.3.3.3 *Beleidskader*

In oktober 2016 is het water- en rioleringsplan 2017-2021 (WRP) vastgesteld. Daarin is de ambitie vastgesteld waarmee de wettelijke gemeentelijke zorgplichten wordt ingevuld. Betrof het voorheen slechts de zorg voor afvalwater (afvalwaterzorgplicht), tegenwoordig dient de gemeente, vanwege de verbrede watertaken, tevens zorg te dragen voor afvloeiend hemelwater (hemelwaterzorgplicht) en grondwater (grondwaterzorgplicht). In het WRP wordt per waterstroom aandacht gegeven aan thema's als techniek, overlast, veiligheid en imago. Een toekomstgerichte aanpak bij de verwerking van regenwater blijft de belangrijkste ambitie binnen dit WRP. In het kader van de Zero Based Budgetting 2020 is de ambitie van de afvalwaterzorgplicht en het beheer van oppervlaktewater bijgesteld naar de minimale variant waarin de wettelijke verplichtingen grotendeels leidend zijn.

6.3.3.4 *Financiële consequenties beleidskader*

Het water- en rioleringsplan 2017-2021 (WRP) is financieel vertaald naar de volgende exploitatiebudgetten:

- € 199.000 inspectie / reiniging riolering
- € 143.000 onderhoud riolering
- € 85.000 beleid riolering
- € 95.000 kleine reparatie

6.3.3.5 *Stand van zaken*

Aan de Raad zal worden voorgesteld om het Water en rioleringsplan te verlengen tot uiterlijk 2023. Daarna worden de regels en normen van het in ontwikkeling zijnde klimaatbeleid goed ingepast in het waterbeleid. Het waterbeleid moet dan nog verder worden vormgegeven binnen de omgevingswet.

Om het functioneren van de bestaande voorzieningen beter op elkaar af te stemmen wordt de hoofdpост van telemetrie pompinstallaties vervangen. Betere analyses en real time control opties komen daarmee beschikbaar. Daarnaast worden de communicatiemiddelen vervangen waarmee een reductie gerealiseerd wordt op de jaarlijkse kosten.

Rioolbeheer is heel lang gericht geweest op de hoofdriolering. Aansluitleidingen waren een noodzakelijk kwaad om het water in het riool te krijgen. In het kader van de hoeveelheid graafschades heeft de gemeente een wettelijke verplichting om locatiegegevens van nieuwe aansluitleidingen gevectoriseerd te leveren aan de WIBON. Om hieraan te kunnen voldoen wordt een beheertool ingericht waarin de aansluitleidingen geregistreerd en beheerd kunnen worden. In 2022 zal duidelijk worden wat de consequenties zijn voor de formatie mede gezien de grote hoeveelheid nieuwe woningen die gebouwd gaan worden.

6.3.4 Water

Gemeente Oosterhout beschouwt oppervlaktewater als belangrijke pijler om de klimaatsverandering te kunnen ondergaan. Het waarborgen van een goede afwatering en doorstroming en het handhaven van een minimum waterkwaliteit is van groot belang.

Daarnaast is water een drager van de kwaliteit van de openbare ruimte omdat water bijdraagt aan de identiteit en sfeer van parken, straten en wijken.

Samen met de waterpartners wordt gewerkt aan schoon en veilig oppervlaktewater met genoeg bergend vermogen voor de toenemende regenval.

6.3.4.1 *Areaal*

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Watergangen stedelijk gebied	22 km	22 km	22 km
Watergangen buitengebied	53 km	53 km	53 km
Waterlopen (niet watervoerend) in gemeentelijk beheer	76,5 ha	76,5 ha	76,5 ha
Waterlopen in beheer Waterschap	83,3 ha	83,3 ha	83,3 ha
Waterlopen (watervoerend) in gemeentelijk beheer	7,8 km	7,8 km	7,8 km

6.3.4.2 *Begroting onderhoud 2022*

In de begroting is € 222.000 opgenomen voor onderhoud.

6.3.4.3 Beleidskader

Water(management) heeft op de verschillende bestuursniveaus de laatste jaren steeds meer aandacht gekregen. Het taakveld is op alle niveaus nog volop in ontwikkeling. De gemeente Oosterhout benadert het watersysteem en de waterketen vanuit Europese en nationale wet- en regelgeving steeds integraler.

Gemeente Oosterhout beschikt over een water- en rioleringsplan 2017-2021 (WRP) waarin de gemeentelijke wettelijke zorgplichten zijn uitgewerkt. Oppervlaktewater is hieraan toegevoegd omdat dit een belangrijke rol speelt in de gehele waterhuishouding. In het WRP is de wijze waarop de gemeente Oosterhout met water om zou willen gaan aangegeven. Hierin speelt ook "waterkwaliteit" een belangrijke rol. Door de bezuinigingsopgave is de ambitie van de afvalwaterzorgplicht en het beheer van oppervlaktewater bijgesteld naar de minimale variant waarin de wettelijke verplichtingen grotendeels leidend zijn.

Binnen de gemeentegrenzen van Oosterhout liggen twee grondwaterwinningen ten behoeve van de drinkwaterproductie. Hier omheen zijn grondwaterbeschermingsgebieden aangewezen waarvoor regels zijn vastgelegd in de Interim Omgevingsverordening (IOV).

Ten aanzien van de klimaatverandering en de daaraan gekoppelde Deltawet zijn de eerste denkrichtingen geformuleerd om klimaatadaptatie vorm te geven. Water speelt een belangrijke rol bij de bestrijding van droogte, hittestress en regenwateroverlast en overstroming.

6.3.4.4 Financiële consequenties beleidskader

Aan de Raad zal worden voorgesteld om het Water en rioleringsplan te verlengen tot uiterlijk 2023. Daarna worden de regels en normen van het in ontwikkeling zijnde klimaatbeleid goed ingepast in het waterbeleid. Het waterbeleid moet dan nog verder worden vormgegeven binnen de omgevingswet.

Het water- en rioleringsplan 2017-2021 (WRP) is financieel vertaald naar de volgende exploitatiebudget:

- € 222.000 onderhoud en beheer waterhuishouding

Klimaatadaptatie staat hoog op de agenda en deze lasten zijn grotendeels gedekt uit de ontvangen tranches van het Rijk.

6.3.4.5 Stand van zaken

Droogte en wateroverlast zijn thema's vanuit klimaatadaptatie. Om hiervoor adequate maatregelen te kunnen treffen zijn gedetailleerde gegevens nodig van het oppervlaktewatersysteem. Er wordt een start gemaakt met de inventarisatie van deze gegevens zodat in samenwerking met het Waterschap de juiste maatregelen bepaald kunnen worden.

6.3.5 Speelvoorzieningen

Het aanbieden van gevarieerde en veilige speelvoorzieningen met als doel dat kinderen en jeugd zich sociaal en fysiek kunnen ontwikkelen en ontspannen.

6.3.5.1 Areal

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Speel- en sportplekken	130	139	140
Ballenvangers	22	22	22
Voetbaldoelen	65	69	73
Tafeltennistafels	14	14	19
Pannaveldjes	7	7	6
Overige sporttoestellen	10	19	22
Jeu de boules banen	7	7	8
Ten behoeve van sporten			
• Asfaltvloeren	10	10	10
• Betontegelvloeren	13	14	13
Cruyff Court	1	1	1
Voetbalkooi	1	1	1
Jongere ontmoetingsplekken	2	2	2
Skateterreinen	4	4	4
Skatetoestellen	25	25	24
Ten behoeve van spelen			

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
• Rubbertegelvloeren	14	11	9
• Rubbergietvloeren	-	4	4
• Kunstgrasvloeren	2	2	7
• Zandvloeren	135	139	136
Speeltoestellen	442	449	468

6.3.5.2 Begroting onderhoud 2022

In de begroting is € 192.623 opgenomen voor onderhoud.

6.3.5.3 Beleidskader

In september 2016 is de beleidsnota Buiten spelen in Oosterhout, actualisatie 2016 vastgesteld. Gestreefd wordt overal in de stad een voldoende gevarieerd en gespreid aanbod in stand te houden. Daarnaast worden verbeteringen en kwaliteitsimpulsen doorgevoerd.

6.3.5.4 Financiële consequenties beleidskader

Het college heeft het standpunt dat de speeltoestellen pas worden vervangen na het bereiken van de technische levensduur en niet de economische levensduur.

De beschikbare budgetten 2022 voor spelen zijn:

- € 83.000 beheer speelvoorzieningen
- € 89.000 onderhoud speelvoorzieningen
- € 20.000 areaaluitbreiding (verhoging budget ten opzichte van vorig begrotingsjaar)

6.3.5.5 Stand van zaken

Het speelbeleid is volop in ontwikkeling. De afgelopen jaren zijn tientallen speelplekken verbeterd en opgeknapt. Steeds vaker wordt er gewerkt in partnerschap, met een open blik en ruimte voor gesprek. Dat betekent niet dat alles mogelijk is; plannen moeten passen binnen het toekomstbeeld dat we met elkaar voor ogen hebben. Er wordt ingezet om zaken samen met bewoners op te pakken en te zoeken naar maatwerk om zaken te realiseren. Dit vraagt om een andere manier van werken van onze organisatie, waarbij het zoeken is naar ruimte in bestaand beleid. Zo ook binnen het speelbeleid. Een aantal speelplekken zou moeten worden omgevormd naar spelen zonder echte speelelementen zoals

schommels en glijbanen. Bewoners geven in een aantal gevallen aan meer behoefte te hebben aan speelplekken met echte speelelementen. In de Statenlaan, Alexander Flemminghof en de Grasbeemd willen bewoners bijvoorbeeld een speelplek met speeltoestellen behouden en verbeteren. Om tegemoet te komen aan de wens van bewoners is het huidige budget ontoereikend. Bewoners zijn bereid om actief mee te denken en waar mogelijk mee te helpen om van de speelplek een succes te maken. Een verbeterde speelplek versterkt daarbij de sociale cohesie. Voor 2021 ramen we € 50.000 uit buurtinitiatieven om deze speelplekken aan te pakken. Hiermee komen we tegemoet aan de wensen van bewoners om deze speelplekken te verbeteren en te versterken.

Het college kiest er hierbij voor om in 2021 voorlopig te stoppen met de huidige omvorming van de resterende 20 speelplekken. In plaats daarvan wordt aangesloten bij initiatieven uit de buurt. Na dit jaar wordt bekeken wat de nieuwe manier van werken heeft opgeleverd en waar nodig wordt daarbij ook een aanpassing van het beleid spelen aan de raad voorgelegd.

6.3.6 Openbare verlichting

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van openbare verlichting voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

6.3.6.1 Areal

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Masten	13.057	12.700	13.057

6.3.6.2 Begroting onderhoud 2022

In de begroting is € 291.276 opgenomen voor onderhoud, inclusief verhaal van schade bij verzekeringsmaatschappijen.

6.3.6.3 Beleidskader

- NPR13201-A1 Openbare verlichting- Kwaliteitscriteria(opgesteld door Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde.
- Beleidsplan Veilige Elektrotechnische Bedrijfsvoering gemeente Oosterhout.
- Doelstellingen van het SER- energieakkoord van 2013 om tot een besparing van energie te komen van 20% in 2020 ten opzichte van 2013.
- Uitvoerings- en beheerplan openbare verlichting periode 2017-2021 (vastgesteld door het college in juli 2017)

6.3.6.4 Financiële consequenties beleidskader

Uitvoering verloopt conform Uitvoerings- en beheerplan openbare verlichting periode 2017-2021. De stuksprijs voor LED armaturen daalt ten opzichte van voorgaande jaren, maar daar staat een stijging in de prijzen van elektra tegenover. Per saldo is het huidige budget (onderhoud + elektra) van € 516.000 toereikend.

6.3.6.5 Stand van zaken

Uitvoering verloopt conform Uitvoerings- en beheerplan openbare verlichting periode 2017-2021. In 2021 wordt het uitvoeringsplan geactualiseerd voor de volgende periode.

6.3.7 Verkeerstechnische installaties

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van verkeerstechnische installaties voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

6.3.7.1 Areeal

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
parkeerautomaten in functie in de openbare ruimte	47	47	33
Parkeerautomaten op voorraad op de gemeentewerf	3	3	3
Verkeersregelinstallaties in eigendom en beheer van de gemeente	24	24	21
Verkeersregelinstallaties in beheer van de provincie waaraan de gemeente een financiële bijdrage levert voor verbruiks-en onderhoudskosten	3	3	4
geregelde oversteekplaatsen (GOP) waarvan 1 in beheer is bij de provincie	4	5	5
LED lights/ dynamische markering bij fietsoversteken	4	2	2
LED lights/ dynamische markering bij rotonde	-	1	1
Dynamische Route Informatie Displays (DRIS) bij de bushaltes	14	14	14
Dynamische Route Informatie Displays ten behoeve van routevewijzing als de sluisen open staan	3	3	3
Dynamisch parkeerverwijssysteem met 10 dynamische displays	1	1	1
camera's voor kentekenregistratie	-	-	9

6.3.7.2 Begroting onderhoud 2022

In de begroting is € 282.000 opgenomen voor onderhoud.

6.3.7.3 Beleidskader

- Verkeersregelinstallaties: Mobiliteitsvisie "Oosterhout Vooruit" Sturingsstrategie Oosterhout.
- Openbaar vervoer: Kwaliteitsslag openbaar vervoer (Provinciaal beleid)
- Parkeerverordening en bijbehorende aanwijzingsbesluiten 2021

6.3.7.4 Financiële consequenties beleidskader

De beschikbare budgetten zijn:

- € 49.000 VRI's
- € 63.000 palenplan
- € 45.000 parkeerautomaten
- € 60.000 wegmarkeringen
- € 65.000 verkeersmaatregelen en straatmeubilair

6.3.7.5 Stand van zaken

Verkeersregelinstallaties

De technische levensduur van verkeersregelinstallatie is ca 12 tot 15 jaar. In het investeringsprogramma openbare ruimte is structureel ruimte gereserveerd voor groot onderhoud en vervanging van de VRI's. Bij vervanging of nieuwe te plaatsen regelinstallaties moet conform afspraken met VNG de nieuwe installatie een iVRI zijn. De kosten voor het beheer van iVRI liggen hoger. Een iVRI moet namelijk verbonden zijn met op een beheercentrale. De gemeente heeft geen eigen beheercentrale, daarom is gekozen de nieuwe iVRI's vooralsnog aan te sluiten op de beheercentrale van een extern bureau. De jaarlijkse kosten voor aansluiting op de beheercentrale en hosting van de gegevens bedragen ca € 800 per iVRI

Camera's kentekenregistratie

Vanaf 1 januari 2021 is het palenplan vernieuwd. Hierbij zijn de dynamisch verzinkbare palen (+ regelkasten) vervangen door 9 camera's die de kentekens registreren.

Bewegwijzering

In 2021 was voorzien de lokale bewegwijzering te vernieuwen. Hiervoor is een krediet van € 90.000 opgenomen in de uitvoeringsplanning. Door de huidige werkdruk bij het team verkeer is vooralsnog besloten dit project niet uit te voeren in 2021.

6.3.8 Civieltechnische kunstwerken

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van civieltechnische kunstwerken voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

6.3.8.1 Areal

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Tunnels	3	3	3
Kleine bruggen	39	39	39
Bruggen	8	8	8
Viaducten	2	2	2
Geluidschermen	3	3	3

6.3.8.2 Begroting onderhoud 2022

In de begroting is € 73.500 opgenomen voor onderhoud.

6.3.8.3 Beleidskader

Op basis van inspectieresultaten worden de onderhoudsmaatregelen in volgorde van urgentie uitgevoerd.

6.3.8.4 Financiële consequenties beleidskader

De kosten voor onderhoud bestaan grotendeels uit klein herstel (oorzaak vandalisme en slijtage), schilderen en graffiti-bestrijding. Het beschikbare budget is € 73.500.

6.3.8.5 Stand van zaken

De resultaten van de inspectie worden begin 2022 vertaald naar een actieplan.

6.3.9 Gebouwen

Het beheren en onderhouden van accommodaties gemeentelijk vastgoed.

6.3.9.1 Areaal

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Vastgoedobjecten ¹⁶	200	200	200

6.3.9.2 Begroting onderhoud 2022

In de begroting is € 843.000 opgenomen voor onderhoud.

6.3.9.3 Beleidskader

Sinds 2010 wordt gewerkt volgens het plan van aanpak "Vastgoed ge(re)organiseerd".

Het beleidskader is uitgewerkt in een stappenplan. Onder regie van de stuurgroep is met de invulling van het stappenplan begonnen. Onder het gemeentelijk vastgoed vallen de gebouwen voor de eigen dienst, kunst- en cultuur, monumenten, binnen- en buitensport, zwembaden en kunstwerken. Het gemeentelijk vastgoed raakt veel afdelingen. Trekker is Team Vastgoed.

6.3.9.4 Financiële consequenties beleidskader

De gebouwen worden zowel op bouwkundig als installatietechnisch gebied onderhouden op basis van meer jaren onderhoudsplanningen. Hieronder vallen ook vervangingen en renovatie van gebouwonderdelen en/of installatiecomponenten. Daar waar vervanging mogelijk is door een duurzame oplossing wordt deze toegepast. Kunstwerken worden op basis van schouwingen onderhouden.

De diverse gebouwbudgetten worden jaarlijks geactualiseerd en worden op een goede manier beheerd. Aan de opbrengstenkant wordt steeds gestreefd naar een kostprijs dekkende huur.

6.3.9.5 Stand van zaken

Het team Vastgoed wil zich ontwikkelen naar een meer strategisch team waarbij met name de ontwikkeling van een meer strategische visie op maatschappelijk vastgoed een plek krijgt naast het beheer & onderhoud van ons vastgoed.

Inmiddels heeft ook onderwijshuisvesting een plaats gekregen binnen het team Vastgoed. Hier ligt voor de komende jaren een enorme opgave. Enerzijds dient er met alle partijen een IHP (Integraal Huisvestingsplan) opgesteld te worden en parallel daaraan c.q. vooruitlopend daarop zijn er enkele scholen waarbij de nood aan ruimte dusdanig hoog is dat hiervoor op korte termijn al plannen gemaakt en uitgevoerd moeten worden.

Sinds eind 2020 zijn ook de sportaccommodaties toegevoegd aan het team Vastgoed. Door deze samenvoegingen is het vastgoed van de gemeente Oosterhout samengebracht in één team, waarbij de verdere ontwikkeling in het komende jaar gestalte kan krijgen.

¹⁶ Het hier genoemde areaal en de onderhoudsbegroting hebben betrekking op de panden die onder de centrale budgetten vallen. Dit betreft zo'n 200 objecten met een verzekerde waarde van 300 miljoen euro. De gebouwen van buitensport, grondexploitatie, onderwijs en asielwoningen zijn separaat begroot op betreffende programma's, zo'n 112 objecten.

6.4 Treasury (financiering)

De uitgaven en de inkomsten van de gemeente lopen niet in synchronie in de tijd. De gemeente leent soms geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen.

6.4.1 Omslagrente

De gemeente Oosterhout hanteert een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Alle rentelasten en rentebaten worden verzameld en daarna toegekend aan de gemeentelijke producten op basis van een zogenoemde omslagrente. Voor 2022 bedraagt de omslagrente 0,7%. Alle geldstormen van de gemeente lopen via de centrale treasuryfunctie. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de gemeentelijke rentelasten zo laag mogelijk blijven.

6.4.2 Rentebeeld 2022

De rente blijft zeer laag. Afgelopen jaar zijn de rentepercentage zelfs nog verder gedaald. Voor het jaar 2022 is de verwachting dat rentepercentages (zeer) laag zullen blijven.

Looptijd	01-01-2020	01-01-2021	01-09-2021
één maand	-/- 0,40%	-/- 0,50%	-/- 0,50%
drie maanden	-/- 0,30%	-/- 0,50%	-/- 0,50%
zes maanden	-/- 0,30%	-/- 0,50%	-/- 0,50%
vijf jaar	-/- 0,20%	-/- 0,20%	-/- 0,40%
tien jaar	0,30%	0,00%	-/- 0,00%
vijftien jaar	0,60%	0,10%	0,10%

6.4.3 Rentetoekening

In de paragraaf financiering (treasury) dient inzicht gegeven te worden in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Door onderstaand schema in de begroting op te nemen wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Nr.	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
a.	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.160	1.122	684
b.	Externe rentebaten	-577	-328	-208
	<i>Totaal door te rekenen externe rente</i>	583	794	476
c.	Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-103	-57	-32
	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	-	-	-
	<i>Saldo door te rekenen rente</i>	480	737	444
d.1.	Rente over eigen vermogen	2.112	1.587	1.025
d.2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-	-	-
	De aan taakvelden toe te rekenen rente	2.592	2.324	1.469
e.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-2.499	-2.325	-1.569
	Resultaat	93	-1	-100
	<i>Rekenrente</i>	1,32%	1,20%	0,70%

6.4.4 Financieringsrisico's

Bij het risicobeheer op de gemeentelijke financiering wordt onderscheid gemaakt in kortlopende financiering en langlopende financiering. Kortlopende financiering (ook wel vlottende schuld genoemd) heeft betrekking op leningen met een looptijd korter dan één jaar. Leningen met een looptijd van langer dan één jaar vallen onder de langlopende financiering.

6.4.4.1 Renterisico's op korte financiering (kasgeldlimiet)

Het renterisico op kortlopende financiering wordt beperkt door de kasgeldlimiet. De totale omvang van de kortlopende schuld mag maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bedragen. De kasgeldlimiet voor Oosterhout bedraagt voor 2022 € 13,9 miljoen (8,5% van € 163,9 miljoen). Gemiddeld per kwartaal mag de gemeente geen grotere kortlopende schuld hebben dan deze kasgeldlimiet.

Artikel 4.2. van de wet Fido schrijft voor dat bij het derde achtereenvolgende kwartaal overschrijding van de kasgeldlimiet de toezichthouder op de hoogte wordt gesteld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende financiering.

6.4.4.2 Renterisico's op lange financiering (renterisiconorm)

De maximale toegestane omvang van langlopende financiering is gekoppeld aan de renterisiconorm. De renterisiconorm geeft het maximale geleende bedrag aan dat per jaar onderhevig mag zijn aan rentewijzigingen. De renterisiconorm bevordert de spreiding van de afloop van aangegane leningen en daarmee de renterisico's over de jaren. De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal. Voor 2022 bedraagt de renterisiconorm voor Oosterhout € 33,2 miljoen.

Nr.	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1	Begrotingstotaal	164,5	161,2	165,8
2	Percentage	20%	20%	20%
3	Renterisiconorm (1 x 2 /100)	32,9	32,2	33,2
4	Renteherziening	-	8,7	-
5	Aflossing	15,4	9,0	8,0
6	Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (4 + 5)	15,4	17,7	8,0
7	Ruimte onder de renterisiconorm (3 -/- 6)	17,5	14,5	25,1

6.4.4.3 Lening portefeuille

Onderstaand overzicht laat het verloop zien van de aangetrokken lange financieringen en de daarbij behorende rentelast per eind jaar.

X € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Saldo 1 januari	76,0	70,6	83,6	90,6	97,6	104,6
Aflossing	-15,4	-12,0	-8,0	-8,0	-8,0	-10,0
Nieuwe leningen	10,0	25,0	15,0	15,0	15,0	10,0
Saldo 31 december	70,6	83,6	90,6	97,6	104,6	104,6

6.4.4.4 Verantwoord schuldenniveau

Om te sturen op een verantwoord schuldenniveau kan het kengetal schuld ratio gehanteerd worden. Dit kengetal geeft de netto schuld weer als aandeel van de exploitatie. Bij het bepalen van de exploitatie zijn de baten exclusief de inzet van reserves het uitgangspunt. Een schuld ratio kleiner dan 100% is wenselijk.

X € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Vaste schulden	70,7	83,6	102,2	117	129,2	125,8
Vlottende schulden	27,1	23,4	22	22	22	22
Overlopende passiva	13,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
(A) Passiva	111,3	118,5	135,7	150,5	162,7	159,3
Financiële vaste activa	18,0	17,7	17,4	17,1	16,8	16,5
Kortlopende uitzettingen	12,7	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
Liquide middelen	1,2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Overlopende activa	14,5	10	10	10	10	10
(B) Activa excl. Kapitaalverstrekkings	46,4	40,2	39,9	39,6	39,3	39,0
Kapitaalverstrekkings	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
(C) Activa	48,9	42,7	42,4	42,1	41,8	41,5
(D) Saldo baten	172,0	158,3	164,1	159,7	160,7	159,7
Netto schuldquote (A -/- C) / D x 100%	36,2%	47,9%	56,9%	67,9%	75,2%	73,8%

X € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen (A -/ B) / D * 100%	37,6%	49,5%	58,4%	69,4%	76,8%	75,3%

6.4.4.5 Solvabiliteitsratio

Een ander verplicht kengetal betreft de solvabiliteitsratio. Dit kengetal geeft de mate aan waarin het bezit van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven wanneer deze ratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld. Lager dan 20% is onvoldoende. De gemeente Oosterhout scoort voldoende op dit vlak. Er is echter wel een daling in het solvabiliteitsratio te zien de komende jaren.

X € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
(A) Eigen vermogen	154.975	147.706	154.975	138.227	131.920	129.312
(B) Passiva (balanstotaal)	272.833	272.769	272.833	294.225	299.008	292.728
Solvabiliteitsratio A / B * 100%	56,8%	54,2%	56,8%	47,0%	44,1%	44,2%

6.4.4.6 Kredietrisico's

De gemeente heeft in het verleden leningen en garanties aan derden verstrekt.

Verstrekte leningen

Het saldo aan verstrekte leningen bestaat voor een groot deel aan leningen verstrekt aan woningbouwcorporatie Thuisvester. Het saldo van deze leningen is in 2021 sterk afgenomen vanwege versnelde aflossing door Thuisvester. Nieuwe leningen worden niet verstrekt.

De overige langlopende leningen zijn leningen verstrekt via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn), dit betreft onder andere Duurzaamheidsleningen en startersleningen. Saldo hiervan zal komende jaren toenemen naar verwachting.

X € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Woningbouwcorporaties	14.679	14.300	5.400	-	-	-
Overige langlopende leningen	3.316	3.750	4.000	-	-	-
¹ / ₃ regeling	3	1	-	-	-	-
Overig	20	20	20	-	-	-

Gegarandeerde leningen

De gemeente heeft in het verleden – onder voorwaarden – geldleningen gegarandeerd van derden, met name voor woningbouw door corporaties of het kopen van woningen door particulieren. De leningen van woningcorporaties worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De leningen van particulieren worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Samen met het Rijk en andere gemeenten zit Oosterhout in de zogenoemde achtervang. Dit betekent dat de gemeente pas wordt aangesproken als de genoemde waarborgfondsen hun verplichtingen niet kunnen nakomen. In de praktijk is dit nog niet voorgekomen. Een overzicht van de gewaarborgde geldleningen is opgenomen in de toelichting op de balans.

6.4.4.7 Schatkistbankieren

Tijdelijke overschoten aan liquide middelen worden verplicht gestort op een rekening bij de Nederlandse schatkist. Momenteel (september 2021) is er sprake van een positief saldo bij de schatkist. Dit saldo zal gebruikt gaan worden voor het voldoen van lopende aflossingsverplichtingen op onze lening portefeuille.

6.5 Bedrijfsvoering

In 2019 hebben we onze organisatievisie vastgesteld. In deze visie zitten bouwstenen die zijn doorvertaald in onze HR visie 2021. Onze manier van werken verschuift van werken en bepalen vóór inwoners en bedrijven naar samenwerken mét de inwoners, bedrijven en met elkaar. Dit vraagt ook om een verschuiving in onze houding en ons gedrag. Immers, 'zo buiten, zo binnen'. Als de samenleving meer divers, dynamischer en meer participatief wordt, zal ook onze organisatie daar op moeten lijken om daar goed mee om te kunnen gaan. We hebben pijlers vastgesteld die richting moeten geven aan deze verschuiving. Bijvoorbeeld:

- ruimte voor de professional
- onze houding is open en netwerkgericht
- samen verbeteren
- balans tussen sturing en ruimte

In 2021 gaan we (verder) bouwen aan deze ontwikkeling van onze organisatie en onze medewerkers. Hiervoor wordt een meerjarig strategisch Hr-plan uitgewerkt. Dit plan dient als kapstok om deze ontwikkeling verder vorm te geven. In dit plan staat de inzet op een wendbare en toekomstgerichte organisatie centraal. Met een concrete vertaling naar programma's en projecten zullen we hier uitvoering aan geven. Denk hierbij aan programma's en projecten op het gebied van:

- Zelforganisatie
- Leren en ontwikkelen
- Strategische personeelsplanning
- Duurzame inzetbaarheid
- Profilering en aansluiting op de arbeidsmarkt

6.6 Verbonden partijen

6.6.1 Algemeen

De gemeente Oosterhout participeert in verschillende verbonden partijen. Een verbonden partij is een partij waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en/of waarin zij een financieel belang heeft. Het uitgangspunt hierbij is dat de samenwerking moet resulteren in het opstellen en/of uitvoeren van beleid wat voor een individuele gemeente als de gemeente Oosterhout niet zelfstandig mogelijk is (vanwege financiën, kwaliteitsniveau, expertise etc.). Hier staat tegenover dat bepaalde vormen van samenwerking ook risico's met zich brengen. Over het algemeen betreft het hier financiële en/of bestuurlijk/politieke risico's.

6.6.2 Kerncijfers

In een samenvattend overzicht staan de bijdragen aan de samenwerkingsverbanden in de vorm van een rechtspersoon en gemeenschappelijke regelingen weergegeven, zodat in één oogopslag inzichtelijk is welke opbrengsten worden verkregen uit de deelnemingen (gemeente als aandeelhouder) en wat de jaarlijkse bijdragen zijn voor taken die door derden worden uitgevoerd (mede) namens de gemeente Oosterhout.

6.6.2.1 Rechtspersonen

Brabant Water NV	
Doel (openbaar belang)	De levering van drinkwater van hoge kwaliteit, water op maat en watergerelateerde producten en diensten.
Wijziging belang in begrotingsjaar	n.v.t.
Betrokkenen	Vrijwel alle gemeenten in Noord-Brabant.
Bestuurlijke betrokkenheid	Mede-aandeelhouder en woont in die hoedanigheid de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders bij (portefeuillehouder nutsbedrijven).
Financieel belang	De gemeente Oosterhout bezit 77.295 aandelen, wat overeenkomt met 2,78%.
Dividend 2020	€ 0
Dividend 2022	€ 0
Ontwikkelingen 2022	Het beleid van de gemeente was er op gericht om tot een dividenduitkering bij Brabant Water te komen. De kwestie rondom de overnamesom van de Tilburgse Waterleidingmaatschappij (TWM) is inmiddels afgerond. Brabant Water zelf ziet vanuit haar toekomstperspectief en noodzakelijke maatregelen rondom klimaatadaptatie grote noodzakelijke investeringen in de toekomst, waardoor een uitkering van dividend niet mogelijk wordt geacht.

Bank Nederlandse Gemeenten te 's-Gravenhage	
Doel (openbaar belang)	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecificeerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandeelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (AAA). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.
Wijziging belang in begrotingsjaar	n.v.t.
Betrokkenen	Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).

Bank Nederlandse Gemeenten te 's-Gravenhage	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente Oosterhout heeft geen zetel in het bestuur of in de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De Nederlandse staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Oosterhout heeft 35.100 aandelen.
Dividend 2020	€ 65.531 (€ 1,81 per aandeel)
Dividend 2022	€ 40.000 (opgenomen in begroting 2022)
Risico's	Op 15 december 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenduitkeringen of deze te beperken. Voor een dividenduitkering in de periode tot 30 september 2021 gelden strikte voorwaarden: deze mag maximaal 15% van de gecumuleerde winst 2019-2020 bedragen. Met de gedeeltelijke uitkering van het dividend over boekjaar 2019 (EUR 0,43 per aandeel), heeft BNG Bank deze ruimte volledig benut. Het dividend over 2020 blijft daarom gereserveerd voor uitkering. Uitkering zal niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.
Ontwikkelingen 2022	De volatiliteit op de financiële markten zal naar verwachting groot blijven. Dat maakt het doen van voorspellingen over het verwachte nettoresultaat 2022 niet verantwoord.

Rewin NV	
Doel (openbaar belang)	Versterken van de regionale economie door bedrijven te stimuleren in West-Brabant te investeren.
Wijziging belang in begrotingsjaar	n.v.t.
Betrokkenen	De aandeelhouders zijn Regio West-Brabant en de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	Aandeelhouder
Financieel belang	Boekwaarde van de aandelen is € 9.000
Dividend 2020	n.v.t.
Dividend 2022	n.v.t.
Procedure begroting	De gemeentelijke bijdragen verlopen via de GR RWB

6.6.2.3 Gemeenschappelijke regelingen

Regio West-Brabant gevestigd te Etten-Leur	
Doel (openbaar belang)	Het doel van de West-Brabantse samenwerking is om bij bovengemeentelijke beleidsmatige en strategische vraagstukken een bijdrage te leveren aan het realiseren van gemeentelijke en regionale doelstellingen. Daarnaast heeft de RWB uitvoeringsgericht opgaven op gebied van Regionaal mobiliteitscentrum, Kleinschalig collectief vervoer, regioarcheologie en cultuurhistorie en Gebiedsgerichte aanpak verkeer & vervoer en routebureau West-Brabant.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing
Betrokkenen	Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tholen, Woensdrecht en Zundert
Bestuurlijke betrokkenheid	Portefeuillehoudersoverleggen op de genoemde (bestuurs)commissies. De Oosterhoutse vertegenwoordiging op de beleidsterreinen is gebaseerd op de portefeuillevverdeling.
Financieel belang	-
Betaalde bijdrage 2020	Apparaatskosten € 213.238 Programmakosten € 1.027.375
Financiële bijdrage 2022	Apparaatskosten € 417.371 Programmakosten € 1.059.388
Eigen vermogen	1-1-2022 : € 650 31-12-2022: € 609
Vreemd vermogen	1-1-2022 : € 7.669 31-12-2022: € 7.669
Procedure begroting	Standaard procedure.
Uittredingsbepalingen	De RWB regelt na overleg met de betrokken gemeenten, onder mededeling aan Gedeputeerde Staten, de financiële verplichtingen, alsmede de overige gevolgen van de uittreding
Risico's	De RWB meldt dat als we als regio serieus werk willen maken van de economische ambities, de huidige inspanningen niet volstaan. De RWB verwijst hiervoor naar het gesprek over de structurele financiering van twee programma's door REWIN. Ook om de RWB-opgaven op het gebied van het vestigingsklimaat het hoofd te bieden zijn extra middelen nodig. Verder ziet RWB diverse kansen in de vorm van Europese en Rijksgelden, waarop ze aanspraak kunnen maken. Bijna altijd vergt dat echter ook een inzet van RWB (lees: de gemeenten) zelf, in de vorm van ambtelijke capaciteit en/of geld.
Ontwikkelingen 2022	Het werken aan een sterk vestigingsklimaat vanuit de vier pijlers Economie, Arbeidsmarkt, Mobiliteit en Ruimte wordt aangevuld door een meer gebiedsgerichte en integrale aanpak. Waarbij we strategisch keuzes op West-Brabantse schaal maken en uitvoering (deels) op kleinere schaal plaatsvindt.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord gevestigd te Tilburg	
Doel (openbaar belang)	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing
Betrokkenen	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Breda, Cuijk, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Grave, Halderberge, 's Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Landerd, Loon op Zand, Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Moerdijk, Oosterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint Antonis, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Uden, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	Het Algemeen Bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten. Ieder lid heeft een plaatsvervanger. De gemeenteraad heeft als lid de portefeuillehouder gezondheidszorg aangewezen.
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen bij in het nadelig saldo, vanaf 2012 is de jaarlijkse bijdrage komen te vervallen.
Betaalde bijdrage 2020	€ 0
Financiële bijdrage 2022	€ 0
Eigen vermogen	1-1-2022 : € 13.664.000 31-12-2022: € 13.406.000
Vreemd vermogen	1-1-2022 : € 27.771.000 31-12-2022: € 26.021.000
Procedure begroting	Standaard procedure
Uittredingsbepalingen	Elke gemeente kan bij eensluitende besluiten van raad en college de deelname aan deze regeling opzeggen met ingang van twee kalenderjaren na het jaar waarin deze besluiten zijn genomen. De gemeente brengt deze besluiten terstond ter kennis van het dagelijks bestuur. Het Algemeen bestuur regelt de financiële verplichtingen en de overige gevolgen van de uittreding.
Risico's	Geen
Ontwikkelingen 2022	In januari 2021 werd de nieuwe Wet ambulancezorgvoorzieningen van kracht. Hiermee is de vergunning tot ambulancezorg verleend aan de huidige aanbieders, onder strakke overheidsregulering. De overheid gaat nauwlettend volgen of Regionale Ambulancevoorzieningen aan de strenge eisen voldoen.

Openbare Gezondheidszorg West Brabant (GROGZ) gevestigd te Breda	
Doel (openbaar belang)	Inhoud geven aan de voor de deelnemende gemeenten noodzakelijke en de door de deelnemende gemeenten gewenste samenwerking op het terrein van de openbare gezondheidszorg en de preventieve gezondheidszorg.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert
Bestuurlijke betrokkenheid	De portefeuillehouder volksgezondheid is lid van het Algemeen bestuur.
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen bij in het nadelig saldo naar rato van het aantal inwoners.

Openbare Gezondheidszorg West Brabant (GROGZ) gevestigd te Breda	
Betaalde bijdrage 2020	€ 1.846.220
Financiële bijdrage 2022	€ 1.915.727
Eigen vermogen	1-1-2022 : € 5.410 31-12-2022: € 5.317
Vreemd vermogen	1-1-2022 : € 10.500 31-12-2022: € 10.500
Procedure begroting	Standaard procedure
Uittredingsbepalingen	Voor uittreding geldt een opzegtermijn van een kalenderjaar. De uittredende gemeente is gedurende 3 achtereenvolgende jaren na afloop van het begrotingsjaar waarin de uittreding plaatsvindt een bijdrage ter grootte van resp. 100%, 66% en 33% verschuldigd.
Risico's	Voor 2020 en 2021 zijn afspraken gemaakt met het ministerie van VWS over de compensatie van de kosten die de GGD maakt voor de inzet in de bestrijding van het coronavirus. Het is onduidelijk hoe lang de coronacrisis nog duurt en in welke mate die ook in 2022 nog inzet vraagt. Wanneer dat het geval is, verwachten we dat de gemaakte compensatie-afspraken van kracht blijven, ook voor 2022. De impact van de coronacrisis reikt echter verder, met mogelijke financiële gevolgen voor de GGD. Zo ligt het in de lijn der verwachting dat er ook na de coronacrisis minder vraag zal zijn naar bijvoorbeeld reizigersvaccinaties, met gevolgen voor de inkomsten die zij daarmee genereren. We volgen de ontwikkelingen nauwgezet en proberen hierop te anticiperen
Ontwikkelingen 2022	De ontwikkeling van het coronavirus heeft grote invloed op de ruimte die de GGD heeft om extra in te zetten op de basistaken. In 2022 gaat de GGD verder met de strategische ambities uit de Agenda van de Toekomst en zet vooral in op de maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis en het effect hiervan op de Publieke Gezondheid in West-Brabant.

MidZuid gevestigd te Oosterhout	
Doel (openbaar belang)	Het schap heeft tot doel in haar rechtsgebied de Wet sociale werkvoorziening uit te voeren door op zo doelmatige mogelijke wijze de taken en bevoegdheden op het terrein van de gesubsidieerde arbeid en arbeidsintegratie te behartigen.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout
Bestuurlijke betrokkenheid	Het Algemeen Bestuur vergadert gelijktijdig met het Dagelijks Bestuur en jaarlijks tenminste tweemaal. Voorts vergadert het Algemeen Bestuur zo dikwijls als de voorzitter of het Dagelijks Bestuur dit nodig oordeelt of tenminste drie leden dit schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen, verzoeken. Gemeentelijke vertegenwoordiging door portefeuillehouder participatiewet.
Financieel belang	De gemeente ontvangt als onderdeel van de integratie-uitkering sociaal domein een participatiebudget van het Rijk. Het participatiebudget bestaat uit een deel voor de uitvoering van re-integratietaken en een deel voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het deel voor de uitvoering van de Wsw wordt volledig doorbetaald aan MidZuid.
Betaalde bijdrage 2020	€ 847.609
Financiële bijdrage 2022	€ 702.224

MidZuid gevestigd te Oosterhout	
Eigen vermogen	1-1-2022 : € 2.642.000 31-12-2022: € 1.495.000
Vreemd vermogen	1-1-2022 : € 6.463.000 31-12-2022: € 6.967.000
Procedure begroting	Standaard procedure
Uittredingsbepalingen	Elk van de gemeenten kan besluiten dat de deelneming aan deze regeling wordt opgezegd ingaande twee kalenderjaren na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot opzegging is genomen (termijn kan worden verkort). Bedoelde besluiten worden direct ter kennis gebracht van het Dagelijks Bestuur. Er worden door het Algemeen Bestuur financiële verplichtingen gesteld als gevolg van de uittreding.
Risico's	Als gevolg van de coronacrisis is het in 2020 en 2021 moeilijker geweest om doelgroepmedewerkers te detacheren. Inmiddels is de economie zich weer aan het herstellen, maar het is nog onzeker in hoeverre dit herstel ook op zal treden bij de detacheringmogelijkheden.
Ontwikkelingen 2022	Eind 2021 zullen keuzes gemaakt worden op basis van de uitwerking van het transformatieproces dat is doorlopen. Het gaat dan onder andere over de samenwerking tussen MidZuid en de deelnemende gemeenten en de huisvesting van MidZuid. In 2022 zullen de gemaakte keuzes geïmplementeerd worden. Waarschijnlijk zal de Participatiewet in 2022 worden gewijzigd om het mogelijk te maken om nog meer personen met een arbeidsbeperking aan werk te helpen. Waarschijnlijk heeft dit ook gevolgen voor de positie van sociale werkbedrijven zoals MidZuid. Zodra er duidelijkheid is over deze gewijzigde wetgeving en de positie van sociale werkbedrijven hierin, zal implementatie hiervan plaats moeten vinden.

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant gevestigd te Tilburg	
Doel (openbaar belang)	De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (Veiligheidsregio MWB) is een samenwerkingsverband tussen de 26 gemeenten in de regio en de hulpdiensten. Om de fysieke veiligheid in de regio Midden- en West-Brabant te vergroten en beter voorbereid te zijn op rampen en crises, werken de 26 gemeenten, de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), de brandweer en de politie intensief samen op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid. Het centrale doel van de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant is de fysieke veiligheid te vergroten en de kwaliteit van de rampenbestrijding /crisisbeheersing te verbeteren. Dit gebeurt door een goede samenwerking tussen alle betrokken hulpverleningsdiensten en gemeenten en een integrale bestuurlijke aansturing. Op deze manier wordt samengewerkt om het niveau van de rampenbestrijding/ crisisbeheersing (zowel preventief, preparatief als repressief) te vergroten.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	Het betreft regulier overleg in de vorm van AB vergaderingen met alle 26 burgemeesters. Burgemeester Buijs is lid van het AB en ph brandweertzaken.

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant gevestigd te Tilburg														
Financieel belang	Bijdrage bestaat uit een bedrag per inwoner.													
Betaalde bijdrage 2020	€ 3.138.172													
Financiële bijdrage 2022	€ 3.230.425													
Eigen vermogen	1-1-2022 : € 14.392.000 31-12-2022: € 14.098.000													
Vreemd vermogen	1-1-2022 : € 53.837.000 31-12-2022: € 55.127.000													
Procedure begroting	Standaard procedure													
Uittredingsbepalingen	Toe- en uittreding van gemeenten tot deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's. Het Algemeen Bestuur regelt de gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan hieraan voorwaarden verbinden.													
Risico's	<p>Op basis van de gekwantificeerde actuele risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 4.612.500. De financiële risico's worden in onderstaand diagram weergegeven:</p> <div style="text-align: center;"> <p>Risicodiagram</p> <table border="1"> <tr> <td>Hoog = 3</td> <td>2 Informatie veiligheid</td> <td>3 WNRA & Europese deeltijd-richtlijn 2e loopbaan-beleid</td> </tr> <tr> <td>Middel = 2</td> <td>1 Vakbekwaamheid Vrijwilligheid</td> <td>3 Omgevings-wet</td> </tr> <tr> <td>Laag = 1</td> <td>1 Chemie-Pack Fort Oranje</td> <td>2 continuïteit ICT</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Laag = 1</td> <td>Middel = 2</td> <td>Hoog = 3</td> </tr> </table> <p>Kans</p> </div>	Hoog = 3	2 Informatie veiligheid	3 WNRA & Europese deeltijd-richtlijn 2e loopbaan-beleid	Middel = 2	1 Vakbekwaamheid Vrijwilligheid	3 Omgevings-wet	Laag = 1	1 Chemie-Pack Fort Oranje	2 continuïteit ICT		Laag = 1	Middel = 2	Hoog = 3
Hoog = 3	2 Informatie veiligheid	3 WNRA & Europese deeltijd-richtlijn 2e loopbaan-beleid												
Middel = 2	1 Vakbekwaamheid Vrijwilligheid	3 Omgevings-wet												
Laag = 1	1 Chemie-Pack Fort Oranje	2 continuïteit ICT												
	Laag = 1	Middel = 2	Hoog = 3											
Ontwikkelingen 2022	<p>In 2022 wordt verder uitvoering gegeven aan het beleidsplan 2019-2023 waarbij vanuit een wendbare en duurzame organisatie, ingezet wordt op en gewerkt wordt aan de volgende 3 pijlers:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Stimuleren van een redzame samenleving.</u> In 2022 wordt hierbij meer aandacht besteed aan gedragsverandering waar er eerder meer sprake was van bewustzijnsverhoging. Kennis van wat er leeft bij de inwoners en waar veiligheidsrisico's zich bevinden zijn hierbij essentieel. Een goed voorbeeld is de Risk Factory die in januari 2022 definitief open gaat voor de leerlingen van de groepen 7 en 8. In nagebootste praktijksituaties ervaren ze (on)veiligheid en leren ze hoe te handelen. Dat wordt onder andere gedaan met interactieve veiligheidsscenario's 													

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant gevestigd te Tilburg

	<p>over o.a. brandgevaar, risico's internetgebruik, verkeersveiligheid, risico's alcoholgebruik, effect van groepsdruk, contact met hulpdiensten etc.</p> <p>2. <u>Bijdragen aan een veilige leefomgeving</u>. Dit is voor een groot deel going concern op het gebied van adviseringen op bouwen, evenementen, vergunningen, brandveilig gebruik, milieu en ruimtelijke ordening en bijvoorbeeld ook toezicht en BRZO1-inspecties. In 2022 treedt de Omgevingswet in werking en wordt de bijbehorende werkwijze ingebed in de organisatie. Voorts zal er o.a.. meer ingestoken gaan worden op het gebiedsgericht werken.</p> <p>3. <u>Hulpvaardige en slagvaardige inzet</u>. Ook hier is sprake van een groot deel uitvoeren van going concern waarbij te denken is aan: repressie, (multi)operationele voorbereiding en planvorming, techniek facilitair en logistiek, informatie gestuurd werken, multidisciplinair opleiden trainen en oefenen, crisiscommunicatie, meldkamer/Operationeel Centrum Brandweer, Bevolkingszorg, grensoverschrijdende/internationale samenwerking en GHOR-taken. In 2022 wordt voorts o.a. een nieuw spreidings-en dekkingsplan ontwikkeld op basis van gebiedsgerichte opkomsttijden.</p>
--	---

Regionaal Bureau Leren te Breda

Doel (openbaar belang)	De samenwerking tussen de West-Brabantse gemeenten in het RBL West-Brabant zal de kwaliteit van dienstverlening verbeteren. De bundeling van mensen en middelen zal leiden tot een verdere verhoging van de deskundigheid van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders en tot meer continuïteit in de dienstverlening naar kinderen, jongeren, ouders en scholen. Het hogere doel is duidelijk: een impuls voor het voorkomen en terugdringen van verzuim en schooluitval; een ambitie waar gemeenten, onderwijs en andere ketenpartners samen voor staan.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht, en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	Wethouder Onderwijs is als portefeuillehouder lid van het AB.
Financieel belang	12,66% op basis van het aantal jongeren 5 t/m 22 jaar.
Betaalde bijdrage 2020	€ 190.550
Financiële bijdrage 2022	€ 213.187
Eigen vermogen	1-1-2022 : € 0 31-12-2022: € 0
Vreemd vermogen	1-1-2022 : €1.869.713, - 31-12-2022: €1.869.713, -
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Tussentijdse ontbinding kan uitsluitend als alle gemeenten daartoe instemmen.
Risico's	Uittreden van gemeenten: Dit is een theoretisch risico. Er is geen enkel signaal dat gemeenten overwegen om uit te treden.
Ontwikkelingen 2022	In het jaar 2020 is een nieuw regionaal uitvoeringsprogramma voorkomen van voortijdig schoolverlaten (VSV) voor de periode 2020-2024 opgesteld. Samenwerking staat hierbij centraal. Het aanpakken van voortijdig schoolverlaten in de regio is alleen succesvol wanneer actief wordt samengewerkt tussen gemeenten, onderwijs, jeugdhulp en

Regionaal Bureau Leren te Breda

	<p>arbeidsmarktpartners. Bij de preventieve aanpak van het voorkomen van schoolverlaten en de opvang en arbeidsmarkttoeleiding van jongeren in een kwetsbare positie is dit van belang. Ook de niet meer leerplichtige oud voortijdig schoolverlaters terugleiden naar onderwijs of naar de arbeidsmarkt vraagt om intensieve regionale samenwerking. De volgende beleidsontwikkelingen & speerpunten staan, naast de nasleep van de Corona centraal in 2022.</p> <p>2. Thuiszitters. Er zijn veel uiteenlopende redenen waarom kinderen (tijdelijk) niet meer naar school gaan en thuis komen te zitten. De 16 West-Brabantse gemeenten en de zes samenwerkingsverbanden passend onderwijs hebben zich via het 'thuiszitterspact' verbonden aan de ambitie dat geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg. In 2022 staan vermoedelijk ongeoorloofd ziekteverzuim en het terugdringen van toename in het aantal vrijstellingen centraal.</p> <p>2. Sluitend regionaal vangnet voor jongeren in een kwetsbare positie Daarbij is in 2022 extra aandacht voor de inzet van de VSV vangnetcoördinator en de groepsaanpak On my way.</p> <p>2. Overstap onderwijs (aansluiting PO en VO, aansluiting VO en MBO) De overstap van de ene vorm van onderwijs naar het andere is een risicomoment in de schoolloopbaan van veel leerlingen. Gezamenlijk worden de leerlingen in beeld gehouden zodat geen leerlingen tussen wal en schip verdwijnen. In 2022 wordt extra ingezet op het digitaal volgen van leerlingen en structureel aansluiten bij exit gesprekken.</p> <p>2. Aanpak oud-voortijdig schoolverlaters Oud VSV-ers zijn jongeren die eerder dan in het lopende schooljaar met een opleiding zijn gestopt, zonder het behalen van een startkwalificatie. Door actieve benadering en samenwerking met de partners onderwijs, zorg en arbeidsmarktbeleid willen we het aantal oud-voortijdig schoolverlaters zonder werk verminderen en daarmee jeugdwerkloosheid voorkomen. In 2022 wordt net als in 2021 extra ingezet op de zogenaamde jongeren die geen inkomen of werk hebben of geen opleiding volgen.</p>
--	---

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant te Tilburg

Doel (openbaar belang)	<p>In 2009 zijn landelijke afspraken gemaakt over de vorming van een dertigtal Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) voor de uitvoering van de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) op het gebied van milieu.</p> <p>De hoofdreden voor het oprichten deze omgevingsdiensten, zoals de OMWB, is dat de overheid wil investeren in de kwaliteit van de processen die van belang zijn voor de veiligheid van de leefomgeving.</p> <p>Overige doelstellingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verminderen van versnippering in de uitvoering van de VTH-taken om eenduidiger en effectiever op te kunnen treden tegen slecht naleefgedrag; - Versterken van de kritische massa, expertise en deskundigheid voor de taakuitvoering door het bundelen van personeel in één organisatie; - Creëren van een 'level playing field' voor burgers en bedrijven met een gelijke benadering en behandeling; - Een centraal punt met milieu-informatie die uitwisseling en afstemming verzorgt tussen bestuursrecht en strafrecht (politie, OM).
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant te Tilburg	
Betrokkenen	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Loop op Zand, Moerdijk, Oosterwijk, Oosterhout, Rosendaal, Rucphen, Steenberg, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert en de provincie Noord-Brabant
Bestuurlijke betrokkenheid	Het betreft regulier overleg in de vorm van AB vergaderingen met alle 27 portefeuillehouders. De burgemeester van Oosterhout is lid van het AB.
Financieel belang	1. De gemeenten hebben een Dienstverleningsovereenkomst met de OMWB, waarin een contractmaat met het aantal af te nemen uren is opgenomen en stellen jaarlijks een werkprogramma op voor de uit te voeren werkzaamheden. 2. De gemeenten hebben een startkapitaal gestort.
Betaalde bijdrage 2020	€ 930.984
Financiële bijdrage 2022	€ 996.800
Eigen vermogen	1-1-2022 : € 1.843.000 31-12-2022: € 1.993.000
Vreemd vermogen	1-1-2022 : € 3.826.000 31-12-2022: € 3.890.000
Procedure begroting	Standaard procedure
Uittredingsbepalingen	Een deelnemer kan uit de regeling treden tenzij landelijke wetgeving of anderszins de mogelijkheid tot uittreding beperkt. Als het gaat om het "Landelijk Basistakenpakket" kan een deelnemer de facto niet uittreden.
Risico's	1. Niet betalen van facturen door verschillen van inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer; 2. Transitie organisatie: Door de organisatie wordt nog steeds gewerkt aan efficiency en hier komen oplossingen uit die soms enige uitwerkingstijd vergen voordat er resultaat zicht en merkbaar is; 3. Scheeflopen van de uitvoering ten opzichte van de opdrachten en verzoeken: De spanning zit hier in de verschillen per jaar van de opdrachten, zoals in 2020 en 2021 in een toename van opdrachten en een nog niet voldoende ingerichte organisatie met benodigde personele inzet; 4. In kaart brengen van de wijzigingen als gevolg van de Omgevingswet gedurende de transitiefase: Het betreft met name het bepalen van de impact als gevolg van de omslag in de wetgeving van het begrip inrichtingen naar MBA's het mogelijk maken van gebiedsgericht werken en het inrichten van monitoringsfunctie ten aanzien van leefomgevingswaarden.
Ontwikkelingen 2022	Per 1 januari 2022 gaat de Omgevingswet van kracht. De inwerkingtreding van de wet betekent een majeure verandering voor onze taakuitvoering. Samenwerking met onze deelnemers en (keten)partners is essentieel. De gezamenlijke voorbereidingen op de wet zijn al enige tijd in volle gang. Ondanks dat we goed voorbereid zijn, begint het feitelijke veranderingsproces pas nadien. Door adviesbureaus afgegeven voorzichtige ramingen van financiële implicaties van de wet tonen een kostenverhogend effect van circa 10% voor de basistaken milieu. Overige beleidsmatige thema's Naast de Omgevingswet vraagt een aantal andere beleidsmatige thema's in 2022 onze intensieve aandacht. De voornaamste daarvan zijn nader uitgewerkt in de Kaderbrief 2022. Nieuw is de normerende regeling werkgebonden personenmobiliteit, bedoeld om de negatieve

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant te Tilburg

	<p>klimaateffecten van zakelijk en woon-werkverkeer terug te dringen. De omgevingsdienst krijgt een toezichthoudende taak in deze.</p> <p>Andere ontwikkelingen die in 2022 op onze deelnemers en de dienst afkomen, zijn de overdracht van bevoegd gezag inzake 'bodem en ondergrond' van provincie naar gemeenten, de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof (BOS), voorbereidingen op de transitie veehouderij, het Schone Lucht Akkoord, energie, et cetera. Deze en andere ontwikkelingen volgen we op de voet en pakken we in constructieve samenwerking met onze deelnemers en (keten)partners gezamenlijk op.</p>
--	---

Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen

Doel (openbaar belang)	Deze gemeenschappelijke regeling (GR) is de afgeslankte vorm van de gemeenschappelijke regeling Milieu Afval Regio Breda. Enerzijds is deze regeling opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant in de vorm van het thema Ecologie / Duurzaamheid, anderzijds is de GR Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen blijven bestaan.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Alphen Chaam, Altena, Baarle Nassau, Etten Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Zundert, Breda, Drimmelen, Oosterhout.
Bestuurlijke betrokkenheid	De portefeuillehouder Afval neemt deel aan het AB.
Financieel belang	11,85% (op basis van aantal inwoners)
Betaalde bijdrage 2020	€ 79.349
Financiële bijdrage 2022	€ 79.349
Eigen vermogen	1-1-2022 : € 1.047.371 31-12-2022: € 1.015.309
Vreemd vermogen	1-1-2022 : € 26.200.744 31-12-2022: € 26.302.156
Procedure begroting	Standaardprocedure
Uittredingsbepalingen	Niet mogelijk.
Risico's	Risico voor gevolgen van verontreiniging van grond- en oppervlaktewater en lucht, indien er bij een calamiteit gevaarlijke chemische stoffen vrij komen.
Ontwikkelingen 2022	<p>-De stortplaats Bavel-Dorst wordt al jaren beschouwd als ware het een leemtewet stortplaats. Dit is het echter niet. Er gaat, in samenspraak met het bevoegd gezag en Sweco, verder onderzocht worden wat het kan betekenen om voor de nazorgtaken af te stappen van de leemtewet en wat daar de mogelijke financiële consequenties van zijn zonder dat dit extra risico's geeft voor het milieu.</p> <p>-De nazorg van stortplaats Zevenbergen moet op termijn overgedragen worden aan de Provincie Noord Brabant. Het hiervoor beschikbare doelvermogen maakt onderdeel uit van het nazorgfonds van de Provincie. Pas bij overdracht naar de Provincie wordt duidelijk of het doelvermogen toereikend is.</p> <p>-In de komende twee à drie jaar wordt het nazorgplan eens helemaal onder de loep nemen, waarbij speciale aandacht wordt gegeven aan de impact van het vervangen van een bovenafdichting voor de ontwikkeling van het doelvermogen op lange termijn en hoe we hier op een andere manier mee om kunnen gaan.</p>

Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) gevestigd te Etten-Leur	
Doel (openbaar belang)	De BWB verzorgt voor burgers en deelnemers de heffing en inning van gemeentelijke en waterschapsbelastingen en de uitvoering van de Wet WOZ. Tevens worden onder andere bezwaar- en beroepschriften behandeld en wordt de informatieverstrekking aan de betreffende burgers/bedrijven verzorgd.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Woensdrecht, Zundert, Rucphen en het waterschap Brabantse Delta.
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (AB).
Financieel belang	Het algemeen bestuur stelt de berekeningswijze van de bijdrage van de deelnemers aan de begroting van de BWB vast met een versterkte meerderheid van tenminste tweederde van het maximaal aantal in dit bestuur uit te brengen stemmen. De deelnemers staan gezamenlijk garant voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de door het BWB af te sluiten langlopende leningen, kasgeldleningen en in rekening courant op te nemen gelden, naar verhouding van voornoemde bijdrage aan de begroting.
Betaalde bijdrage 2020	€ 1.058.400 (excl. Compensabele BTW) € 108.000 project Transitie waarden naar grondoppervlak
Financiële bijdrage 2020	€ 1.017.200 (excl. Compensabele BTW) en € 25.400 overgangsregeling 2022
Eigen vermogen	1-1-2022 : € 0 31-12-2022: € 0
Vreemd vermogen	1-1-2022 : € 2.484.900 31-12-2022: € 2.334.900
Procedure begroting	Standaard procedure
Uittredingsbepalingen	Gedurende drie jaar na de datum van toetreding tot de regeling is het niet mogelijk om uit de regeling uit te treden. Voor uittreding wordt een opzegtermijn van tenminste één jaar in acht genomen. Een onafhankelijke deskundige stelt, na ontvangst van een aangetekend schrijven met hierin het –door de gemeenteraad goedgekeurde- besluit tot uittreding een liquidatieplan op met daarin de financiële en personele gevolgen van de uittreding. De kosten van het opstellen van dit liquidatieplan komen voor rekening van de deelnemer die het voornemen heeft om uit te treden.
Risico's	<i>Primaire proces:</i> Een van de risicovolle ontwikkelingen binnen het primaire proces is de invloed en opkomst van de no cure no pay bureaus. Dit zorgt voor een substantiële verhoging van het aantal objecten onder waardebezwaren en de proceskosten. De BWB zet op alle fronten in op verbetering van het product. De kwaliteit van de data is verbeterd. In de methode van de herwaardering worden machine learning en kunstmatig intelligentie toegepast en ook de communicatie met burgers en bedrijven wordt sterk verbeterd. Dit zal naar verwachting de groei van het aantal waardebezwaren niet verminderen maar moet wel leiden tot een stabilisatie van de kosten. <i>Bedrijfsvoering:</i> De veranderde werkzaamheden binnen de BWB (door interne en externe ontwikkelingen) vragen om andersoortige functies en flexibele invulling van het personeelsbestand in de toekomst. Dit vraagt om een opleidings- en

Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) gevestigd te Etten-Leur	
	<p>ontwikkelplan en flexibiliteit bij medewerkers om nieuwe taken uit te voeren. Als er geen match bestaat tussen beschikbare taken en capaciteit is budget nodig voor flankerende beleid.</p> <p><i>Automatisering:</i> Het item dataveiligheid is een blijvend punt van aandacht. De belangrijkste applicatie hiervoor is geïmplementeerd, maar zorgt voor kinderziektes, onzekerheden in de uitvoering en brengt risico's met zich mee.</p> <p><i>Corona:</i> Zolang de coronacrisis voortduurt kan dit gevolgen hebben voor het opleggen van verschillende belastingopbrengsten, zoals toeristenbelasting.</p>
Ontwikkelingen 2022	<p>In aanloop naar 2022 zijn de implementatie van de applicaties en het project Waarderen op gebruiksoppervlakte afgerond. Vervolgens wordt gewerkt aan het optimaliseren van de software.</p> <p>De teamindeling van de reorganisatie is zodanig aangepast dat kennis en kunde gebundeld worden en de werkprocessen op een efficiëntere manier lean kunnen worden vormgegeven</p> <p>Om de kwaliteit van de gegevens, input voor het waarderingsproces, hoog te houden blijft samenwerking tussen deelnemers en de BWB noodzakelijk. Dat is ook nodig om een goede uitgangspositie te hebben voor de Samenhangende Objectregistratie. Machine learning en kunstmatige intelligentie worden geïntroduceerd in het werk van de taxateurs.</p>

6.7 Grondbeleid

De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat op basis van artikel 16 van het BBV-besluit van 17 januari 2003 (nog steeds van toepassing zijnde) ten minste:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

6.7.1 Algemeen

Grondbeleid is in zowel juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard. Het grondbeleid is volgend ten aanzien van de doelstelling die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot de beleidsvelden, zoals ruimtelijke ontwikkeling en wonen, verkeer en vervoer, werkgelegenheid en groen. Gezien ons dichtbevolkt land is grond in principe een kapitaalsintensief schaarse product. Gronden zijn onder andere bestemd voor woningbouw en bedrijfsterreinen.

Het sterk toegenomen economisch vertrouwen en de lage rente zorgen ervoor dat druk op de woningmarkt steeds verder toeneemt. Was enkele jaren geleden nog sprake van een voorzichtig ingezet herstel, nu is een verhitte woningmarkt aan de orde.

Bovendien kampt de bouwsector met capaciteitsgebrek vanwege de grote vraag naar nieuwbouwwoningen. Een dalend aanbod aan woningen betekent oplevende woningprijzen en korter verkooptijden. Dit leidt binnen de grondexploitatie voor een versnelling van de afzet.

6.7.2 Kaders grondbeleid

Grond vormt de basis voor de ontwikkeling van ruimtelijke plannen en geeft zeggenschap. Grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om het ruimtelijk beleid op een bestuurlijk en economisch verantwoorde wijze te realiseren.

Samengevat zijn de doelen van het gemeentelijk grondbeleid de volgende:

- het bevorderen van maatschappelijk gewenst ruimtegebruik;
- het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik, de zeggenschap van de burgers en de marktwerking op de grondmarkt;
- het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten van gebruikers, eigenaren, ontwikkelaars en de gemeente;
- het genereren van inkomsten ten algemeen nut.

De gemeenteraad heeft bij besluit van 26 maart 2013 de Nota Grondbeleid 2013-2017 vastgesteld. De nota is kaderstellend. Dat wil zeggen, zij geeft de uitgangspunten voor het te voeren grondbeleid weer. Tevens biedt zij structuur bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen. Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet in 2022 zal er een nieuwe Nota Grondbeleid aan de raad ter besluitvorming worden vastgelegd..

Belangrijke punten uit de huidige Nota Grondbeleid zijn:

- Maatwerk; per project of plan wordt bekeken welke vorm van grondbeleid het meest passend of gewenst is. Voor de reeds lopende projecten blijft de gemeente actief grondbeleid voeren, bij nieuwe projecten wordt in beginsel faciliterend grondbeleid gehanteerd.
- Bij actief grondbeleid wordt er een verwervingsstrategie vastgesteld. Uitgangspunt is dat de gemeente altijd zal trachten om minnelijke overeenstemming te bereiken met als ultimatum remedium een onteigening.
- De gemeente stelt zich terughoudend op ten aanzien van strategische en anticiperende grondverwerving vanwege de grote financiële risico's die de gemeente daarbij kan lopen.
- Bij faciliterend grondbeleid verhaalt de gemeente haar kosten. Het heeft de voorkeur om een anterieure overeenkomst met de grondeigenaar te sluiten. Indien er geen zicht is op anterieur contracteren stelt de gemeente gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan een exploitatieplan vast.
- De gemeente continueert het beleid van aanbesteden van een locatie, waarbij door marktpartijen een bod gedaan wordt op de grond en eventueel de aanleg van het openbaar gebied. Hierbij worden kwaliteit en duurzaamheid als sub-gunningscriteria opgenomen waarbij gegund wordt op basis van economisch meest voordelige inschrijving (EMVI).

- Indien er geen aanbesteding plaatsvindt dan zal de verkoopprijs van gronden welke verkocht worden aan een onderneming door middel van taxatie worden bepaald.
- In geval van projectbouw hanteert de gemeente het grondquote- systeem voor de koopsector en huursector bij complex(woning)bouw. De gemeente heeft goede ervaringen met dit systeem en blijft dit hanteren.
- Het college stelt jaarlijks de gronduitgifteprijs vast, uitgangspunt is dat deze prijzen marktconform zijn.
- In het kader van het budgetrecht stelt de raad zolang er nog geen grondexploitatie is vastgesteld het krediet beschikbaar voor grondaankopen. Het college is bevoegd tot aankopen passend binnen een door de raad vastgestelde grondexploitatie.

In 2017 is de "nota kostenverhaal" vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin is het beleid ten aanzien van toepassing van kostenverhaal conform de wet ruimtelijke ordening vastgelegd.

De gemeente heeft apart beleid ten aanzien van het kostenverhaal bij kleine plannen (faciliterend grondbeleid). In de praktijk is gebleken dat de kosten die op grond van de wet verhaald kunnen worden bij kleine plannen disproportioneel zijn. Het kostenverhaal bij kleine plannen ligt tussen de € 6.000 en € 9.500, afhankelijk van bestemming.

Tenslotte heeft de gemeente in 2016 de 'Nota Uitgifte Snippergroen 2016-2021' vastgesteld. Hierin is het beleid ten aanzien van de uitgifte van grondstroken met een oppervlakte van maximaal 150 m² vastgelegd.

6.7.3 Begroting grondexploitaties 2022

In 2022 zullen naar verwachting de volgende 7 grondexploitaties geopend zijn:

Complex	Woningbouw	Industrieterrein
1	Santrijn	
33	Slotjes Midden	
79	Zwaaikom	
92	De Contreie	
	Arendsplein herontwikkeling	
	Locatie Bunthoef herontwikkeling	
63		Everdenberg Oost

Onderstaand is de begroting van deze complexen (gebaseerd op de actualisatie van de grondexploitaties in maart 2021) verwerkt. Hiertoe is de jaarschijf 2022 van alle afzonderlijke grondexploitaties opgenomen en vervolgens samengevoegd. De ambtelijke kosten zijn op de urenplannen van de betreffende afdelingen gebaseerd. De rentekosten zijn begroot op 1% van de boekwaarde per 1-1 van het betreffende boekjaar.

X € 1.000

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Grondverwerving en sloopkosten	-	-	-
Kosten bodemonderzoeken	13	-	13
Civieltechnische werken	2.739	-	2.739
Groen, water en spelen	21	-	21
Openbare verlichting	36	-	36
Archeologie	-	-	-
Milieu	92	-	92
Nutsvoorzieningen	8	-	8
Overige kosten bouw- en woonrijp maken	216	-	216
Financieringskosten	144	-	144
Ambtelijke uren	1.297	-	1.297
Administratie en beheerkosten	95	-	95
Zakelijke lasten onroerende zaken	20	-	20
Opbrengsten grondverkoop en bijdragen derden per project:			
• Santrijngebied	9	-	-
• Slotjes Midden	-	-500	-500
• Zwaaikom	-	-254	-254
• De Contreie	-	-1.138	-1.138
• Everdenberg Oost	-	-4.572	-4.572
Subtotaal	4.681	-6.464	-1.783
Saldo mutatie voorraad	1.783	-	1.783
Totaal	6.464	-6.464	-

Hieruit blijkt dat de boekwaarde in 2022 naar verwachting circa € 1,78 miljoen zal afnemen.

6.7.4 Actualisatie van grondexploitaties

Alle grondexploitaties worden minimaal twee keer per jaar geactualiseerd, te weten bij de jaarrekening en bij het opstellen van het Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG), tenzij er gedurende het jaar sprake is van een significante wijziging in het programma of resultaat. Dan wordt de raad hiervan tussentijds geïnformeerd. In de jaarlijks actualisatie wordt gerapporteerd over het programma en de planning. Relevante ontwikkelingen worden benoemd. Na verloop van een kalenderjaar wordt de boekwaarde bijgewerkt. Dat is het moment om per project de balans op te maken.

Bij de actualisaties wordt per project de risicoanalyse vernieuwd. Deze jaarlijkse herziening die verwerkt wordt in het Meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG) wordt ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Na vaststelling vormen de geactualiseerde grondexploitaties het financiële kader voor de verdere uitvoering van elk project. Gronden die de gemeente in bezit heeft maar nog niet in ontwikkeling zijn en of worden genomen, worden beheerd in het zogenaamde MVA (Materiële Vaste Activa).

6.7.5 Reserves

6.7.5.1 Algemene Bedrijfsreserve

De Algemene Bedrijfsreserve (ABR) is een algemene reserve binnen de grondexploitaties. Deze is te vergelijken met de Algemene Reserve op concernniveau. De inzetbaarheid van de algemene bedrijfsreserve beperkt zich tot zaken die een duidelijk raakvlak hebben met het taakgebied grondexploitatie. Deze reserve kan worden aangewend voor het voeren van een actief grondbeleid, maar dient tevens als buffer voor het afdekken van mogelijke verliezen en risico's. Ook de afdracht van vennootschapsbelasting over de grondexploitaties ('het grondbedrijf') worden ten laste van de ABR gebracht.

De thans geldende maximale hoogte van de Algemene reserve grondbedrijf (ABR) is bepaald op € 12,5 miljoen, en de minimale omvang van de ABR is vastgesteld op € 9 miljoen (raadsbesluit 2020).

Daarnaast is er een voorziening van 4 miljoen gevormd voor Zwaikom en is eind augustus 2019 het bestemmingsplan voor Everdenberg Oost onherroepelijk geworden. Deze twee factoren hebben het risicoprofiel verlaagd, waardoor de maximale hoogte naar € 12,5 is verlaagd (dit is jaren € 17,5 miljoen geweest).

Overzicht van de algemene bedrijfsreserve:

Omschrijving	Bedrag
Stand 1 januari 2021	9.905
Prognose afsluiting grondexploitatie Beneluxweg Zuid (31 december 2021)	250
Winstneming 2021	n.n.b.
Geprognostiseerde stand 31 december 2021	10.155

x € 1.000

6.7.5.2 Reserve Infrastructurele Werken

Deze reserve is vanaf de jaren 90 gevormd voor de geraamde investeringen voor met name de aanpassingen aan de infrastructuur zoals opgenomen in de structuurvisie Vrachelen.

Deze reserve wordt gevoed door bij de meeste positieve grondexploitatie een bedrag van € 10 per m2 uitgeefbare grond in deze reserve te storten. Daarnaast wordt deze reserve beperkt gevoed door ontvangsten vanuit kostenverhaal bij een particuliere ontwikkeling.

Voor de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen zijn een groot aantal factoren van belang, zoals de omvang van de geïnvesteerde bedragen (de boekwaarden), de looptijd van de exploitaties, de risico's van prijs- en rentestijgingen voor de exploitatiekosten, prijsdalingen voor de grondverkoop, tegenvallende subsidies en afzetstagnaties. Ingeval van samenwerking met projectontwikkelaars is ook de soliditeit van de betreffende ontwikkelaar een risicofactor. Tenslotte is de mate waarin voornoemde risico's zijn afgedekt een belangrijk element. Kortom er is een groot aantal factoren van belang bij het bepalen van het benodigd weerstandsvermogen. Deze factoren laten zich niet in alle gevallen vastleggen in concrete cijfers. Beide hier opgenomen reserves kunnen voor zover deze vrij inzetbaar zijn, onderdeel zijn van het weerstandsvermogen.

Overzicht van de algemene reserve infrastructurele werken:

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stand 1 januari 2021 ¹⁷	6.574
Reeds besloten:	
Aanpassing infra particuliere ontwikkelingen (Statendam)	155
Ontsluiting N282 Dorst West	620
Aanpassing rotonde Weststadweg/Technologieweg	1.942
Aanpassing kruispunten t.g.v. Zwaaiikom	800
Reconstructie en aansluiting Kruising N629 restant	484
Nog te besluiten:	
Resteert voor uitvoering projecten mobiliteitsplan	2.573
Saldo	-

6.7.5.3 Groenfonds

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stand 1 januari 2021	667
Reeds besloten:	
Bijdrage groenstructuur N629	300
Saldo	367

6.7.6 Voorziening grondexploitatie

De voorschriften in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) geven aan wanneer er een voorziening dient te worden gevormd, onder andere als uit de financiële verkenning of grondexploitatie blijkt dat er een negatief resultaat te verwachten is. In het geval dat er een nadelig saldo wordt verwacht, maar het niet uit te sluiten is dat dit nog omgebogen wordt in een sluitend geheel, dan kan volstaan worden met het vormen van een voorziening voor de afdekking van het verwacht verlies. Indien blijkt dat het verlies lager uitvalt, valt de gevormde voorziening weer ten dele vrij. De gevormde voorziening die op dat moment nog niet feitelijk is ingezet kan gezien worden als een correctie op de boekwaarde, en derhalve als een vermindering van de voorraad grondexploitatie (onderdeel van de vlottende activa).

Omdat voor de grondexploitatie de Zwaaiikom een negatieve eindwaarde wordt verwacht, is hier een voorziening van € 4 miljoen voor gevormd. Ook dit is ten laste gebracht van de ABR.

6.7.7 Rentebeleid

Naar aanleiding van de gewijzigde voorschriften van de BBV is de toerekening van rente aan grondexploitaties gewijzigd. Dit is mede ingegeven door de feitelijke rente-ontwikkeling, en door het feit dat er over eigen vermogen geen rente meer mag worden toegerekend, hetgeen voor onze gemeente een groot effect heeft. We maken onderscheid in de rente die daadwerkelijk wordt toegerekend (nacalculatorisch) en de rente die voorcalculatorisch bij herijkingen (looptijd van soms 8 tot 10 jaar vooruit) wordt toegepast.

Voor 2022 en verder is de volgende berekenwijze binnen de functie grondexploitaties afgesproken:

- rekenrente voor de reguliere begroting bedraagt 0,7%
- voorcalculatorische rekenrente bedraagt voor alle prognoses ongeacht de looptijd 1,0%

De hoogte van de nacalculatorische rente is gebaseerd op de feitelijke rente van het vreemd vermogen binnen de totale financieringsportefeuille.

¹⁷ Op basis van de PPN 2022 wordt in 2022 3 miljoen gestort vanuit resultaat 2020 en 250 voor snel fietsroute

6.7.8 Kengetal grondexploitatie

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
(A) Niet in exploitatie genomen bouwgronden	-	-	-	-	-	-
(B) Bouwgronden in exploitatie	14.652	11.000	13.000	10.000	8.000	4.000
(C) Totale baten exclusief mutaties reserves	172.061	158.344	166.024	161.234	162.154	161.147
Grondexploitatie (A + B) / C x 100%	8,5%	6,9%	7,8%	6,2%	4,9%	2,5%

Hieruit blijkt een duidelijk dalende trend in het kengetal grondexploitatie. Hoe dit te interpreteren is uitgewerkt in paragraaf 5.2. Weerstandsvermogen, onder de kengetallen.

6.8 Informatiebeveiliging en privacy

6.8.1 Informatieveiligheid 2022

Als gemeente hebben we de wettelijke taak om een groot aantal diensten te leveren aan inwoners en bedrijven. Diensten die, waar mogelijk, steeds meer digitaal afgehandeld worden. Juiste, volledige en beschikbare informatie vormt een belangrijke randvoorwaarde van deze dienstverlening. Informatiebeveiliging is essentieel voor de beschikbaarheid en integriteit van deze gegevens en de systemen waarmee het werk wordt uitgevoerd. Naast beschikbaarheid en integriteit speelt ook de vertrouwelijkheid van gegevens een rol. Persoonlijke gegevens van inwoners over werk, inkomen, zorg en welzijn mogen niet zomaar op straat komen te liggen.

Sinds 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van toepassing. De BIO is het basishoofdstuk voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen). Waar voorheen iedere overheidslaag zijn eigen normenkader had, geldt sinds 1 januari 2020 één BIO voor de gehele overheid. Om aan de BIO te voldoen zijn in 2021 beleidstukken waar nodig opgesteld of aangepast.

Daarnaast is er in het derde kwartaal van 2021, op basis van de BIO, een GAP-analyse gemaakt. Een GAP-analyse is een methode om een vergelijking te maken tussen een bestaande en een gewenste situatie. Voor de bevindingen die voortgekomen zijn uit deze analyse zijn de risico's bepaald en geprioriteerd. De maatregelen om de risico's te beperken zijn opgenomen in het jaarplan informatiebeveiliging 2022.

Bewustwording omtrent informatiebeveiliging heeft ook in 2021 veel aandacht gehad omdat we sinds maart 2020 voornamelijk thuiswerken. De mens is namelijk de cruciale schakel in de informatiebeveiliging, zonder bewuste medewerkers zijn genomen maatregelen beperkt effectief. In het Ontwikkelplein -het online leerplatform van de gemeente Oosterhout- zijn diverse trainingen en e-learnings opgenomen voor (nieuwe) medewerkers. In het najaar 2021 wordt een workshop rondom informatiebeveiliging en privacy georganiseerd.

6.8.2 Privacy 2022

Gemeenten verzamelen en gebruiken veel persoonsgegevens. Deze gegevens hebben we onder meer nodig om onze taken uit te voeren. Vaak zijn inwoners ook verplicht om hun persoonsgegevens aan de gemeente af te geven. Daarom moet iedereen erop kunnen vertrouwen dat gemeenten zorgvuldig met deze gegevens omgaan. De (U)AVG, die in 2018 van kracht werd, stelt wettelijke eisen aan het verwerken van persoonsgegevens en het realiseren van waarborgen.

In 2017 is het eerste privacy beleid vastgesteld en is er een register van verwerkingen opgesteld. Dit register bevat alle processen binnen gemeente Oosterhout waarbij persoonsgegevens verwerkt worden. In 2018 hebben we geïnitieerd om de privacy governance goed weg te zetten. Het jaar 2019 was er op gericht om meer 'privacy bewustzijn' te creëren en medewerkers en privacybeheerders op te leiden. In 2020 zijn we van start gegaan met de verbeterpunten n.a.v. de gap-analyse Privacy (de volwassenheidsladder). Om echt te groeien op de volwassenheidsladder en daarmee aantonen dat we in control zijn op privacy gebied moeten de achterstallige DPIA/PIA's worden verricht. Het jaar 2021 en begin 2022 staan in het teken van het wegwerken van deze achterstand. Het gaat om 100 DPIA/PIA's die uitgevoerd moeten worden. Het gaat om privacy check op alle processen waarbij persoonsgegevens verwerkt worden om zo de risico's in kaart te brengen en te mitigeren.

Omdat we in 2022 volwassenheidsniveau drie bereiken kunnen we een doorkijk maken naar de thema's van de toekomst op het gebied van privacy en voor die van de gemeente Oosterhout. In de begroting van 2022 is een nieuwe rol van Privacy Officer (PO) opgenomen. Met de komst van deze PO wordt privacy (gegevensbescherming) nog sterker weggezet. Dit is ook nodig omdat gegevensbescherming steeds complexer en omvangrijker wordt. Zo zal er bij thema's als: informatie gestuurde oplossingen voor mobiliteit, energie, veiligheid en huisvesting ook over privacy moeten nagedacht. Smart cities en de grote invloed op de privacy van bewoners is ook een groot thema. Zo ook de doorgroei van de datasamenleving, de steeds groter wordende samenwerkingsverbanden en de toename van digitaal onrecht. Ook bij het gebruik maken van IA en algoritmes moet privacy aan de voorkant worden meegenomen en mag er (ongevraagd) advies verwacht worden.

In 2022 zal ook het nieuwe beveiligingsbeleid (opgesteld vanuit privacy en informatiebeveiliging) van kracht gaan. In dit beleid worden actuele trends op het gebied van privacy en informatiebeveiliging meegenomen.

6.9 Subsidies

6.9.1 Wat willen we bereiken

Met subsidies faciliteert en stimuleert de gemeente burgers en organisaties om eigen ideeën uit te voeren. Zij krijgen subsidie om initiatieven te nemen die bijdragen aan het voorzieningenniveau in de gemeente of die de gemeentelijke beleidsdoelen ondersteunen. Uitgangspunten hierbij zijn een transparant proces van subsidieverlening en minder regeldruk.

6.9.2 Accenten uit het bestuursakkoord

- Een aantrekkelijk Oosterhout voor jong en oud. De voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en evenementen die wij met elkaar hebben ontwikkeld zijn bepalend voor deze aantrekkelijkheid. Hier dienen we zuinig op te zijn.
- Er is de komende vier jaar ruimte voor nieuwe initiatieven, met dien verstande dat dit budgettair neutraal gebeurt. Met andere woorden: nieuw voor oud is de leidraad. Uitgangspunt is dat daarbij in eerste instantie gezocht wordt binnen hetzelfde beleidsterrein.
- Aan doelen waarvoor de gemeente van het rijk een doeluitkering ontvangt, wordt in beginsel niet meer uitgegeven dan het bedrag van de doeluitkering. Bezuinigingen vanuit het rijk zullen daarbij in principe niet gecompenseerd worden door de gemeente.

6.9.3 Subsidieplafonds 2022

Structurele subsidies						
Beleidsveld		Soort subsidie		Onderdeel	Subsidieplafonds 2021	Subsidieplafonds 2022
3.1 Onderwijs & Jeugd	3.1.1	Waarderingsubsidie	3.1.1.1	Scoutingverenigingen	€ 10.000	€ 10.000
	3.1.2	Kindgebonden subsidie	3.1.2.1	Voorschoolse educatie	€ 1.300.000	€ 1.300.000
	3.1.3	Exploitatiesubsidie	3.1.3.1	Niet aanspreekbare zij-instromers (NAZ)	€ 71.820	€ 71.820
			3.1.3.2	Voorkomen en bestrijden van taalachterstanden	€ 75.000	€ 60.000
Totaal Onderwijs & Jeugd					€ 1.381.820	€ 1.381.820
3.2 Sport	3.2.1	Exploitatiesubsidie	3.2.1.1	Sportverenigingen	€ 83.558	€ 83.558
			3.2.1.2	Sportgala	€ 5.227	€ 5.227
Totaal Sport					€ 88.785	€ 88.785
3.3 Cultuur & evenementen	3.3.1	Waarderingsubsidie	3.3.1.1	Culturele verenigingen	€ 40.000	€ 40.000
	3.3.2	Exploitatiesubsidie	3.3.2.1	Jeugdcircus	€ 30.780	€ 55.000
			3.3.2.2	Musea	€ 114.895	€ 116.618
			3.3.2.3	Lokaal (cultureel) erfgoed	€ 8.208	€ 9.708
			3.3.2.4	Volksfeesten en evenementen	€ 53.865	€ 46.365
			3.3.2.5	IJsmarkt	€ 30.780	€ 30.780
			3.3.2.6	Broedplaats voor (amateur)podiumkunst	€ 135.945	€ 137.984
	3.3.3	Doelsubsidie	3.3.3.1	STOOF	€ 51.300	€ 52.069
			3.3.3.2	Bruisende binnenstad	€ 143.640	€ 145.795
			3.3.3.3	Lokale omroep	€ 45.144	€ 45.821
			3.3.3.4	Bibliotheek (incl. Uitput en VVV)	€ 1.484.045	€ 1.506.306
			3.3.3.5	Centrum voor de kunsten	€ 585.774	€ 594.561
			3.3.3.6	Theater	€ 1.684.359	€ 1.709.624
Totaal Cultuur & evenementen					€ 4.408.735	€ 4.490.631
3.4 Maatschappelijke zorg	3.4.1	Waarderingsubsidie	3.4.1.1	Bewonersgroepen & Overkoepelende organisatie Buurtpreventie	€ 33.000	€ 33.000
			3.4.1.2	Ouderenbonden	€ 8.000	€ 8.000
			3.4.1.3	Zorgverenigingen	€ 4.000	€ 4.000
			3.4.1.4	Veteranenverenigingen	€ 1.000	€ 1.000
			3.4.1.5	Slachtofferhulp	€ 16.000	€ 16.000
	3.4.2	Exploitatiesubsidie	3.4.2.1	EHBO	€ 8.208	€ 8.208
			3.4.2.2	Oosterhout Hartveilig	€ 17.400	€ 17.400
			3.4.2.3	Dorpshuizen	€ 115.549	€ 117.282
			3.4.2.4	Vrij toegankelijke dagbesteding	€ 86.213	€ 91.313
			3.4.2.5	Sociale participatie	€ -	€ 5.000
3.4.3	Doelsubsidie	3.4.3.1	Maatschappelijke ondersteuning	€ 2.443.919	€ 2.480.578	
Totaal Maatsch. Zorg					€ 2.733.289	€ 2.781.781
3.5 Sociaal beleid	3.5.1	Exploitatiesubsidie	3.5.1.1	Goederenbank	€ 15.390	€ 38.000
	3.5.2	Doelsubsidie	3.5.2.1	Leergeld	€ 230.850	€ 234.312
Totaal Sociaal beleid					€ 246.240	€ 272.312
3.6 Natuur, Milieu en Afval	3.6.1	Exploitatiesubsidie	3.6.1.1	Stimulering duurzame energie	€ 15.390	€ 15.390
	3.6.2	Doelsubsidie	3.6.2.1	Milieueducatie en Kinderboerderij	€ 76.024	€ 77.164
Totaal Natuur, Milieu en Afval					€ 91.414	€ 92.554
3.7 Verkeer & Mobiliteit	3.7.1	Waarderingsubsidie	3.7.1.1	Verkeersregelaars	€ 1.750	€ 1.750
			3.7.1.2	Buurtbusverenigingen	€ 8.534	€ 8.534
	3.7.2	Exploitatiesubsidie	3.7.2.1	Verkeersveiligheid en -educatie	€ 25.000	€ 25.000
Totaal Verkeer & Mobiliteit					€ 35.284	€ 35.284
Totaal structurele subsidies					€ 8.985.567	€ 9.143.167
Incidentele subsidies						
Soort subsidie				Onderdeel	Subsidieplafonds 2021	Subsidieplafonds 2022
4.1 Activiteitensubsidie: Tendersysteem			4.1.1	Programmering van de Stad	€ 81.337	€ 72.117
			4.1.2	Stimuleringsregeling vrijetijdseconomie/toeristisch fonds	€ 75.000	€ 75.000
4.2 Activiteitensubsidie: Wie het eerst komt, die het eerst			4.2.1	Podiumkunsten	€ 34.500	€ 27.000
			4.2.2	Lokaal sociaal beleid	€ 37.500	€ 32.500
4.3 Zapbudgetten			4.3.1	Buurtzabudget	€ 10.000	€ 10.000
			4.3.2	JONG zapping	€ 6.500	€ 6.500
			4.3.3	Buitenspeeldag	€ 12.500	€ 12.500
			4.3.4	Mantelzorg zapping	€ 15.000	€ 15.000
			4.3.5	Zapping Stimulering klimaatvriendelijke tuinen en daken	€ 25.000	€ 25.000
4.4 Impulssubsidies						
Totaal incidentele subsidies					€ 297.337,00	€ 275.617,00

Ter dekking van de jaarlijkse loon-, huur- en prijsstijgingen bij de gesubsidieerde instellingen zijn alle doelsubsidies geïndexeerd met 1,5%. Hetzelfde geldt voor alle exploitatiesubsidies waarbij sprake is van huur van een gemeentelijk pand. De huur wordt namelijk ook jaarlijks structureel geïndexeerd.

6.10 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de totale overheid; de Rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen en de sociale fondsen. In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken.

De begroting van gemeenten is opgesteld conform een stelsel van baten en lasten. Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente. Het verschil tussen het exploitatiesaldo en het EMU-saldo is bijvoorbeeld dat in het EMU-saldo de investeringsbedragen zijn opgenomen en geen afschrijvingen. Daardoor kan het voorkomen dat de gemeente bij een sluitende begroting toch een negatief EMU-saldo kan hebben.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

De onderstaande tabel geeft aan op welke wijze vanuit het exploitatieresultaat het EMU-saldo wordt berekend.

X € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Resultaat na reserves	-8.503	-7	-282	-1.361	-1.027	-1.103
(Per saldo) onttrekkingen aan reserves	976	2.844	94	3.379	3.293	3.329
Resultaat voor bestemming	-7.527	2.837	-188	2.018	2.266	2.226
Onttrekkingen aan voorzieningen	-961	-144	-924	-164	-1.172	-179
Toevoegingen aan voorzieningen	3.072	-	-	-	-	-
Afschrijvingen op activa	11.538	12.718	16.171	17.325	16.401	14.110
Investeringsplafond	-24.877	-13.364	-18.234	-16.308	-15.631	-10.905
Investeringsplafond reserves	-4.844	-3.806	-6.715	-14.695	-7.553	-925
Bijdragen Rijk, provincie, EU t.b.v. investeringen	680	-	-	-	-	-
Opbrengsten uit desinvesteringen in activa	-	-	-	-	-	-
Boekwinst op desinvesteringen in activa	-	-	-	-	-	-
Aankoop gronden, bouwen woonrijp maken e.d.	-6.844	-2.690	-3.220	-3.032	-2.608	-673
Opbrengsten uit verkopen	7.266	6.028	6.463	5.379	6.443	5.514
Boekwinst op grondverkoop	-25	-	-600	-1.000	-600	-600
Betalingen GREX ten laste van voorzieningen	-	-	-	-	-1.000	-
Betalingen GREX direct ten laste van reserves	-	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-22.522	-3.460	-7.247	-10.477	-3.454	8.568

Hieruit volgt voor de begroting 2022 een verwacht EMU-tekort van zo'n € 7,2 miljoen. Ook in meerjarig perspectief wordt een EMU-tekort verwacht tot en met 2024. Dit meerjarige tekort wordt vooral veroorzaakt door de geplande investering in de (ver)nieuwbouw stadhuis. Hoe dit tekort te interpreteren:

De bedoeling is dat het gezamenlijke tekort van de gemeenten onder het plafond voor het EMU-tekort blijft. Iedere gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde, die is afgeleid van dat plafond. Voor de gemeente Oosterhout is deze referentiewaarde in 2022 € 6.119.000. Bij het opstellen van de begroting luidt echter het advies: kijk niet naar de individuele EMU-referentiewaarde van de gemeente. Het ene jaar kan het EMU-saldo van een gemeente een tekort vertonen en het andere jaar een overschot. Dit komt door de schommelingen in de hoogte van de investeringen en het aan- en verkopen van bouwgronden. Alle plussen en minnen van gemeenten opgeteld geeft normaal geen probleem met het EMU-tekort. Pas als nationaal blijkt

dat gemeenten het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen

6.10.1 Geprognosticeerde balans 2021-2025

Het BBV vereist ook dat er met een geprognosticeerde meerjarige balans van het betreffende begrotingsjaren wordt gegeven. Deze is hieronder weergegeven. De weergegeven balansen betreffen prognoses op basis van de bij het opstellen van de begroting 2022 bekende omstandigheden en uitgangspunten.

X € 1.000

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Totaal vaste activa	231.767	239.269	248.047	261.725	268.508	266.228
Voorraden	12.401	11.000	13.000	10.000	8.000	4.000
Uitzettingen	12.925	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Liquide middelen	1.234	500	500	500	500	500
Overlopende activa	14.506	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal vlottende activa	41.066	33.500	35.500	32.500	30.500	26.500
Totaal activa	272.833	272.769	283.547	294.225	299.008	292.728

x € 1.000

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Algemene reserves	74.540	71.741	67.040	53.020	49.456	49.456
Reserves grondexploitatie	16.479	14.207	16.622	17.297	16.298	16.298
Overige bestemmings-reserves	54.941	60.690	58.563	67.910	66.166	63.558
Gerealiseerd resultaat	8.503	1.068	-	-	-	-
Eigen vermogen	154.463	147.706	142.225	138.227	131.920	129.312
Vorzieningen	7.030	6.567	5.643	5.479	4.306	4.128
Vaste schulden	70.679	83.600	102.179	117.019	129.282	125.788
kortlopende schulden	27.145	23.396	22.000	22.000	22.000	22.000
Overlopende passiva	13.516	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500
Totaal passiva	272.833	272.769	283.547	294.225	299.008	292.728

6.11 Corona impact analyse

Bij de vaststelling van de eerste Corona Impact Analyse, in juli van 2020, hebben wij aangegeven dat wij op gezette tijden met de Oosterhoutse samenleving in gesprek zouden gaan over de gevolgen van de coronacrisis. In de periode tussen medio maart en begin mei hebben wij zo'n tweede ronde gemaakt. De uitkomsten hiervan (Corona Impact Analyse, fase 2) zijn in juli 2021 door uw raad vastgesteld.

Op basis van de bevindingen zijn een aantal bestuurlijke prioriteiten herbevestigd. Herbevestigen, omdat de meeste prioriteiten die in 2020 belangrijk werden gevonden, nog steeds niets aan urgentie hebben verloren.

Met de CIA fase zijn nog wel drie prioriteiten toegevoegd, te weten ondersteuning van het Jongerenpanel Oosterhout, de oprichting van een preventiefonds schuldenproblematiek en het opstellen van een visie op onderwijs in onze gemeente.

Hieronder wordt allereerst stilgestaan bij een aantal relevante trends en ontwikkelingen. Daarna wordt kort ingaan op onze bestuurlijke prioriteiten.

6.11.1 Trends en ontwikkelingen

1. Het beeld is ten opzichte van de eerste Corona Impact Analyse redelijk stabiel
Wie de resultaten van deze Corona Impact Analyse vergelijkt met die van pakweg een jaar geleden, kan niet anders dan constateren dat het beeld weinig ingrijpend is veranderd. In een aantal sectoren is de problematiek weliswaar qua impact toegenomen – denk aan horeca, evenementen, maar ook bijvoorbeeld bepaalde vormen van zorg – maar van nieuwe uitdagingen lijkt relatief weinig sprake. Dat mag tot de voorzichtige conclusie leiden dat het beeld dat in 2020 is geschetst van de impact van corona op de Oosterhoutse samenleving, redelijk compleet was.
2. De coronacrisis biedt ruimte voor innovatie, op nagenoeg alle beleidsterreinen
Natuurlijk heeft de pandemie in eerste instantie vooral een negatieve impact: niet alleen op bepaalde sectoren of delen van de samenleving, maar zeker ook – en misschien nog wel meer – op al die individuele Oosterhouters die in hun eigen persoonlijke omgeving geconfronteerd zijn met ziekte en overlijden. In die context klinkt het wrang om te praten over de positieve effecten van de coronacrisis, maar die zijn er wel. In bijna alle sectoren heeft de coronacrisis ook geleid tot innovaties die hoogstwaarschijnlijk blijvend zullen zijn. Dat varieert van het inzetten van digitale consultatie in de zorg tot bezorgservice en afhaalmaaltijden als extra verdienmodel voor de reguliere horeca en van de toename van thuiswerken in het bedrijfsleven tot het aanbieden van streamingsdiensten bij Theater De Bussel.
3. De situatie in een aantal sectoren is erg afhankelijk van het tempo en de mate waarin de lockdown wordt versoepeld
Sectoren die draaien om “persoonlijke ontmoeting” ondervinden het meeste last van de beperkingen die corona de samenleving oplegt. Horeca, de evenementenbranche en – in minder mate – toerisme en recreatie kunnen pas weer optimaal draaien als alle coronabeperkingen van tafel zijn. En ook de sectoren sport en cultuur hebben het afgelopen jaar weinig bewegingsruimte gekend als gevolg van de lange lockdown-periode.
4. Samenwerking tussen partners onderling en met de gemeente is versterkt
In een verwijzing naar het aloude spreekwoord “nood doet bidden”, kunnen we ook constateren dat nood – in dit geval de coronacrisis – ook doet samenwerken. In bijna alle domeinen is de samenwerking tussen partners onderling en tussen die partners en de gemeente toegenomen. Het is voor de periode na corona van belang, als de nood dus minder aan de man is, om die samenwerking te blijven continueren en waar mogelijk te versterken.
5. De rol van de gemeente verandert, de organisatie verandert mee
Op landelijk niveau leidt de coronacrisis tot “meer overheid”, in die zin dat de regering zich veel nadrukkelijker is gaan bemoeien met vooral economische vraagstukken. Op lokaal niveau lijkt er niet zozeer sprake van “meer”, maar veel meer van een “andere” overheid. In tijden van crisis wordt van het gemeentelijk bestuur en de gemeentelijke organisatie vooral verwacht dat ze partijen verbinden, innovatie

stimuleren, ruimte bieden voor vernieuwing en de randen opzoeken van wat wettelijk mogelijk is. Geconstateerd kan worden dat dit in het geval van Oosterhout een positieve bijdrage geleverd heeft aan en versterkt is door de organisatieontwikkeling, omdat dit direct aansluit op een aantal onderliggende uitgangspunten: werken vanuit de behoefte van de stad en haar inwoners, wijk- en opgavegericht werken, verantwoordelijkheid lager in de organisatie, integraal samenwerken, ruimte voor initiatief en ondernemerschap.

6. De veerkracht in Oosterhout is nog steeds aanzienlijk
"Oosterhout kan een stootje hebben", was de constatering naar aanleiding van de eerste Corona Impact Analyse. En die constatering klopt nog steeds. Op allerlei manieren blijkt dat de inwoners, organisaties, instellingen en bedrijven zich in de regel door corona niet laten kisten. Oosterhouters zijn als geen ander bereid zich voor anderen in te zetten, zoals blijkt uit de toename van het aantal vrijwilligers bij Oosterhout voor Elkaar. En in de gesprekken die gehouden zijn met cliënten binnen het sociaal domein, komt ook een grote mate van veerkracht naar boven. Een beeld dat ook wordt bevestigd door de enquête die onder cliënten van de Wmo is gehouden.
7. De jeugd eist haar plek op
Waar in de eerste fase van de Corona Impact Analyse vaak is gesproken over de jeugd, is de afgelopen maanden uitdrukkelijk het gesprek gezocht met jongeren. Dat heeft niet alleen geleid tot een breed inzicht hoe de jeugd in Oosterhout de gevolgen van corona heeft ervaren – met wellicht als belangrijkste conclusie dat "dé jeugd" niet bestaat – het heeft ook helder gemaakt dat jongeren meer dan in het verleden willen meepraten en meedenken over en willen meewerken aan ontwikkelingen in Oosterhout die hen aangaan.
8. De gekozen aanpak smaakt naar meer
Het gegeven dat de gemeente de afgelopen maanden actief het gesprek heeft gezocht met deskundigen en belanghebbenden over voor Oosterhout belangrijke thema's, smaakt naar meer. Met name de manier waarop dit in de tweede fase van onze analyse vorm heeft gekregen – via drie "corona-talkshows – biedt daarbij inspiratie.

6.11.2 Bestuurlijke prioriteiten

Zoals hierboven al gesteld, leidt de tweede fase van de Corona Impact Analyse niet tot heel veel nieuwe inzichten. Dit heeft ook zijn effect op de bestuurlijke prioriteiten. De negen prioriteiten die wij in het raadsvoorstel van juni 2020 hebben geformuleerd, staan wat ons betreft nog steeds overeind. Wij hebben, mede gezien de inbreng van onze maatschappelijke partners, besloten er

drie aan te voegen: ondersteuning Jongerenpanel Oosterhout, inrichting preventiefonds schuldenproblematiek en het opstellen van een visie op onderwijs in onze gemeente. Al met al komen wij dan tot het volgende overzicht:

- De extra impuls voor de Oosterhoutse woningbouw heeft vooral vorm en inhoud gekregen in de door uw raad vastgestelde woningbouwstrategie. Daarin is onder andere een ophoging van de woningbouwproductie van 230 naar 300 woningen opgenomen. Daarnaast is de opdracht gegeven om op zoek te gaan naar nieuwbouwlocaties buiten het bestaande stedelijk gebied, om zo de vraag naar grondgebonden woningen te kunnen beantwoorden. Het bouwen van deze woningen past in de strategie om Oosterhout aantrekkelijk te houden voor jongeren en jonge gezinnen (Toekomstvisie 2030).
- Het inzetten op de duurzame investeringskracht van de gemeente is nodig om zo de lokale economie een boost te kunnen (blijven) geven. Dat doen we onder andere via ons reguliere (jaarlijkse) programma voor investeringen in de openbare ruimte, maar ook door het aanjagen van de woningbouwproductie en het investeren in bijzondere projecten zoals de bouw van een nieuw stadhuis.
- Wijkgericht werken is inmiddels een niet meer weg te denken onderdeel van de gemeentelijke uitvoeringsstrategie. Partners in de stad zijn enthousiast over de richting die de gemeente gekozen

heeft en haken hierop aan. Inzet van sport en cultuur is cruciaal om inwoners te ‘verleiden’ actief te worden binnen hun wijk of buurt.

- Als het gaat om de ontwikkeling van de binnenstad, is vooral de aankoop van Arendshof 2 (en het besluit om hier het stadhuis te vestigen) van belang. Maar daarmee zijn we er nog niet: er resteert nog steeds een omvangrijke doelstelling als het gaat om het terugdringen van het verkoopvloeroppervlak in de binnenstad; hiervoor is met name de transformatie van Arendshof 1 van belang. Daarnaast is de samenwerkingsbereidheid onder ondernemers in het centrumgebied groot; de kansen die dit biedt, zullen een plek krijgen in een nog op te stellen Masterplan Bruisende Binnenstad. Financieel gezien wordt de investeringskracht van de binnenstad versterkt door een eenmalige gemeentelijke bijdrage van € 117.500.
- De samenwerking binnen de stedelijke regio Breda-Tilburg is het afgelopen jaar in een stroomversnelling gekomen, onder andere door de verstedelijkingsopgave vanuit het rijk (100.000 woningen extra voor Brabant). De vertaling hiervan voor de regio krijgt vorm in een verstedelijkingsakkoord voor Breburg. Daarin worden ambities rondom woningbouw, economie, mobiliteit, duurzaamheid en landschap gebundeld en versterkt, met als doel om ook met het rijk afspraken te maken over cofinanciering van deze ambities. Om de Oosterhoutse deelname aan dit proces te kunnen faciliteren, is in de Perspectiefnota een bedrag van € 35.000 opgenomen.
- Op het gebied van arbeidsmarktbeleid gaat de gemeente Oosterhout, in samenwerking met onderwijsinstelling Curio en de bedrijven in de logistieke sector plannen ontwikkelen voor een hybride leerwerk omgeving mbo-logistiek. Hiervoor heeft de provincie een subsidie van € 100.000 beschikbaar gesteld; eenzelfde bedrag zal de gemeente Oosterhout bijleggen. Deze pilot kan later uitgebreid worden naar andere sectoren.
- Het blijft belangrijk de duurzaamheidsdoelstellingen voor de langere termijn vol te houden. De bereidheid van bedrijven om hierin te investeren, ontwikkelt zich voorzichtig positief.
- De mogelijkheid om in Oosterhout te komen tot een lokaal mobiliteitspact zal nader worden uitgewerkt in het kader van de Mobiliteitsvisie. Doel van zo'n pact is om afspraken te maken over bevorderen van thuiswerken, flexibele werktijden en het terugdringen van woon-werkverkeer.
- Wij willen verder werken aan het versterken van de maatschappelijke dialoog. De drie ‘coronataalkshows’ die hierover in april en mei zijn gehouden, bieden daarvoor de nodige inspiratie. Het is daarbij uitdrukkelijk onze bedoeling om in de organisatie daarvan nadrukkelijk de samenwerking te zorgen met onze lokale partners (als Theek5, media, onderwijsinstellingen, Jongerenpanel).
- In fase 2 is nadrukkelijk gesproken, via het Jongerenpanel Oosterhout, met Oosterhoutse jongeren. Deze werkwijze is goed bevallen en heeft haar meerwaarde bewezen. Dat is voor ons ook reden om het JPO niet alleen te zien als een serieuze gesprekspartner, maar het panel ook in staat te stellen om zijn werk op een goede manier uit te voeren. Om die reden zullen wij, in de begroting 2022, voorstellen voor de ondersteuning van het panel een bedrag van € 10.000 te reserveren.
- In het sociaal domein is meermalen geconstateerd dat corona niet zozeer tot nieuwe problemen leidt, als wel bestaande problemen uitvergroot. Met name ZZP'ers en kleine zelfstandigen zijn, ingegeven door een significante terugval in het huishoudinkomen, een nieuwe “doelgroep” als het gaat om Oosterhouters die door de coronacrisis in de financiële problemen komen. Het is in ieders belang om te voorkomen dat zij en andere Oosterhouters die in een vergelijkbare situatie verkeren, betalingsachterstanden gaan oplopen die ze slechts zeer moeilijk kunnen inlopen en waardoor ze direct op achterstand worden gezet. Voorkómen, in de vorm van het bieden van bestaanszekerheid, is in deze veel beter dan ‘genezen’. Om die reden willen wij, samen met Thuisvester, de mogelijkheid onderzoeken om, allereerst bij wijze van pilot, te komen tot een (revolvent) ‘preventiefonds schuldenproblematiek’. Wij stellen voor hiervoor een bedrag van € 100.000 uit onze coronareserve beschikbaar te stellen. Thuisvester zal in deze een vergelijkbaar aanvangsbedrag inbrengen, partijen gaan erop basis van deze gelijke verdeling vanuit dat minimaal 50% van de inzet van dit revolverend preventiefonds direct te koppelen zal zijn aan huidige huurders van Thuisvester.

- De coronacrisis heeft ertoe geleid dat de banden tussen primair en voortgezet onderwijs en de gemeente sterker zijn aangehaald. Daarnaast maakt de coronacrisis duidelijk dat het onderwijs in Oosterhout een aantal belangrijke uitdagingen wacht, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting, de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en 'een leven lang leren'. Daarom willen wij komend jaar, samen met het onderwijsveld en andere betrokkenen, komen tot een integrale visie op de toekomst van het Oosterhoutse onderwijs.

6.12 Algemene uitkering

De Rijksoverheid informeert de gemeenten via circulaire in mei, september en december over de omvang en de verdeling van het gemeentefonds. Voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2022-2025 wordt de meicirculaire 2021 gehanteerd. De effecten van de decembercirculaire 2020 op het jaar 2021 zijn toegelicht en gemeld in de eerste concernrapportage 2021.

6.12.1 Accressen

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkelingen van Rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen trap op samen trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toe- en afname van de Rijksuitgaven wordt het accres genoemd. In het accres worden ook de mutaties in de loon- en prijsmutaties meegenomen.

6.12.2 Financieel totaaloverzicht meicirculaire 2021

Aanvankelijk zou deze meicirculaire een versie worden met veel mutaties door de vertaling van het nieuwe verdeelstelsel met ingangsjaar 2022. Dat is echter een jaar doorgeschoven. Voor nu blijft een reguliere circulaire over.

Aanvullend op de extra middelen 2019 – 2020 wordt van het Rijk incidentele middelen jeugdzorg voor 2022 ontvangen. Eind juni heeft het Rijk deze incidentele middelen gepubliceerd. Voor Oosterhout is het bedrag € 4.030.000 voor het jaar 2022. De verdeling voor 2023 en verder wordt echter overgelaten aan het nieuwe kabinet. Met de toezichthouder is echter afgesproken dat 75% van het landelijk bedrag structureel mag worden meegenomen in de meerjarenbegroting.

In onderstaande tabel zijn de financiële ontwikkelingen vanuit de meicirculaire 2021 afgezet tegen de gewijzigde meerjarenbegroting 2021.

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Meicirculaire 2020, verwerkt in de meerjarenbegroting 2021	88.891	88.985	89.288	89.708	89.708
Mutaties decembercirculaire 2020	922	-	-	-	-
4 ^e compensatie Corona	695	-	-	-	-
Perspectief jeugd en jongeren 2020 (4 ^e compensatie)	60	-	-	-	-
Decembercirculaire 2020 én 4e compensatieregeling	90.568	88.985	89.288	89.708	89.708
Accressen, uitkeringsbasis, BTW compensatiefonds, WOZ	484	1.393	691	302	568
Integratie- en decentralisatieuitkeringen	313	162	131	125	125
1 ^e voorschot jeugdzorg (meicirculaire)	1.324	917	-	-	-
Verdeelwijze incidentele middelen jeugdzorg 2022	-	4.030	2.650	2.450	2.200
Meerjarig voorschot Jeugdzorg € 300 mln	-	-	660	660	660
Taakmutaties	56	-	-	-	-
3 D's in het sociaal domein	186	460	482	479	479
Stelpost Herijking	-	-	-570	-570	-570
Stelposten	-2	479	140	289	289
Meicirculaire 2021	92.909	96.426	93.472	93.443	93.459
Compensatie Corona					
Heroriëntatie zelfstandigen (DU)	19	-	-	-	-
Jeugd aan Zet (DU)	19	-	-	-	-
Totaal	92.938	96.426	93.472	93.443	93.459

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Taakmutaties waar ook (extra) uitgaven tegenover staan					
Projecten sociaal domein	-393	-	-	-	-
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	-57	-	-	-	-
Voorschoolse voorziening peuters	-	-84	-84	-84	-84
Wet Inburgering	-	-34	-18	-11	-11
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidsdiensten	-	-16	-16	-17	-17
Gezond in de Stad	-	-15	-	-	-
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	-	-13	-13	-13	-13
Netto effecten Meircirculaire 2021	92.488	96.264	93.341	93.318	93.334
Netto stijging van de AU	3.597	7.279	4.053	3.610	3.626

De berekeningen van het gemeentefonds zijn voor een groot deel gebaseerd op prognoses en inschattingen. Ondanks het feit dat de berekeningen zo zorgvuldig mogelijk worden gedaan met medewerking van verschillende disciplines in de organisatie, bestaat er altijd een risico op afwijkingen ten opzichte van de werkelijke cijfers. Ook de uitgaven van het Rijk kunnen anders verlopen dan begroot, hetgeen ook direct gevolgen heeft voor de gelden uit het gemeentefonds voor de gemeente Oosterhout.

Momenteel wordt onderzocht hoe het gemeentefonds opnieuw kan worden verdeeld. De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds staat gepland voor 2023. Vanaf het jaar 2023 is structureel een stelpost opgenomen van € 570.000 voor herijking van het gemeentefonds.

6.13 Verloop vrije reserve

In onderstaande tabel zijn de verwachte onttrekkingen en stortingen in meerjarenperspectief van de vrije reserve weergegeven. De beginstand (inclusief saldobestemming 2020) per 01-01-2021 bedraagt € 41,7 miljoen.

Vervolgens zijn respectievelijk de uitgaven weergegeven waar de gemeenteraad al toe heeft besloten en de uitgaven waarvan definitieve besluitvorming door de gemeenteraad nog moet plaatsvinden.

Daaronder zijn de verwachte 'harde' inkomsten in de vrije reserve weergegeven. De inkomsten vanuit de grondexploitaties worden hier niet meer geprognosticeerd; deze worden meegenomen in de ABR.

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Uitgaven reeds besloten	8.462	5.101	2.000	1.590	-
2 ^e noodontsluiting Weststad	61	-	-	-	-
Arendsplein	48	-	-	-	-
Digitale overheid	11	-	-	-	-
Gegevensmanagement	59	-	-	-	-
Geluidscherm Dorst	90	-	-	-	-
OVV'67 tijdelijke units	21	-	-	-	-
Productiehuis de Pannenhoeft	479	-	-	-	-
Projectplan Implementatie omgevingswet	592	-	-	-	-
Uitwerken visie toekomst Arkendonk	33	-	-	-	-
Verbindend bestuur	25	-	-	-	-
Vorbereidingskrediet Stadhuis	1.699	-	-	-	-
Vrachtwagenparkeren Weststad	85	-	-	-	-
Vrijliggend fietspad Bergse Baan	150	-	-	-	-
Woningbouwlocaties Den Hout en Oosteind	78	-	-	-	-
Vernieuwen overeenkomsten sport	45	-	-	-	-
Verbinding Dorst Oost op N282	25	-	-	-	-
Overheveling naar infrastructurele werken		3.250	-	-	-
Slotjes Midden	800	500	600	840	-
Sloop zwembad Arkendonk	450	-	-	-	-
Toekomstscenario's binnensport		30	-	-	-
ISV-gelden	505	-	-	-	-
Klijnsma-gelden	175	-	-	-	-
Kwaliteitsimpuls binnenstad	54	-	-	-	-
Stadsafsluitingen/ Selectieve toegang binnenstad	81	-	-	-	-
Duurzaamheidsgelden	164	-	-	-	-
Kerkervisie	19	-	-	-	-
Bermherstel	7	-	-	-	-
Coronamaatregelen	1.033	571	650	-	-
WIBON	51	-	-	-	-
Basisregistratie ondergrond (BRO)	40	-	-	-	-
Regiesysteem sociaal domein	60	-	-	-	-
Strategische woningbouw	750	750	750	750	-
Voedseltuin	175	-	-	-	-
Klimaatadaptatie	37	-	-	-	-
Regionaal archief	28	-	-	-	-
Impulsmiddelen kansrijke start	15	-	-	-	-
Verkiezingen 2021	78	-	-	-	-
Lokale middelen hoofdlijnakkkoord GGZ	53	-	-	-	-
Sportakkoord	25	-	-	-	-
Voorschool	21	-	-	-	-
Wet inburgering	90	-	-	-	-
Zandoojje woonrijk maken	200	-	-	-	-

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Speelplek Heerendam	50	-	-	-	-
Nog te voteren	2.840	3.600	12.020	1.974	-
Verduurzaming & onderhoud stadhuis	-	-	11.820	-	-
Sportaccommodatiebeleid	-	-	-	50	-
De Contreie Ecozone	1.500	-	-	-	-
Rekenkameronderzoek wegbeheer	40	-	-	-	-
Kleedaccommodaties sportverenigingen	-	-	-	424	-
Dienstverlening	50	-	-	-	-
Arendsplein	1.000	900	-	-	-
IHP	-	1.500	-	-	-
Galvanitas	-	-	200	-	-
Aanpak illegaal wonen	-	200	-	-	-
Arkendonk	-	1.000	-	-	-
Slotjesveld	-	-	-	1.500	-
Floralia	250	-	-	-	-
Totaal	11.302	8.701	14.020	3.564	-
<i>Cumulatief</i>	<i>11.302</i>	<i>20.003</i>	<i>34.023</i>	<i>37.587</i>	<i>37.587</i>

6.13.1 Bijzonderheden vrije reserve

- Van het huidige saldo van € 41,7 miljoen is al een bedrag van € 17,2 miljoen bestemd voor uitgaven waartoe de gemeenteraad reeds heeft besloten (inclusief de voorstellen in deze begroting). Daarnaast ligt er voor een bedrag van € 20,4 miljoen aan claims op de vrije reserve waar nog besluitvorming/kredietvotering door de gemeenteraad op plaats dient te vinden. De grootste post binnen deze laatste categorie betreft de reservering voor het stadhuis.
- Slotjes Midden: het bedrag is gebaseerd op de vastgestelde samenwerkings- overeenkomst en actuele grondexploitatie.
- Het rekeningresultaat 2020 is integraal in de vrije reserve gestort. Bij de PPN 2022 is bepaald dat € 3,25 miljoen wordt overgeheveld naar de reserve infrastructurele werken (€ 3 miljoen mobiliteit en € 250.000 voor snelfietsroute N282).
- Voor de (ver)nieuwbouw van het stadhuis was ruim € 13,8 miljoen gereserveerd binnen de vrije reserve. Hiervan is inmiddels € 2 miljoen als voorbereidingskrediet gevoteerd.

6.13.2 Verwachte inkomsten vrije reserve

In het inkomstenoverzicht vrije reserve worden de geprognosticeerde winsten vanuit de GREX niet meer meegenomen. Conform de bestendige gedragslijn worden de genomen winsten vanuit de GREX'en toegevoegd aan de Algemene Bedrijfsreserve (ABR). Van daaruit zal op basis van de stand van de ABR en de openstaande risico's binnen de grondexploitaties van jaar tot jaar een voorstel gemaakt worden of dat het verantwoord is om een deel van de ABR vrij te laten vallen ten gunste van de vrije reserve. Voor een prognose van toekomstige winsten wordt dan ook verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Vanuit de primaire begroting 2022 wordt in 2022 een bedrag van € 4 miljoen in de vrije reserve gestort.

x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Storting vanuit begroting 2022	-	4.000	-	-	-
Totaal	-	4.000	-	-	-

6.13.3 Confrontatie beschikbare en benodigde middelen vrije reserve

Wanneer de geactualiseerde kosten, opbrengsten en risico's binnen de vrije reserve worden afgezet tegenover elkaar ontstaat het volgende beeld.

X € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	41.761	30.459	25.758	11.738	8.174
Toekomstige uitgaven	-11.302	-8.701	-14.020	-3.564	-
Toekomstige inkomsten	-	4.000	-	-	-
Stand per 31 december	30.459	25.758	11.738	8.174	8.174

Uit het bovenstaande overzicht blijkt we de komende jaren blijven interen op onze vrije reserve en dat voeding van de reserve voornamelijk afhankelijk is van de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties. Wanneer de geprognosticeerde inkomsten vanuit de grondexploitaties buiten beschouwing worden gelaten, loopt de omvang van de vrije reserve op basis van de huidige inzichten in 2024 terug tot een hoogte van zo'n € 8,2 miljoen.

7 Financiële begroting

7.1 Financiële uitgangspunten

Voor de samenstelling van de begroting 2022 en de meerjarenramingen 2023-2025 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Algemeen begrotingsuitgangspunt

Algemeen uitgangspunt voor de begroting is dat er sprake dient te zijn van een structureel sluitende begroting.

Algemene uitkering

Bij de berekening van de algemene uitkering voor de meerjarenraming is uitgegaan van de uitkeringsfactor op basis van constante prijzen. De algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire van 2021.

Tarieven en leges

Zoals gebruikelijk zullen de tarieven in de raad van december 2021 worden voorgelegd ter besluitvorming. Waarbij de tarieven waarvoor landelijk een maximum is vastgesteld uiteraard in ogenschouw worden genomen.

- De inkomstentarieven van de OZB zijn in de begroting 2022 niet geïndexeerd met inflatiecorrectie.
- De inkomstentarieven voor de overige belastingen stijgen met de inflatie van 1,5%.
- De leges worden niet in algemene zin verhoogd met de prijsinflatie, tenzij blijkt dat op basis van kostendekkendheid de tarieven verhoogd c.q. verlaagd moeten worden.
- De opbrengsten uit hoofde van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn berekend op basis van een kostendekkend tarief. Zie hiervoor de paragraaf lokale heffingen.

Prijs- en loonstijging

- In de begroting 2022 is rekening gehouden met een stijging van de sociale lasten van 5%. Daarnaast is nog een stelpost voor een nieuwe CAO aanwezig van € 265.000.
- Actualisaties vanwege hoeveelheidsverschillen zijn verwerkt in de begroting 2022.
- Voor wat betreft prijsverschillen wordt uitgegaan van de nullijn, dat wil zeggen dat deze opgevangen dienen te worden binnen de huidige budgetten. In de begroting 2022 is ook geen stelpost aanwezig om prijscompensatie gedurende het jaar op te vangen.
- De subsidies zijn geïndexeerd met 1,5%.

Rente

Bij het bepalen van de kapitaallasten op investeringen wordt een interne rekenrente van 0,7% gehanteerd. Dit percentage is met 0,5% gedaald gezien de herfinanciering op dit moment plaatsvindt tegen lage markrentes. De gemiddeld betaalde externe rente is de afgelopen jaren gedaald omdat:

- Het beleid van de gemeente om zoveel mogelijk kort te financieren. De korte termijn rente is veel lager dan de rente voor langlopende leningen. De rente op korte leningen is zelfs negatief (geweest), waarbij er een rentevergoeding werd ontvangen in plaats van betaald.
- De gemeente een aantal oudere (duurdere) leningen regulier heeft afgelost en geherfinancierd met leningen met een lager rentepercentage.
- De gemeente Oosterhout vooral in recente jaren veel nieuwe leningen heeft afgesloten, waarvan de rentepercentages veel lager zijn dan oudere, bestaande leningen. Dit doet het gemiddelde van de betaalde rente dalen.

In 2022 wordt er geen rente bijgeschreven op de aanwezige reserves, met uitzondering van de reserve investeringsprojecten. Conform voorschriften uit het besluit Begroting en Verantwoording wordt ook aan voorzieningen geen rente toegevoegd.

Rente GREX

Naar aanleiding van de gewijzigde voorschriften van de BBV is de toerekening van rente aan grondexploitaties gewijzigd. Dit is mede ingegeven door de feitelijke renteontwikkeling, en door het feit dat er over eigen vermogen geen rente meer mag worden toegerekend, hetgeen voor onze gemeente een groot effect heeft. Derhalve hebben wij intern ook het rentebeleid moeten aanpassen.

Hierbij maken we onderscheid in de rente die daadwerkelijk wordt toegerekend (nacalculatorisch) en de rente die voorcalculatorisch bij herijkingen (looptijd van soms 8 tot 10 jaar vooruit) wordt toegepast. Voor de begroting 2022 is de voorcalculatorische rekenrente bedraagt voor alle prognoses ongeacht de looptijd 1,0%. De hoogte van de nacalculatorische rente is gebaseerd op de feitelijk betaalde rente van het vreemd vermogen binnen de totale financieringsportefeuille.

Ruimte voor nieuw beleid

In financiële zin is er geen extra ruimte voor nieuw beleid in jaren 2022 tot en met 2025 opgenomen.

Post onvoorzien

In de begroting en meerjarenramingen wordt jaarlijks ruimte opgenomen voor "onvoorzien". Voor 2022 bedraagt dit een bedrag van € 100.000. Hier wordt de structurele doorwerking niet automatisch vertaald, maar vormt onderdeel van de discussie over nieuw beleid bij de eerstkomende begroting. Voorstellen waarbij een beroep wordt gedaan op onvoorzien worden getoetst aan de criteria onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onontkoombaar. Het college is bevoegd om, onafhankelijk van de hoogte van het bedrag, te beschikken over de post mits voldaan wordt aan bovenstaande criteria. Hierover zal achteraf via de concernrapportage worden gerapporteerd.

Investerings

- Het structurele investeringsniveau ligt in de begroting 2022 op € 5,5 miljoen. Dit is exclusief investeringen op het gebied van riolering en afvalverwijdering. Deze laatste investeringen worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarief. Het investeringsniveau is exclusief specifieke investeringen ten laste van de vrije reserve.
- Het investeringsplan wordt jaarlijks opgesteld in de vorm van een uitvoeringsplanning, waarbij aangegeven wordt wanneer investeringen daadwerkelijk worden uitgevoerd.
- Met het activeren van de eigen apparaatskosten wordt rekening gehouden met een absoluut bedrag van € 750.000. Deze activering vindt plaats via een standaardopslag op het investeringsbedrag.
- In het investeringsplan worden de investeringen in principe bruto verantwoord, dat wil zeggen exclusief inkomsten (bijdragen derden en/of inzet reserves).

Toerekening overhead

Met ingang van de begroting 2017 is binnen het BBV e.e.a. gewijzigd met betrekking tot de toerekening van overhead. De overhead mag niet langer worden doorberekend naar de producten, maar moet op een apart product inzichtelijk worden gemaakt. Dit in tegenstelling tot de begrotingen tot 2017, waarbij doorbelasting van de overhead op de producten verplicht was. Daarnaast is er een landelijke definitie van het begrip overhead geïntroduceerd, welke gemeenten moeten hanteren voor het bepalen van de overheadkosten.

Voor producten waar een kostendekkend tarief voor geldt, dient de overhead extracomptabel te worden toegerekend om de mate van kostendekkendheid te bepalen. Hiervoor verwijzen we u naar de paragraaf 6.1 Lokale heffingen.

De kosten van overhead worden (extracomptabel) verdeeld op basis van de (directe) personele kosten (inclusief inhuur) per product. De directe personele kosten worden overigens op basis van urenplanningen en tijdschrijfgegevens verdeeld over de producten. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 7.5 Gesloten systemen.

7.2 Resultaat financiële begroting

In dit hoofdstuk worden de cijfers op gemeentelijk niveau toegelicht. Samengevat geeft de begroting 2022 en de meerjarenramingen 2023-2025 het volgende beeld.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten	164.139	161.179	163.909	161.720	162.923	161.925
Baten	-172.061	-158.344	-164.100	-159.704	-160.659	-159.701
Saldo lasten en baten	-7.922	2.835	-191	2.016	2.264	2.224
Vennootschapsbelasting	395	2	2	2	2	2
Storting in reserves	7.878	3.131	4.419	339	373	295
Onttrekking aan reserves	-8.854	-5.975	-4.512	-3.718	-3.666	-3.624
Resultaat	-8.503	-7	-282	-1.361	-1.027	-1.103

x € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Zorg en welzijn	73.863	-20.841	53.022	51.387	49.773
2	Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	5.252	-409	4.843	4.601	4.308
3	Sport en cultuur	11.891	-3.892	7.999	9.323	8.906
4	Duurzaamheid en klimaat	11.326	-1.243	10.083	9.299	9.054
5	Wonen en mobiliteit	24.981	-10.804	14.177	12.172	9.050
6	Veiligheid	4.739	-110	4.629	4.844	4.227
7	Meer voor elkaar	5.534	-1.052	4.482	4.222	4.015
A	Financieel solide	2.653	-123.253	-120.600	-114.281	-115.294
B	Gemeentelijke organisatie	23.670	-2.496	21.174	21.268	18.039
	Resultaat voor bestemming	163.909	-164.100	-191	2.835	-7.922
C	Mutaties in de reserves	4.419	-4.512	-93	-2.844	-975
D	Vennootschapsbelasting	2	-	2	2	394
	Resultaat	168.330	-168.612	-282	-7	-8.503

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lasten en baten per type voor het programma.

X € 1.000

Nr.	Soort lasten en baten	Lasten	Baten	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
1	Salarissen en sociale lasten	35.480	-750	34.730	33.324	27.008
2	Ingeleend/Uitgeleend personeel	2.194	-246	1.948	1.847	6.144
3	Belastingen	2.054	-18.080	-16.026	-16.319	-16.050
4	Leges en andere rechten	-	-11.472	-11.472	-10.617	-11.777
5	Grond	-	-3.515	-3.515	-5.012	-5.230
6	Huren en pachten	-	-4.097	-4.097	-3.446	-3.073
7	Goederen en diensten	63.514	-3.563	59.951	59.078	49.260
8	Overdrachten	36.505	-120.907	-84.402	-77.188	-77.306
9	Subsidies	6.937	-	6.937	7.526	8.027
10	Kapitaallasten	16.541	-	16.541	15.262	12.052
11	Verrekeningen	-74	-	-74	-339	2.397
12	Rente	758	-1.470	-712	-1.281	627
	Resultaat voor bestemming	163.909	-164.100	-191	2.835	-7.921
3	Belastingen	2	-	2	2	394
11	Verrekeningen	4.419	-4.512	-93	-2.844	-976
	Resultaat	168.330	-168.612	-282	-7	-8.503

7.3 Actualisatie begroting 2022

Bij het vaststellen van het Bestuursakkoord 2018-2022 zijn de uitgangspunten voor de begroting 2019-2022 vastgesteld en tevens ook beleidsvoornemens. Daarnaast hebben we te maken met overige ontwikkelingen die op ons afkomen. Deze onderdelen zijn verder uitgewerkt en financieel vertaald in de begroting 2022.

Tevens zijn er actualiseringen doorgevoerd. Deze actualiseringen kunnen het gevolg zijn van:

- budgettaire effecten van wijzigingen in het financiële beleid;
- mutaties in volume, waardoor het beroep op een aantal regelingen autonoom wijzigt;
- volumemutaties die van invloed zijn op de opbrengsten;
- contractueel c.q. wettelijk onvermijdbare mutaties in de lasten.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de mutaties ten opzichte van de begroting 2021.

X € 1.000

Para-graaf	Programma	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Voor-/nadeel
	Geactualiseerde begroting 2021	928	1.620	1.940	1.940	N
7.3.1	Zorg en welzijn	-403	-1.177	-1.245	-1.421	N
7.3.2	Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	265	190	190	190	N
7.3.3	Sport en cultuur	-464	-414	-414	-414	V
7.3.4	Duurzaamheid en klimaat	358	399	266	321	N
7.3.5	Wonen en mobiliteit	-301	-300	-300	-300	V
7.3.6	Veiligheid	22	22	22	22	N
7.3.7	Meer voor elkaar	186	136	241	256	N
7.3.8	Financieel solide	-6.741	-4.009	-3.561	-3.577	V
7.3.9	Gemeentelijke organisatie (overhead)	167	91	541	582	N
7.4	Personele kosten	3.747	3.671	3.671	3.592	N
7.4	Uitgeleend personeel	-5	-5	-5	-5	V
7.6	Kapitaallasten	-493	-804	-1.598	-2.153	V
7.7	Treasury	552	799	824	879	N
7.5	Gesloten systemen	-318	-378	-410	-577	V
7.9	Mutaties reserves	2.218	-1.201	-1.188	-438	V
	Begroting 2022	-282	-1.360	-1.026	-1.1	V

De mutaties zijn toegelicht in de paragrafen 7.3.1. t/m 7.8. Bij de toelichtingen in de programma's (paragrafen 7.3.1 t/m 7.3.9.) is een onderscheid gemaakt in de soort mutatie:

- P: Perspectiefnota 2022;
- N: Nieuw beleid;
- A: Actualisaties bestaand beleid

7.3.1 Zorg en welzijn

x € 1.000

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor-/nadeel
Jeugd							
1	Subsidies Jeugdzorg	P	2	2	2	2	N
2	Nieuwe wet Woonplaatsbeginsel	A	125	125	125	125	N
3	Jeugdreclassering/bescherming	A	48	48	48	48	N
4	Niet vrij toegankelijke jeugdhulp	A	240	240	240	240	N
5	West Brabant Oost	A	55	55	55	55	N
6	Plaatsingscoördinatie	A	25	25	25	25	N
7	Norm opdrachtgeverschap	A	50	50	50	50	N
8	Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd	A	125	125	125	125	N
9	Terugdringen wachtlijsten	A	100	-	-	-	N
10	Continuïteitsregeling	A	105	-	-	-	N
11	Overheveling SWT naar gemeentelijke organisatie (Jeugd deel)	A	-1.294	-1.294	-1.294	-1.294	V
Wet maatschappelijke ondersteuning							
12	Hulp bij Huishouden	P	1.500	1.500	1.500	1.500	N

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor/ nadeel
13	WMO: kostenbesparing	P	-500	-1.000	-1.000	-1.000	V
14	Subsidies WMO	P/A	44	44	44	44	N
15	GR Regio West Brabant KCV	P	-48	-48	-48	-48	V
16	Rolstoelvoorzieningen	A	185	185	185	185	N
17	Vervoersvoorzieningen	A	80	80	80	80	N
18	Voorschoolse voorzieningen peuters	A	84	84	84	84	N
19	OZB activiteitencentra	A	6	6	6	6	N
20	Overheveling SWT naar gemeentelijke organisatie (WMO deel)	A	-821	-821	-821	-821	V
Sociaal beleid							
21	Subsidies sociaal beleid	P	4	4	4	4	N
22	GR MidZuid	P	-106	-106	-106	-106	V
23	Beleidsplan schuldhulpverlening	N	244	259	259	259	N
24	Uitkeringen	A	-608	-608	-608	-608	V
25	Re-integratie	A	-268	-302	-360	-536	V
26	Kwijtschelding	A	50	-	-	-	N
27	Goederenbank	A	38	38	38	38	N
28	Collectieve zorgverzekering	A	-25	-	-	-	V
29	Dwangsommen	A	22	12	2	2	N
30	Inburgering	A	34	34	34	34	N
Volksgezondheid							
31	GR GGD	P	20	20	20	20	N
32	Prenataal huisbezoek jeugdgezondheidszorg	A	16	16	16	16	N
33	Gezond in de stad	A	15	-	-	-	N
34	Wijkwerker	A	50	50	50	50	N
	Totaal programma 1		-403	-1.177	-1.245	-1.421	V

Toelichting:**Jeugd**

- Subsidies jeugdzorg € 2.000:
De subsidie voor het jeugdmaatschappelijk werk is geïndexeerd met 1,5% conform de financiële uitgangspunten van de begroting 2022.
- Nieuwe wet Woonplaatsbeginsel € 125.000:
Op basis van een simulatie die is opgesteld door het CBS, gebaseerd op cijfers uit 2020, is de verwachting dat de gemeente Oosterhout per saldo de verantwoordelijkheid krijgt over vijf extra jeugdigen.
- Jeugsreclassering/bescherming € 48.000:
Met ingang van 1 januari 2020 zijn er met vijf gecertificeerde instellingen nieuwe contracten gesloten. Daarbij is afgesproken om onderzoek te doen naar de kostprijs, om te komen tot een reëel tarief. Dit kostprijsonderzoek is in 2020 uitgevoerd door een extern bureau maar heeft niet tot bruikbare uitkomsten geleid. Tijdens het onderzoek bleek dat er een gebrek is aan valide data bij de GI's. Het onderzoek geeft daarmee onvoldoende basis om de tarieven vast te kunnen stellen. Om toch tot uitsluitel te komen is met de Jeugdautoriteit besproken om samen de omissies uit het onderzoek in te vullen en op basis daarvan de definitieve tarieven voor 2020 vast te stellen. In de tussentijd worden de tarieven en de afspraken over indexatie gehanteerd zoals die bij de aanbesteding is gesteld. De uitkomsten worden geschat op een verhoging van 6%.
- Niet vrij toegankelijke jeugdzorg € 240.000:
De CAO onderhandelingen zijn bij het opstellen van deze begroting nog niet afgerond. Voor 2022 is uitgegaan is van een indexering van 2-3% per jaar.

5. West Brabant Oost € 55.000:
De totale kosten voor de regio West Brabant Oost worden geschat op € 450.000. Het Oosterhoutse aandeel hierin bedraagt € 85.000. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 30.000.
 6. Plaatsingscoördinatie € 25.000:
Het komt nog te vaak voor dat een kind in een gezinshuis geplaatst wordt dat later niet passend blijkt te zijn. Dit komt onder andere omdat het nu niet voor alle verwijzers duidelijk is waar ruimte is voor plaatsing, en wat de doelgroep, samenstelling en aanbod per gezinshuis is. De doelstelling van de plaatsingscoördinatie is de toegang naar gezinshuizen centraal te organiseren door een proactief en integraal plaatsingsproces op te zetten.
 7. Norm opdrachtgeverschap € 50.000:
In 2020 is de Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd in een resolutie vastgesteld door gemeenten in VNG-verband. Hierin zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop de samenwerking regionaal (WBO) en bovenregionaal vormgegeven dient te worden. Momenteel voldoen we niet aan deze norm. Onderdeel van deze norm voor opdrachtgeverschap is het opstellen van een regiovisie die tot stand is gekomen in overleg met aanbieders, professionals, jongeren en ouders en ketenpartijen. In de regiovisie dient tevens een keuze worden gemaakt voor een niet-vrijblijvende governance, met één onderling overeengekomen en gedragen aanspreekpunt dat extern kan optreden namens de regio. Uitgangspunt hierbij is het verbeteren en verduurzamen van de samenwerking in WBO-verband.
 8. Praktijkondersteuner huisartsen jeugd (POHJ) € 125.000:
Vanaf 2017 is de functie POHJ als pilot in het voorliggend veld bij Zorro gepositioneerd. Tot 2022 zijn hiervoor zijn transformatiegelden gebruikt, echter deze gelden stoppen per 2022.
 9. Terugdringen wachtlijsten € 100.000:
Voor het extra terugdringen van wachtlijsten is in 2022 een stelpost opgenomen.
 10. Continuïteitsregeling € 105.000:
Voor de najleffecten van de coronacrisis is voor de continuïteitsregeling in 2022 extra budget opgenomen.
 11. Overheveling Sociaal Wijkteam naar de gemeentelijke organisatie € - 1.294.000:
In 2021 is besloten om het Sociaal Wijkteam over te hevelen naar de gemeentelijke organisatie. Het budget dat voor het SWT in de exploitatie van de begroting was opgenomen is overgeheveld naar het budget Personele kosten.
- Wet maatschappelijke ondersteuning**
12. Hulp bij huishouden (HbH) € 1.500.000:
Op basis van het aantal cliënten HbH per medio 2021 (1.885) is de verwachting dat er in 2025 ongeveer 2.073 cliënten zijn (gebaseerd op een toename van 10% 70-plussers per vijf jaar). Dit is echter een onderschatting van het daadwerkelijke aantal mensen met HbH. Ook mensen onder de 70 jaar ontvangen immers HbH en daarbij houdt de bevolkingsprognose weinig tot geen rekening met het steeds ouder worden van de populatie, de neiging naar het langer thuis blijven wonen van ouderen, en het kleiner worden van de mantelzorgpopulatie wat allemaal direct van invloed kan zijn. Het beschikbare budget 2021 en verder bedraagt echter net als in 2020 € 5.962.000. Deze aanhoudende autonome groei betekent dat er voor 2022 en verder € 1.500.000 extra nodig is om de HbH te bekostigen.
 13. WMO kostenbesparing € - 500.000:
In 2021 is al geïnvesteerd in het indicatieproces HbH, waarbij waar mogelijk strakker intensiever gestuurd is op (de ontwikkeling van) eigen kracht. In 2021 is door een extern bureau onderzoek gedaan naar handelingsperspectieven om kosten te dempen binnen de HbH-ondersteuning. Investeren in het indicatieproces is een van de belangrijkste aanbevelingen. Een andere belangrijke aanbeveling is een nieuw normenkader voor de indicering. Op basis van deze maatregelen is de inschatting dat de kostenstijging gedempt kan worden met € 500.000 in 2022 en voor de jaren erna met € 1.000.000.
 14. Subsidies WMO € 44.000:
De subsidies voor instellingen en organisaties voor maatschappelijke zorg zijn geïndexeerd met 1,5%, conform de financiële uitgangspunten van de begroting 2022.
 15. GR Regio West Brabant (RWB) KCV € -48.000:
De gemeentelijke bijdrage voor het Kleinschalig Collectief Vervoer is geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van de RWB.

16. Rolstoelvoorzieningen € 185.000:
De stijging van de kosten van de rolstoelvoorzieningen is het gevolg van de relatief dure elektrische rolstoelen en de rolstoelen met aandrijfondersteuning. Deze worden alleen verstrekt aan inwoners met een zware beperking en er zijn weinig mogelijkheden deze uitgaven te verlagen.
 17. Vervoersvoorzieningen € 80.000:
De stijging van de kosten van de vervoersvoorzieningen is het gevolg van de speciale en dure vervoersvoorzieningen zoals een special buggy, fietsvoorziening voor een gehandicapt kind/ volwassene of een auto-aanpassing.
 18. Voorschoolse voorzieningen peuters € 84.000:
Op basis van de meicirculaire 2021 is er vanuit de algemene uitkering extra budget beschikbaar voor de voorschoolse voorzieningen peuters.
 19. OZB activiteitencentra € 6.000:
Het budget voor de onroerende zaakbelasting van de activiteitencentra is geactualiseerd op basis van de OZB-aanslagen van 2021.
 20. Overheveling Sociaal Wijk Team naar de gemeentelijke organisatie € - 821.000:
In 2021 is besloten om het Sociaal Wijkteam over te hevelen naar de gemeentelijke organisatie. Het budget dat voor het SWT in de exploitatie van de begroting was opgenomen is overgeheveld naar het budget Personele kosten.
- Sociaal beleid**
21. Subsidies sociaal beleid € 4.000:
De subsidies voor de organisaties voor sociaal beleid zijn geïndexeerd met 1,5% conform de financiële uitgangspunten van de begroting 2022.
 22. GR MidZuid € -106.000:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van MidZuid.
 23. Beleidsplan schuldhulpverlening € 244.000:
Voor de uitvoering van het in 2021 vastgestelde beleidsplan Schuldhulpverlening is extra budget benodigd. In de komende beleidsperiode wordt een verdere kwaliteitsslag gemaakt aan hand van vijf beschreven doelen. De speerpunten zijn hierbij "tijdig, treffend met toewijding en trots". Met tijdig wordt bedoeld in een zo vroeg mogelijk stadium hulpverlening bieden en met treffend wordt bedoeld doeltreffend en doelmatig. Uiteraard heeft de gemeente een wettelijke taak, maar de drijfveer gaat verder dan het voldoen aan de wet- en regelgeving. Met gedreven en gemotiveerde collega's en maatschappelijke partners zet de gemeente zich in voor de meest kwetsbare inwoners met geldzorgen. En daar waar mogelijk wordt maatwerk geboden en is het handelen erop gericht om er te zijn voor kwetsbare inwoners.
 24. Uitkeringen € -608.000:
De budgetten voor de uitkeringen zijn geactualiseerd op basis van de prognoses van het CPB van maart 2021. De verwachting is dat het BUIG-budget verhoogd wordt met € 500.000. Hier staan hogere uitgaven tegenover voor de uitkeringen < 65 jaar (€ 209.000), IOAW-uitkeringen (€ 73.000), IOAZ-uitkeringen (€ 4.000) en de loonkostensubsidies (€54.000). Het budget voor de Bbz-uitkeringen wordt verlaagd met (€ 448.000).
 25. Re-integratie € -268.000:
Tot en met 2021 waren de ramingen van de budgetten voor de re-integratie gekoppeld aan de te ontvangen rijksbudgetten. Vanaf 2022 worden deze budgetten door de gemeente begroot.
 26. Kwijtschelding € 50.000:
De verwachting is dat er in 2022, net als in 2021, meer beroep zal worden gedaan op de kwijtschelding.
 27. Goederenbank € 38.000:
In 2020 is besloten tot een extra impulssubsidie van € 23.000. In 2021 is deze extra subsidie gedekt uit de coronareserve. Verder was de reguliere exploitatiesubsidie van € 15.000 nog niet opgenomen in de begroting.
 28. Collectieve zorgverzekering € -25.000:
De extra toeloop op de collectieve zorgverzekering als gevolg van de coronacrisis, zoals die was voorzien bij de begroting 2021, blijft uit.
 29. Dwangsommen € 22.000:
Vanwege de toename van bezwaarschriften en achterstanden stijgen de kosten van de dwangsommen en proceskosten. De inschatting is dat dit meerjarig weer afloopt richting het oorspronkelijke niveau.

30. Inburgering € 34.000:
Op basis van de meicirculaire 2021 is er vanuit de algemene uitkering extra budget beschikbaar voor inburgering.
- Volksgezondheid**
31. GR GGD € 20.000:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van de GGD.
32. Prenataal huisbezoek jeugdgezondheidszorg € 16.000:
Op basis van de meicirculaire 2021 is er vanuit de algemene uitkering extra budget beschikbaar voor prenataal huisbezoek jeugdgezondheidszorg.
33. Gezond in de stad € 15.000:
Op basis van de meicirculaire 2021 is er vanuit de algemene uitkering extra budget beschikbaar voor Gezond in de stad.
34. Wijkwerker € 50.000:
Met het vaststellen van de visie wijkgericht werken is ingestemd met het aantrekken van een wijkwerker. De wijkwerker is er om de bewonersgroepen te helpen bij hun eigen taken als dat zonder hulp niet lukt. De wijkwerker ondersteunt hun initiatief en helpt bij vragen en problemen zodat de doelen van de bewonersgroepen kunnen worden bereikt. Zij ondersteunt ook om de voorwaarden te scheppen voor een succesvolle activiteit en legt verbinding tussen bewonersorganisatie, het sociale netwerk, vrijwilligers en professionals. Voor het begrotingsjaar 2021 konden de lasten van € 50.000 incidenteel worden opgevangen binnen het budget van Surplus. Voor de jaren 2022 is hiervoor € 50.000 opgenomen.

7.3.2 Arbeidsmarkt, economie en onderwijs

x € 1.000

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor-/nadeel
Ruimte om te ondernemen							
1	Subsidie Bruisende Binnenstad	P	2	2	2	2	N
Onderwijs							
2	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	P	75	-	-	-	N
3	Subsidie onderwijs	P	2	2	2	2	N
4	GR Regionaal Bureau Leren	P	13	13	13	13	N
5	Visie op onderwijs	N	50	50	50	50	N
6	Jongerenplatform Oosterhout	A	10	10	10	10	N
7	OZB scholen	A	113	113	113	113	N
	Totaal programma 2		265	190	190	190	N

Toelichting:

Ruimte om te ondernemen

- Subsidie Bruisende Binnenstad € 2.000:
De subsidie voor de Bruisende Binnenstad is geïndexeerd met 1,5% conform de financiële uitgangspunten van de begroting 2022.

Onderwijs

- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) € 75.000:
Eind 2021 wordt een extern bureau ingehuurd voor de periode van 1 jaar voor het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.
- Subsidie onderwijs € 2.000:
De subsidie voor de brede buurt voor het onderwijs is geïndexeerd met 1,5% conform de financiële uitgangspunten van de begroting 2022.
- GR Regionaal Bureau Leren (RBL) € 13.000:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van de RBL.

5. Visie op onderwijs € 50.000:
Met het opstellen van een gezamenlijke visie op onderwijs samen met maatschappelijke partners (uit het onderwijsveld, raad, andere domeinen en ouders) wordt een gezamenlijke basis gelegd voor zowel de inhoudelijke samenwerking alsook de uitgangspunten die voor de huisvesting en het IHP van belang zijn. Met het vaststellen van een visie op onderwijs in Oosterhout begint het echte werk pas. Dan moeten ook in de praktijk die stappen worden gezet die ervoor zorgen dat de doelen uit de onderwijsvisie ook worden gerealiseerd. Dat vraagt ook, na vaststelling van de visie, op sturing, coördinatie en verbinding vanuit de gemeente. Zo'n opdracht voldoet aan een groot aantal van de criteria zoals die in onze visie op de organisatieontwikkeling zijn benoemd voor opgave gestuurd werken (strategisch, complex, cruciaal voor Oosterhout 2030, vele spelers met soms tegenstrijdige belangen). Om die reden wordt de toekomst van het onderwijs in Oosterhout als nieuwe opgave opgepakt.
6. Jongerenplatform Oosterhout € 10.000:
Om interactie met jongeren en betrokkenheid bij de Corona Impact Analyse vorm te geven is € 10.000 aan middelen opgenomen.
7. OZB scholen € 113.000:
Het budget voor de OZB voor de scholen is geactualiseerd op basis van de OZB-aanslag 2021. De verhoging is met name het gevolg van de hogere OZB-aanslag van het Mgr. Frenckencollege vanwege de vernieuwbouw.

7.3.3 Sport en cultuur

x € 1.000

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor/ nadeel
Sport							
1	MOOVE	A	-385	-385	-385	-385	V
2	Specifieke uitkering Sport (SPUK)	A	-196	-196	-196	-196	V
3	Sportparken	A	-40	-40	-40	-40	V
4	Sporthallen en gymzalen	A	52	52	52	52	N
5	Zwembad De Warande	A	16	16	16	16	N
Cultuur							
6	Exploitatiesubsidie Cultuurplaats	P	-	50	50	50	N
7	Subsidies cultuur	P/N	64	64	64	64	N
8	Kunstobjecten in de openbare ruimte	N	15	15	15	15	N
9	Cultuureducatie	A	44	44	44	-	N
		A	-44	-44	-44	-	V
10	OZB gebouwen cultuur	A	10	10	10	10	N
11	Onderhoud gebouwen cultuur	A	-25	-25	-25	-25	V
12	Onderhoud gebouwen musea	A	25	25	25	25	N
	Totaal programma 3		-464	-414	-414	-414	V

Toelichting:

Sport

1. MOOVE € -385.000:
De medewerkers van Moove zijn in 2021 overgeheveld naar de gemeentelijke organisatie. Het college heeft besloten om het exploitatiebudget deels in te zetten voor de loonsom. Hiertoe is € 455.000 overgeheveld naar het PBS- budget. Verder is € 70.000 opgenomen als werkbudget.
2. Specifieke uitkering sport (SPUK) € - 196.000:
De inkomsten vanuit de SPUK zijn geactualiseerd op basis van de ingediende aanvraag van 2021.
3. Sportparken € -40.000:
Het onderhoudsbudget is geactualiseerd op basis van het meerjarenplan 2022-2025. In 2020 zijn een aantal grote bouwkundige onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd op de sportparken TSC en Voltreffers waardoor het budget is overgeheveld naar de gymzalen Kruidenlaan en Markant.

4. Sporthallen en gymzalen € 52.000:
Het onderhoudsbudget is geactualiseerd op basis van het meerjarenplan 2022-2025. In 2020 zijn een aantal grote bouwkundige onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd op de sportparken TSC en Voltreffers waardoor het budget is overgeheveld naar de gymzalen Kruidenlaan en Markant (€ 40.000). Verder zijn de energiekosten voor de sporthal Arkendonk geactualiseerd op basis van het werkelijke verbruik (€ 10.000) en heeft indexatie plaatsgevonden van de uurlonen van de inhuur van derden (€ 4.000).
5. Zwembad de Warande € 16.000:
Vanaf 2022 wordt er begonnen met de aanzet tot de nieuwe zwemwaterwet die gaat vallen onder de vernieuwde Omgevingswet. Een onderdeel daarvan is dat de gemeente moet gaan bemonsteren op meer en andere parameters dan tot nu gebruikelijk, zoals de chloorkwaliteit en de luchtkwaliteit (€ 10.000). Verder zijn de uurlonen van MidZuid en inhuur van derden geïndexeerd met 1,4 % (€ 6.000).

Cultuur

6. Exploitatiesubsidie Cultuurplaats € 50.000 vanaf 2023:
Met ingang van 2023 is een exploitatiesubsidie opgenomen voor de huur van de ruimte op het voormalige Galvanitastererein voor de 1^e vijf jaar vanaf de realisatie van de definitieve Cultuurplaats in de hallen.
7. Subsidies cultuur € 64.000:
De subsidies voor de organisaties en instellingen voor cultuur zijn geïndexeerd met 1,5% conform de financiële uitgangspunten van de begroting 2022.
8. Kunstobjecten in de openbare ruimte € 15.000:
Tijdens de CIA is duidelijk geworden dat er nog meer dan anders behoefte is aan een mooie leefomgeving. De kunstvoorwerpen in de openbare ruimte maken hier onderdeel van uit en voegen hier een uniek karakter aan toe. In 2022 wordt een inhaalslag uitgevoerd om het achterstallig onderhoud weg te werken en wordt aan de kunstvoorwerpen weer de status gegeven die ze verdienen. In enkele gevallen zal dit ook betekenen dat we afscheid moeten nemen. Onderzocht gaat worden of hiervoor een (tijdelijke) kunstcommissie van lokale professionals in het leven geroepen kan worden die de gemeente hierbij kan adviseren. Voor de kunstwerken die behouden blijven zal tevens een geactualiseerd beheerplan worden opgesteld. Hiervoor is in de uitvoeringsplanning 2022 eenmalig € 50.000 opgenomen. Voor het structurele onderhoud is € 15.000 extra opgenomen.
9. Cultuureducatie € per saldo neutraal:
De gemeente heeft afgelopen vier jaar subsidie ontvangen vanuit de Stichting Kunstloc Brabant en dit is voor de periode t/m 2024 weer toegezegd. Dit was niet opgenomen in de begroting, vanaf 2022 wordt dit wel voor 3 jaar opgenomen.
10. OZB gebouwen cultuur € 10.000:
Het budget voor de OZB voor de gemeentelijke gebouwen voor cultuur is geactualiseerd op basis van de OZB-aanslag van 2021.
11. Onderhoud gebouwen cultuur € - 25.000:
Het onderhoudsbudget is geactualiseerd op basis van het meerjarenonderhoudsprogramma 2022-2025. Voor het gebouw de Pannehoef is nog een restant krediet beschikbaar voor de verbouwing waardoor de reguliere werkzaamheden worden opgeschoven. De middelen worden ingezet voor onderhoud gebouwen musea.
12. Onderhoud gebouwen musea € 25.000:
Het onderhoudsbudget is geactualiseerd op basis van het meerjarenonderhoudsprogramma 2022-2025. Het betreft geplande reinigings- en herstelwerkzaamheden aan de gevel en constructie van de Heilig Hart facade (€ 15.000) en de St. Janstoren (€ 10.000). Deze middelen zijn overgeheveld vanuit het onderhoudsbudget van de gebouwen voor cultuur.

7.3.4 Duurzaamheid en klimaat

x € 1.000

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor-/nadeel
Duurzaam							
1	Opgave Duurzaamheid	P	100	100	100	100	N
2	Klimaatadaptatie	P	75	75	-	-	N
3	Subsidie MEK	P	1	1	1	1	N
4	GR Omgevingsdienst Midden West Brabant	P	-4	-4	-4	-4	V
5	GR Regio West Brabant regioarcheoloog	P	-3	-3	-3	-3	V
Water en riolering							
6	Water- en rioleringsplan	N	93	134	76	131	N
7	Areaaluitbreiding water	A	1	1	1	1	N
Afval							
8	Afvalinzameling	A	95	95	95	95	N
	Totaal programma 4		358	399	266	321	N

Toelichting:

Duurzaam

- Opgave duurzaamheid € 100.000:
Als eind 2021 de Transitie Visie Warmte 1.0 is vastgesteld, dan zal gestart worden met het opstellen van Wijk Aanpak Plannen. Het is de bedoeling dat de burgerparticipatie per wijk wordt ingevuld met een deel externe inzet. Vervolgens worden de Wijk Uitvoerings Plannen opgesteld. Ook daarvoor is externe inzet nodig.
- Klimaatadaptatie € 75.000:
Voor de realisatie van de Uitvoeringsstrategie Klimaatadaptatie is voor 2022 en 2023 € 75.000 benodigd.
- Subsidie MEK € 1.000:
De subsidie voor het MEK is geïndexeerd met 1,5% conform de financiële uitgangspunten van de begroting 2022.
- GR Omgevingsdienst Midden West Brabant (OMWB) € -4.000:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van de OMWB.
- GR Regio West Brabant (RWB) regioarcheoloog € -3.000:
De gemeentelijke bijdrage voor de regioarcheoloog is geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van de RWB.

Water en riolering

- Water -en rioleringsplan € 93.000 (dekking uit de voorziening Riolering):
De budgetten zijn geactualiseerd op basis van de verlenging van het Water- en Rioleringsplan 2022-2023. In 2023 en 2025 vindt reiniging, inspectie en onderhoud van drukriolen plaats (€ 55.000).
- Areaaluitbreiding water € 1.000:
Voor de areaaluitbreiding van Heihoef is extra budget opgenomen.

Afvalinzameling

- Afvalinzameling € 95.000 (dekking uit de voorziening Reiniging):
De budgetten voor de afvalinzameling zijn geactualiseerd op basis van aantallen tonnages en tarieven. Het betreft in hoofdlijnen de volgende onderdelen:
 - De prijzen van de plastic afvalzakken stijgen van € 42,25 naar € 62 per 1.000 stuks (€ 38.000);
 - Het aantal tonnages en het tarief voor het huishoudelijk afval zijn verhoogd (€ 16.000);
 - De kosten voor het ledigen van de glasbollen is verhoogd door de stijging van het aanlevering van glas bij de glasbollen (€ 18.000);
 - De inkomsten voor kunststof zijn verlaagd vanwege de invoering van statiegeld waardoor er minder ingezameld zal worden en bovendien wellicht een lager tarief omdat de beter verkoopbare stromen, zoals voor kunststoffen die gebruikt worden als verpakking van voedingsmiddelen (PET), lager zullen zijn (€ 103.000);
 - De inkomsten van papier zijn verhoogd door de hogere verwachting van de marktprijzen in 2022 (€ - 85.000).

7.3.5 Wonen en mobiliteit

x € 1.000

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor-/nadeel
Openbare ruimte							
1	Groenonderhoud	P	80	80	80	80	N
2	Monumentale bomen	P	10	10	10	10	N
3	Beleid kruidachtige beplanting	P	107	107	107	107	N
4	Onderhoud openbaar groen	A	163	163	163	163	N
5	Stadsecoloog	P	50	50	50	50	N
6	Stimuleringsregeling Landschap	A	13	13	13	13	N
7	Areaaluitbreiding groen	A	17	18	18	18	N
8	Areaaluitbreiding wegen	A	27	27	27	27	N
9	Areaaluitbreiding speelvoorzieningen	A	20	20	20	20	N
Wonen							
10	Bouwleges	A	-680	-680	-680	-680	V
11	Commissie Ruimtelijke kwaliteit	P	5	5	5	5	N
Verkeer en mobiliteit							
12	Parkeren	A	-113	-113	-113	-113	V
	Totaal programma 5		-301	-300	-300	-300	V

Toelichting:

Openbare ruimte

- Groenonderhoud € 80.000:
Het 1^e jaars onderhoud na de aanleg van groen is ondergebracht bij een reguliere groenaannemer met vakinhoudelijke kennis.
- Monumentale bomen € 10.000:
Omdat het bomenbestand steeds ouder wordt en de bomen meer gebreken gaan vertonen is extra budget opgenomen voor de gemeentelijke bijdrage aan bijzondere kosten aan particuliere monumentale bomen.
- Beleid kruidachtige beplanting € 107.000:
In 2021 is de nota "Beheer kruidachtige beplanting" vastgesteld, waarin de beleidsambities en verbetermaatregelen zijn vastgesteld voor het beheer van kruidachtige planting. Vanaf 2022 is het budget voor de jaarlijkse onderhoudskosten met € 107.000 verhoogd hiervoor. Daarnaast is hiervoor structureel € 108.000 extra in de investeringsplanning opgenomen.
- Onderhoud openbaar groen € 163.000:
Het budget voor het bestek van MidZuid is verhoogd vanwege de extra kosten voor het onderhoud van het Santrijnpark, de bestrijding van de Japanse Duizendknoop, areaaluitbreidingen en de gemaakte afspraken ten aanzien van de verhoging van eenheidsprijzen.
- Stadsecoloog € 50.000:
In Oosterhout spelen diverse thema's op gebied van ecologie, zoals biodiversiteit, klimaatadaptatie, energietransitie, omgevingsvisie, woningbouw, etc. In Oosterhout is kennis op het gebied van ecologie grotendeels aanwezig. Daar waar een situatie meer specifieke kennis vereist, zal extern ondersteuning gevraagd worden. Hiervoor is een budget van € 50.000 opgenomen.
- Stimuleringsregeling Landschap € 13.000:
De stimuleringsregeling Landschap is een regeling van provincie, gemeenten en waterschappen om landschapbeheer door particulieren te stimuleren. De gemeente heeft vanaf 2009 hieraan meegewerkt. De destijds terugontvangen middelen die hiervoor ingezet waren zijn inmiddels benut. Vanaf 2022 is hiervoor budget opgenomen.
- Areaaluitbreiding groen € 17.000:
Voor de areaaluitbreidingen van Heihoef en de Contreie is extra budget opgenomen.
- Areaaluitbreiding wegen € 27.000:
Voor de areaaluitbreidingen van Heihoef, de Contreie en de Beneluxweg is extra budget opgenomen.

9. Areaaluitbreiding speelvoorzieningen € 20.000:
Ook bij de speelvoorzieningen is extra budget opgenomen vanwege areaaluitbreidingen, ook vanuit voorgaande jaren.

Wonen

10. Bouwleges € - 680.000:
De inkomsten vanuit de bouwleges zijn verhoogd op basis van de te verwachten projecten en de reguliere bouw. De verwachte grote projecten die gerealiseerd worden zijn Zwaaiikom (Eiland), Arendsplein en Warandeparck.
11. Commissie Ruimtelijke kwaliteit € 5.000:
Onder de Omgevingswet moeten gemeenten een gemeentelijke adviescommissie instellen voor de omgevingskwaliteit. De bestaande commissies voor ruimtelijke kwaliteit, welstand en monumenten komen niet meer terug in het nieuwe stelsel. Alle gemeenten met rijksmonumenten zijn verplicht om een adviescommissie in te stellen die minimaal over de rijksmonumenten adviseert, met uitzondering van archeologische monumenten. Op jaarbasis kost dit € 5.000 meer.

Verkeer en mobiliteit

12. Parkeren € -113.000 (dekking uit het Parkeerfonds):
Het budget voor de OZB voor de parkeergarage Santrijn is geactualiseerd op basis van de OZB-aanslag van 2021 (€ 30.000). Verder zijn de energiekosten van de fietsenstalling op de Markt aangepast op basis van het werkelijke verbruik (€ 2.000). Verder is het budget parkeren verlaagd met € 145.000 conform het besluit in 2021 om het budget Personele kosten te verhogen voor 3 fte buitengewoon opsporingsambtenaren ten laste van de budgetten parkeren en APV.

7.3.6 Veiligheid

x € 1.000

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor-/nadeel
Veiligheid							
1	GR Veiligheidsregio	P	29	29	29	29	N
2	Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	A	13	13	13	13	N
3	Aansprakelijkheidsverzekering	A	10	10	10	10	N
4	OZB brandweerkazernes	A	2	2	2	2	N
5	Opsporingsambtenaren	A	-32	-32	-32	-32	V
	Totaal programma 6		22	22	22	22	N

Toelichting:

- GR Veiligheidsregio (VR) € 29.000:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van de Veiligheidsregio.
- Versterking omgevingsveiligheidsdiensten € 13.000:
Op basis van de meicirculaire 2021 is er vanuit de algemene uitkering extra budget beschikbaar voor de versterking van de omgevingsveiligheidsdiensten.
- Aansprakelijkheidsverzekering € 10.000:
Door premiestijging en meer te betalen schades is het budget verhoogd.
- OZB brandweerkazernes € 2.000:
Het budget voor de OZB voor de brandweerkazernes is geactualiseerd op basis van de OZB-aanslag van 2021.
- Opsporingsambtenaren € -32.000:
Verder is het budget veiligheid verlaagd met € 32.000 conform het besluit in 2021 om het budget Personele kosten te verhogen voor 3 fte buitengewoon opsporingsambtenaren ten laste van de budgetten parkeren en APV.

7.3.7 Meer voor elkaar

x € 1.000

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor-/nadeel
Dienstverlening							
1	Documenten burgerzaken	A	48	48	48	48	N
2	Verkiezingen	A	66	15	120	135	N
Regionale samenwerking							
3	Samenwerking Stedelijke Regio Breda- Tilburg	P	35	35	35	35	N
4	GR Regio West Brabant apparaatskosten en regiofonds	P	5	5	5	5	N
Relatie burger en bestuur							
5	College	A	27	27	27	27	N
6	Videoverslaglegging	A	6	6	6	6	N
	Totaal programma 7		187	136	241	256	N

Toelichting:

Dienstverlening

- Documenten burgerzaken € 48.000:
De inkomsten uit het verstrekken van de documenten van de burgerlijke stand, de gemeentelijke basisadministratie en de verklaringen omtrent gedrag zijn verlaagd op basis van de te verwachte aantallen in 2022.
- Verkiezingen € 65.000:
De kosten van de verkiezingen waren structureel voor hetzelfde bedrag opgenomen in de begroting, dat is nu aangepast. Verder zijn de kosten geactualiseerd voor de gemeenteraadsverkiezing in 2022, de waterschaps- en Provinciale Staten verkiezingen in 2023 en de verkiezing voor het Europees Parlement in 2024. Het verschil van de gemeenteraadsverkiezing ten opzichte van de andere verkiezingen wordt voornamelijk veroorzaakt door de opkomstbevordering.

Regionale samenwerking

- Samenwerking Stedelijke Regio Breda-Tilburg € 35.000:
Ten gevolge van de Nationale Omgevingsvisie is er een (hernieuwde) Samenwerking Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT). De samenwerking beoogt een integrale aanpak van de regio op het gebied van wonen/leefbaarheid, economie, mobiliteit en groen/water. Het structurele kosten voor de gemeente Oosterhout bedragen € 35.000.
- GR Regio West Brabant (RWB) apparaatskosten en regiofonds € 5.000:
De gemeentelijke bijdrage voor de apparaatskosten en het regiofonds zijn geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van de RWB.

Relatie burger en bestuur

- College € 27.000:
De salariskosten van het college zijn verhoogd met 5% conform de financiële uitgangspunten van de loonontwikkeling voor de begroting 2022.
- Videoverslaglegging € 6.000:
Vanwege het aflopen van het contract en de uitbreidingen ten behoeve van hybride vergaderen is er extra budget opgenomen.

7.3.8 Financieel solide

x € 1.000

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor-/nadeel
Algemene lasten en baten							
1	Coronaherstelfonds	P	500	-	-	-	N
Belastingen en heffingen							
2	GR Belastingdienst West Brabant	P	124	99	99	99	N
3	Toeristenbelasting	A	100	100	100	100	N
4	OZB woningen	A	-25	-25	-25	-25	V
Algemene uitkering							
5	Algemene uitkering (bruto)	A	-7.440	-4.183	-3.735	-3.751	V
	Totaal programma 8		-6.741	-4.009	-3.561	-3.577	V

Toelichting:

Algemene lasten en baten

1. Coronaherstelfonds € 500.000:

In 2022 wordt, zoals in 2021, voorzien dat er extra middelen benodigd zullen zijn om in de Oosterhoutse samenleving knelpunten op te lossen die als gevolg van de coronacrisis (meer) zichtbaar zijn geworden. De gemeente wil, uiteraard binnen bestaande wet- en regelgeving, niet op voorhand bepaalde categorieën uitsluiten. Het kan enerzijds gaan om ondersteuning op korte termijn van bijvoorbeeld stichtingen, verenigingen of ondernemers. Maar het geld kan ook worden ingezet om meer structurele problemen op te lossen; denk hierbij bijvoorbeeld aan knelpunten op de arbeidsmarkt of een bepaalde doorbraak in de transformatie van de binnenstad. Deze regeling wordt zoveel mogelijk binnen de bestaande kaders, zoals bijvoorbeeld de Algemene subsidieverordening, uitgevoerd. Vanuit de Coronareserve is hiervoor € 500.000 beschikbaar gesteld.

Belastingen en heffingen

2. GR Belastingdienst West Brabant (BWB) € 124.000:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van de BWB.
3. Toeristenbelasting € 100.000:
In de begroting 2020 zijn de opbrengsten toeristenbelasting opgehoogd van € 360.000 naar € 500.000. Deze opbrengsten zijn echter daadwerkelijk nooit behaald. Bovendien zijn in Coronatijd het aantal overnachtingen in hotels ver achtergebleven. De totale opbrengst toeristenbelasting is daarom afgeraamd naar € 400.000.
4. OZB woningen € -25.000:
Als gevolg van areaaluitbreiding zijn de inkomsten van de OZB woningen verhoogd met € 25.000.

Algemene uitkering

5. Algemene uitkering € -7.440.000:
Het bruto effect van de algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2021 bedraagt € 7.440.000 voordelig. De mutaties betreffen compensatie jeugdzorg (€ 4.030.000), nominale ontwikkeling, uitkeringsbasis en WOZ/BCF (€ 1.393.000), Integratie- en decentralisatie uitkeringen (€ 162.000), eerste voorschot jeugdzorg (€ 917.000), 3 D's in het sociaal domein (€ 460.000) en stelposten (€ 479.000).
Een aantal mutaties hebben ook effect op de uitgaven op de diverse programma's. Dit betreft taakmutatie voorschoolse voorzieningen (€ -84.000), taakmutatie inburgering (€ -34.000), prenataal huisbezoek jeugdgezondheidszorg (€ -16.000), Gezond in de stad (€ -15.000) en versterking van de omgevingsveiligheidsdiensten (€ -13.000). Het netto-effect bedraagt derhalve € 7.279.000 voordelig. Voor de toelichting op de mutaties wordt verwezen naar paragraaf Algemene uitkering

7.3.9 Gemeentelijke organisatie (overhead)

x € 1.000

Nr.	Omschrijving		2022	2023	2024	2025	Voor-/nadeel
Gemeentelijke organisatie							
1	Asbestinventarisatie gebouwen	P	30	-	-	-	N
2	Toegankelijkheid gebouwen	P	25	25	25	25	N
3	Tractie machinale straatreiniging	P	26	26	26	26	N
4	Centrale ontsluiting geo data	P	40	40	40	40	N
5	GR Regio West Brabant mobiliteitscentrum	P	-18	-18	-18	-18	V
6	ARBO	A	60	60	60	60	N
7	Preventief medisch onderzoek	A	40	-	-	40	N
8	Beheer en onderhoud stadhuis	A	-368	-368	82	82	V/N
9	Beheer en onderhoud milieustraat	A	-1	-1	-1	-1	V
10	Applicatie/audittool rechtmatigheid	A	20	15	15	15	N
11	Statistiek	A	12	12	12	12	N
12	Aandeel in Equalit	A	100	100	100	100	N
13	Vitaliteit gemeentelijke organisatie	A	50	50	50	50	N
14	Afdelingskosten	A	150	150	150	150	N
	Afronding		1	-	-	1	N
	Totaal programma 9		167	91	541	582	N

Toelichting:

- Asbestinventarisatie gebouwen € 30.000:
Met ingang van 2017 is het wettelijk verplicht dat alle daken op openbare gebouwen die in contact staan met de buitenlucht gesaneerd moeten worden. Voor het opstellen van een asbestinventarisatie van de gemeentelijk gebouwen is eenmalig € 30.000 opgenomen.
- Toegankelijkheid gebouwen € 25.000:
In samenwerking met de Klankbordgroep Ongehinderd Oosterhout wordt een inventarisatie opgesteld van de uit te voeren acties in het kader van de toegankelijkheid van de gemeentelijke gebouwen en de daaraan gekoppelde financiële kosten.
- Tractie machinale straatreiniging € 26.000:
Vanwege de hoge onkruiddruk en -beleving in met name het groeiseizoen, wordt extra ingezet op de onkruidbestijding door veegmachines en handmatige bestrijding. In het centrum en in de winkelcentra Zuiderhout en Arkendonk door een nieuwe compacte veegmachine en in de wijken door grote veegmachines. De exploitatiekosten van de tractiemiddelen stijgen hierdoor met € 26.000.
- Centrale ontsluiting geo data € 40.000:
Centrale ontsluiting geodata is een centrale plek waarin publieke en private partijen data en informatie delen, om in de informatiebehoefte van alle betrokken partijen te voorzien. Hierin worden open source data gecombineerd en weergegeven op een (3D) kaart van Oosterhout. Dit geeft een mooie opening voor een gesprek met de stad. De gevraagde formatie (opgenomen bij de Personele kosten) voorziet in het beschikbaar maken en koppelen van gemeentelijke data aan de bestaande open source data, het ondersteunen in het analyseren, duiden en interpreteren van de data en gebruikersondersteuning van de applicatie zelf. Voor de licentiekosten van de softwarepakketten is budget opgenomen in de exploitatie.
- GR regio West Brabant (RWB) mobiliteitscentrum € -18.000:
De gemeentelijke bijdrage voor het mobiliteitscentrum is geactualiseerd op basis van de begroting 2022 van de RWB.
- ARBO € 60.000:
Om te voldoen aan de vigerende ARB-wetgeving zijn extra middelen opgenomen voor de inrichting van het ARBO- beleid en de meer centrale positionering hiervan in de gemeentelijke organisatie.
- Preventief medisch onderzoek € 40.000:
Voor het uitvoeren van het vierjaarlijkse preventief medisch onderzoek is in 2022 en 2025 € 40.000 opgenomen.

8. Beheer en onderhoud stadhuis € -368.000:
In de begroting was reeds rekening gehouden met hogere exploitatielasten voor een nieuw gemeentehuis vanaf 2022. Omdat de realisatie hiervan later is, zijn deze extra lasten in 2022 en 2023 komen te vervallen (€ -450.000 in 2022 en 2023).
De OZB lasten zijn verhoogd omdat met ingang van 2021 de vrijstelling voor de OZB voor het stadhuis is komen te vervallen (€ 42.000). Tevens zijn de energiekosten verhoogd als gevolg het werkelijke verbruik (€ 40.000).
9. Beheer en onderhoud. Milieustraat € -1.000:
Het budget voor de OZB is verhoogd op basis van de OZB-aanslag van 2021 (€ 3.000). Verder zijn de energiekosten verlaagd als gevolg de zonnepanelen (€- 4.000).
10. Applicatie/audittool rechtmatigheid € 20.000:
Vanwege de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college is een applicatie/audittool nodig. Met dit systeem kunnen we voor onze processen de maatregelen en risico's in kaart brengen, en hierop snel en doelgericht interne controles inrichten en uitvoeren. Dit mede door middel van de standaard checklists die in dit pakket zijn opgenomen waarin de laatste landelijke regelgeving is verwerkt.
11. Statistiek € 12.000:
Voor het jaarlijks uitvoeren van het onderzoek Social Kracht is extra budget opgenomen.
12. Aandeel in Equalit € 100.000:
Het gemeentelijk aandeel in Equalit is verhoogd vanwege de verhoogde eenheidsprijzen voor account- en licentiekosten en hardware.
13. Vitaliteit gemeentelijke organisatie € 50.000:
In 2009 is er een vitaliteitsbeleid opgesteld voor de gemeente. Ondanks, of juist door, het thuiswerken de afgelopen jaren is vitaliteit een steeds belangrijker onderwerp geworden. Aandacht voor de mentale en fysieke gezondheid is extra belangrijk geworden. Vanaf 2022 is budget opgenomen om organisatiebreed activiteiten op het gebied van vitaliteit te organiseren, zoals de inzet van een leefstijlcoach en een Vitality app.
14. Afdelingskosten € 150.000:
Met het in dienst nemen van de medewerkers van het sociaal wijkteam en MOOVE zijn de budgetten voor de afdelingskosten verhoogd. Deze verhoging is gedekt vanuit een verlaging van de budgetten waarmee de inhuur in het verleden plaatsvond.

7.4 Personele kosten

In de begroting is voor € 34.845.000 aan personele lasten opgenomen.

X € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Gemeenteraad	508	561	561
College van Burgemeester en Wethouders	549	546	573
Pensioen politieke ambtsdragers en gewezen bestuur	383	353	353
Honorering buitengewoon ambtenaren burgerlijke stand	2	19	19
Ambtelijke organisatie	24.576	31.030	32.773
Subtotaal loonkosten	26.018	32.509	34.279
Overwerk	156	72	72
Onregelmatigheidstoelage	168	66	66
Vergoeding consignatiedienst	-	92	92
Werkomstandighedentoeslag	92	95	95
Overige salariskosten	429	104	49
Ambtsjubilea	37	55	55
Salaris stagiairs	22	22	21
Feestdagen gratificatie Iris cheques	26	26	26
Werkgeversbijdrage ziektekosten	90	90	90
Totaal loonkosten in begroting	27.038	33.131	34.845

In het vervolg van deze paragraaf zullen de loonkosten van de ambtelijke organisatie verder worden uitgewerkt.

7.4.1 Formatie

De ontwikkeling van de toegestane formatie ten opzichte van de begroting 2021 is opgenomen in de onderstaande tabel. Hierbij is een vergelijking gemaakt tussen de raming 2022 uit de begroting 2021 en de begroting 2022.

Team	Begroting 2021	Raming 2022	Begroting 2022	Mutatie
Directie	23,89	23,89	23,36	-0,53
Buiten Beleid	37,10	38,10	38,10	-
Buiten Projecten	48,06	48,06	48,66	0,60
Buiten Vergunning en Handhaving	22,39	22,39	25,39	3,00
Eerste Lijn & Burgerzaken	23,09	23,09	23,09	-
Sociaal Domein Beleid	21,97	21,97	23,25	1,28
Sociaal Domein Uitvoering	39,46	38,46	68,25	29,79
Sport	18,82	18,82	27,07	8,25
Stadsbeheer	52,97	52,97	54,47	1,50
Binnen Administratie	15,11	15,11	15,11	-
Binnen Advies	34,14	34,14	33,36	-0,78
Binnen Control	13,13	14,13	13,13	-1,00
Binnen Informatie, innovatie en beheer	31,18	31,18	34,71	3,53
Binnen Vastgoed, Facility, Secretariaat	17,79	18,79	19,29	0,50
Raadsgriffie	4,00	4,00	4,00	-
Totaal	404,10	405,10	451,24	46,14

De totale formatie is uitgebreid met 46,14 fte ten opzichte van de raming 2022, waarbij 40,29 fte geheel en 1,00 fte voor $\frac{2}{3}$ gedekt worden vanuit het verlagen van exploitatiebudgetten. De overige uitbreidingen zijn per saldo kostenverhogend.

Manager RSD i.o. (Directie)

De formatie voor de managers RSD i.o. is uit het PBS verwijderd. Bij de vorming van het SSC Equalit werd dit voor interne verzelfstandiging voor meerdere onderdelen in de bedrijfsvoering voorzien. Deze ontwikkeling heeft zich echter nooit voorgedaan. Met het vervallen van deze functie vervallen ook de bijbehorende inkomsten.

- -1,00 fte Manager RSD vervallen
- 1,00 fte tactisch leidinggevende II (SWT – gedekt uit exploitatie)
- -0,53 fte Adviseur II (overheveling van directie naar IIB)

Omzetting teamleiders (Directie)

Tijdens de omvorming van de organisatie zijn alle functies waarop de verschillende teamleiders en opgave leiders werkzaam waren overgebracht naar het team directie. Bij de begroting 2022 is gekozen alle verschillende functies om te zetten naar een en dezelfde functie voor de teamleiders. Daarvoor is 17,36 fte toegevoegd aan de functie van tactisch leidinggevende I en zijn alle andere functies verlaagd.

Accountmanager EZ (Buiten Beleid)

De inschaling van de werktitel Accountmanager EZ binnen functie medewerker beleidsuitvoering is getoetst, hierbij is vastgesteld dat deze in plaats van niveau III thuis hoort in niveau II.

Kabels en leidingen (Buiten Projecten)

Door de aanleg van glasvezel, versnelling van woningbouw en de energietransitie heeft de gemeente de komende jaren veel extra werk op het gebied van kabels en leidingen. Dit betekent dat er behoefte is aan meer regie en coördinatie.

- 0,60 fte medewerker beleidsuitvoering II

Buitengewoon opsporingsambtenaren (Buiten Vergunning en Handhaving)

Er is in 2021 gekozen om voor 3,00 fte externe inhuur om te zetten naar eigen formatie binnen de gemeentelijke organisatie, hiervoor zijn de exploitatie budgetten verlaagd.

- 3,00 fte medewerker handhaving III (gedekt uit exploitatie)

Sociaal domein beleid

Vanuit het team advies wordt 0,78 fte bestuursadviseur sociaal domein overgeheveld naar het team sociaal domein beleid. Daarnaast wordt vanuit het team vastgoed 0,5 fte senior medewerker interne dienstverlening overgeheveld naar het team Sociaal domein beleid.

- 0,78 fte medewerker ontwikkeling I (overheveling vanuit team Advies)
- 0,50 fte medewerker ontwikkeling III (overheveling vanuit team vastgoed, facility & secretariaat)

Sociaal wijk team (Directie en Sociaal Domein Uitvoering)

Tot en met 2020 was het sociaal wijk team extern georganiseerd, met ingang van 2021 is de formatie opgenomen binnen de gemeentelijke organisatie, hiervoor zijn de exploitatie budgetten verlaagd.

- 1,53 fte adviseur IV (gedekt uit exploitatie)
- 1,67 fte medewerker administratief en secretariaat III (gedekt uit exploitatie)
- 21,89 fte medewerker beleidsuitvoering II (gedekt uit exploitatie)

Participatie (Sociaal Domein Uitvoering)

Veel werkzaamheden ten behoeve van participatie werden tot nu toe extern uitgevoerd. Aangezien het regulier werk betreft, is ervoor gekozen dit in te bedden binnen de gemeentelijke organisatie met eigen formatie. Hiervoor zijn de exploitatie budgetten verlaagd.

- 1,00 fte adviseur IV (gedekt uit exploitatie)
- 2,70 fte medewerker beleidsuitvoering (gedekt uit exploitatie)

Wet maatschappelijke ondersteuning (Sociaal Domein Uitvoering)

Binnen de WMO loopt de werkdruk op. Deze werkdruk is ontstaan doordat de aantallen binnen de WMO (voor diverse producten) op zijn blijven lopen in 2021. Kijkend naar deze werklast dan is een tijdelijke uitbreiding in 2022 noodzakelijk.

- Eenjarige uitbreiding 1,00 fte medewerker beleidsuitvoering II

MOOVE (Sport)

Tot en met 2020 was MOOVE extern georganiseerd, met ingang van 1 juli 2021 is de formatie opgenomen binnen de gemeentelijke organisatie, hiervoor zijn de exploitatie budgetten verlaagd.

- 0,50 fte medewerker administratie en secretariaat IV (gedekt uit exploitatie)
- 0,50 fte medewerker beleidsuitvoering II (gedekt uit exploitatie)
- 5,50 fte educatie I (gedekt uit exploitatie)
- 1,00 fte medewerker ontwikkeling III (gedekt uit exploitatie)

Innovatieregisseur (Sport)

In 2013 werd de functie van Innovatieregisseur boven-formatief toegevoegd aan de formatie. Deze medewerker kon afdelings-overstijgend worden ingezet en financiële dekking vond plaats vanuit de betreffende (veelal organisatiekundige) projecten. Om de administratieve lasten van financiering vanuit verschillende projecten op te heffen, wordt de formatie vanaf 2022 tot en met 2024 gefinancierd binnen de exploitatie in plaats van vanuit projecten.

- 0,75 fte projectleider III

Ontwikkeling sportbedrijf (Sport)

Voor het sportbedrijf is in 2021 een ontwikkelplan opgesteld en zijn diverse functies bekeken en geherwaardeerd. Bij de begroting 2022 zijn de verschillende functies omgevormd naar het nieuwe niveau binnen de bestaande HR21 functies.

Straatreiniging (Stadsbeheer)

Om de onkruiddruk en – beleving in het groeiseizoen positief te beïnvloeden wordt vanaf 2022 een compacte veegmachine ingezet. Hiermee kan effectief onkruid en vuil bestreden worden in de winkelcentra en paadjes. De focus van de grote veegmachines kan dan verlegd worden naar de wijken. De uitbreiding wordt voor $\frac{1}{3}$ gedekt vanuit de afvalstoffenheffing en voor $\frac{1}{3}$ uit de rioolheffing.

- 1,00 fte medewerker technische uitvoering IV

Veiligheid en kwaliteit (Stadsbeheer)

Ten aanzien van veiligheid en kwaliteit moeten extra werkzaamheden die duurzaam opgepakt worden. Regelgeving binnen het werkterrein van Stadsbeheer wordt steeds, zoals op het gebied van milieu, transport en verwerking/verbranding van Afval.

- 0,50 fte medewerker beleidsuitvoering IV

Bestuursadviseur sociaal domein (Binnen Advies)

Deze functie wordt overgeplaatst van het team Advies naar het team Sociaal domein beleid.

- -0,78 fte medewerker ontwikkeling I

Adviseur P&C (Binnen Control)

In de begroting 2021 werd per abuis een nog niet in de cijfers geëffectueerde ombuiging teruggedraaid. Deze is nu gecorrigeerd, waarmee de noodzakelijke formatie in stand blijft.

- - 1,00 fte adviseur IV

Privacy-officer (Binnen Informatie, innovatie en beheer)

De privacywetgeving is complex en intensief waardoor het binnen de organisatie borgen meer inzet kost dan verwacht. Om aantoonbaar in control te zijn en te blijven, is een goede inbedding van privacy taken noodzakelijk. Uit verschillende onderzoeken, van de Autoriteit Persoonsgegevens en de VNG, komt naar voren dat een privacy-officer onmisbaar is binnen de privacy organisatie. Daarnaast wordt 0,53 fte overgeheveld vanuit de formatie van de directie naar team IIB.

- 1,00 fte adviseur IV
- 0,53 fte Adviseur II (overheveling van directie naar IIB)

Centrale GEO-data (Binnen Informatie, innovatie en beheer)

Voor de centrale ontsluiting van data op het gebied van geografie (GEO) is binnen het team IIB uitbreiding van een aantal specialistische functies noodzakelijk. In een samenleving en organisatie waarin steeds meer data beschikbaar is, is het van belang dat deze data centraal goed wordt omgezet tot informatie.

- 0,50 fte adviseur III (data analist)
- 0,50 fte adviseur IV (gebruikersondersteuning)
- 0,50 fte medewerker gegevens I (data engineer)
- 0,50 fte medewerker gegevens II (BI specialist)

Onderwijshuisvesting (Binnen Vastgoed, Facility, Secretariaat)

Er is extra capaciteit nodig voor de uitvoering van de in bestuursopdracht onderwijs opgenomen projecten op het gebied van onderwijshuisvesting. Er wordt 0,5 fte senior medewerker interne dienstverlening overgeheveld van team VFS naar team Sociaal domein beleid.

- 1,00 fte projectleider III
- -0,50 fte medewerker ontwikkeling III (overheveling vanuit team vastgoed, facility & secretariaat)

7.4.2 Lonen en salarissen

De loonkosten in de begroting 2022 zijn met € 3.747.000 gestegen ten opzichte van de raming 2022 zoals opgenomen in de begroting 2021. Dit wordt veroorzaakt door de uitbreidingen van de eigen organisatie voor € 3.283.000, waar voor € 2.797.000 budgetten binnen de exploitatie zijn verlaagd en € 32.000 verhaald zal worden via de gemeentelijke heffingen. Daarmee resulteert een netto stijging van de personele lasten door uitbreiding van € 454.000.

Ten gevolge van de organisatie ontwikkeling hebben bij de teams directie en sport omzettingen van functies en herwaarderingen plaatsgevonden en enkele kleinere herwaarderingen, hierdoor stegen de kosten met € 140.000.

Voor de personele kosten is per loonschaal een inschatting gemaakt van de loonkosten voor 2022. Hierbij is uitgegaan van de loonkosten bij het maximum van de functieschaal minus een trede per 1 januari 2021, waarbij de sociale lasten zijn verhoogd met 5%. De afgelopen jaren laat immers een trend zien, waarbij de sociale lasten jaarlijks met gemiddeld 5% stijgen. De loonontwikkeling voor 2022 wordt ingeschat op € 66.000, bij de perspectiefnota werd rekening gehouden met € 325.000. Hierbij is nog geen rekening gehouden met een nieuwe CAO die afgesloten moet worden, aangezien de huidige per 1 januari jongleden is afgelopen. De restant stelpost van € 265.000 is opgenomen om effecten van de nieuwe CAO gedeeltelijk te kunnen opvangen.

In de onderstaande tabel wordt een cijfermatig overzicht gegeven van de ontwikkeling van de netto loonkosten van de raming 2022 naar de begroting 2022.

X € 1.000

Toelichting	Salaris	IKB	Sociale lasten	Taakstelling	Activering	Netto loonkn
Raming 2022	19.743	3.444	6.754	-165	-750	29.026
Sociaal wijkteam	1.263	220	445	-	-	1.928
MOOVE	329	57	115	-	-	501
BOA's	113	20	39	-	-	172
Loonontwikkeling	-422	-72	553	-	-	59
Stelpost loonontwikkeling	265	-	-	-	-	265

X € 1.000

Toelichting	Salaris	IKB	Sociale lasten	Taakstelling	Activering	Netto loonkn
Nieuwe raming 2022	21.291	3.669	7.906	-165	-750	31.951
Manager RSD i.o.	-82	-14	-28	-	-	-124
Omzetting teamleiders	34	6	9	-	-	49
Accountmanager EZ	5	1	2	-	-	8
Kabels en leidingen	28	5	11	-	-	44
Herwaardering 1 ^e lijn	1	-	1	-	-	2
Participatie	180	31	70	-	-	281
WMO	48	8	18	-	-	74
Innovatieregisseur	45	8	17	-	-	70
Ontwikkeling sportbedrijf	52	9	20	-	-	81
Straatreiniging	31	6	11	-	-	48
Veiligheid en kwaliteit	19	3	7	-	-	29
Adviseur P&C	-52	-9	-20	-	-	-81
Privacy-officer	52	9	21	-	-	82
Centrale GEO-data	106	18	41	-	-	165
Onderwijshuisvesting	60	11	23	-	-	94
Begroting 2022	21.818	3.761	8.109	-165	-750	32.773
Raming 2023	21.777	3.755	8.091	-165	-750	32.708
Raming 2024	21.777	3.755	8.091	-165	-750	32.708
Raming 2025	21.725	3.746	8.072	-165	-750	32.628

7.4.3 Uitgeleend personeel

Binnen een aantal teams worden inkomsten gegenereerd door het uitlenen van personeel of het uitvoeren van werkzaamheden voor andere gemeenten.

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022
Dienstverlening aan Equalit	229	149
Interne controle andere gemeenten	87	87
Inkomsten medewerkers MOOVE	-	85
Technisch medewerker sportfondsen	20	20
Vermarkten van kennis	20	20
Totaal	356	361

7.4.4 Ontwikkeling bezetting

Bezetting per	Fte's ¹⁸
December 2011	389,2
Augustus 2012	384,1
Augustus 2013	372,4
Augustus 2014	354,5
Augustus 2015	352,1
Augustus 2016	348,9
Augustus 2017	350,5
Augustus 2018	351,5
Augustus 2019	356,4
Augustus 2020	362,4
Augustus 2021	399,7

¹⁸ Exclusief de formatie van Equalit

7.5 Gesloten systemen

Binnen onze gemeentelijke exploitatie is een aantal producten waarvan de lasten gedekt worden uit tarieven en/of opbrengsten. Dit houdt in dat het meer of minder doorbelasten naar deze producten een positief en/of negatief effect op deze exploitatie heeft. Deze producten en het effect op de begroting 2021 zijn in de onderstaande tabel opgenomen.

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2021 ¹⁹	Begroting 2022	Vershil
Lasten afvalstoffenheffing	6.410	6.586	-176
Lasten rioolheffing	5.466	5.441	25
Grondexploitatie	913	1.276	-363
Mutatie reserve parkeren	-	-167	167
Equalit	2.029	2.000	29
Totaal			-318

Op basis van dit overzicht kan geconcludeerd worden dat het effect van de gesloten systemen € 318.000 positief is. Dat wil zeggen dat er per saldo meer kosten worden doorberekend naar bovenstaande producten, wat een positief effect heeft op de exploitatie.

¹⁹ betreft de raming 2022 uit de begroting 2021

7.6 Kapitaallasten

In de onderstaande tabel wordt de raming van de kapitaallasten in de begroting 2022 vergeleken met de meerjarenraming bij de begroting 2021.

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Begroting 2022	13.232	13.940	14.084	13.528
Begroting 2021, meerjarenraming	13.725	14.744	15.682	15.681
Resultaat kapitaallasten	-493	-804	-1.598	-2.153
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

Binnen de kapitaallasten is sprake van een voordeel van afgerond € 493.000 ten opzichte van 2021. De afschrijvingen zijn in 2022 hoger dan verwacht in de begroting 2021 (€ 476.000 nadelig), dit nadeel wordt veroorzaakt door investeringen die niet in de begroting 2021 werden opgenomen. Daarnaast is de rekenrente verlaagd van 1,2% naar 0,7% (€ 1.072.000 voordeel). Ten behoeve van dekking van de kapitaallasten wordt in 2022 minder onttrokken uit de reserve investeringsprojecten (€ 103.000 nadelig).

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2021 ²⁰	Begroting 2022	Vershil
Kapitaallasten afgesloten kredieten jaarrekening	9.680	9.470	-210
Kapitaallasten lopende kredieten jaarrekening	5.768	6.110	342
Kapitaallasten investeringsplan (restant 2021 en 2022)	1.610	882	-728
Dekking via de reserve investeringsprojecten	-3.333	-3.230	103
Totaal	13.725	13.232	-493

Toelichting:

- Kapitaallasten afgesloten kredieten jaarrekening: dit betreft kredieten die reeds door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld en reeds afgerond in de laatst vastgestelde jaarrekening.
- Kapitaallasten lopende kredieten jaarrekening: dit betreft kredieten die reeds door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld en nog in uitvoeringen waren in de laatst vastgestelde jaarrekening (staat van restant kredieten).
- Kapitaallasten investeringsplan: dit betreft de kapitaallasten van het nieuwe investeringsplan voor de begroting 2022 en voor investeringen uit 2021 die nog niet gevoteerd zijn. Het plan voor 2022 omvat een totale investering van afgerond € 13,6 miljoen (exclusief activering van de personele kosten). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 7.8. Investeringsplan.
- Dekking via de reserve investeringsprojecten. Een aantal investeringen wordt betaald uit de zogenaamde reserve investeringsprojecten. Dit betekent dat de jaarlijkse kapitaallasten verbonden aan deze investeringen uit deze reserve gehaald worden.

²⁰ betreft de raming 2022 uit de begroting 2021

7.7 Bespaarde rente

Voor de financiering van activa wordt gebruikt gemaakt van eigen vermogen en vreemd vermogen. Het met eigen vermogen te financieren levert een voordeel op, aangezien er geen rente verschuldigd is. In de berekening van de kapitaallasten wordt veiligheidshalve echter wel gerekend met deze rentelasten. Aangezien deze lasten zich in werkelijkheid niet manifesteren, we betalen immers geen rente aan onszelf, levert dit in de exploitatie een voordeel op.

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2021 ²¹	Begroting 2022	Vershil
Bespaarde rentekosten eigen vermogen	-1.527	-1.025	-502
Benodigd voor vrije besteding	572	387	185
Resultaat kostenplaats rente	-83	-100	17
Subtotaal	-1.038	-738	-300
Rente toevoeging reserve investeringsprojecten	-	252	-252
Totaal	-1.038	-486	-552

²¹ betreft de raming 2022 uit de begroting 2021

7.8 Investerings

7.8.1 Structureel investeringsvolume

In het bestuursakkoord 2018-2022 is afgesproken dat het structurele investeringsvolume in principe is gemaximeerd op afgerond € 5,2 miljoen, exclusief investeringen op het gebied van riolering en afvalverwijdering (deze worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarief), het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) en de tractiemiddelen. Het investeringsniveau is tevens exclusief specifieke investeringen ten laste van reserves.

Ten behoeve van de verduurzaming van de gemeentelijke accommodaties is bij het opstellen van de begroting 2019 besloten om het investeringsplafond voor Accommodatiebeheer structureel te verhogen met € 30.000 naar € 300.000.

Vanaf 1 januari 2019 is de aftrek op de BTW voor sport komen te vervallen. Het investeringsplafond voor Sport is hierdoor verhoogd met de BTW over de investeringen voor een bedrag van € 147.000. Via de specifieke regeling sport (SPUK) kunnen gemeenten subsidie hiervoor ontvangen vanuit het Rijk. Deze te verwachten bijdrage is opgenomen binnen de exploitatie.

In januari 2021 heeft de gemeenteraad de nota "beheer kruidachtige beplanting" vastgesteld, waarmee beleidsambities en verbetermaatregelen zijn vastgesteld voor het beheer van kruidachtige beplanting. Het jaarlijkse investeringsplafond is hiervoor met verhoogd met € 108.000 vooral om de ecologische structuren te versterken en om in de directie woonomgeving, samen met bewoners, aantrekkelijke bloemrijke hotspots in te richten.

Het reguliere investeringsvolume bedraagt hierdoor in totaal € 5.517.000.

7.8.2 Afwegingscriteria

Naast investeringen die voortvloeien uit het coalitieakkoord zijn de volgende criteria toegepast bij de afweging van investeringen:

- Noodzakelijke vervangingsinvesteringen;
- Noodzakelijke instandhouding van voorzieningen;
- Investerings voortkomend uit een beheerprogramma;
- Directe impact op burgers qua service en resultaat;
- Investerings die qua uitvoering doorlopen, maar waarvoor reeds eerder kredieten beschikbaar zijn gesteld.

7.8.3 Totaal investeringen 2022

De investeringen bestaan uit reguliere investeringen waarvan de kapitaallasten in de begroting zijn opgenomen en investeringen die ten laste van reserves worden gedaan.

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Reguliere investeringen (uitvoeringsplanning)	7.872	13.364	14.359
Investerings ten laste van vrije reserve	1.000	3.251	5.451
Investerings ten laste van infrastructurele werken	1.153	555	1.730
Investerings ten laste van reserve sociaal domein	-	175	-
Totaal investeringen	10.025	17.345	21.540

In 2022 bedraagt het totale reguliere investeringsvolume afgerond circa € 14,4 miljoen. Dit investeringsvolume is exclusief investeringen die ten laste van reserves worden gedaan. De kapitaallasten, die gekoppeld zijn aan dit investeringsvolume, zijn opgenomen in de begroting.

Binnen dit reguliere investeringsvolume is een onderscheid te maken naar verschillende beleidsterreinen. De investeringen binnen openbare ruimte, sport, informatisering, accommodatiebeheer en incidenteel betreffen een omvang van zo'n € 7 miljoen in 2022. Daarnaast wordt een aantal investeringen buiten dit plafond geraamd:

- investeringen die gepland worden op het gebied van riolering en afvalverwijdering. Deze investeringen worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarief;

- investeringen in tractiemiddelen worden jaarlijks begroot op basis van een vervangingsschema, zodat er jaarlijks wisselingen ten opzichte van het plafond zichtbaar zijn;
- investeringen als gevolg van het vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

7.8.4 Uitvoeringsplanning

De reguliere uitvoeringsplanning 2022 geeft het volgende beeld:

X € 1.000

Beleidssterrein	Vast plafond	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Openbare ruimte	3.740	3.340	4.240	3.840	3.840
Sport	847	846	838	840	816
Informatisering	245	200	295	245	245
Accommodatiebeheer	300	300	300	300	300
Incidentele (bijzondere) investeringen	385	2.295	5.637	5.195	195
Subtotaal	5.517	6.981	11.310	10.420	5.396
Afvalverwijdering	-	583	332	97	97
Riolering	-	2.050	2.000	2.000	2.000
Tractiemiddelen	-	1.345	497	464	762
Integraal huisvestingsplan (IHP)	-	2.650	-	-	-
Activering personele kosten	-	750	750	750	750
Totaal investeringen	5.517	14.359	14.939	13.731	9.005

Hierna worden de verschillende beleidsterreinen toegelicht. Voor het totale overzicht van de investeringen in 2022 wordt verwezen naar bijlage 2 Overzicht investeringen 2022.

7.8.4.1 Openbare ruimte

Voor het beleidsterrein openbare ruimte zijn in de begroting voor € 400.000 minder aan projecten opgenomen dan binnen het structureel plafond aan ruimte is opgenomen. De opgenomen projecten betreffen onder andere:

- Oud West Noord;
- Edisonlaan, Lorentzlaan, Buys Ballotlaan, Kamerlingh Onneslaan;
- Bewonersinitiatieven;
- Hoofdwegenstructuur;
- Programma verbetering openbaar vervoer;
- Programma openbare verlichting;
- Programma openbaar groen;
- Speeltoestellen;
- Beheer kruidige beplanting.

7.8.4.2 Sport

Voor het beleidsterrein sport zijn in de begroting projecten opgenomen dat aansluit bij het structureel plafond dat aan ruimte is opgenomen. De opgenomen projecten betreffen onder andere:

- Aanleg hybride veld bij sportpark VVO;
- Renovatie van de toplaag van de atletiekbaan bij Scorpio;
- Verduurzamen van de robotmaaiers van de sportparken en de Warande;
- Sportmaterialen voor sporthal Arkendonk;
- Vervangen speeltoestellen/speeleiland op De Warande.

7.8.4.3 Accommodatiebeheer

Voor het beleidsterrein accommodatiebeheer zijn in de begroting projecten opgenomen dat aansluit bij het structureel plafond dat aan ruimte is opgenomen. De opgenomen projecten betreffen onder andere:

- Verduurzamingsmaatregelen bij diverse gemeentelijke accommodaties;
- Vervangen van het kozijnenwerk, het sanitair en dakafwerking van gymzaal Ridderstraat;
- Vervangen van een sportvloer gymzaal;
- Vervangen van de roeden van korenmol De Hoop;
- Bouwkundige onderhoudsmaatregelen bij diverse gemeentelijke accommodaties;
- Technische installaties bij diverse gemeentelijke accommodaties.

7.8.4.4 Incidentele (bijzondere) investeringen

Voor het beleidsterrein incidentele (bijzondere) investeringen zijn in de begroting voor € 1.910.000 meer aan projecten opgenomen dan binnen het structureel plafond aan ruimte is opgenomen. De opgenomen projecten betreffen onder andere:

- Nieuwbouw gemeentehuis;
- E-portaal website;
- Onderzoek naar de verbredingsoptie bij spoor Breda-Eindhoven;
- Doorontwikkeling van informatiebeheer;
- Investerings in de binnenstad;
- Snelfietsroute Breda-Tilburg;
- Doorontwikkeling van datafundament;
- Transformatie van de binnenstad;
- Opknappen van kunstwerken in de openbare ruimte.

7.8.4.5 Afvalverwijdering

Het beleidsterrein afvalverwijdering kent geen investeringsplafond. De opgenomen projecten betreffen onder andere:

- Cyclische vervanging van ondergrondse containers;
- Cyclische vervanging van containers op de milieustraat;
- Afvalinzameling bij hoogbouw;
- Toekomstbestendig maken van de milieustraat.

7.8.4.6 Riolering

Het beleidsterrein riolering kent geen investeringsplafond. De opgenomen projecten betreffen onder andere:

- Vervanging vrijverval bij afvalwater- en hemelwaterriolen;
- Rioolrenovatie van afvalwater- en hemelwaterriolen;
- Vervangen van gemalen en pompunits;
- Aanpassen van het stelsel van afvalwaterriolen;
- Afkoppelkansen van hemelwater;

Verbeteren van de regenwaterverwerking van de Provincialeweg Oosteind.

7.8.4.7 Tractiemiddelen

Het beleidsterrein tractiemiddelen kent in principe geen investeringsplafond. In 2022 staan de vervangingen van een huisvuilwagen, een shovel, een spuitwagen, een trekker, een kooimaaiër en twee cirkelmaaiers op de planning. En tevens de aanschaf van een elektrische veegmachine.

7.8.4.8 Integraal huisvestingsplan (IHP)

Het beleidsterrein integraal huisvestingsplan (IHP) kent geen investeringsplafond. De opgenomen projecten betreffen onder andere:

- Renovatie/vernieuwbouw van De Ontdekking;
- Aanvullende lokalen voor de Menorah;
- Aanvullende lokalen voor de Marcoen;
- Westhoek (pand Ridderstraat 34).

7.8.5 Investerings ten laste van reserves

7.8.5.1 Investerings ten laste van de vrije reserve

Ten laste van de vrije reserve staan de volgende investeringen in 2022 gepland:

- Herontwikkeling van Slotjes Midden;
- Strategische woningbouw;
- Investerings Arendsplein;
- Investerings ten behoeve van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP);
- Investerings ten behoeve van de aanpak van illegaal wonen;
- Investerings bij Arkendonk;
- Coronamaatregelen;
- Toekomstscenario's voor de binnensport.

7.8.5.2 *Investerings ten laste van de reserve infrastructurele werken*

Ten laste van de reserve infrastructurele werken worden in 2022 de volgende nieuwe investeringen gepland:

- Aanpassing infrastructuur particuliere ontwikkelingen (Statendamweg)
- Aanpassingen kruispunten ten gunste van de Zwaikom;
- Uitvoeringsopgave van het Mobiliteitsplan;
- Snelfietsroute N629;
- Snelfietsroute N282.

7.8.6 **Delegatie uitvoering investeringen**

Voor het delegeren van investeringen aan het College zijn in de programmabegroting de volgende criteria opgenomen:

- investeringen, die vallen onder vervangingsinvesteringen;
- investeringen passend binnen een vastgesteld beheerplan;
- routinematige investeringen c.q. investeringen die een hoge mate van uitvoerend karakter hebben.

Uitgezonderd zijn investeringen, waarbij:

- de kaders onvoldoende duidelijk zijn;
- investeringen ten laste van reserves.

Delegatie vindt uiteraard plaats binnen de vooraf bepaalde budgettaire kaders, zijnde de plafonds per beleidsveld. Bij mogelijke overschrijding ervan, dient de investering alsnog voorgelegd te worden aan de raad. Verantwoording over de voortgang van de investeringen wordt door het college afgelegd via de concernrapportages en de jaarrekening.

Uitgangspunt bij dit voorstel voor delegatie is wel delegeren tenzij. Na delegatie van de kredieten door de Raad aan het college worden individuele kredieten pas beschikbaar gesteld (begrotingswijziging) na concrete uitwerking van de plannen. Pas hierna kan door de organisatie gestart worden met de daadwerkelijke uitvoering.

Voorstel:

Voorgesteld wordt om alle investeringen uit de reguliere investeringsplanning te delegeren aan het college.

Alle investeringen ten laste van reserves worden NIET gedelegeerd, met uitzondering van de middelen voor de:

- Herontwikkeling van Slotjes Midden:
In het verleden zijn al afspraken gemaakt over de hoogte van de bijdrage van de gemeente hiervoor.
- Strategische woningbouw:
In 2020 is in de raad een debatbijeenkomst over de woningbouwstrategie Oosterhout 2030 en de bijbehorende routekaart geweest. Derhalve zijn de kaders voor de opgave voldoende gesteld om dit krediet te delegeren aan het college.
- Coronamaatregelen:
Bij de vaststelling van de Corona Impact Analyse fase 2 zijn hiervoor de kaders opgesteld.

7.9 Reserves en voorzieningen

Eind 2022 bedraagt de stand van de reserves naar verwachting € 148,8 miljoen en van de voorzieningen € 5,6 miljoen. Onderstaand is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen in meerjarig perspectief.

X € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Algemene reserve	5.283	5.283	5.283	5.283	5.283	5.283
Financieringsreserve	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Vrije reserve	41.760	30.458	25.757	11.737	8.173	8.173
Algemene bedrijfsreserve	9.905	10.105	12.105	14.105	17.105	17.105
Reserve infrastructurele werken	6.574	4.102	4.517	3.192	-807	-807
Reserve investeringsprojecten	45.640	53.288	56.921	67.538	71.217	68.677
Bestemmingsreserves	9.301	8.334	8.172	8.258	8.374	8.374
Voorzieningen	7.030	6.567	5.643	5.478	4.306	4.127
Totaal	161.493	154.137	154.398	151.591	149.651	146.932

Conclusie hieruit is dat naar verwachting het saldo van de reserves en een gelijkblijvende trend kent ten opzichte van 2021.

De verlaging binnen bestemmingsreserves en de vrije reserve is uiteraard gekoppeld aan de ambitie om de gelden vanuit de reserves in te zetten voor de stad. Negatieve (bestemmings)reserves zijn niet toegestaan.

7.9.1 Reserves

Er wordt onderscheid gemaakt in de volgende reserves:

- Algemene reserves
 - Algemene reserve;
 - Financieringsreserve;
 - Vrije reserve;
- Reserves grondexploitatie
 - Algemene bedrijfsreserve;
 - Reserve bovenwijkse voorzieningen;
- Reserve investeringsprojecten;
- Bestemmingsreserves.

7.9.1.1 Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld om:

- Tijdelijk negatieve exploitatieresultaten op te vangen. De benodigde omvang is sterk afhankelijk van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen. Als de planning- en controlcyclus goed functioneert dan zullen via bijsturing tekorten/overschotten in de uitvoering van de begroting met behulp van een aanpassingsproces in uiterlijk 2 à 3 jaar weer worden gecorrigeerd.
- Onvoorzienbare externe ontwikkelingen op te vangen.

7.9.1.2 Financieringsreserve

De financieringsreserve heeft als functie te fungeren als intern financieringsmiddel, waardoor de gevoeligheid van de marktrente wordt gereduceerd. De financieringsreserve heeft een omvang van € 36 miljoen.

7.9.1.3 Vrije reserve

De vrije reserve heeft een bestedingsfunctie en is vrij besteedbaar. Voor het verloop van de vrije reserve in meerjarig perspectief wordt verwezen naar paragraaf 6.13 Verloop vrije reserve. In deze paragraaf is een beeld gegeven van de toekomstige inkomsten en uitgaven ten gunste c.q. ten laste van deze reserve.

7.9.1.4 Algemene bedrijfsreserve grondexploitatie

De algemene bedrijfsreserve is een algemene reserve binnen de grondexploitaties. Deze is te vergelijken met de Algemene Reserve op concernniveau. De inzetbaarheid van de algemene bedrijfsreserve beperkt zich tot zaken die een duidelijk raakvlak hebben met het taakgebied grondexploitatie. Deze reserve dient als buffer voor het afdekken van mogelijke verliezen en risico's.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 6.7 Grondbeleid.

7.9.1.5 Reserve infrastructurele werken

Reserve ten behoeve van al benoemde, nog uit te voeren werkzaamheden in infrastructuur waarvoor ten laste van de diverse grondexploitaties al een bijdrage is geleverd. Het betreft in veel gevallen een bovenwijkse infrastructurele voorziening. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 6.7 Grondbeleid.

7.9.1.6 Reserve investeringsprojecten

Doel is om jaarlijks de kapitaallasten van gedane investeringen aan de reserve te onttrekken. Het gaat hierbij met ingang van 2017 niet alleen om investeringen met economisch nut, maar ook investeringen met maatschappelijk nut welke bekostigd zijn uit een reserve. In het verleden werden deze laatste meteen afgeboekt. Met ingang van 2017 mag dit niet meer in verband met wijzigingen binnen het BBV.

7.9.1.7 Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn ingesteld voor:

- specifieke doelen die door de gemeenteraad zijn bepaald;
- het afdekken van kosten voortvloeiende uit redelijkerwijs niet in te schatten (omvangrijke) financiële risico's.
- de egalisatie van ongewenste schommelingen, indien de besteding niet dusdanig gebonden is dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet zijn besteed voor het doel waarvoor ze zijn geheven.

7.9.2 Voorzieningen

Voorzieningen zijn fondsen voor concrete verplichtingen. Beschikking kan alleen plaatsvinden voor het doel of risico waarvoor ze zijn ingesteld. Bij voorzieningen gaat het om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen leiden.

Voor meer informatie over het geraamde verloop van de reserves wordt verwezen naar bijlage 3 Overzicht reserves en voorzieningen.

7.10 Incidentele lasten en baten

Een belangrijke eis voor materieel evenwicht in de begroting is dat structurele lasten zijn afgedekt door structurele baten in de begroting. Incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten, waaronder onttrekking aan reserves. Het onderscheid tussen incidenteel en structureel is niet altijd even scherp te trekken. De Commissie BBV heeft in de notitie 'structurele en incidentele baten en lasten' daarom een nadere uitwerking gegeven van dit onderscheid.

Hieronder vindt u een toelichting op de correcties van de begrotingssaldi die gedaan zijn om de structurele sluitendheid aan te tonen.

7.10.1 Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Voor het beoordelen van de sluitendheid van de begroting is het van belang te kijken naar de inzet van de reserves. Bij de bepaling van het structurele evenwicht (structurele lasten worden gedekt door structurele baten) kan met de toevoegingen en onttrekkingen aan dit soort reserves rekening worden gehouden. Volgens het BBV worden toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings-)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten.

Structurele toevoegingen aan de reserves

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Reserve investeringsprojecten (rente)	252	216	216	216
Totaal toevoegingen	252	216	216	216

Reserve investeringsprojecten (rente): De bespaarde rente over deze reserve wordt structureel toegevoegd aan de reserve

7.10.1.1 Structurele onttrekkingen aan de reserves

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Reserve investeringsprojecten (kapitaallasten)	3.230	2.936	2.883	3.592
Totaal toevoegingen	3.230	2.936	2.883	3.592

Reserve investeringsprojecten: de onttrekkingen van de reserve investeringsprojecten betreffen de dekking van de kapitaallasten (rente en afschrijving) van de gedane investeringen uit de reserves.

7.10.2 Incidentele lasten en baten

De incidentele baten en lasten binnen de begroting 2022 zijn als volgt te specificeren:

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Taakstellingen				
• Er zijn geen openstaande taakstellingen meer aanwezig in de begroting 2022	-	-	-	-
Zorg en welzijn				
• Project Animo	-30	-	-	-
• Participatie (corona)	-80	-	-	-
• Kwijtschelding (corona)	-50	-	-	-
• Schuldhulpverlening (corona)	-15	-	-	-
• Bijzondere bijstand (corona)	-38	-	-	-
• Jeugd continuïteitsregeling (corona)	-105	-	-	-
• Jeugd terugdringen wachtlijsten	-100	-	-	-
• Collectieve zorgverzekering	25	-	-	-
• Gezond in de stad	-15	-	-	-

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Arbeidsmarkt, economie en onderwijs				
• Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	-75	-	-	-
Duurzaamheid en klimaat				
• Klimaatadaptatie	-75	-75	-	-
Financieel solide				
• Coronaherstelfonds	-500	-	-	-
Gemeentelijke organisatie				
• Asbestinventarisatie gebouwen	-30	-	-	-
• Uitwerken Wet Open Overheid	-80	-	-	-
Totaal incidentele baten en lasten	-1.168	-75	-	-
Structurele kapitaallasten (her)investeringen	441	-	-	-
Totaal	-727	-75	-	-

Toelichting op de incidentele lasten en baten:

- Taakstellingen jeugd en Wmo:
De taakstellingen voor jeugd (fase 1 en 2) en Wmo (fase 1 en 2) welke in voorgaande begrotingen zijn opgenomen kunnen als gerealiseerd worden beschouwd. De taakstelling Wmo fase 3 is in deze begroting geschrapt.
- Project Animo:
Dit is een gezamenlijk project tussen Amphia, Surplus Welzijn, GGD West-Brabant, Zorroo en gemeente Oosterhout. Zij bundelen hun kennis en ervaring om op basis van positieve gezondheid nieuwe zorg- en ondersteuningsconcepten te ontwikkelen die aansluiten bij de behoeften van de inwoners van gemeente Oosterhout. De deelname aan het project wordt voortgezet met een gemeentelijke bijdrage van 30.000 euro per jaar voor de periode 2020-2022.
- Participatie / Kwijtschelding / Schuldhulpverlening / Bijzondere bijstand / Jeugd continuïteitsregeling:
De effecten van de Coronacrisis zullen zich ook nog richting 2022 openbaren. Om hierop te anticiperen zijn op het gebied van inkomen en sociale regelingen extra middelen geraamd in de begroting 2022.
- Jeugd terugdringen wachtlijsten:
Voor het extra terugdringen van de wachtlijsten bij de jeugdzorg is in 2022 eenmalig extra budget opgenomen.
- Collectieve zorgverzekering:
De extra toeloop op de collectieve zorgverzekering als gevolg van de coronacrisis, zoals die was voorzien bij de begroting 2021, blijft uit.
- Gezond in de stad:
Op basis van de meicirculaire 2021 is er vanuit de algemene uitkering extra budget beschikbaar voor Gezond in de stad.
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP):
Voor het opstellen van het IHP wordt eind 2021 een extern bureau ingehuurd voor de periode van 1 jaar.
- Klimaatadaptatie:
Voor de realisatie van de Uitvoeringsstrategie Klimaatadaptaties is voor 2022 en 2023 € 75.000 opgenomen.
- Coronaherstelfonds:
In 2022 wordt voorzien dat er nog extra middelen benodigd zullen zijn om in de Oosterhoutse samenleving knelpunten op te lossen die als gevolg van de coronacrisis (meer) zichtbaar zijn geworden.
- Asbestinventarisatie gebouwen:
Voor het opstellen van een asbestinventarisatie van de gemeentelijke gebouwen is in 2022 eenmalig budget opgenomen.
- Wet Open Overheid:
Wetgeving uitwerken t.b.v. beschikbaar stellen van overheidsinformatie. Dit project moet ervoor zorgen dat informatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.
- Correctie kapitaallasten:
Ten behoeve van het beoordelen van het structureel en reel evenwicht is conform de handreiking kapitaallasten nieuwe (her)investeringen van de provincie, extracomtabel een correctie op de kapitaallasten opgenomen. De investeringen voor het jaar 2022 (exclusief investeringen uit reserves en bekostigd uit heffingen) bedragen bijna € 11,8 miljoen (paragraaf 7.11). De bijbehorende

kapitaallasten bij deze investeringen bedragen bijna € 9 ton op jaarbasis. Conform de handleiding wordt hiervan 50% extracomptabel opgenomen als correctie op het structureel begrotingssaldo ter beoordeling van de structurele sluitendheid van de begroting 2022.

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Zorg & Welzijn	53.022	52.112	52.039	51.828
Arbeidsmarkt, economie & onderwijs	4.843	4.890	4.887	4.862
Sport & Cultuur	7.999	8.019	7.935	7.800
Duurzaamheid en klimaat	10.083	10.144	10.091	10.184
Wonen en mobiliteit	14.177	14.568	14.812	14.034
Veiligheid	4.629	4.633	4.628	4.617
Meer voor elkaar	4.482	4.440	4.409	4.387
Financieel solide	-120.600	-117.921	-117.839	-117.885
Gemeentelijke organisatie	21.174	21.131	21.302	22.397
Resultaat voor bestemming	-191	2.016	2.264	2.224
Vennootschapsbelasting	2	2	2	2
Storting in de reserves	4.419	339	373	295
Onttrekking aan de reserves	-4.512	-3.718	-3.666	-3.624
Resultaat	-282	-1.361	-1.027	-1.103
Incidentele lasten en baten	-1.168	-75	-	-
Structurele kapitaallasten (her)investeringen	441			
Structureel begrotingssaldo	-1.009	-1.436	-1.027	-1.103

Conclusie hieruit is dat de jaarschijf 2022 gecorrigeerd voor incidentele uitgaven en toekomstige investeringen, een positief structureel begrotingssaldo kent van ruim € 1,1 miljoen. In de jaren erna is er tevens sprake van een positief structureel begrotingssaldo.

7.10.3 Kengetal structurele exploitatieruimte

In de paragraaf weerstandsvormen en risicobeheersing in de begroting en het jaarverslag zijn de verplichte financiële kengetallen opgenomen. Deze kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. Eén van deze kengetallen betreft de structurele exploitatieruimte van de gemeente. De berekening hiervan is onderstaand opgenomen.

X € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
(A) Structurele lasten	154.457	159.218	165.106	163.175	164.418	163.371
(B) Structurele baten	153.597	156.838	166.024	161.234	162.154	161.147
(C) Structurele toevoeging aan reserves	569	800	252	216	216	216
(D) Structurele onttrekking aan reserves	2.786	3.233	3.230	2.936	2.883	3.592
(E) Totale baten	172.061	157.488	166.024	161.234	162.154	161.147
Structurele exploitatieruimte [(B-A) + (D-C)] / E x 100%	0,79%	0,03%	2,35%	0,48%	0,25%	0,74%

Deze percentages geven aan welke structurele ruimte er is om eigen lasten van de gemeente te dragen. Op basis van bovenstaande percentages kan de conclusie getrokken worden dat de gemeente Oosterhout in 2022 een positieve structurele exploitatieruimte heeft; dat wil zeggen dat de structurele baten iets hoger zijn dan de structurele lasten. Meerjarig is er sprake van een licht positieve structurele exploitatieruimte.

8 Bijlagen

8.1 Kerngegevens

Fysieke structuur	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Oppervlakte in hectares	7.309	7.309	7.309
waarvan stedelijk gebied ²²	33%	34%	34%
waarvan agrarisch gebied	46%	45%	45%
waarvan bos- en open natuurgebied	19%	19%	19%
waarvan binnenwater	2%	2%	2%
Woonobjecten:			
- woningen	25.195	26.390	25.470
- woonwagens / woonboten	26	26	26
- recreatiewoningen	729	731	731
- bijzondere woongebouwen	19	19	19
Gemiddelde woningbezetting ²³	2,23	2,19	2,20
Omgevingsadressendichtheid ²⁴	1.540	1.540	1.540

Sociale structuur	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Aantal inwoners	56.195	57.920	56.690
- waarvan 0 t/m 19 jaar	11.645	12.040	11.730
- waarvan 20 t/m 64 jaar	31.790	32.870	31.980
- waarvan 65 jaar en ouder	12.760	13.010	12.980
Aantal uitkeringsgerechtigden: ²⁵			
Participatie Wet (PW) tot pensioenleeftijd	785	880	850
Aanvullende sociale voorzieningen (IOAW/ IOAZ)	60	70	70
Werkloosheidswet (WW)	945	1.100	750
Arbeidsongeschiktheid (WAO/WIA/Wajong/WAZ)	2.375	2.375	2.450
Inwoners met migratieachtergrond	11.800	12.440	12.410
- waarvan met niet-westerse migratieachtergrond ²⁶	6.375	6.725	6.815
Aantal leerlingen onderwijs	7.805	7.920	7.805
- waarvan op het basisonderwijs	4.217	4.220	4.215
- waarvan op het voortgezet onderwijs	3.114	3.225	3.115
- waarvan op het speciaal onderwijs	474	475	475
Klantenpotentieel ²⁷			
- lokaal	56.950	56.890	57.120
- regionaal	46.100	46.060	46.280

²² Betreft bebouwd terrein plus terrein bestemd voor verkeer en recreatie, conform CBS-definitie.

²⁴ Het gemiddeld aantal personen per woning (exclusief thuisbevolking).

²⁴ Het gemiddeld aantal adressen per vierkante kilometer dat een adres heeft binnen een straal van één kilometer. Dit zegt iets over de stedelijkheid van de gemeente. Oosterhout is ingedeeld bij de matig stedelijke gemeenten.

²⁵ Betreft de stand en prognose per 31 december.

²⁶ Personen met een niet-westerse migratieachtergrond zijn zelf (eerste generatie), of tenminste één van de ouders (tweede generatie), geboren in Turkije, Marokko, Afrika Latijns-Amerika of Azië (met uitzondering van Japan en Indonesië / vml. Nederlands Indië).

²⁷ Klantenpotentieel: het aantal potentiële klanten van de woonkernen in de gemeente. Het aantal potentiële lokale klanten van een woonkern is het aantal klanten dat die kern aantrekt uit alle kernen binnen een straal van 20 kilometer. Voor het regionaal klantenpotentieel geldt een straal van 60 kilometer. Hoe groter de kern, hoe meer potentiële klanten deze trekt.

Klantenpotentieel ²⁸	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
- lokaal	56.950	56.890	57.120
- regionaal	46.100	46.060	46.280

Financiële structuur (vetgedrukte bedragen zijn * € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	164.139	161.179	165.778
<i>Per inwoner</i>	2.920	2.813	2.924
Opbrengst onroerende zaakbelasting	12.619	12.031	12.056
<i>Per inwoner</i>	225	208	213
Riolering en afvalstoffenheffing	11.249	11.553	12.027
<i>Per inwoner</i>	200	199	212
Algemene uitkering gemeentefonds	89.575	88.626	96.264
<i>Per inwoner</i>	1.594	1.530	1.692
Reserves per einde	154.464	133.006	148.755
<i>Per inwoner</i>	2.749	2.296	2.624
Langlopende schulden per einde	70.679	86.000	102.200
<i>Per inwoner</i>	1.258	1.485	1.803

²⁸ Klantenpotentieel: het aantal potentiële klanten van de woonkernen in de gemeente. Het aantal potentiële lokale klanten van een woonkern is het aantal klanten dat die kern aantrekt uit alle kernen binnen een straal van 20 kilometer. Voor het regionaal klantenpotentieel geldt een straal van 60 kilometer. Hoe groter de kern, hoe meer potentiële klanten deze trekt.

8.2 Overzicht investeringen

UITVOERINGSPLANNING Beleidssterrein/omschrijving	Totaal Delegatie ja/nee
TOTAAL OPENBARE RUIMTE	3.240.000
Oud West Noord	Ja
Edisonlaan, Lorentzlaan, Buys Ballotlaan, Kamerlingh Onneslaan	Ja
Bewonersinitiatieven	Ja
Hoofdwegenstructuur	Ja
Programma verbetering openbaar vervoer	Ja
Programma openbare verlichting	Ja
Programma openbaar groen	Ja
Speeltoestellen	Ja
Beheer kruidige beplanting	Ja
TOTAAL SPORT	846.470
Aanleg hybride veld sportpark VVO	Ja
Renovatie top laag atletiekbaan Scorpio	Ja
Verduurzamen van de robotmaaiers van de sportparken en de Warande	Ja
Sportmaterialen voor sporthal Arkendonk	Ja
Vervangen speeltoestellen/speeiland De Warande	Ja
TOTAAL INFORMATISERING	200.000
Projecten informatieplan	Ja
TOTAAL ACCOMODATIEBEHEER	300.000
Verduurzamingsmaatregelen bij diverse gemeentelijke accommodaties	Ja
Vervangen kozijnwerk, sanitair en dakafwerking gymzaal Ridderstraat	Ja
Vervangen van de roeden van korenmolen De Hoop	Ja
Bouwkundige onderhoudsmaatregelen bij diverse gemeentelijke accommodaties	Ja
Technische installaties	Ja
TOTAAL INCIDENTELE INVESTERINGEN	2.295.000
Nieuwbouw stadhuis	Nee
E-portaal website	Ja
Onderzoek naar de verbredingsoptie spoor Breda- Eindhoven	Ja
Doorontwikkeling informatiebeheer	Ja
Investeringen in de binnenstad	Ja
Snelfietsroute Breda- Tilburg	Ja
Doorontwikkeling van datafundament	Ja
Transformatie van de binnenstad	Ja
Opknappen van kunstwerken in de openbare ruimte	Ja
TOTAAL AFVALVERWIJDERING	582.500
Toekomstbestendigheid milieustraat	Ja
Cyclische vervanging ondergrondse containers	Ja
Cyclische vervanging van containers op de milieustraat	Ja
Afvalinzameling bij hoogbouw	Ja
TOTAAL RIOLERING	2.050.000
Vervanging vrijverval bij afvalwater- en hemelwaterriolen	Ja
Rioolrenovatie van afvalwater- en hemelwaterriolen	Ja
Vervangen van gemalen en pompunits	Ja
Aanpassen van het stelsel van afvalwaterriolen	Ja
Afkoppelkansen van hemelwater	Ja

UITVOERINGSPLANNING Beleidsterrein/omschrijving	Totaal Delegatie ja/nee
Verbeteren van de regenwaterverwerking van de Provincialeweg Oosteind	Ja
TOTAAL TRACTIE	1.345.000
Vervanging shovel	Ja
Vervanging huisvuilwagen	Ja
Vervanging spuitwagen	Ja
Aanschaf elektrische veegmachine	Ja
Vervanging trekker	Ja
Vervanging kooimaaiër	Ja
Vervanging twee cirkelmaaiers	Ja
IHP	2.650.000
Volledige renovatie/vernieuwbouw De Ontdekking	Ja
Aanvullende lokalen Menorah	Ja
Lokalen Marcoen	Ja
Westhoek (pand Ridderstraat 34)	Ja
Activering apparaatskosten	750.000
	Ja
TOTAAL UITVOERINGSPLANNING	14.358.970

INVESTERINGEN TEN LASTE VAN DE VRIJE RESERVE	Totaal Delegatie ja/nee
Slotjes Midden herontwikkeling	Ja
Strategische woningbouw	Ja
Herontwikkeling Arendsplein	Nee
Investeringen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	Nee
Investeringen aanpak illegaal wonen	Nee
Investeringen Arkendonk	Nee
Coronamaatregelen	Ja
Toekomstscenario's binnensport	Nee
TOTAAL INVESTERINGEN VRIJE RESERVE	8.701.000

INVESTERINGEN TEN LASTE VAN INFRASTRUCTURELE WERKEN	Totaal Delegatie ja/nee
Aanpassing infra particuliere ontwikkeling (Statendam)	Nee
Aanpassing kruispunten ter hoogte van Zwaaiikom	Nee
Mobiliteitsplan	Nee
Snelfietsroute N629	Nee
Snelfietsroute N282	Nee
TOTAAL INVESTERINGEN INFRASTRUCTURELE WERKEN	1.730.000

INVESTERINGEN TEN GUNSTE VAN EXTERNE FINANCIERING	Totaal Delegatie ja/nee
Energiepark A59	Ja
Aanleg van de zonneweide Bavelse Berg	Ja
Heistraat-Hoogstraat, verbreden fietspad Heistraat	Ja
TOTAAL INVESTERINGEN EXTERNE FINANCIERING	

8.3 Taakvelden

X € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
21P01 Zorg & Welzijn	53.022	52.113	52.039	51.828
0.5 Treasury	-18	-18	-18	-18
1.2 Openbare orde en veiligheid	85	84	84	84
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	979	979	979	979
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.088	5.042	5.058	5.024
6.2 Wijkteams	78	78	78	78
6.3 Inkomensregelingen	4.048	3.969	3.959	3.959
6.4 Begeleide participatie	21.382	20.844	20.764	20.588
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.771	1.771	1.771	1.771
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	588	588	588	588
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	16.561	16.361	16.361	16.360
7.1 Volksgezondheid	2.397	2.352	2.352	2.352
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	33	33	33	33
8.3 Wonen en bouwen	30	30	30	30
21P02 Arbeidsmarkt, economie & onderwijs	4.843	4.891	4.888	4.863
0.5 Treasury	2	1	1	1
3.1 Economische ontwikkeling	654	686	711	719
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	187	187	182	182
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-15	-14	-14	-14
3.4 Economische promotie	349	350	350	350
4.2 Onderwijshuisvesting	2.677	2.722	2.699	2.666
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	672	672	672	672
5.6 Media	317	287	287	287
6.4 Begeleide participatie	-	-	-	-
21P03 Sport & Cultuur	7.999	8.019	7.936	7.800
5.1 Sportbeleid en activering	725	725	725	725
5.2 Sportaccommodaties	2.793	2.743	2.666	2.645
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.859	2.936	2.930	2.816
5.4 Musea	164	163	163	163
5.5 Cultureel erfgoed	45	45	45	45
5.6 Media	1.413	1.407	1.407	1.406
21P04 Duurzaamheid en klimaat	10.083	10.143	10.091	10.184
2.4 Economische havens en waterwegen	28	28	28	28
7.2 Riolering	3.694	3.706	3.695	3.789
7.3 Afval	3.879	3.928	3.962	3.964
7.4 Milieubeheer	2.473	2.472	2.397	2.394
8.3 Wonen en bouwen	9	9	9	9
21P05 Wonen en mobiliteit	14.177	14.569	14.813	14.035
0.1 Bestuur	42	42	42	42
0.63 Parkeerbelasting	-472	-478	-483	-483
0.64 Belastingen overig	-115	-115	-115	-115
1.2 Openbare orde en veiligheid	252	256	257	257
2.1 Verkeer en vervoer	7.441	7.647	7.849	7.824
2.2 Parkeren	-383	-338	-372	-383
2.4 Economische havens en waterwegen	30	28	27	27
2.5 Openbaar vervoer	99	101	106	110
5.5 Cultureel erfgoed	53	53	52	44
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.208	4.292	4.312	4.336
8.1 Ruimtelijke ordening	3.208	3.268	3.327	2.567
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	37	37	37	37
8.3 Wonen en bouwen	-223	-224	-226	-228

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
21P06 Veiligheid	4.629	4.633	4.627	4.617
0.64 Belastingen overig	-91	-91	-91	-91
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.604	3.608	3.602	3.592
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.076	1.076	1.076	1.076
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	40	40	40	40
21P07 Meer voor elkaar	4.482	4.440	4.410	4.387
0.1 Bestuur	2.603	2.603	2.603	2.603
0.2 Burgerzaken	1.879	1.837	1.807	1.784
0.4 Overhead	-	-	-	-
21P08 Financieel solide	-120.600	-117.920	-117.838	-117.885
0.5 Treasury	-638	-378	-278	-216
0.61 OZB woningen	-6.581	-6.581	-6.581	-6.581
0.62 OZB niet-woningen	-4.700	-4.725	-4.725	-4.725
0.64 Belastingen overig	-168	-168	-168	-168
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-96.426	-93.472	-93.443	-93.459
0.8 Overige baten en lasten	114	-385	-385	-385
3.4 Economische promotie	-400	-400	-400	-400
7.2 Riolering	-5.369	-5.356	-5.349	-5.456
7.3 Afval	-6.432	-6.455	-6.509	-6.495
21P09 Gemeentelijke organisatie	21.174	21.131	21.303	22.397
0.1 Bestuur	81	81	81	81
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	931	899	899	898
0.4 Overhead	20.278	20.068	20.252	21.433
0.5 Treasury	-40	-40	-40	-40
0.8 Overige baten en lasten	-252	-53	-65	-151
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	176	176	176	176
21P11 Resultaat bestemming	-91	-3.376	-3.291	-3.328
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	2	2	2	2
0.10 Mutaties reserves	-93	-3.378	-3.293	-3.330
Resultaat	-282	-1.357	-1.022	-1.102

8.4 Geldleningen

STAAT VAN LANG LOPENDE GELDLENINGEN (O/G)									
(begroting 2022)									
Nummer	Oorspronkelijk bedrag	Valuta data	Jaar [laatste] aflossing	Rente percentsage	Restantbedrag begin dienstjaar 2022	Bedrag in de loop van het jaar opgenomen	Bedrag rente	aflossing	Restantbedrag einde dienstjaar 2022
ONDERHANDSE LENINGEN									
1. Geldleningen aangegaan met N.V. Bank Nederlandse Gemeenten									
40.109.494	5.000.000,00	15-12	2022	1,000	5.000.000,00		47.808,22	5.000.000,00	-
40.110.169	15.000.000,00	26-10	2030	1,210	9.000.000,00		106.712,05	1.000.000,00	8.000.000,00
40.110.357	10.000.000,00	27-1	2026	0,695	5.000.000,00		28.314,11	1.000.000,00	4.000.000,00
40.112.560	5.000.000,00	30-1	2029	0,968	5.000.000,00		48.400,00	-	5.000.000,00
40.112.561	5.000.000,00	30-1	2031	1,155	5.000.000,00		57.750,00	-	5.000.000,00
40.112.562	5.000.000,00	18-2	2034	1,353	5.000.000,00		67.650,00	-	5.000.000,00
40.113.390	5.000.000,00	5-12	2024	-0,060	5.000.000,00		3.000,00-	-	5.000.000,00
40.113.764	10.000.000,00	27-3	2030	0,350	9.000.000,00		28.824,66	1.000.000,00	8.000.000,00
40.114.558	5.000.000,00	2-2	2023	-0,490	5.000.000,00		24.500,00-	-	5.000.000,00
40.114.559	5.000.000,00	8-2	2027	-0,310	5.000.000,00		15.500,00-		5.000.000,00
nwe	5.000.000,00	1-10	2028	-0,310	5.000.000,00		15.500,00-		5.000.000,00
totaal bng	75.000.000,00				63.000.000,00	-	326.959,04	8.000.000,00	55.000.000,00
2. Geldlening aangegaan met N.V. Bank Nederlandse Gemeenten voor Thuisvester									
"40.105886	8.490.000,00	1-7	2021	3,730	5.660.000,00		205.825,59	283.000,00	5.377.000,00
					5.660.000,00	-	205.825,59	283.000,00	5.377.000,00
3. Geldleningen aangegaan met derden									
Prov.Gelder	5.000.000,00	18-2	2026	0,520	5.000.000,00		26.000,00	-	5.000.000,00
NWB bank	5.000.000,00	22-2	2032	-0,040	5.000.000,00		-2.000,00		5.000.000,00
nwe	5.000.000,00	1-11	2028	-0,310	5.000.000,00		-15.500,00		5.000.000,00
	15.000.000,00								
totaal leningen aangegaan met derden					15.000.000,00	-	8.500,00	-	15.000.000,00
TOTAAL GENERAAL					83.660.000,00	0,00	541.284,63	8.283.000,00	75.377.000,00
STAAT VAN VERSTREKTE GELDLENINGEN U/G									
(begroting 2022)									
Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag	Valuta data	Jaar [laatste] aflossing	Rente percentsage	Restantbedrag begin dienstjaar 2022	Bedrag in de loop van het jr opgenomen	Bedrag rente	aflossing	Restantbedrag einde dienstjaar 2022
Thuisvester									
<i>BNG-leningen</i>									
40.105.886	8.490.000,00	1-7	2031	3,730	5.660.000,00		#VERW!	283.000,00	5.377.000,00
Renteloze lening sportvereniging (1/3-regeling)									
Tennisveren	9.076,00	31-12	2022		907,60			907,60	-
totaal verstrekte geldleningen					5.660.907,60	0,00	#VERW!	283.907,60	5.377.000,00
legaat van C	20.283,98			3,000	20.283,98		601,22		20.283,98
TOTAAL GENERAAL					5.681.191,58	-	#VERW!	283.907,60	5.397.283,98

8.5 Staat van reserves en voorzieningen

	2021				2022				2023				2024				2025			
	STAND PER 01-01-21	Resultaat 2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	STAND PER 01-01-22	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	STAND PER 01-01-23	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	STAND PER 01-01-24	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	STAND PER 01-01-25	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	STAND PER 01-01-26			
Algemene reserves																				
Algemene reserve (bufferfunctie)	5.283	0	0	0	5.283	0	0	5.283	0	0	5.283	0	0	5.283	0	0	5.283			
Financieringsreserve (inkomensfuncties)	36.000	0	0	0	36.000	0	0	36.000	0	0	36.000	0	0	36.000	0	0	36.000			
Vrije reserve	33.258	8.502	0	11.302	30.458	4.000	8.701	25.757	0	14.020	11.737	0	3.564	8.173	0	0	8.173			
Totaal algemene reserves	74.541	8.502	0	11.302	71.741	4.000	8.701	67.040	0	14.020	53.020	0	3.564	49.456	0	0	49.456			
Reserves grondexploitatie																				
Algemene Bedrijfsreserve	9.905	0	200	0	10.105	2.000	0	12.105	2.000	0	14.105	3.000	0	17.105	0	0	17.105			
Reserve Infrastructurele Werken	6.574	0	25	2.497	4.102	3.250	2.835	4.517	0	1.325	3.192	0	3.999	-807	0	0	-807			
Reserves grondexploitatie	16.479	0	225	2.497	14.207	5.250	2.835	16.622	2.000	1.325	17.297	3.000	3.999	16.298	0	0	16.298			
Overige bestemmingsreserves																				
Bestemmingsreserve investeringsprojecten (bestedingsfunctie)	45.640	0	10.488	2.840	53.288	6.863	3.230	56.921	13.429	2.812	67.538	6.311	2.632	71.217	356	2.896	68.677			
Bestemmingsreserve SSC/ICT samenwerking	5.765	0	0	0	5.765	0	0	5.765	0	0	5.765	0	0	5.765	0	0	5.765			
Bestemmingsreserve parkeerfonds	1.348	0	0	12	1.336	167	0	1.503	123	0	1.626	157	0	1.783	0	0	1.783			
Bestemmingsreserve Groenfond	667	0	50	300	417	20	0	437	0	0	437	0	0	437	0	0	437			
Bestemmingsreserve sociaal domein	395	0	0	285	110	0	0	110	0	0	110	0	0	110	0	0	110			
Bestemmingsreserve Toerisme fonds	498	0	160	260	398	160	220	338	160	190	308	160	190	278	0	0	278			
Bestemmingsreserve Ontwikkelreserve Bedrijfsvoering	555	0	0	300	255	0	255	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Bestemmingsreserve Vitaliteitsregeling	73	0	83	103	53	70	104	19	83	90	12	60	71	1	0	0	1			
Totaal overige bestemmingsreserves	54.941	0	10.781	4.100	61.622	7.280	3.809	65.093	13.795	3.092	75.796	6.688	2.893	79.591	356	2.896	77.051			
Voorzieningen eigen middelen																				
Voorziening wachtgeldregeling politieke ambtsdrager	638	0	0	144	494	0	106	388	0	106	282	0	106	176	0	106	70			
Juzt	509	0	0	0	509	0	509	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Voorziening overmatig verlof	432	0	0	216	216	0	216	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Voorziening overmatig verlof SSC	69	0	0	35	34	0	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Voorziening Zwaaiikom	1.745	0	0	0	1.745	0	0	1.745	0	0	1.745	0	1.000	745	0	0	745			
Voorz.waardering participaties APPA fonds	2.187	0	0	68	2.119	0	59	2.060	0	59	2.001	0	66	1.935	0	73	1.862			
Totaal voorzieningen Eigen middelen	5.580	0	0	463	5.117	0	924	4.193	0	165	4.028	0	1.172	2.856	0	179	2.677			
Voorzieningen middelen van derden																				
Voorziening exploitatie reiniging	199	0	0	0	199	0	0	199	0	0	199	0	0	199	0	0	199			
Voorziening exploitatie riolering	1.251	0	0	0	1.251	0	0	1.251	0	0	1.251	0	0	1.251	0	0	1.251			
Totaal voorzieningen Middelen van derden	1.450	0	0	0	1.450	0	0	1.450	0	0	1.450	0	0	1.450	0	0	1.450			
Totaal	152.991	8.502	11.006	18.362	154.137	16.530	16.269	154.398	15.795	18.602	151.591	9.688	11.628	149.651	356	3.075	146.932			

8.6 Global goals

Global Goal 1 gaat over het halveren van het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft, het zorgen voor gelijke toegang tot basisvoorzieningen en gelijke economische rechten en het vergroten van weerbaarheid van mensen in kwetsbare situaties.

“EINDE AAN ARMOEDE OVERAL EN IN AL ZIJN VORMEN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Omvang, aard en oorzaken van armoede en ongelijkheid in de gemeente in kaart brengen
- Kinderarmoede bestrijden
- Bijstand toekennen
- Schuldpreventie
- Schuldhulpverlening
- Burgers pro-actief informeren over toeslagen waar zij recht op hebben en over beslagvrije voet
- Maatregelen om woon- en zorgkosten te beperken
- Inzet en professionalisering sociale wijkteams
- Maatregelen ter versterking zelfredzaamheid burgers
- Inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt versterken

Global Goal 2 draait om toegang voor iedereen tot veilig, voedzaam en voldoende voedsel en een einde aan ondervoeding.

“EEN EINDE MAKEN AAN HONGER, ZORGEN VOOR VOEDSELZEKERHEID EN BETERE VOEDING”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Aandacht voor goede voeding binnen (schuld)hulpverlening
- Bevorderen gezonde eetgewoonten en voorkomen obesitas, vooral bij kinderen
- Maatschappelijk verantwoord inkopen en bevorderen duurzame productie/consumptie zodat voedselzekerheid elders in de wereld en voor toekomstige generaties niet wordt ondermijnd
- Zie ook: VNG programma ‘Landelijk gebied’

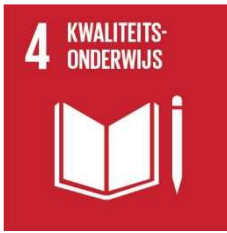

Bij Global Goal 3 draait het om het zorgen voor toegang tot goede basis gezondheidszorg, het terugdringen van sterfte en ziekte als gevolg van verontreiniging, het beperken van het aantal verkeersdoden en gewonden en het zorgen voor toegang tot seksuele en reproductieve zorg.

“GEZONDE LEVENS, BEVORDEREN WELZIJN VOOR ALLE MENSEN VAN ALLE LEEFTIJDEN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Lokale regie over en inkoop jeugdzorg, ouderenzorg en zorg voor verwarde personen
- Betaalbaarheid, tijdigheid en continuïteit van de zorg
- Gezonde leefstijl bevolking bevorderen
- Voorzieningen voor sport, recreatie en ontmoeting
- Zelfredzaamheid en zelfstandig wonen van ouderen en mensen met beperking ondersteunen
- Dagbesteding ouderen
- Ondersteuning mantelzorgers
- Ondersteuning inwoners met complexe problematiek m.b.t. straf en zorg
- Tegengaan suïcide
- Maatregelen gericht op preventie en behandeling verslaving
- Zorgen voor verkeersveiligheid en schone lucht, terugdringen fijnstof uit verkeer en veehouderij

Global Goal 4 is gericht op goed basis-, voortgezet en hoger onderwijs voor iedereen, toegang tot kinderdagverblijven en een toename van jongeren en volwassenen met relevante technische en beroepsvaardigheden. En ervoor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden opdoen voor duurzame ontwikkeling, mensenrechten, culturele diversiteit, wereldburgerschap en zorgen voor kind- en handicapvriendelijke onderwijsfaciliteiten.

“ZORGEN VOOR GOED EN INCLUSIEF ONDERWIJS EN LEVENSLANG LEREN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Onderwijsinfrastructuur (gebouwen), gezonde en veilige scholen
- Voor- en vroegschoolse educatie
- Handhaven leerplicht, voortijdig schoolverlaten
- Zorgen voor passend onderwijs
- Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren
- Aanpak laaggeletterdheid en taalachterstanden
- Segregatie en ongelijke kansen tegengaan
- Brede toegang tot kunst en cultuur
- Creëren zinvol werk
- Onderwijs voor vluchtelingen
- Soepele overgang 18- naar 18+ Effectief jongerenwerk
- Ontwikkelingsmogelijkheden voor werknemers gemeente
- Educatie voor duurzame ontwikkeling

Global goal 5 richt zich op het stoppen van alle vormen van discriminatie, het tegengaan van alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes, en het bereiken van volledige en effectieve participatie op alle niveaus van besluitvorming.

“BEVORDEREN GENDERGELIJKHEID”

Belangrijke taken voor de gemeente

- (Huiselijk) geweld tegen vrouwen en seksuele exploitatie tegengaan, zorgen voor veilige opvang
- Bevorderen participatie (laagopgeleide en allochtone) vrouwen op lokale arbeidsmarkt, in maatschappelijke en publieke functies, consultaties
- Als werkgever: gelijke betaling voor mannen en vrouwen
- Opties voor parttime werk
- Zorgen voor evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies
- Inzet ten behoeve LHBT
- Maatschappelijk verantwoord inkopen, rekening houdend met arbeidsomstandigheden

Global Goal 6 gaat over veilig en betaalbaar drinkwater, vermindering van verontreiniging, verhogen efficiency waterverbruik, integraal waterbeheer, beschermen en herstellen ecosystemen, bewonersparticipatie.

“ZORGEN VOOR BESCHIKBAARHEID EN DUURZAAM BEHEER VAN WATER EN SANITAIRE VOORZIENINGEN”

Belangrijke taken voor gemeenten

3 zorgplichten:

- Inzameling en transport van stedelijk afvalwater
- Doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater
- Structurele nadelige gevolgen grondwaterstand zoveel mogelijk beperken

Global Goal 7 richt zich op het vergroten van het aandeel hernieuwbare energie en het verhogen van energie-efficiëntie.

“BETAALBARE, BETROUWBARE EN DUURZAME ENERGIE VOOR IEDEREEN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Met stakeholders in kaart brengen en gebruiken van het lokale en regionale (ruimtelijke) potentieel voor opwekking van hernieuwbare energie; opbrengsten herinvesteren in regio; integrale en regionale aanpak
- Met burgers, bedrijven, woningcorporaties e.a. verduurzamen bebouwde omgeving; duurzaam ontwerp en beheer van het eigen en maatschappelijk vastgoed
- Pro-actief handhaven energie-prestatiecoëfficiënt
- Stimuleren/afspraken over energiebesparing/isolatie en duurzame energie in particuliere en sociale (huur)woningen
- Bij inkoop en aanbesteding sturen op energiezuinigheid en vermijden negatieve effecten elders (eg biomassa; grondstoffen)

Global Goal 8 richt zich op economische productiviteit, ondernemerschap, creativiteit en innovatie ondersteunen, vooral voor MKB; productieve tewerkstelling; duurzaam toerisme.

“DUURZAME, INCLUSIEVE EN BESTENDIGE ECONOMISCHE GROEI EN VOLLEDIGE EN PRODUCTIEVE WERGELEGENHEID EN FATOENSLIJK WERK VOOR IEDEREEN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Lokale en regionale economische ontwikkeling, regionale (innovatie)clusters versterken
- Samen met provincies, waterschappen, bedrijven en burgers strategie maken voor circulaire economie (zie Global Goal 12)
- Lokale arbeidsmarkt versterken, begeleiding naar werk
- Aantrekkelijk ondernemings- en vestigingsklimaat
- (Digitale) verbindingen en bereikbaarheid
- Aanpak (winkel)leegstand
- Link tussen stad en platteland versterken
- Als werkgever goede en gezonde arbeidsomstandigheden bevorderen en inzetten op diversiteit
- Toerisme en recreatie in de regio stimuleren
- Zelf maatschappelijk verantwoord inkopen en bij lokale bedrijven MVO stimuleren

Global Goal 9 gaat over toegang tot ICT en internet.

“HOOGWAARDIGE, DUURZAME EN INCLUSIEVE INFRASTRUCTUUR, INDUSTRIE EN INNOVATIE”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Sturen op duurzame bouw, inrichting en beheer bedrijventerreinen, energiezuinigheid (zie ook Global Goal 7) en hergebruik materialen
- Handhaving/toezicht op uitstoot en verontreiniging
- Bevorderen 'smart industry', digitale bereikbaarheid vergroten; snel internet buitengebied
- (Binnen)stedelijke en agrarische leegstand tegen gaan, dorpen bereikbaar houden (doelgroepenvervoer)
- Eigen wagenpark verduurzamen
- Infrastructuur voor elektrisch verkeer, schoon openbaar vervoer en fiets; beleid gericht op tegengaan verstopping
- Bij planning infrastructuur schade aan natuur en cultuurhistorische elementen beperken/voorkomen

Global Goal 10 gaat over sociale, economische en politieke insluiting van iedereen; gelijke kansen scheppen, ordelijke, veilige en verantwoorde migratie en mobiliteit van mensen mogelijk maken.

“ONGELIJKHEID IN EN TUSSEN LANDEN BEPERKEN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Positie kwetsbare groepen in kaart brengen
- Segregatie in onderwijs tegengaan, schooluitval voorkomen; participatie en zelfredzaamheid van ouderen en mensen met een beperking
- Tegengaan discriminatie, intimidatie en geweld tegen minderheden
- Bevorderen sociale cohesie in wijken, ook via ruimtelijke planning en woonbeleid
- Sport, cultuur en kunst breed toegankelijk en maken
- Culturele diversiteit stimuleren, ook in de eigen organisatie
- Opvang vluchtelingen
- Huisvesting, integratie, onderwijs, gezondheid en participatie statushouders

Global Goal 11 gaat over verschillende onderwerpen:

- huisvesting voor iedereen
- verkeersveiligheid en openbaar vervoer
- integrale plannen voor duurzame verstedelijking
- cultureel en natuurlijk erfgoed
- rampenparaatheid
- milieueffect steden
- groene en openbare ruimtes
- relatie stad en omgeving
- minst ontwikkelde landen

“MAAK STEDEN EN DORPEN INCLUSIEF, VEILIG, VEERKRACHTIG EN DUURZAAM”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Stedelijke vernieuwing in samenspel met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties; (binnen)stad en dorpskernen leefbaar en toegankelijk houden o.a. door functievermenging, passende huisvesting voor iedereen, leefbaar platteland, sociale cohesie
- Leegstand tegengaan
- Bereikbaarheid, verkeersveiligheid, openbaar vervoer
- Eigen wagenpark verduurzamen en prestatieafspraken met leveranciers
- Ruimtelijke ordening/stadsplanning en regelgeving inzetten voor behoud en versterking leefklimaat
- Monumentenzorg
- Groenbeheer, natuur- en landschapsbeheer, beeldkwaliteit dorps-entrees
- Ont-tegeling/vergroening
- Waterafvoer
- Toetsing, handhaving geluidshinder, geurhinder
- Luchtkwaliteit (actieve monitoring rond bedrijven terreinen, wegen, veehouderij)
- Afvalbeheer
- Vergroening samen met bewoners; bomenbeleid
- Groenvoorziening en duurzaam onderhoud groen, natuur en parken in de stad, natuurspeelplaatsen

Global Goal 12 richt zich op duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen, duurzame praktijken bij overheidsopdrachten. En daarnaast op het tegengaan van voedselafval en -verspilling, beperken van afvalproductie via preventie en hergebruik, verantwoord beheer van afvalstoffen en terugdringen van verontreiniging.

“VERDUURZAMEN VAN CONSUMPTIE- EN PRODUCTIEPATRONEN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Toepassen en handhaven van duurzaamheidseisen bij nieuwbouw en renovatie
- Stimulering circulaire en biobased economy, duurzame business modellen; samen met stakeholders lokale/regionale strategie uitwerken
- Eigen bedrijfsvoering en gemeentelijk vastgoed verduurzamen; stadsafval hergebruiken als brandstof
- Duurzaam/circulair inkopen, ook internationaal; bijscholing inkoopafdeling op duurzaamheid
- Tegengaan (voedsel)verspilling
- Afvalinzameling en scheiding, hergebruik, terugdringen restafval, aanpak zwerfvuil
- Handhaving en voorlichting, gedragsverandering stimuleren
- Eigen afvalproductie gemeenten terugdringen
- Actieve voorlichting burgers en bedrijven, natuur- en milieu-educatie verzorgen

Global Goal 13 gaat over het verhogen van de weerbaarheid en aanpassing aan klimaatrisico's, het verbeteren van menselijke en institutionele vaardigheden voor klimaatadaptie en mitigatie, ook in ontwikkelingslanden.

“BESTRIJDEN VAN KLIMAATVERANDERING EN DE EFFECTEN ERVAN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Klimaat-robuste ruimtelijke ordening, maatregelen om wateroverlast, droogte en hittestress tegen te gaan
- Waterberging en afvoer creëren, opvangcapaciteit vergroten
- Scholing personeel voor klimaat gerelateerde planning en beheer
- Terugdringen uitstoot broeikasgassen via voorlichting, voorbeelden, handhaving/voorschriften, subsidies etc.

Global Goal 14 houdt zich bezig met het tegengaan van verontreiniging veroorzaakt op land, duurzaam beheer kustecosystemen, duurzaam gebruik van maritieme hulpbronnen, en het tegengaan van overbevissing.

“BESCHERMING VAN OCEANEN EN ZEEËN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Rioolbeheer
- Integraal plan voor aanpak zwerfvuil, plastic
- Schoonhouden strand/kustgebied
- Bouwvoorschriften kust, beschermen kustlijn (met Rijk en provincie)

Global Goal 15 gaat om het versterken van duurzaam gebruik van bossen, droge gebieden, biodiversiteit en het integreren van waarden van ecosystemen en biodiversiteit in nationale en lokale planning.

“BESCHERMING, HERSTEL EN DUURZAAM GEBRUIK VAN ECOSYSTEMEN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Inrichting landelijk gebied, natuurbehoud, lokale flora en fauna versterken
- Handhaving lucht-, water-, bodemkwaliteit, bescherming biodiversiteit
- Toetsing (bouw)plannen op schadelijke milieu effecten, compensatie verloren gegane natuur
- Milieuvriendelijk en actief groenbeheer, bomenbeleid gericht op behoud van bomen, landschappelijk raamwerk ontwikkelen, en behouden en versterken van waardevolle landschappen
- Duurzame inkoop, minimaal volgens de wettelijke norm

Global Goal 16 richt zich op het verminderen van alle vormen van geweld, aanpak corruptie, zorgen voor effectieve, verantwoordelijke en transparante instellingen en voor responsieve, participatieve en representatieve besluitvorming, toegang tot informatie en bescherming van vrijheden.

“VREEDZAME EN RECHTVAARDIGE SAMENLEVING VOOR IEDEREEN EN EFFECTIEVE, VERANTWOORDELIJKE EN INCLUSIEVE INSTELLINGEN”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Zorgdragen voor orde en veiligheid: toezicht en handhaving, preventie; regie op veiligheidshuizen
- Publieke verantwoording begroting, monitoring maatschappelijke impact
- Actuele communicatie strategie, burger (tevredenheids-)survey
- Versterken lokale democratie, draagvlak voor besluiten zoeken, heldere structuren voor stakeholderbetrokkenheid bij besluitvorming en uitvoering
- (Digitale) toegang tot informatie verbeteren,
- Integriteit bestuur, bestrijden corruptie.
- Transparant, interactief en zorgvuldig besturen

Global Goal 17 richt zich op effectieve publieke, publiek-private en maatschappelijke samenwerkingsverbanden en op mondiale samenwerkingsverbanden voor duurzame ontwikkeling.

“VERSTERKING VAN MIDDELEN VOOR DE IMPLEMENTATIE EN REVITALISATIE VAN HET MONDIALE SAMENWERKINGSVERBAND VOOR DUURZAME ONTWIKKELING”

Belangrijke taken voor de gemeente

- Deelname aan (regionale) interbestuurlijke samenwerking
- Beschikbaar stellen gemeentelijk duurzaamheidsfonds, subsidies voor innovatie
- Verbinden van mensen, kennis en geld; ontmoetingsplaatsen creëren
- Samenwerking binnen en tussen gemeentelijke afdelingen, bijvoorbeeld duurzaamheid en inkoop

8.7 Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen bestuur
ABR	Algemene Bedrijfsreserve
AED	Automatische Externe Defibrillator
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASV	Algemene Subsidie Verordening
AU	Algemene uitkering
AV	Absoluut verzuim
AvA	Algemene vergadering van aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
Awb	Algemene Wet Bestuursrecht
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroten en Verantwoorden
Bbz	Bijzondere bijstand zelfstandigen
BCF	BTW Compensatiefonds
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BI	Business Intelligence
BIE	Boekwaarden van gronden in exploitatie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ	Bedrijven Investerings-Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOELM	Breda, Oosterhout, Etten-Leur en Moerdijk
BOS	Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof
BRO	Basisregistratie ondergronden
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
BRP	Basisregistratie personen
BSO	Buitenschoolse opvang
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
bw	Bescherm wonen
BWB	Belastingsamenwerking West Brabant
BWRM	Bouw- en woonrijp maken
BWS	Besluit Woninggebonden Subsidies
BWT	Bouw- en Woning Toezicht
BZK	Binnenlandse Zaken
CAK	Centraal administratie kantoor
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEO	Cliënt ervaringsonderzoek
CIA	Corona Impact Analyse
CPB	Centraal Planbureau
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID	Coronavirus disease
CRvB	Centrale Raad van Beroep
DB	Dagelijks bestuur
Digid	Digitale persoonsidentificatie
DPIA	Data Protection Impact Analyses
DRIS	Dynamisch route informatie systeem

Afkorting	Betekenis
DUO	Dienst uitvoering Onderwijs
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Europese Monetaire Unie
EMVI	Economisch meest voordelige inschrijving
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EZ	Economische Zaken
FG	Functionaris Gegevensbescherming
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FTE	Full-time equivalent
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheid Dienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GOB	Gastouderbureau
GOP	Geregelde oversteekplaats
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie
GR OGZ	Gemeenschappelijke Regeling Openbare GezondheidsZorg
GR NGS	Gemeenschappelijke Regeling Nazorg Gesloten Stortplaatsen
GTK	Gemeenschappelijk Toezichts Kader
HbH	Hulp bij huishouden
HOF	Houdbare Overheidsfinanciën
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
HR	Human Resources
IBOR	Integraal Beheer openbare Ruimte
IBT	Interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IFLO	Inspectie Financiën Lagere Overheden
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IOAW	Inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IOV	Interim Omgevingsverordening
ISV	Investeringsprogramma Stedelijke Vernieuwing
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
JOR	Jaarplan Openbare Ruimte
KCV	Kleinschalig Collectief vervoer
KDV	Kinderdagverblijf
KPI	Kritische Prestatie Indicator
LPA	Logistiek Platform Amerstreek
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MEK	Milieu educatief centrum en kinderboerderij
MFC	Mgr. Frencken College
MGP	Meerjarenperspectief Grondexploitaties
MJBP	Meerjarenbeleidsplan
MJPOR	Meerjarenprogramma Openbare Ruimte
MKB	Midden- en kleinbedrijf
Mo	Maatschappelijke opvang
MPG	Meerjarenperspectief Grondexploitaties
MPIV	Meerjarenplan Integrale Veiligheid
MTB	Mountainbike
MVA	
MWB	Materiële vaste activa
NAZ	Midden West Brabant

Afkorting	Betekenis
NEET	Niet aanspreekbare zij-instromers
NIEGG	Not in Education, Employment or Training
NHG	Niet in bouwgrondexploitatie genomen gronden
NOVI	Nationale Hypotheekgarantie
NZA	Nationale Omgevingsvisie
OMWB	Nederlands Zorg Autoriteit
OPC	Omgevingsdienst Midden- en West Brabant
OV	Outputcontract
OZB	Openbaar vervoer
PAS	Onroerendzaakbelasting
	Programma Aanpak Stikstof
PBS	Personeelsbudgetteringssysteem
P&C	Planning & Control
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGB	Persoonsgebonden budget
PIA	Privacy Impact Assessment
PIP	Provinciaal Inpassingsplan
PMD	Plastic en metalen verpakkingen en drankkartons
PO	Privacy officer
POHJ	Praktijkondersteuner huisartsen jeugd
PPN	Perspectiefnota
PRIO	Prioriteit voor de renovatie van de inrichting van de openbare ruimte
PRIS	Parkeerrouteinformatiesysteem
PSZ	Peuterspeelzaal
PUN	Paspoort Uitvoeringsregeling
RAT	Regionaal Archief Tilburg
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RBL	Regionaal Bureau Leerplicht
REWIN	Regionaal werkgelegenheidsinstituut West-Brabant
RIA	Regionale Investeringsagenda
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RPA	Regionaal Platform Arbeidsmarkt
RSD	Regionale service dienst
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RV	Relatief verzuim
RWB	Regiobureau West Brabant
RWS	Rijkswaterstaat
SBBO	Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen Oosterhout
SDE	Stimulering Duurzame Energie
SER	Sociaal Economische Raad
SISA	Single Information Single Audit
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SPUK	Specifieke uitkering stimulering sport
SRBT	Stedelijke Regio Breda-Tilburg
SSC	Shared Service Center
Suwinet	Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlands Gemeenten
SWT	Sociaal wijkteam
TVW	Transitie Visie Warmte
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VANG	Van Afval naar Grondstof
VBS	Vastgoedbeheersysteem
VGO	Voorziening gastouder
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten

Afkorting	Betekenis
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelinstallatie
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VO	Voortgezet onderwijs
VSV	Voortijdig schoolverlater
WA	Wettelijke aansprakelijkheid
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOB	Wet Openbaar Bestuur
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WRP	Water- en rioleringsplan
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WW	Werkloosheidswet
ZAP-per	Zwerfafvalpakkers
ZBB	Zero Based Budgetting
ZZP	Zelfstandige zonder personeel